

ДРЖАВНА РЕВИЗОРСКА ИНСТИТУЦИЈА

ИЗВЕШТАЈ

**О ФИНАНСИЈСКОЈ РЕВИЗИЈИ
ЗАВРШНОГ РАЧУНА БУЏЕТА РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ
ЗА 2008. ГОДИНУ**

Број: I/2009
Београд, 27. новембар 2009. године

ИЗВЕШТАЈ

Државне ревизорске институције о финансијској ревизији Завршног рачуна буџета Републике Србије за 2008. годину

САДРЖАЈ:

	Страна
МИШЉЕЊЕ	1
1. УВОД	4
2. НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКИ ИЗВЕШТАЈ	6
2.1. Рачуноводствени систем	6
2.2. Интерна контрола и интервна ревизија	9
2.3. Биланс стања.....	16
2.3.1. Нефинансијска имовина	17
2.3.2. Финансијска имовина	20
2.3.2.1. Дугорочна финансијска имовина (Конто 110000)	20
2.3.2.1.1. Приходи од дивиденди буџета Републике Србије	21
2.3.2.2. Новчана средства (Конто121000)	22
2.3.2.2.1. Динарска средства.....	23
2.3.2.2.1.1. Консолидовани рачун трезора	23
2.3.2.2.2. Девизна средства (Конто 121400).....	24
2.3.2.2.3. Наплаћене камате и отплате камата	25
2.3.2.3. Краткорочна потраживања (Конто 122000).....	27
2.3.2.3.1. Остала потраживања од државних органа.....	28
2.3.2.3.2. Остала краткорочна потраживања.....	31
2.3.2.3.3. Потраживања од јавних прихода за мање дозначена средства.....	33
2.3.2.3.4. Потраживања по основу позајмица из сталне буџетске резерве	34
2.3.3. Активна временска разграничења (Конто 130000).....	34
2.3.3.1. Обрачунати неплаћени расходи.....	35
2.3.3.2. Остала активна временска разграничења	35
2.3.4. Јавни дуг.....	36
2.3.4.1. Јавни дуг по Закону о буџету Републике Србије за 2008. годину	37
2.3.4.2. Стање јавног дуга по финансијским извештајима	38
2.3.4.2.1. Директне обавезе.....	38
2.3.4.2.2. Индиректне обавезе	45
2.3.4.3. Пословни односи Републике са НБС у делу који се односи на јавни дуг	45
2.3.4.3.1. Краткорочне обавезе (Конто 220000).....	47
2.3.4.3.2. Краткорочне домаће обавезе по основу емитованих хартија од вредности, изузев акција	47
2.3.4.3.3. Обавезе по основу краткорочних кредита од осталих домаћих кредитора – КРТ	48
2.3.5. Ванбилансна актива и ванбилансна пасива (Конто 351000 и 352000).....	50
2.3.5.1. Авали и друге гаранције	52
2.3.5.2. Остала ванбилансна актива	52
2.3.5.2.1. Услови и начин обављања наплате потраживања у име и за рачун Републике Србије.....	53
2.3.5.2.2. Уплате наплаћених потраживања у буџет Републике Србије	55

2.3.6. Капитал.....	57
2.3.6.1. Вишак прихода и примања – суфицит	58
2.3.6.2. Мањак прихода и примања – дефицит	58
2.3.6.3. Нераспоређени вишак прихода и примања из ранијих година.....	58
2.3.6.4. Дефицит из ранијих година.....	58
2.4. Биланс прихода и расхода	59
2.4.1. Текући приходи	61
2.4.1.1. Приходи од имовине	61
2.4.1.2. Примања и издаци из изворних активности	62
2.4.2. Обухват расхода и издатака финансијске ревизије.....	65
2.4.2.1. Текући расходи.....	67
2.4.2.1.1. Плате, додаци и накнаде запослених – Конто 411100.....	67
2.4.2.1.2. Расходи за образовање деце запослених – Конто 414200	69
2.4.2.1.3. Административне услуге – Конто 423100	70
2.4.2.1.4. Компјутерске услуге – Конто 423200.....	71
2.4.2.1.5. Услуге информисања – Конто 423400.....	75
2.4.2.1.6. Стручне услуге – Конто 423500.....	79
2.4.2.1.7. Услуге за домаћинство и угоститељство и репрезентација	96
2.4.2.1.7.1. Угоститељске услуге – Конто 423621	97
2.4.2.1.7.2. Поклони – Конто 423712	99
2.4.2.1.8. Остале опште услуге – Конто 423900	100
2.4.2.1.9. Специјализоване услуге – Конто 424000	103
2.4.2.1.10. Материјал – Конто 426000	124
2.4.2.1.11. Амортизација – Конто 431100	127
2.4.3. Утврђивање резултата пословања	128
2.5. Извештај о капиталним издацима и примањима.....	131
2.5.1. Укупна примања у 2008. години.....	132
2.5.2. Укупни капитални издаци	132
2.5.2.1. Мањак примања.....	133
2.5.2.2. Издаци за нефинансијску имовину – Конто 500000	134
2.6. Извештај о новчаним токовима	147
2.6.1. Укупни новчани приливи	149
2.6.2. Новчани одливи	149
2.6.3. Корекција новчаних прилива	149
2.6.4. Мањак новчаних прилива.....	150
2.6.5. Салдо готовине на почетку године.....	151
2.6.6. Салдо готовине на крају године.....	151
2.7. Извршење буџета.....	151
2.7.1. Измене Извештаја Нацрта Закона о завршном рачуну буџета Републике Србије за 2008. године.....	
1512	
2.8. Издате гаранције и исплате по гаранцијама	152
2.8.1. Издате гаранције.....	155
2.8.2. Извршене исплате по гаранцијама	156
2.9. Извештај о коришћењу средстава текуће и сталне буџетске резерве.....	157
2.10. Извештај о примљеним донацијама.....	158

**Извештај
о финансијској ревизији Завршног рачуна буџета
Републике Србије за 2008. годину**

Извршили смо ревизију Нацрта закона о завршном рачуну буџета Републике Србије за 2008 годину, који садржи: Биланс стања – образац 1, Биланс прихода и расхода – образац 2, Извештај о капиталним издацима и примањима – образац 3, Извештај о новчаним токовима – образац 4, Извештај о извршењу буџета Републике, Извештај о примљеним донацијама, Извештај о домаћим кредитима и отплатама дуга, Извештај о отплатама дуга и новим иностраним кредитима, Извештај о коришћењу средстава текуће и сталне буџетске резерве, и Извештај о издатим гаранцијама.

Основ за вршење ревизије садржан је у Уставу Републике Србије („Службени гласник РС“, број 98/06), Закону о Државној ревизорској институцији („Службени гласник РС“, бр.10/05 и 54/07), Закону о буџетском систему („Службени гласник РС“, бр. 9/02, 87/02, 61/05 – др. закон, 66/05, 101/05 – др. закон, 62/06 – др. закон, 63/2006 – испр. др. закона, 85/06 и 86/2006 – испр.) и позитивним прописима Републике Србије, као и Програму ревизије Државне ревизорске институције за 2009. годину.

Нисмо вршили ревизију, нити смо издали било какве извештаје о завршним рачунима буџета Републике Србије за године које су претходиле години која је предмет ове ревизије.

Одговорност за састављање Нацрта закона о завршном рачуну буџета Републике Србије за 2008. годину

Одговорност за састављање завршног рачуна буџета Републике Србије утврђена је у складу са одредбама Закона о буџетском систему („Службени гласник РС“, бр. 9/02, 87/02, 61/05 – др. закон, 66/05, 101/05 – др. закон, 62/06 – др. закон, 63/2006 – испр. др. закона, 85/06, и 86/2006 – испр.).

Овим законом, у члану 64. прописано је да Министарство финансија припрема Нацрт закона о завршном рачуну буџета Републике Србије и подноси га Влади. Влада утврђује предлог који доставља Народној скупштини Републике Србије.

Када је у питању одговорност за извршење буџета, у члану 6. истог закона прописано је да је за извршење буџета Републике министар финансија одговоран Влади, а да Народној скупштини за извршење буџета Републике одговара Влада.

Дужности и одговорности Управе за трезор, као органа управе у саставу Министарства финансија, прописане су у члану 73. Закона о буџетском систему сагласно коме ова управа обавља послове буџетског рачуноводства и извештавања. У оквиру рачуноводствених послова обављају се послови обраде плаћања и евидентирање примања и вођење дневника, главне књиге и одабраних помоћних књига за сва примања и издатке по корисницима буџетских средстава, као и за међународне донације и друге видове помоћи. Такође, истим чланом утврђено је и да Управа за трезор обавља послове рачуноводствене методологије, који обухватају одржавање система класификације, прописивање правила буџетског рачуноводства, прописивање захтева у погледу интерног и екстерног извештавања, као и да обавља послове финансијског извештавања.

Финансијски извештаји који су предмет овог извештаја ревизора засновани су на завршном рачуну који је састављен у складу са прописима Републике Србије.

Усаглашеност са стандардима / делокруг ревизије

Државна ревизорска институција је постала члан Међународне организације врховних ревизијских институција 24. новембра 2008. године (International Organization of Supreme Audit Institution, у даљем тексту – **INTOSAI**) и преузела је обавезу да у свом раду користи Међународне стандарде врховних ревизијских институција (International Standards of Supreme Audit Institutions, у даљем тексту – **ISSAI**). До момента њихове имплементације на начин предвиђен Законом о Државној ревизорској институцији, за потребе обављања ревизије Завршног рачуна буџета Републике Србије за 2008 годину, коришћени су Међународни стандарди ревизије (IFAC – Међународна федерација рачуновођа), који се примењују у Републици Србији у смислу члана 2. Закона о рачуноводству и ревизији („Службени гласник РС“, број 46/06). Ова могућност је предвиђена ISSAI 100 – Основни принципи државне ревизије.

Међународни стандарди ревизије налажу да радимо у складу са етичким захтевима и да ревизију планирамо и извршимо на начин који омогућава да се, у разумној мери, уверимо да финансијски извештаји не садрже материјално значајне погрешне исказе.

Ревизија укључује спровођење поступака у циљу прибављања ревизијских доказа о износима и обелодањивањима датим у финансијским извештајима. Избор поступака је заснован на ревизорском просуђивању, укључујући процену ризика материјално значајних погрешних исказа у финансијским извештајима, насталим услед криминалне радње или грешке. Приликом процене ризика, ревизор разматра интерне контроле које су релевантне за припрему и фер презентацију финансијских извештаја, у циљу осмишљавања ревизијских поступака који су одговарајући у датим околностима. Ревизија, такође, укључује оцену примењених рачуноводствених политика и процена извршених од стране руководства, као и оцену опште презентације финансијских извештаја.

Сматрамо да ревизија коју смо извршили и докази које смо прикупили **не обезбеђује** разумну основу за наше мишљење, што је и објашњено у следећем пасусу.

Основ за мишљење

На могућност да изразимо мишљење о Нацрту закона о завршном рачуну буџета Републике Србије за 2008. годину утицале су следеће чињенице:

- Државна ревизорска институција Републике Србије нема потребан број ревизора за обављање послова из своје надлежности због необезбеђених адекватних услова за рад. Ова чињеница је утицала на спровођење поступака чији циљ је био прибављање ревизијских доказа о износима и обелодањивањима датим у финансијским извештајима. Недостатак потребног броја ревизора директно је утицао на одређивање обима испитивања и величину узорака који су проверавани да би се прикупили докази о износима и обелодањивањима датим у финансијским извештајима;
- интерна контрола и интерна ревизија нису успостављене код корисника буџетских средстава на начин предвиђен законом, што још више потенцира неопходност

избора и тестирања одговарајућег узорка извршених трансакција, а што није било могуће урадити због разлога наведених у претходном пасусу;

- није вршена ревизија, нити је подношен извештај о ревизији финансијских извештаја за период од 2002. године до 2007. године. Подаци из финансијских извештаја за 2007. годину представљају почетна стања на дан 1. јануара 2008. године, и као такви имају утицај на резултат пословања за 2008. годину;
- нисмо присуствовали попису средстава у својини Републике Србије, са стањем на дан 31.12.2008. године, нити је вршена контрола правилности спровођења пописа, зато што је Државна ревизорска институција тада имала запослена само два ревизора;
- на основу података који су нам били доступни у Управи за трезор нисмо могли да се уверимо на који начин директни и индиректни корисници врше попис нефинансијске имовине и на који начин усклађују њено стварно стање са књиговодственим стањем;
- нисмо могли да потврдимо да су промене на нефинансијској имовини, приказане у билансу стања, усклађене са новчаним токовима везаним за те промене, приказаним у другим финансијским извештајима завршног рачуна.

Због наведених ограничења нисмо били у могућности да прикупимо довољно одговарајућих ревизијских доказа који би обезбедили основу за изражавање нашег мишљења.

Мишљење

Због значаја ограничења изнетих у претходном пасусу, НЕ ИЗРАЖАВАМО мишљење о Нацрту закона о завршном рачуну буџета Републике Србије за 2008. годину.

Не изражавајући резерву у односу на напред наведену констатацију, **СКРЕЋЕМО ПАЖЊУ** на чињенице утврђене у вези са функционисањем рачуноводственог система, функционисањем интерних контрола и интерне ревизије, усаглашавањем потраживања, управљањем ликвидним средствима и обавезама, усаглашавањем евиденција о донацијама, јавном дугу, вођењу ванбилансних евиденција као и у вези с другим питањима објашњеним у напоменама: **2.1; 2.2; 2.3; 2.3.4; 2.3.5; 2.3.6; 2.3.7; 2.4; 2.5; 2.6; 2.7; 2.8 и 2.10.**

У Београду, 27. новембар 2009. године

Генерални државни ревизор

Радослав Сретеновић

1. УВОД

Надлежност, организација и начин рада Државне ревизорске институције прописани су Законом о Државној ревизорској институцији сагласно којем Институција обавља ревизију на основу годишњег програма ревизије, који је дужна да усвоји пре краја године за наредну календарску годину.

У оквиру који поставља Закон, Институција самостално одлучује о субјектима ревизије, предмету, обиму и врсти ревизије, времену почетка и трајања ревизије. Такође, сагласно овом закону, програм ревизије обавезно сваке године обухвата буџет Републике Србије, организације обавезног социјалног осигурања, одговарајући број јединица локалне самоуправе, пословање Народне банке Србије које се односи на коришћење јавних средстава, одговарајући број јавних предузећа, привредних друштава и других правних лица које је основао директни односно индиректни корисник јавних средстава и код којих има учешће у капиталу односно управљању.

Програмом ревизије за 2009. годину, Институција се определила за извођење финансијске ревизије буџета Републике Србије за 2008. годину и с тим у вези и пословања Народне банке Србије у делу који се односи на коришћење јавних средстава.

Нису постојали услови за већи обухват субјеката ревизије јер се у току 2009. године радило на оперативном успостављању Институције у погледу просторно-техничких, нормативних и других услова за имплементацију Закона, успостављању општег нормативног оквира неопходног за законито и несметано функционисање Институције, као и на успостављању организационих и административних оквира за пријем ревизорског кадра и запослених у пратећим службама Институције.

За потребе састављања извештаја о финансијској ревизији, задатак Институције је да изврши испитивање докумената, исправа, извештаја и других информација, ради прикупљања довољног, адекватног и поузданог доказа за изражавање мишљења да ли финансијски извештаји субјекта ревизије истинито и објективно приказују његово финансијско стање, резултате пословања и новчане токове, у складу са прихваћеним рачуноводственим начелима и стандардима.

С обзиром на постојање ограничавајућих околности због којих нисмо могли да прикупимо довољно доказа за изражавање мишљења о томе да ли прегледани финансијски извештаји заиста истинито и објективно приказују буџет Републике у 2008. години, у Извештају нисмо изразили мишљење, али смо указали на слабости у функционисању буџетског система, како наши будући извештаји не би били оптерећени овим системским пропустима.

Државна ревизорска институција се придржавала начина и поступка по коме врши своју надлежност ревизије, који је прописан Законом о Државној ревизорској институцији, а ближе уређен Пословником Државне ревизорске институције.

Након обављених поступака ревизије, Институција је саставила Нацрт извештаја о извршеној ревизији који је достављен субјектима ревизије и лицима која су била одговорна за обухваћено пословање у периоду на који се ревизија односи.

Субјекти ревизије имали су право да поднесу образложене приговоре на Нацрт извештаја, о којима је Институција расправљала у законом предвиђеном року на одржаним расправама (рашчишћавајућим) састанцима.

После оцењивања примедба састављен је Предлог извештаја о извршеној ревизији који је уручен субјектима ревизије и одговорним лицима, у законом предвиђеним роковима.

Субјекти ревизије имали су право да поднесу приговор на налаз ревизије садржан у Предлогу извештаја о ревизији. О спорном ревизионом налазу у Предлогу извештаја Савет Државне ревизорске институције одлучивао је у роковима и на начин предвиђен законом о чему је субјектима ревизије достављен одговор на приговор. Против одговора на приговор не постоји правни лек.

Генерални државни ревизор је у смислу члана 32. Пословника Државне ревизорске институције донео Извештај о ревизији.

Корекција финансијских извештаја

У поступку ревизије утврдили смо одређене чињенице које су описане у напоменама (2.6.3, 2.3.6.3, 2.4.1.1) уз Извештај ревизора. На рашчишћавајућим састанцима на којима се о њима расправљало, представници ревидираног субјекта прихватили су наше констатације. Дописом број службено од 25.11.2009. године Министарство финансија нас је обавестило да је извршило одговарајуће измене у својим финансијским извештајима за 2008 годину. Након тих измена финансијски извештаји садрже податке као што је дато у напоменама (2.7.1.)

2. НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКИ ИЗВЕШТАЈ

2.1. Рачуноводствени систем

Законом о буџетском систему¹, у члану 61, дефинисано је да је буџетско рачуноводство рачуноводство прихода, преузетих обавеза и расхода директних и индиректних корисника буџетских средстава и корисника средстава организација обавезног социјалног осигурања.

Истим Законом у члану 8а. прописано је: “(1) Министарство, односно локални орган управе надлежан за финансије, води главну књигу трезора; (2) Трансакције и пословни догађаји, укључујући приходе и примања, расходе и издатке, као и стање и промене на имовини, обавезама и изворима финансирања, евидентирају се у главној књизи трезора...; (3) У главној књизи трезора Републике, односно локалне власти, води се посебна евиденција за сваког директног и индиректног корисника буџетских средстава“.

Уредбом о буџетском рачуноводству², у члану 5. прописано је да је основа за вођење буџетског рачуноводства и финансијско извештавање готовинска основа.

Истом уредбом прописано је да систем главне књиге чине: главна књига трезора, главна књига директних и индиректних корисника и главна књига организација обавезног социјалног осигурања.

Главну књигу трезора за буџет Републике и буџете територијалних аутономија и локалних самоуправа, води републички орган управе надлежан за послове финансија и економије, односно локални орган управе надлежан за финансије.

Директни и индиректни корисници, који своје финансијско пословање обављају преко сопствених рачуна воде главну књигу.

Директни и индиректни корисници буџетских средстава који своје финансијско пословање не обављају преко сопствених рачуна, воде само помоћне књиге и евиденције.

Подаци из главних књига директних и индиректних корисника синтетизују се и књиже у главној књизи трезора на основу периодичних извештаја и завршних рачуна.

Буџет се припрема и извршава на основу система јединствене буџетске класификације, а организација и евидентирање финансијских трансакција се врше према стандардном класификационом оквиру и контном плану што је прописано Правилником о стандардном класификационом оквиру и контном плану за буџетски систем.

Начин припреме, састављање и подношење завршног рачуна директних и индиректних корисника и корисника обавезног социјалног осигурања уређен је Правилником о

---

¹ „Службени гласник РС“, бр. 9/2002, 87/2002, 61/2005 –др. закон, 66/2005, 101/2005 –др. закон, 62/2006 и 85/2006

начину припреме састављања и подношења финансијских извештаја корисника буџетских средстава и корисника средстава организација обавезног осигурања³.

Чланом 4. овог правилника прописано је да су обавезни да састављају завршне рачуне: директни и индиректни корисници буџетских средстава који своје финансијско пословање обављају преко сопствених рачуна, корисници средстава организација обавезног социјалног осигурања, буџети локалних власти и буџет Републике.

Завршни рачун се саставља и доставља на следећим обрасцима: Образац 1 – Биланс стања, Образац 2 – Биланс прихода и расхода, Образац 3 – Извештај о капиталним издацима и примањима, Образац 4 – Извештај о новчаним токовима и Образац 5 –

Извештај о извршењу буџета. Истим чланом предвиђено је да директни и индиректни корисници буџетских средстава из члана 12. став 3. Уредбе о буџетском рачуноводству⁴, који своје финансијско пословање не обављају преко сопственог рачуна достављају финансијске извештаје на Обрасцу 1 – Биланс стања и Обрасцу 5 – Извештај о извршењу буџета.

Поред наведених образаца, уз завршни рачун корисници средстава буџета у писменој форми достављају извештаје за које нису прописани обрасци: Објашњење великих одступања између одобрених средстава и извршења, Извештај о примљеним донацијама и кредитима, домаћим и иностраним, и извршеним отплатама дугова, Извештај о коришћењу средстава из текуће и сталне резерве и Извештај о гаранцијама датим у току фискалне године.

Информациони систем у Управи за трезор кроз који се евидентирају рачуноводствене промене састоји се од три засебна подсистема: а) модул за извршење буџета – ФМИС који је наменски израђена апликација по захтеву корисника; б) модул Главне књиге – SAP апликација преузета као готов производ, без наменског дорађивања и в) модул за управљање јавним дугом – Trasset систем. Подаци о трансакцијама из модула за извршење буџета уносе се у модул главне књиге чиме се успоставља веза између ова два система.

У поступку ревизије Рачуноводственог система у Министарству финансија – Управи за трезор, утврђено је следеће:

1. Рачуноводствени систем заснован је на евиденцијама које се воде у Министарству финансија у Управи за трезор, које се воде код корисника буџетских средстава и извештајима које Управи за трезор достављају Народна банка Србије и други корисници.
2. **Главна књига трезора не води се у складу са чланом 2. став 1. тачка 15) Закона о буџетском систему⁵, тако да не садржи све промене на рачунима, односно не садржи приходе и издатке из осталих извора индиректних корисника средстава буџета.**

У главној књизи трезора евидентирају се промене које произлазе из извршења буџета, односно промене које су извршене преко рачуна Извршења буџета

³ „Службени гласник РС“, бр. 51/2007 и 14/2008

⁴ „Службени гласник РС“, бр. 125/2003 и 12/2006

⁵ „Службени гласник РС“, бр. 9/2002, 87/2002, 61/2005 –др. закон, 66/2005, 101/2005 –др. закон, 62/2006 и 85/2006

Републике Србије број 840-1620-21, на класама 4, 5, 6, 7, 8 и 9, и промене на нефинансијској имовини и капиталу, које се евидентирају из завршних рачуна директних и индиректних корисника средстава буџета (Биланс стања) ручним налозима.

На овај начин исказани подаци у обрасцима Нацрта завршног рачуна који преузимају податке из главне књиге трезора нису потпуни, јер не садрже приходе и издатке из осталих извора индиректних корисника средстава буџета.

3. Бруто биланс стања на нивоу буџета – закључни лист се формира из: а) трансакција извршених из буџета (приходи и примања, расходи и издаци) и б) података о променама на нефинансијској имовини, капиталу и финансијској имовини који се посебним налозима за књижење (ручним путем – не електронски и аутоматски) преузимају из завршних рачуна (Биланса стања) корисника буџетских средстава и извештаја добијених из Централног регистра, Народне банке Србије и Министарства финансија за рачуне који се не воде у Народној банци Србије и који нису у Систему консолидованог рачуна трезора.
4. Бруто биланс стања на нивоу буџета – закључни лист не обухвата податке о преузетим неизмиреним обавезама и потраживањима по основу датих аванса, дивиденди односно не врши се евидентирање у складу са Правилником о стандардном класификационом оквиру и контном плану за буџетски систем⁶.

Обрасци из Нацрта завршног рачуна (Биланс стања, Биланс прихода и расхода, Извештај о капиталним издацима и примањима и Извештај о новчаним токовима), преузимају податке из Бруто биланса стања на нивоу буџета – закључног листа.

5. Извештај о извршењу буџета (Образац 5) саставља се на основу података из Бруто биланса стања на нивоу буџета – закључни лист додавањем издатака индиректних корисника буџетских средстава из изворних активности и примања у висини извршених издатака из посебних евиденција.

Због наведеног примања и издаци исказани у обрасцу – Извештај о извршењу буџета исказани су у већем износу од података исказаних у осталим обрасцима завршног рачуна за износ издатака индиректних корисника извршених из изворних активности. Приходи из изворних активности индиректних корисника средстава буџета у овом извештају нису потпуни и исказују се у висини њихових издатака за изворне активности.

Подаци у наведеним обрасцима који сачињавају завршни рачун нису свеобухватни, тачни и међусобно упоредиви јер не садрже сва стања и промене на имовини, потраживањима, обавезама, изворима финансирања, расходима, издацима, приходима и примањима.

Приходи из изворних активности корисника буџетских средстава исказују се у висини извршених расхода и нису одраз стварног стања.

---

⁶ „Службени гласник РС“, бр. 20/07, 37/07, 50/07, 63/07

6. Подаци у извештајима који чине завршни рачун нису усаглашени.

У Извештају о извршењу буџета исказани су и расходи у износу већем за 25.479.355 хиљада динара у односу на податке исказане у Билансу прихода и расхода и Извештају о новчаним токовима. Разлика представља расходе и издатке из изворних активности индиректних корисника средстава буџета који су исказани у Извештају о извршењу буџета а нису исказани у Билансу прихода и расхода и Извештају о новчаним токовима који су, такође, саставни делови завршног рачуна за 2008. годину.

2.2. Интерна контрола и интервна ревизија

Интерна контрола

Директни и индиректни корисници буџетских средстава, организације обавезног социјалног осигурања и јавна предузећа основана од стране Републике, односно локалне власти, правна лица основана од стране тих јавних предузећа, односно правна лица над којима Република, односно локална власт има директну или индиректну контролу над више од 50% капитала или више од 50% гласова у управном одбору, као и друга правна лица у којима јавна средства чине више од 50% укупних прихода, успостављају системе интерне контроле за све трансакције рачуна прихода и расхода, рачуна финансијских средстава и обавеза и рачуна финансирања, као и управљања државном имовином.

Интерна контрола се организује као систем процедура и одговорности свих лица укључених у финансијске и пословне процесе директних и индиректних корисника буџетских средстава и организација обавезног социјалног осигурања.

Систем интерне контроле треба да обезбеди примену закона, прописа, правила и процедура; успешно пословање; економично, ефикасно и наменско коришћење средстава; чување средстава и улагања од губитка, укључујући и од превара, неправилности и корупције; интегритет и поузданост информација, рачуна и података.

За успостављање безбедних и ефикасних система интерних контрола везаних за све одлуке које се односе на финансијско управљање и контролу, одговоран је руководилац директног и индиректног корисника буџетских средстава или руководилац напред наведених ентитета обавезних да успоставе овај систем.

Правилником о заједничким критеријумима и стандардима за успостављање и функционисање система финансијског управљања и контроле у јавном сектору⁷ дефинисано је да су финансијско управљање и контрола свеобухватан систем интерних контрола, који се спроводи политикама, процедурама и активностима које успоставља руководилац корисника јавних средстава, са задатком да се обезбеди разумно уверавање да ће се циљеви корисника јавних средстава остварити кроз пословање у складу с прописима, унутрашњим актима и уговорима; реалност и интегритет финансијских пословних извештаја; добро финансијско управљање; заштиту средстава и података (информација).

⁷ „Службени гласник РС“, бр. 82/07

Руководилац корисника јавних средстава на прописани начин извештава министра финансија о адекватности и функционисању успостављеног система финансијског управљања и контроле.

Корисници буџетских средстава били су у обавези да ускладе своја акта којим се уређује систем интерне контроле са Правилником, обзиром да је исти ступио на снагу 15. септембра 2007. године.

Међународни стандард ревизије (ISA) 315 „Разумевање правног лица и његовог окружења и процена ризика материјалне грешке“ налаже да ревизор треба да стекне разумевање правног лица и његовог окружења, укључујући његове интерне контроле, у мери довољној за идентификовање и процену ризика постојања материјално погрешних исказа у финансијским извештајима, било услед криминалне радње или грешке, у мери неопходној за осмишљавање и спровођење даљих ревизијских поступака.

Извршили смо проверу успостављања и функционисања система интерних контрола код одређеног броја корисника јавних средстава и утврдили следеће:

Ред. број	Назив	Систем интерне контроле		Извештај	
		Упостављен	Није успостављен	Да	Не
1	Министарство спољних послова		Не		
2	Министарство одбране	Да			
3	Министарство унутрашњих послова		Не		
4	Министарство финансија	Да			
5	Министарство правде		Не		
6	Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде		Не		
7	Министарство економије и регионалног развоја		Не		
8	Министарство рударства и енергетике		Не		
9	Министарство за инфраструктуру		Не		
10	Министарство за телекомуникацију и информатичко друштво		Не		
11	Министарство рада и социјалне политике	Да		Да	
12	Министарство за науку и технолошки развој		Не		
13	Министарство животне средине и просторног планирања		Не		
14	Министарство омладине и спорта	Да			Не
15	Министарство културе		Не		
16	Министарство за дијаспору		Не		
17	Министарство за Косово и Метохију		Не		
18	Министарство за мањинска и људска права		Не		
19	Министарство за Национални инвестициони план		Не		
20	Министарство трговине и услуга		Не		
21	Министарство здравља		Не		
22	Министарство просвете		Не		
23	Министарство за државну управу и локалну самоуправу		Не		
24	Министарство вера		Не		
25	Безбедносно-информативна агенција	Да		Да	
	Укупно:	5	20	2	1

На основу добијених одговора и документованих прилога утврђено је да од 25 наведених корисника буџетских средстава, који су обавезни да успоставе систем интерне контроле у складу са Законом о буџетском систему и Правилником о заједничким критеријумима и стандардима за успостављање и функционисање система финансијског управљања и контроле у јавном сектору:

- **пет** корисника буџетских средстава су успоставила систем интерне контроле и то: Министарство финансија, Министарство рада и социјалне политике, Министарство одбране, Министарство омладине и спорта и Безбедносно-информативна агенција. Извештај о раду интерне контроле за 2008. годину доставили су Министарство рада и социјалне политике и Безбедносно-информативна агенција, а није доставило Министарство омладине и спорта;
- **двадесет** корисника буџетских средстава није успоставило систем интерне контроле и то: Министарство спољних послова, Министарство унутрашњих послова, Министарство правде, Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде, Министарство економије и регионалног развоја, Министарство рударства и енергетике, Министарство за инфраструктуру, Министарство за телекомуникацију и информатичко друштво, Министарство за науку и технолошки развој, Министарство животне средине и просторног планирања, Министарство културе, Министарство за дијаспору, Министарство за Косово и Метохију, Министарство за мањинска и људска права, Министарство за национални и инвестициони план, Министарство трговине и услуга, Министарство здравља, Министарство просвете, Министарство за државну управу и локалну самоуправу и Министарство вера.

Корисници буџетских средстава код којих је у току успостављање система интерне контроле су: Министарство трговине и услуга, Министарство здравља и Министарство просвете.

На основу прикупљених доказа и датих објашњења нисмо се уверили да је код корисника буџетских средстава интерна контрола организована на одговарајући и поуздан начин и да својим функционисањем обезбеђује примену закона, прописа, правила и процедура као и постизање других циљева због којих се, у складу са законом, успоставља.

У Министарству финансија – Управи за трезор, Унутрашњим уређењем и систематизацијом радних места од 30. 6. 2006. године, предвиђено је оснивање Сектора за централну хармонизацију интерне финансијске контроле у јавном сектору.

У оквиру Сектора предвиђено је организовање:

- Одељења за стандарде интерне финансијске контроле и обезбеђење квалитета извршења буџетских средстава;
- Одељења за контролу квалитета и праћење процеса контроле;
- Одсека за обуку кадрова за интерну финансијску контролу.

Одељење за стандарде интерне финансијске контроле и обезбеђење квалитета извршења буџетских средстава и Одсек за обуку кадрова за интерну финансијску контролу, поред тога што су унутрашњим уређењем и систематизацијом предвиђени, нису формиран.

У одељењу за праћење процеса контроле врши се овера захтева у којима директни корисници буџетских средстава дефинишу своју обавезу и који представљају основ за вршење плаћања. Од 1. 1. 2008. године успостављен је процес рада у FMIS (Financial Management Information System), који подразумева пријем и евидентирање захтева са пратећом документацијом, њихову контролу и оверу од стране контролора.

Функција контролора спроводи се увидом у копије достављених књиговодствених докумената (исправа) из којих произлази правни основ за преузимање обавеза и проверава се да ли је плаћање у складу са одговарајућим законским одредбама.

Ако је достављена документација формално и суштински исправна, врши се оверавање поднетог захтева и он се упућује на плаћање. У супротном, корисник се писаним путем обавештава о разлозима неоверавања.

Увидом у одабрани узорак документације о насталим пословним променама утврђено је да документација коју достављају корисници буџетских средстава, уз захтеве за креирање обавезе, није комплетна (недостатак извештаја о извршеном послу, извештаја са службеног пута, рачуна за правдање трошкова службеног пута, доказа о пријему добара и услуга и сл.).

У поступку контроле која се врши у трезору прихвата се захтев, који су потписала лица одговорна за законитост, исправност и састављање исправе, достављен од стране корисника буџетских средстава и врши се овера, сагласно процедури описаној у Стручном упутству о раду трезора, од 1. 4. 2003. године.

Интерна ревизија

Законом о буџетском систему⁸, у члану 67, прописано је следеће:

Интерна ревизија се успоставља у директним корисницима средстава буџета Републике и организацијама обавезног социјалног осигурања, јавним предузећима основаним од стране Републике, односно локалне власти, правним лицима основаним од стране тих јавних предузећа, односно правним лицима над којима Република, односно локална власт има директну или индиректну контролу над више од 50% капитала или од 50% гласова у управном одбору, као и над другим правним лицима у којима јавна средства чине више од 50% укупног прихода.

Функције интерне ревизије су провера примене закона и поштовање правила интерних контрола; оцена система интерних контрола у погледу њихове адекватности, успешности и потпуности; давање савета када се уводе нови системи, процедуре или задаци; ревизија начина рада (перформанси); успостављање сарадње са екстерном ревизијом и вршење осталих задатака неопходних да би се остварила сигурност у погледу функционисања система интерне контроле.

Чланом 30. став 2. Правилника прописано је да субјекти интерне ревизије достављају Годишњи извештај о раду интерне ревизије, најкасније до 31. јануара текуће године за претходну годину, Централној јединици за хармонизацију.

⁸ „Службени гласник РС“, бр. 101/2005 и 54/2007

Правилником о заједничким критеријумима за организовање и стандардима и методолошким упутствима за поступање интерне ревизије у јавном сектору⁹ прописани су заједнички критеријуми за организовање и стандарди и методолошка упутства за поступање интерне ревизије и ближе се уређују послови интерне ревизије.

Руководилац субјекта ревизије је одговоран за успостављање и обезбеђење услова за адекватно функционисање интерне ревизије у складу са Законом и овим правилником.

У члану 3. наведеног правилника, наведени су субјекти код којих се обавезно успоставља интерна ревизија и то су: Министарство спољних послова, Министарство одбране, Министарство унутрашњих послова, Министарство финансија, Министарство правде, Министарство за државну управу и локалну самоуправу, Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде, Министарство економије и регионалног развоја, Министарство за инфраструктуру, Министарство трговине и услуга, Министарство рада и социјалне политике, Министарство науке, Министарство просвете, Министарство заштите животне средине, Министарство омладине и спорта, Министарство културе, Министарство здравља и Безбедносно-информативна агенција.

Корисници буџетских средстава, организације социјалног осигурања, јавна предузећа и друга правна лица дужна су да успоставе интерну ревизију до 31.12.2007. године у складу са Законом и Правилником.

Међународни стандард ревизије (ISA) 610 „Разматрање резултата рада интерне ревизије“ налаже да екстерни ревизор треба да стекне довољно разумевања активности интерне ревизије ради идентификовања и процене ризика материјалне грешке у финансијским извештајима и осмишљавању и спровођењу даљих ревизорских поступака. Екстерни ревизор треба да размотри активности интерне ревизије и њихове ефекте, уколико постоје, у односу на поступке екстерне ревизије.

---

⁹ „Сл. гласник РС“, бр. 82/07

Извршили смо проверу успостављања и функционисања интерне ревизије код одређеног броја корисника јавних средстава и утврдили следеће:

Ред. бр.	Назив министарства	Интерна ревизија		Сачињен извештај	
		Успостављена	Није успостављена	Да	Не
1	Министарство спољних послова		Не		
2	Министарство одбране		Не		
3	Министарство унутрашњих послова		Не		
4	Министарство финансија	Да			Не
5	Министарство правде	Да		Да	
6	Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде	Да		Да	
7	Министарство економије и регионалног развоја		Не		
8	Министарство за инфраструктуру		Не		
9	Министарство рада и социјалне политике		Не		
10	Министарство за науку и технолошки развој	Да		Да	
11	Министарство животне средине и просторног планирања		Не		
12	Министарство омладине и спорта	Да		Да	
13	Министарство културе	Да			Не
14	Министарство трговине и услуга		Не		
15	Министарство здравља	Да		Да	
16	Министарство просвете		Не		
17	Министарство за државну управу и локалну самоуправу		Не		
18	Безбедносно-информативна агенција		Не		
	Укупно	7	11	5	2

Правилником о заједничким критеријумима за организовање и стандардима и методолошким упутствима за поступање интерне ревизије у јавном сектору, прописано је успостављање интерне ревизије код 18 корисника буџетских средстава (приказано у табели).

На основу података достављених од стране корисника буџетских средстава утврђено је следеће:

Интерна ревизија је успостављена код следећих корисника буџетских средстава и то: Министарство финансија, Министарство правде, Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде, Министарство за науку и технолошки развој, Министарство омладине и спорта, Министарство културе и Министарство здравља, од којих је пет доставило извештаје интерне ревизије Државној ревизорској институцији, и то: Министарство правде, Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде, Министарство за науку и технолошки развој, Министарство омладине и спорта и Министарство здравља. Извештаје нису доставили Министарство финансија и Министарство културе.

На основу достављених прилога и датих објашњења, нисмо се уверили да интерна ревизија на одговарајући начин обавља задатке из своје надлежности, јер су у 2008. години код корисника буџетских средстава вршене делимичне ревизије појединих области пословања (јавне набавке, систем обрачуна плата и сл.).

Интерну ревизију нису успоставили следећи корисници буџетских средстава и то: Министарство спољних послова, Министарство одбране, Министарство унутрашњих послова, Министарство економије и регионалног развоја, Министарство за инфраструктуру, Министарство рада и социјалне политике, Министарство животне средине и просторног планирања, Министарство трговине и услуга, Министарство просвете, Министарство за државну управу и локалну самоуправу и Безбедносно-информативна агенција.

Од укупног броја министарстава која немају успостављену интерну ревизију, код три је успостављање у току: Министарство за инфраструктуру, Министарство просвете и Министарство за државну управу и локалну самоуправу.

Чланом 3. став 2. Правилника о заједничким критеријумима за организовање и стандардима и методолошким упутствима за поступање интерне ревизије у јавном сектору прописано је која министарства нису у обавези да успоставе интерну ревизију: Министарство рударства и енергетике, Министарство за мањинска и људска права, Министарство вера, Министарство за телекомуникацију и информатичко друштво, Министарство за Косово и Метохију, Министарство за дијаспору и Министарство за национални инвестициони план. Управа за трезор нема успостављену интерну ревизију.

На основу прикупљених доказа и датих објашњења нисмо се уверили да је код корисника буџетских средстава интерна ревизија организована на одговарајући и поуздан начин и да својим функционисањем омогућава доследну примену закона и поштовање правила интерне контроле, као и остваривање других циљева због којих се, у складу са законом, и оснива.

2.3. Биланс стања

Законом о буџетском систему¹⁰, чланом 65. прописано је да Завршни рачун садржи Биланс стања. У Билансу стања су исказане билансне позиције које одражавају стање имовине, потраживања, обавеза и капитала на дан 31.12. године за коју се саставља. Основа за састављање обрасца Биланса стања је књиговодствено стање наведених категорија у активи и пасиви сведено на стање по попису 31.12. за годину за коју се саставља образац.

У Нацрту закона о буџету за 2008. годину, дат је Биланс стања на дан 31.12.2008. године, с позицијама приказаним у табеларном прегледу:

(у хиљадама динара)					
Опис	Напомена	2008. година			2007. година
		Бруто	Исправка вредности	Нето	
АКТИВА					
Нефинансијска имовина	2.3.1.				
Зграде и грађевински објекти		618.076.219	(253.794.002)	364.282.217	382.967.867
Опрема		223.332.425	(168.418.375)	54.914.050	49.423.841
Остале некретнине и опрема		7.796.009	2.468.216	5.027.793	8.471.654
Укупно		848.904.653	424.680.593	424.224.060	440.863.362
Финансијска имовина	2.3.2.				
Дугорочна домаћа финансијска имовина	2.3.2.1.	191.733.358		191.733.358	142.386.767
Дугорочна страна финансијска имовина	2.3.2.1.	3.344.148		3.348.148	2.705.343
Новчана средства, племенити метали, хартије од вредности	2.3.2.2.	7.045.481		7.045.481	75.597.173
Краткорочна потраживања	2.3.2.3.	31.718.031		31.718.031	33.450.470
Остали краткорочни пласмани		31.758.629		31.758.629	0
Активна временска разграничења	2.3.3. и 2.7.1.	662.668.732		662.668.732	612.038.192
Укупно	2.7.1.	928.268.379		928.268.379	866.177.945
УКУПНА АКТИВА	2.7.1.	1.777.173.032	424.680.593	1.352.492.439	1.307.041.307
Ванбилансна актива	2.3.5	427.137.384		427.137.384	427.384.450

¹⁰ „Службени гласник РС“, бр. 9/02, 87/02, 61/05 – др. закон, 66/05, 101/05 – др. закон, 62/06 – др. закон, 63/2006 – испр. др. закона, 85/06, и 86/2006 – испр.

(у хиљадама динара)			
Опис	Напомена	2008. година	2007. година
ПАСИВА			
Дугорочне обавезе	2.3.4.		
Домаће дугорочне обавезе		278.676.619	273.214.684
Стране дугорочне обавезе		435.646.583	384.068.127
Укупно		714.323.202	657.282.811
Краткорочне домаће обавезе	2.3.4.3.1.	36.369.255	26.855.797
Обавезе по основу трансфера осталим нивоима власти		824.424	824.424
Остале обавезе			
Обавезе из односа буџета и буџетских корисника		2.042.441	2.366.729
Остале обавезе буџета		0	309.143
Остале обавезе из пословања		1.219	1.219
Укупно		2.043.660	2.677.091
Пасивна временска разграничења	2.7.1.	2.605.857	3.436.827
Капитал	2.3.6.	641.997.335	637.157.765
Вишак прихода и примања – суфицит	2.3.6.1.	10.432.961	6.790.376
Мањак прихода и примања – дефицит	2.3.6.2. и 2.7.1.	(30.435.164)	0
Нераспоређени вишак прихода и примања из ранијих година	2.3.6.3. и 2.7.1.	3.890.513	2.557.508
Дефицит из ранијих година	2.3.6.4.	(29.559.604)	(30.584.604)
УКУПНА ПАСИВА	2.7.1.	1.352.492.439	1.307.041.307
Ванбилансна пасива	2.3.5.	427.137.384	427.384.450

2.3.1. Нефинансијска имовина

Нефинансијска имовина је исказана у Билансу стања, на дан 31.12.2008. године, у износу 424.224.060 хиљада динара и састоји се од следећег:

(у хиљадама динара)							
Ред. бр.	Конто	Назив	31.12.2007.	01.01 – 31.12.2008	Исправка	Нето 31.12.2008.	Разлика
1	0111	Зграде и грађевински објекти	382.967.867	618.076.219	253.794.002	364.282.217	(18.685.650)
2	0112	Опрема	49.423.841	223.332.425	168.418.375	54.914.050	5.490.209
3	0113	Остале некретнине и опрема	8.471.654	7.496.009	2.468.216	5.027.793	(3.443.861)
УКУПНО			440.863.362	848.904.653	424.680.593	424.224.060	(16.639.302)

Промене на нефинансијској имовини у 2008. години резултат су корекције вредности ових позиција настале упоређивањем података из завршних рачуна корисника буџетских средстава за 2007. годину у односу на податке из завршних рачуна корисника буџетских средстава за 2006. годину.

На исти начин су, у главној књизи трезора, евидентиране и промене вредности нефинансијске имовине и за претходне године и то: у 2007. години, као разлика вредности из завршног рачуна за 2006. годину у односу на 2005. годину и у 2006. години, као разлика вредности из завршног рачуна за 2005. годину у односу на 2004. годину.

У складу са чланом 8а Закона о буџетском систему¹¹, на основу Решења министра финансија о укњижењу нефинансијске државне имовине у главну књигу трезора Републике Србије, у 2005. години укњижена је државна имовина која се налази на коришћењу и управљању код директних и индиректних корисника буџета Републике, буџета територијалних аутономија и локалних самоуправа (у даљем тексту: локалне власти).

У 2006. години утврђена је прва корекција вредности нефинансијске државне имовине из извештаја из завршних рачуна корисника буџетских средстава за 2005. годину, а по подацима исказаним у обрасцу Биланса стања, у односу на збирне податке о вредности нефинансијске имовине утврђене из извештаја из завршних рачуна корисника буџетских средстава за 2004. годину.

У 2007. години утврђена је друга корекција вредности нефинансијске државне имовине из извештаја из завршних рачуна корисника буџетских средстава за 2006. годину, а по подацима исказаним у обрасцу Биланс стања, у односу на збирне податке о вредности нефинансијске имовине утврђене из завршних рачуна корисника буџетских средстава за 2005. годину.

На основу претходно описане процедуре, укњижена је корекција вредности нефинансијске државне имовине утврђене из збирних података о њеној вредности исказаној у завршним рачунима корисника буџетских средстава за 2007. годину у односу на збирне податке о вредности нефинансијске имовине исказане у завршним рачунима корисника буџетских средстава за 2006. годину.

Промене на нефинансијској имовини евидентиране у 2008. години нису последица трансакција извршених у тој години, што значи да се пословне књиге не воде уредно и ажурно, односно да се промене не евидентирају у моменту настанка, како је то предвиђено чланом 9. Уредбе о буџетском рачуноводству¹². Због оваквог евидентирања, књиговодствена евиденција и завршни рачун не одражавају стварно стање нефинансијске имовине.

Набавка нефинансијске имовине у 2008. години исказана је у износу од 51.806.673 хиљада динара и није евидентирана у главној књизи трезора за 2008. годину на одговарајућим субаналитичким контима у оквиру класе 011000 – Некретнине и опрема и класе 311000 – Капитал, у складу са чланом 10. Правилника о стандардном класификационом оквиру и контном плану за буџетски систем што значи да се пословне промене не евидентирају у моменту њиховог настанка, уредно и ажурно, у складу са чланом 9. Уредбе о буџетском рачуноводству.

Последица наведеног је нетачно исказана исправка вредности имовине за износ обрачунате амортизације, у складу са Правилником о номенклатури нематеријалних улагања и основних средстава са стопама амортизације¹³ која се евидентира на одговарајућим субаналитичким контима исправке вредности имовине и капитала, као и нетачно утврђивање финансијског резултата за део амортизације сразмеран оствареним сопственим приходима у складу са чланом 12. Закона о буџету Републике Србије за 2008. годину (веза напомена 2.4.2.1.11.).

¹¹ „Службени гласник РС“, бр. 9/02, 87/02, 66/05 и 86/06

¹² „Службени гласник РС“, бр. 125/03, 12/06

¹³ „Службени лист СРЈ“, број 17/97.....24/2000

Осим износа издатака за нефинансијску имовину није се могла утврдити структура издатака, као ни утицај неправилности на исказивање износа исправке вредности, нето вредности и резултата у 2008. години.

Напред описани пропусти, неевидентирања набавке нефинансијске имовине у текућој години и неуредно и неажурно евидентирање имовине из ранијих година, има за последицу да књиговодствена евиденција и подаци у обрасцу Биланс стања не одражавају стварно стање нефинансијске имовине.

На основу евиденција у Управи за трезор нисмо могли да потврдимо стање нефинансијске имовине исказано у Билансу стања на дан 31.12.2008. године, те су, дописом бр. 402-336/2009 од 21. 5. 2009. године, затражени од Републичке дирекције за имовину Републике Србије подаци из евиденције коју та дирекција води о средствима у државној својини Републике Србије.

Законом о министарствима¹⁴, у члану 36, прописано је да Републичка дирекција за имовину Републике Србије, између осталих послова које обавља, води и јединствену евиденцију о непокретности и збирну евиденцију покретних ствари (по врсти и вредности) у државној својини.

Законом о средствима у својини Републике Србије¹⁵, чланом 10. и 43. прописано је да су органи, јавне службе и друге организације које користе средства у државној својини дужни да воде евиденцију о стању и кретању тих средстава и да податке из те евиденције достављају Републичкој дирекцији за имовину Републике Србије, која води јединствену евиденцију непокретности у државној својини.

Утврђено је да се одредбе овог закона не примењују на прописани начин, што евиденције које се воде у Републичкој дирекцији за имовину Републике Србије чини некомплетним и непоузданим.

Такође, не постоји прописана обавеза да Републичка дирекција за имовину Републике Србије доставља своје податке Управи за трезор, која би их могла и морала користити приликом састављања завршног рачуна буџета Републике Србије.

Истим Законом у члану 47, прописана је обавеза органа, јавних служби и других организација да изврше попис непокретности и других средстава у државној својини које користе, у року од 6 месеци од дана ступања на снагу овог закона. Рок за укњижење државне имовине, успостављање јединствене и свеобухватне евиденције, у одговарајућу јавну књигу о евиденцији непокретности и правима над њима био је 31. децембар 1997. године.

Уредбом о евиденцији и попису непокретности и других средстава у државној својини¹⁶ у члану 10, 11, 12. и 13. прописано је да су корисници средстава у државној својини дужни да воде евиденције о стању и кретању тих средстава и да податке из својих евиденција, на прописаним обрасцима, достављају Републичкој дирекцији за имовину.

---

¹⁴ „Службени гласник РС“, бр. 65/08

¹⁵ „Службени гласник РС“, бр. 53/95 ... 32/97

¹⁶ „Службени гласник РС“, бр. 27/96

Републичка дирекција за имовину Републике Србије доставила је, у прилогу дописа број 954-383/2009-02 од 26.5.2009. године, збирни преглед о стању непокретности по врстама и збирни преглед о стању непокретности по изворима финансирања за период од 1.1.2002. године до 31.12.2008. године, као и збирни преглед о стању покретних ствари по врстама и збирни преглед о стању покретних ствари по изворима финансирања за период од 1.1.2005. до 31.12.2008. године.

Достављени збирни прегледи садрже уопштене податке о непокретностима и покретним стварима по врстама и изворима финансирања за више година, без података на које конкретне кориснике буџетских средстава се односе која средства.

На основу наведеног, утврђено је да Републичка дирекција за имовину Републике Србије није успоставила потпуну и ажурну евиденцију о стању државне имовине. Ово је последица неусаглашености правног и фактичког располагања државном имовином (неусаглашена документација по основу коришћења имовине и документација по основу власништва имовине) као и последица неиспуњене обавезе корисника државне имовине да достављају законом прописане податке.

У току ревизије прибављени су и подаци од Управе за заједничке послове републичких органа, која у складу са Одлуком у Управи за заједничке послове Републичких органа¹⁷ врши између осталог заједничке послове вођења помоћне књиге основних средстава. Евиденција Управе је такође непоуздана јер државни органи, у већини случајева, рачуноводствене исправе о извршеним набавкама достављају са закашњењем (у првом тромесечју текуће године за набавке извршене у претходној години), а документацију за набавку опреме финансирану из средстава донације достављају са закашњењем и од неколико година.

2.3.2. Финансијска имовина

2.3.2.1. Дугорочна финансијска имовина (Конто 110000)

Дугорочна финансијска имовина исказана је у износу 195.077.506 хиљада динара, од чега се на дугорочну домаћу финансијску имовину односи 191.733.358 хиљада динара, а на страну финансијску имовину 3.344.148 хиљада динара.

Од укупног износа дугорочне домаће финансијске имовине од 191.733.358 хиљада динара, на домаће акције и остали капитал односи се 173.505.766 хиљада динара. По том основу Република Србија има учешће у капиталу више привредних друштава, пословних банака и осталих пословних субјеката (фондови, берзе, агенције и др.).

Према завршном рачуну буџета Републике Србије за 2008. годину, са стањем на дан 31. децембра 2008. године, највећа учешћа у капиталу Република је имала код Нафтне индустрије Србије а.д. Нови Сад, JAT AIRWAYS а. д. Београд, Метанолско-сирћетни комплекс а. д. Кикинда и Застава оружје а. д. Крагујевац.

Учешћа Републике Србије у капиталу пословних банака односе се највећим делом на учешће у капиталу у Комерцијалној банци а. д. Београд, Поштанској штедионици а.д. Београд, Привредној банци а. д. Панчево и Српској банци а. д. Београд.

¹⁷ „Службени гласник РС“, бр. 67/91 ... 13/04

Учешћа Републике Србије у капиталу осталих пословних субјеката односе се на Фонд за развој Републике Србије, Националну корпорацију за осигурање стамбених кредита, Гаранцијски фонд, Агенцију за осигурање депозита и др.

2.3.2.1.1. Приходи од дивиденди буџета Републике Србије

Наплаћене дивиденде у 2008. години износе 748.105 хиљада динара, од чега се 612.708 хиљада динара односи на дивиденде од јавних предузећа, а преостали износ од 135.397 хиљада динара односи се на остале пословне субјекте. Наплаћене дивиденде исказане су као приходи од имовине, на рачуну Дивиденде буџета Републике.

Од укупно наплаћених прихода по основу уплата дела добити јавних предузећа од 612.708 хиљада динара, највећи део у износу 410.000 хиљада динара односи се на ЈП ПТТ Дирекција за економске послове. Преостале уплате су од стране ЈП Електромрежа Србије у износу 130.710 хиљада динара, а остатак од 71.998 хиљада динара од мањег броја других јавних предузећа.

Према одредбама члана 21. Закона о јавним предузећима и обављању делатности од општег интереса¹⁸ одлуку о расподели добити доноси управни одбор јавног предузећа уз сагласност оснивача, у овом случају Републике Србије. Наведеном одлуком део средстава по основу добити усмерава се оснивачу и уплаћује се на рачун прописан за уплату јавних прихода.

Међутим, како се у главној књизи Трезора не исказују потраживања за дивиденде (књиге се само уплаћене дивиденде), нити се на основу расположивих података може извршити провера исправности уплаћеног износа дела остварене добити јавних предузећа који припада Републици, предметни подаци су писмено затражени од Министарства финансија – Сектора за економију и јавна предузећа, који по Закону о министарствима обавља послове државне управе који се односе на буџетску контролу и ревизију јавних предузећа.

Према извештају добијеном од Министарства финансија, који је непотпун (односи се само на 8 јавних предузећа), није било могуће утврдити укупан износ добити јавних предузећа који припада буџету Републике Србије по основу власништва у њиховом капиталу, односно о приходу буџета Републике Србије који је по том основу требало да буде остварен.

Приход Републике Србије од дивиденди од осталих пословних субјеката (агенције и друге институције) износи 135.397 хиљада динара и у највећем делу се односи на уплату дивиденде Централног регистра, депова, клиринга и хартија од вредности у износу од 99.143 хиљаде динара.

Наведени приход од дивиденди се наплаћује преко два наменска рачуна за уплату дивиденди, и то за уплату дела добити јавних предузећа према одлуци надлежног органа истих и преко рачуна дивиденди буџета Републике.

Наплате дивиденди по основу власништва Републике Србије у капиталу банака у 2008. години није било.

¹⁸ „Службени гласник РС“, бр. 25/2000, 25/2002, 107/2005, 108/2005 – испр. и 123/2007 – др. закон

Према одредбама Закона о Народној банци Србије¹⁹, имовина коју користи Народна банка Србије (динарски и девизни краткорочни и дугорочни пласмани, девизна средства, хартије од вредности, остала актива и имовинска права у поседу Народне банке Србије, покретне и непокретне ствари и новчана средства на жиро рачуну Народне банке Србије) припада Републици Србији. По том основу прописани део вишка расхода над приходима покрива се из буџета Републике Србије или издавањем хартија од вредности које за ту сврху издаје Република Србија и преноси Народној банци Србије, а прописани део вишка прихода над расходима чини приход буџета Републике Србије (члан 73. и 77). **По овом основу није евидентирана никаква наплата у корист буџета Републике Србије у 2008. години.**

Утврђено је да се висина потраживање Републике Србије за део остварене добити по основу учешћа у капиталу јавних предузећа и осталих пословних субјеката не прати. Исказани приходи буџета Републике од дивиденди односе се само на уплаћене дивиденде док се право Републике Србије на приход по наведеном основу не прати.

2.3.2.2. Новчана средства (Конто 121000)

Новчана средства буџета Републике, директних и индиректних корисника средстава тог буџета и организација обавезног социјалног осигурања, воде се и депонују на консолидованом рачуну трезора Републике, у складу са одредбама члана 8. Закона о буџетском систему²⁰. Средствима на консолидованом рачуну трезора Републике управља Министарство финансија, Управа за трезор.

Управа за трезор обавља послове финансијског планирања и управљања готовинским средствима Републике. Управљање средствима на консолидованом рачуну трезора Републике подразумева планирање токова и управљање примањима и издацима ради ефикаснијег коришћења тих средстава – управљање ликвидношћу.

Систем консолидованог рачуна трезора представља обједињени рачун средстава консолидованих рачуна трезора Републике и трезора локалних власти, преко којег се врше плаћања између корисника буџетских средстава и средстава организација обавезног социјалног осигурања, с једне стране, и субјеката који нису обухваћени системом консолидованог рачуна трезора, с друге стране, и обрачунавају међубанкарска плаћања (члан 2. став 1. тачка 23) Закона о буџетском систему). Систем консолидованог рачуна трезора, за динарска и девизна средства, као и друге рачуне утврђене законом, води Народна банка Србије (члан 60. Закона о Народној банци Србије)²¹.

¹⁹ „Службени гласник РС“, бр. 72/2003, 55/2004 и 85/2005 — др.

²⁰ „Службени гласник РС“, бр. 9/2002, 87/2002, 61/2005, 66/2005, 101/2005, 62/2006, 63/2006 и 85/2006

²¹ „Службени гласник РС“ бр. 72/2003, 55/2004 и 85/2004.

Структура новчаних средстава је:

	(у хиљадама динара)	
	2008.	2007.
Жиро и текући рачун	2.499.965	22.447
Издвојена новчана средства и акредитиви	4.298.976	5.310.577
Девизна средства	188.140	70.171.629
Остала новчана средства	58.400	92.520
	7.045.481	75.597.173

2.3.2.2.1. Динарска средства

Исказана средства на жиро и текућем рачуну, затим издвојена новчана средства и акредитиви, као и остала новчана средства у наведеном износу, воде се у оквиру „Консолидовани рачун трезора“.

2.3.2.2.1.1. Консолидовани рачун трезора

Преко консолидованог рачуна трезора обавља се платни промет у динарима за директне и индиректне кориснике буџетских средстава Републике, односно територијалне аутономије и локалне самоуправе и организације обавезног социјалног осигурања. Консолидовани рачун трезора Републике и консолидовани рачуни трезора локалних власти чине систем консолидованог рачуна трезора, који се води код Народне банке Србије. Стање консолидованог рачуна трезора код Народне банке Србије износи 28.932.730 хиљада динара (извод 31.12.2008. године), од чега се на трезор Републике односи 18.721.266 хиљада динара, а преостали износ на трезоре локалних власти. Стање консолидованог рачуна трезора исказано у главној књизи трезора Републике усклађено је са стањем тих средстава по изводу Народне банке Србије.

На дневно стање средстава консолидованог рачуна трезора, Народна банка Србије обрачунава и плаћа камату по каматној стопи у висини 2,50% на годишњем нивоу. Камата се обрачунава месечно, по годишњој каматној стопи, простим интересним методом. Народна банка Србије је обавезна да обрачунату камату плаћа до 20. у месецу за претходни месец. Међусобна права и обавезе у вези са средствима система консолидованог рачуна трезора уређена су уговором закљученим између Народне банке Србије и Републике 31.12.2008. године.

Иако је уговор закључен крајем децембра 2008. године, истим су регулисана питања која се односе на већ протекли временски период и која су примењивана у њему. Наиме, регулисани су каматна стопа и рок плаћања камате за период од 1. јануара 2008. године до дана закључења уговора, односно до 31. децембра 2008. године. На тај начин цела 2008. година покривена је уговором ретроактивно.

Новчана средства буџета Републике воде се на рачуну број 840-1620-21 – Извршење буџета Републике Србије, отвореном код Министарства финансија – Управа за трезор. Стање новчаних средстава буџета Републике није усклађено са стањем тих средстава по изводу Управе за трезор за 90 хиљада динара због неликвидираног салда на прелазном рачуну из 2006. године. Нису предузети неопходни поступци за затварање салда на прелазном рачуну пре састављања завршног рачуна за 2006. годину нити пре израде финансијских извештаја за 2008. годину, односно до дана ревизије.

Утврђено је да је уговор којим се уређују међусобна права и обавезе у вези са средствима Система консолидованог рачуна трезора између Народне банке Србије и Републике Србије закључен ретроактивно у децембру месецу, уместо на почетку буџетске године на коју се исти односи.

Издвојена новчана средства односе се на следеће:

	(у хиљадама динара)	
	2008.	2007.
Средства Фонда за реституцију	4.298.976	2.884.876
Депонована средства код Комерцијалне банке а.д. Београд	/	2.425.701
	4.298.976	5.310.577

Средства Фонда за реституцију остварена су од продаје капитала у поступку приватизације. Воде се на уплатном рачуну отвореном код Министарства финансија – Управе за трезор. Фонд је формиран издвајањем 5% средстава остварених у поступку приватизације, а с наменом за исплаћивање накнаде лицима чија је имовина национализована.

2.3.2.2.2. Девизна средства (Конто 121400)

Укупно исказана девизна средства од 188.140 хиљада динара се односе на средства на девизним рачунима по IDA кредитима у укупном износу 182.794 хиљаде динара и на средства осталих девизних рачуна у износу 5.346 хиљада динара.

Средства на девизним рачунима по кредитима IDA односе се на примљене кредите од Светске банке – Међународног удружења за развој (IDA). Кредити су одобрени 2004. године, тако што је прималац кредита била државна заједница Србија и Црна Гора, на основу споразума о кредитима за развој. Скупштина те државне заједнице ратификовала је закључене споразуме усвајањем закона о задужењу Србије и Црне Горе код Међународног удружења за развој (IDA). После закључења споразума, а ради реализације развојних пројеката, закључени су и посебни уговори између државне заједнице Србија и Црна Гора – као примаоца кредита и Републике Србије – као корисника кредита. Кредити су одобрени с роком отплате од 20 година, укључујући десет година грасе периода почетка отплате. Кредити су одобрени без камате, а плаћају се само трошкови ангажовања средстава.

Средства на девизним рачунима по кредитима IDA воде се на рачунима код Raiffeisen BANK Београд. Средствима располажу непосредно министарства преко којих се реализују развојни пројекти, и то: Министарство просвете, Министарство здравља, Министарство за саобраћај и телекомуникације, Министарство рударства и енергетике, Министарство финансија, Министарство за рад и запошљавање и Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде.

Остали девизни рачуни се односе на девизни рачун по кредиту Владе Републике Италије (рачун 54116-978-002) у износу 5.305 хиљада динара и кредит ЕИВ – Министарство здравља (рачун 54109-978-003) у износу 40 хиљада динара.

б) Управљање девизним средствима

Република, у складу са закљученим уговором (05 број 481-900/2007-3 од 28. 12. 2007. године), даје писмени налог Народној банци Србије да се девизна средства Републике:

- инвестирају у стране хартије од вредности (инвестициони портфолио), или
- пласирају као депозит на одређени рок (ликвидносни портфолио).

Народна банка Србије на девизна средства Републике плаћа камату у висини следећих каматних стопа:

- на средства која се пласирају у виду депозита у еврима (overnight база) у висини каматне стопе EONIA умањена за 25 базичних поена (0,25%);
- на друге рокове доспећа – у висини каматне стопе EURIBOR умањена за 25 базичних поена (0,25%);
- за све остале валуте каматну стопу LIBOR умањену за 25 базичних поена (0,25%).

Пласирана девизна средства с рачуна који се воде код Народне банке Србије односе се на средства главног девизног рачуна (EUR 290.968.820,28 и USD 18.517.372,53), средства других девизних рачуна (EUR 8.415.040,45) и Фонда реституције (EUR 36.059.458,41 и USD 13.883.505,28) у укупној динарској противвредности 31.758.629 хиљада динара.

Орочавање девизних средстава Републике код Народне банке Србије вршено је континуирано током целе буџетске године, а евидентирање у главној књизи трезора је спроведено у децембру месецу за укупан годишњи промет. На тај начин изостало је хронолошко праћење орочавања девизних средстава, у складу са одредбама члана 16. Уредбе о буџетском рачуноводству.

Рокови орочавања девизних средстава су следећи:

– три месеца	4.068.177
– месец дана	13.290.150
– 15 дана	6.480.803
– недељу дана	302.576
– overnight	7.173.918
– остало	443.005
	<hr/>
	31.758.629

Утврђено је да није обезбеђено континуирано евидентирање и праћење тока и стања орочавања девизних средстава Републике код Народне банке Србије током целе 2008. године, што је супротно одредбама Уредбе о буџетском рачуноводству.

2.3.2.2.3. Наплаћене камате и отплате камата

Наплаћене камате (Конто 741100)

Према финансијским извештајима и главној књизи трезора Републике Србије за 2008. годину, исказани приходи од камата износе 3.439.878 хиљада динара. Односе се на камату на средства консолидованог рачуна трезора Републике укључена у депозит код Народне банке Србије. Обрачун камате на динарска и девизна средства консолидованог рачуна трезора регулисан је уговорима, закљученим између Републике Србије и Народне банке Србије посебно за динарска и за девизна средства.

Уговарање

Према уговору којим су регулисана међусобна права и обавезе у вези са динарским средствима консолидованог рачуна трезора на дневно стање средстава консолидованог рачуна трезора у динарима Народна банка Србије обрачунава и плаћа камату по каматној стопи у висини 2,50% на годишњем нивоу. Камата се обрачунава месечно, по годишњој каматној стопи, простим интересним методом. Народна банка Србије је обавезна да обрачунату камату плаћа до 20. у месецу за претходни месец.

У складу са закљученим уговором којим су регулисани међусобни односи у вези са управљањем девизним средствима Републике код Народне банке Србије, Република даје писмени налог тој банци да се девизна средства Републике:

- инвестирају у стране хартије од вредности (инвестициони портфолио), или
- пласирају као депозит на одређени рок (ликвидносни портфолио).

Народна банка Србије на девизна средства Републике плаћа камату у висини следећих каматних стопа:

- на средства која се пласирају у виду депозита у еврима (overnight база) у висини каматне стопе EONIA умањена за 25 базичних поена (0,25%);
- на друге рокове доспећа – у висини каматне стопе EURIBOR умањена за 25 базичних поена (0,25%);
- за све остале валуте каматну стопу LIBOR умањену за 25 базичних поена (0,25%).

Република је дужна да писмени налог да се средства пласирају као депозит достави Народној банци Србије најкасније два радна дана пре датума пласирања ликвидносног портфолија, и то – до 12.00 сати текућег радног дана. Приликом предаје писмених налога Народне банке Србије за пласирање ликвидносног портфолија, исти се заводе у протокол код Народне банке Србије (штамбил Народне банке Србије садржи деловодни број и датум пријема), али се не уписује час пријема. Из тог разлога није могуће утврдити да ли се писмени налози достављају у уговореном року – до 12.00 сати текућег радног дана.

Евидентирање

Камате на средства консолидованог рачуна трезора укључена у депозит код Народне банке Србије, за 2008. годину, обрачунате су у износу 3.246.594 хиљаде динара, а односе се на камате за динарска средства 1.457.171 хиљада динара и на камате за девизна средства 1.789.423 хиљаде динара.

Наведени износ обрачунатих камата наплаћен је на следећи начин:

- камата на динарска средства уплаћена је у 2009. години на рачун Извршења буџета Републике у износу 1.148.028 хиљада динара, а разлика у износу 309.143 хиљаде динара је затворена из претплате по основу компензације међусобних потраживања и обавеза Републике Србије и Народне банке Србије спроведене у 2007. години;
- камата на девизна средства обрачунавана је током 2008. године, а у 2009. години приписана је средствима на девизним рачунима Републике у укупном износу 1.789.423 хиљаде по курсу на дан биланса стања (31.12.2008. године).

Обрачунате камате у износу 3.246.594 хиљаде динара књижене су на основу решења министра финансија од 29. маја 2009. године у главној књизи трезора Републике Србије за 2008. годину као приход, уз истовремено исказивање потраживања од јавних прихода за мање дозначена средства у износу 2.937.451 хиљада динара (разлика од 309.143 хиљаде динара наплаћена је у 2007. години).

Наведене камате исказане су у пословним књигама и финансијским извештајима Народне банке Србије за 2008. годину на рачунима расхода камата по основу депозита и на рачунима обавезе по основу камата, а што је утврђено упоредном ревизијом достављених података од стране Народне банке Србије о свим рачунима на којима та банка има исказане односе с Републиком Србијом.

Камата на депонована средства Републике Србије код Комерцијалне банке а.д. Београд, уплаћена је од стране те банке у фебруару 2008. године у износу 33.810 хиљада динара.

Отплате камате (Конто 440000)

Плаћене камате износе 13.860.335 хиљада динара. Односе се на отплату домаћих камата у износу од 948.248 хиљада динара, страних камата у износу од 11.118.802 хиљаде динара и отплату камата по гаранцијама у износу од 1.793.285 хиљада динара.

Отплате домаћих камата износе 948.248 хиљада динара, од чега камате на домаће хартије од вредности износе 906.897 хиљада динара. Камате на домаће хартије од вредности односе се на извршена плаћања у корист Централног регистра, депоа, крилинга и хартија од вредности у износу 122.012 хиљада динара и камате на обвезнице Народне банке Србије 784.885 хиљада динара.

Отплате камата у износу од 11.118.802 хиљаде динара односе се на отплате страним владама, мултилатералним институцијама, страним пословним банкама и осталим страним кредиторима. Отплата камата страним владама износи 5.439.114 хиљада динара и односи се на плаћања по основу јавног дуга Републике Србије Париском клубу поверилаца, а отплата страним пословним банкама у износу 2.383.773 хиљаде динара – на плаћања Лондонском клубу поверилаца. Остале отплате камате у износу од 3.295.915 хиљада динара односе се, исто тако, на обавезе по основу јавног дуга Републике.

Отплате камата по гаранцијама износе 1.793.285 хиљада динара, што је обрађено у оквиру напомена број 2.8.2 овог извештаја.

2.3.2.3. Краткорочна потраживања (Конто 122000)

Укупно исказана краткорочна потраживања у износу **31.718.031 хиљада динара** односе се на следеће:

1. Остала потраживања од државних органа 13.795.830
2. Остала краткорочна потраживања 14.970.750
3. Потраживања од јавних прихода за мање дозначена средства 2.937.451
4. Потраживања по основу позајмица из сталне буџетске резерве 14.000

2.3.2.3.1. Остала потраживања од државних органа

Остала потраживања од државних органа исказана су у износу **13.795.830 хиљада динара**, а по природи настанка могу се поделити у 5 група:

1. Потраживања у укупном износу **292.372 хиљаде динара** односе се на потраживања од директних и индиректних корисника буџетских средстава по основу поднесених образаца СНС – Спецификација неутрошених средстава за износе које нису утрошили за финансирање расхода у 2008. години, а који се враћају у 2009. години. Овај поступак се спроводи сваке буџетске године.
2. Потраживања у укупном износу **641.782 хиљаде динара** односе се на исплаћене позајмице из буџетских прихода и буџетске резерве разним субјектима, затим дате позајмице буџетским корисницима, банкама и предузећима из средстава буџета Републике Србије, обезбеђених из кредита Народне банке Југославије и на преузета потраживања по разним основама у периоду од 1994. до 2000. године.

Приликом отварања пословних књига за буџетску 2000. годину, када је уведен нови буџетски систем, а након распада Југославије, већина ових потраживања је преузета у салду, директно из књиговодства, без одговарајуће валидне документације на основу које су вршена књижења.

Иста се могу поделити у 3 групе:

- на дате позајмице буџетским корисницима, банкама и предузећима из средстава буџета Републике Србије, обезбеђених из кредита Народне банке Југославије у 1994. години у укупном износу 118.613 хиљада динара, ове позајмице нису усаглашене и старије су од 15 година;
- на потраживања која су настала у 1998. години по основу преузетих потраживања по разним основама од разних предузећа путем компензација, у укупном износу 473.224 хиљаде динара. За ова потраживања није доступна документација, а воде се под заједничким називом „Привреда Србије“. Дакле, дужник је непознат и неодређен, могућност наплате ових потраживања је неизвесна, старија су од 10 година и нису усаглашена;
- остатак потраживања у износу 49.945 хиљада динара односи се на позајмице дате из буџетских прихода и буџетске резерве у периоду од 1998. до 2000. године. Ова потраживања нису усаглашена и старија су од 7 година.

Наведена потраживања нису усаглашена по стању на дан биланса стања, што је супротно одредбама члана 18. Уредбе о буџетском рачуноводству²².

Наведени износ потраживања од 641.782 хиљаде динара због застарелости, недостатка документације којом се доказује основаност потраживања, неусаглашених износа с дужницима, као и због објективне немогућности наплате истих, неосновано се води у пословним књигама и исказује у финансијским извештајима као краткорочно потраживање.

²² „Службени гласник РС“, бр. 125/03, 12/06

С обзиром на то да су средства из буџета исплаћена (одлив буџетских средстава) и да до дана ревизије нису предузете мере за њихову наплату, потребно је да Влада сагласно овлашћењу из члана 11а. Закона о изменама и допунама Закона о буџету²³ донесе одлуку о њиховом ликвидирању.

3. Потраживања у укупном износу **11.958.914 хиљада динара** односе се на позајмице исплаћене из буџета и буџетске резерве у периоду од 1999. до 2004. године и то:
- а) ЈП Електропривреде Србије 1.901.460
  - б) Републичком ПИО фонду запослених 7.500.000
  - в) Републичкој дирекцији за робне резерве укупно 2.557.454

а) Потраживање од **ЈП Електропривреде Србије (ЕПС)** у износу од 1.901.460 хиљада динара односи се на исплаћене позајмице из буџета Републике у 1999. години (868.126 хиљада динара) и по основу дуга према Народној банци Југославије који је у 2004. години преузела Република Србија издавањем обвезница Народној Банци Србије (1.031.534 хиљаде динара). Ову обавезу према буџету Републике Србије ЕПС измирује о роковима доспећа обавезе Републике Србије према Народној банци Србије. Потраживање од 1.800 хиљада динара односи се на позајмицу дату из буџета Републике Србије Синдикату ЕПС-а у 2001. години. Овај износ потраживања је споран, с обзиром на то да га ЕПС не признаје.

Потраживања са Електропривредом Србије нису усаглашена по стању на дан 31. 12. 2008. године, а потраживање од 1.800 хиљада динара за позајмицу дату из буџета Републике Србије Синдикату ЕПС-а у 2001. години је спорно, с обзиром на то да га ЕПС не признаје.

- б) Исказано потраживање од **Републичког фонда за пензијско и инвалидско осигурање запослених** у износу 7.500.000 хиљада динара односи се на позајмице дате из буџета 2003. године по закључку Владе, уз обавезу враћања истих до краја новембра 2003. године. За укупан износ исплаћене позајмице коригован је финансијски резултат исте године, а истовремено су повећани остали сопствени извори Републике.
- в) Део исказаног укупног потраживања (2.557.454 хиљаде динара) од **Републичке дирекције за робне резерве** у износу од 1.555.060 хиљада динара односи се на остатак невраћене позајмице која је по закључку Владе у 2001. години одобрена из средстава сталне буџетске резерве за откуп пшенице рода 2001. године. При одобравању позајмице утврђена је обавеза враћања исте до краја буџетске 2001. године.

Првостепеним решењем Министарства финансија, Сектора за буџетску инспекцију и ревизију у 2007. години, наложено је Републичкој дирекцији за робне резерве да врати невраћени износ позајмице. Поступајући по жалби Републичке дирекције за робне резерве, Министарство финансија је у 2008. години, као другостепени орган исту одбио као неосновану, решењем број 401-00-719/2006-09-02 од 30. 9. 2008. године.

²³ „Службени гласник РС“, број 102/2008

Министарство трговине и услуга, у чијој надлежности је Републичка дирекција за робне резерве, поднело је тужбу Врховном суду Србије против Републике Србије – Министарства финансија, број 31/08 од 5.11.2008. године, ради поништаја поменутог решења.

Статус Републичке дирекција за робне резерве је у међувремену измењен, јер је иста по важећем Закону о министарствима, као део Министарства трговине и услуга у суштини директан корисник буџетских средстава. Због тога је, без обзира на исход судског спора, повраћај исплаћених средстава из буџетске резерве у 2001. години у износу 1.555.060 хиљада динара неизвестан.

На тај начин потраживање у износу 1.555.060 хиљада динара је спорно и као такво не може се исказивати као краткорочно потраживање. С обзиром на то да су средства из буџета исплаћена, и да нису благовремено предузете мере за повраћај истих, дакле, постоји одлив буџетских средстава, неопходно је да Влада сагласно овлашћењу из члана 11а. Закона о изменама и допунама Закона о буџету²⁴ донесе одговарајућу одлуку, на основу које ће се ова потраживања ликвидирати.

4. Потраживања у укупном износу **276.041 хиљада динара** односе се на део потраживања од предузећа „Одбрамбене индустрије Србије“ (Застава оружје Крагујевац, Компанија „Слобода“, Први партизан Ужице и Прва искра Барич), по основу уступања потраживања (цесији) ЈП „Електропривреде Србије“ од наведених предузећа Републици Србији, чиме је Електропривреда Србије измирила део својих доспелих обавеза према Републици Србији по основу одобрене позајмице из буџета Републике Србије у 2001. години. Наведено уступање потраживања извршено је на основу закључка Владе и закљученог уговора о уступању потраживања у 2006. години.

Стање ових потраживања на почетку 2008. године износило је укупно 563.699 хиљада динара, а у 2008. години је смањено за износ потраживања од 287.658 хиљада динара од предузећа „Милан Благојевић“ Лучани, које је претворено у удео Републике Србије у капиталу дужника, на основу закључка Владе и закљученог уговора о конверзији потраживања у капитал, а на основу овлашћења из одредаба члана 11а. Закона о изменама и допунама Закона о буџету Републике Србије за 2008. годину.

5. Потраживање у износу **540.612 хиљада динара** од Министарства за капиталне инвестиције односи се на остатак неввраћене позајмице исплаћене у 2006. години по закључку Владе из приватизационих прихода у износу 10 милиона EUR, што је у динарској противвредности износило 864.900 хиљада динара, за потребе санације последица насталих активирањем клизишта на територији Републике Србије. Повраћај ових средстава у складу са закључком врши се из средстава кредита од Развојне банке Савета Европе, који је одобрен, али се исти реализује sukcesивно.

Од приспеле транше кредита од Развојне банке Савета Европе у износу 4 милиона EUR враћен је део позајмице у 2008. години у динарској противвредности 324.288 хиљада динара, тако да остатак дуга износи 540.612 хиљада динара.

²⁴ „Службени гласник РС“, број 102/2008

6. Преостали износ краткорочних потраживања од 86.109 хиљада динара односи се на остала потраживања по разним основама.

Утврђено је:

1. Износ осталих потраживања од државних органа у износу 13.503.458 хиљада динара неправилно је класификован као краткорочно потраживање, јер су сва потраживања старија од годину дана, већина је старија од 5 година, а нека су настала пре 10 и више година.
2. Ниједна позајмица исплаћена из буџета и буџетске резерве није враћена у року предвиђеном у закључку Владе па основу којих је одобрена нити је враћена до краја 2008. године.
3. Потраживања у износу 13.503.458 хиљада динара нису усаглашена нити су предузете мере да се иста наплате.
4. Због застарелости, недостатка документације којом се доказује основаност потраживања, неусаглашених износа с дужницима, због објективне немогућности наплате истих, као и због судског спора који се води у вези с исказаним потраживањима, укупан износ од 2.198.642 хиљаде динара (Синдикату ЕПС-а 1.800 хиљада; застарела неусаглашена, недокументована и објективно ненаплатива потраживања по разним основама из 1994. год. до 2000. године укупно 641.782 хиљаде динара; спорно потраживање од Републичке дирекције за робне резерве у износу 1.555.060 хиљада динара) неосновано се води у пословним књигама и исказује у финансијским извештајима као краткорочно потраживање. С обзиром на то да су средства из буџета исплаћена и да нису благовремено предузете мере за повраћај истих, дакле, постоји одлив буџетских средстава, било је неопходно да Влада сагласно овлашћењу из члана 11а. Закона о изменама и допунама Закона о буџету за 2008. годину²⁵ донесе одговарајућу одлуку, на основу које ће се ова потраживања ликвидирати.

2.3.2.3.2. Остала краткорочна потраживања

Остала краткорочна потраживања износе 14.970.750 хиљада динара и односе се на:

- позајмице дате из средстава приватизације у 2005. и 2006. години у износу 14.969.185 хиљада динара, и
- остатка нерегулисаног потраживања од РТС-а у износу 1.565 хиљада динара.

Позајмице дате из средстава приватизације у укупном износу 14.969.185 хиљада динара исплаћене су:

• јавним предузећима	7.851.929
• директним и индиректним корисницима буџета РС	5.840.424
• осталим привредним субјектима	1.276.832

²⁵ "Службени гласник РС", број 102/2008

Исплате ових позајмица из средстава приватизације вршене су по закључцима Владе за следеће намене:

- за исплату отпремнина радницима по основу социјалних програма у јавним предузећима, предузећима војне индустрије и у установама здравствене заштите преко РЗЗО у укупном износу 11.607.851 хиљада динара;
- за остале намене у циљу решавања тренутних проблема у вези с исплатама доспелих обавеза, зарада и др. јавним предузећима (Србијагас, ЖТП), индиректним корисницима буџета (школе и КБЦ Бежанијска коса), остали (Фонд за развој и Галеника) укупно 3.361.334 хиљаде динара.

У свим закључцима Владе наведена је обавеза враћања позајмица, с тим да је у већини случајева наведена обавеза враћања до краја новембра месеца текуће буџетске године у којој је исплаћена позајмица, а у неколико случајева је наведено да ће се средства вратити након продаје имовине предузећа и то:

- с прецизно утврђеном обавезом да се средства врате до краја новембра месеца текуће буџетске године, односно до краја буџетске године, што је наведено и у уговорима о позајмици, закљученим на основу закључака Владе, исплаћено је јавним предузећима (Србијашуме, Србијагас, НИС, ЖТП), предузећима војне индустрије, индиректним корисницима буџета (школе, здравствене установе, КБЦ Бежанијска коса) и Фонду за развој укупно 12.230.346 хиљада динара;
- без прецизно утврђеног рока враћања позајмица, при чему је наведено да ће се позајмица вратити или након продаје дела имовине која није у функцији јавних предузећа (ЖТП), или да ће се посебним уговором о преносу инфраструктурне имовине на Републику Србију (РТБ Бор) у укупном износу 2.738.839 хиљада динара.

Ниједна позајмица није враћена у складу са закључцима Владе, односно у уговореном року до краја буџетске године у којој је позајмица исплаћена. Позајмљена средства нису враћена ни до краја 2008. године.

Осим тога, утврђено је да су вршене исплате нових позајмица истим субјектима, иако раније дате позајмице нису враћене (НИС, ЖТП), као и исплата преосталог дела неисплаћене позајмице након истека рока за враћање одређеног у закључку Владе (ЖТП).

Потраживања у укупном износу 7.597.279 хиљада динара нису усаглашена по стању на дан 31. 12. 2008. године, што је супротно одредбама члана 18. Уредбе о буџетском рачуноводству и то:

- износ од 2.141.088 хиљада динара је усаглашаван с дужницима по стању на дан 31.12.2006. године, али није вршено усаглашавање по стању на дан 31.12.2008. године, без обзира што у међувремену у пословним књигама није евидентирана било каква промена у стању потраживања;
- износ од 951.143 хиљаде динара није уопште усаглашаван с дужницима по стању на дан 31.12.2008. године;
- за износ од 4.504.448 хиљада динара вршено је усаглашавање с дужником ЈП „Железнице Србије“ по стању на дан 31.12.2008. године, али потраживање и даље није усаглашено;
- остатак нерегулисаног потраживања од РТС-а у износу од 1.565 хиљада динара није усаглашен по стању на дан 31.12.2008. године.

Догађаји након биланса стања

Након датума билансирања 31.12.2008. године по закључцима Владе, извршена је конверзија краткорочних потраживања у укупном износу 7.373.471 хиљада динара (НИС, КБЦ Бежанијска коса, РЗЗО и Галеника) у уделе у капиталу дужника, чиме је Република постала власник дела или капитала дужника у целини. Наведене одлуке Влада је донела на основу овлашћења из Закона о буџету Републике Србије за 2008. годину.

Конверзијом краткорочних потраживања, по основу позајмица исплаћених из средстава приватизације друштвеног капитала у износу 7.373.471 хиљада динара, употребљених највећим делом за исплате стимулативних отпремнина радницима по социјалним програмима у јавним предузећима и радницима у здравству (преко РЗЗО) у уделе Републике у капиталу дужника, у суштини значи да су средства од приватизације друштвеног капитала искоришћена за повећање капитала јавних предузећа.

Утврђено је:

- 1. Ниједна позајмица из средстава приватизације у 2005. и 2006. години у укупном износу 14.969.185 хиљада динара није враћена у складу са закључцима Владе, односно у уговореном року до краја буџетске године у којој је позајмица исплаћена, а такође није враћена ни до 31. 12. 2008. године.**
- 2. Није утврђено да су предузете мере за наплату наведених потраживања.**
- 3. Исплате нових позајмица вршене су и даље истим субјектима, иако раније дате позајмице нису враћене (НИС, ЖТП).**
- 4. Исплате делова неисплаћених позајмица вршене су и након истека рока за враћање позајмица наведеног у закључку Владе (ЖТП).**
- 5. Није извршено усаглашавање потраживања по стању на дан 31. 12. 2008. године у укупном износу 7.597.279 хиљада динара.**
- 6. Укупан износ осталих краткорочних потраживања по стању на дан 31.12.2008. године од 14.970.750 хиљада динара неправилно је класификован као краткорочно потраживање, јер су сва потраживања старија од годину дана, а већина су старија и од 3 године.**

2.3.2.3.3. Потраживања од јавних прихода за мање дозначена средства

Потраживање од јавних прихода за мање дозначена средства у износу од 2.937.451 хиљада динара односи се на обрачунату камату на депозите код Народне банке Србије, која је уплаћена у 2009. години. Исказано потраживање је усклађено с подацима у главној књизи Народне банке Србије за 2008. годину, где је исти износ исказан као обавеза, односно расход по основу камате (Веза напомена 2.3.2.2.3.).

2.3.2.3.4 Потраживања по основу позајмица из сталне буџетске резерве

Исказана потраживања у износу **14.000 хиљада динара** односе се на дате позајмице из буџета Републике Србије у 1999. и 2000. години (Капитал банка у износу од 5.000 хиљада динара, „21. мај“ Раковица у износу од 1.000 хиљада динара и „Рекорд-Инвест“ Раковица у износу од 8.000 хиљада динара).

За наведена потраживања не постоји одговарајућа документација, а иста нису усаглашавана нити су наплаћена о року. Неправилно су класификована по основу рочности, као краткорочна. Наиме, приликом отварања пословних књига за буџетску 2001. годину, када је уведен нови буџетски систем, наведена потраживања су преузета у салду, директно из књиговодства вођеног по старом буџетском систему, без одговарајуће пратеће оригиналне документације на основу које су вршена књижења.

Стога износ наведених потраживања због застарелости, недостатка документације којом се доказује основаност потраживања, неусаглашених износа с дужницима као и због објективне немогућности наплате истих, неосновано се води у пословним књигама и исказује у финансијским извештајима као краткорочно потраживање. С обзиром на то да су средства из буџета исплаћена и да нису благовремено предузете мере за повраћај истих, било је неопходно да Влада сагласно овлашћењу из члана 11а. Закона о изменама и допунама Закона о буџету за 2008. годину²⁶ донесе одговарајућу одлуку, на основу које ће се ова потраживања ликвидирати.

Утврђено је да се износ потраживања од 14.000 хиљада динара због застарелости, недостатка документације којом се доказује основаност потраживања, неусаглашених износа с дужницима, као и због објективне немогућности наплате истих, неосновано води у пословним књигама и исказује у финансијским извештајима као краткорочно потраживање. Како је повраћај исплаћених средстава неизван, било је неопходно да Влада сагласно овлашћењу из члана 11а Закона о изменама и допунама Закона о буџету²⁷ донесе одговарајућу одлуку, на основу које ће се ова потраживања ликвидирати.

2.3.3. Активна временска разграничења (Конто 130000)

Активна временска разграничења исказана су у Билансу стања на дан 31.12.2008. године у износу од 662.668.732 хиљаде динара и састоје се од:

- обрачунатих неплаћених расхода и издатака 645.707.733 хиљаде динара
- осталих активних временских разграничења 16.960.999 хиљада динара

²⁶ „Службени гласник РС“, број 102/2008

²⁷ „Службени гласник РС“, број 102/2008

2.3.3.1. Обрачунати неплаћени расходи

Обрачунати неплаћени расходи износе 645.707.733 хиљаде динара и односе се на:

- обавезе по јавном дугу које је Република Србија преузела на основу различитих закона по разним основама у укупном износу од 644.232.942 хиљаде динара, што је обрађено у посебним деловима Извештаја под насловом "Јавни дуг" и "Ванбилансна актива и ванбилансна пасива". С обзиром да јавни дуг није настао тако што је обавеза створена на основу прилива новчаних средстава на рачун буџета Републике Србије, већ по основу преузимања обавезе према повериоцима Париског и Лондонског клуба, обавезе по кредитима IBRD и ЕЗ, обавезе банака у стечају према грађанима по основу старе девизне штедње и обавезе за неисплаћене пензије, иницијално књижење временских разграничења је извршено истовремено када су евидентиране обавезе, појединачно по сваком наведеном основу;
- накнадно утврђене раније створене обавезе по основу утрошених IDA кредита у иностранству или преко рачуна пословних банака, од стране корисника кредита, односно за обавезе по кредитима чије повлачење није извршено преко рачуна извршења буџета у укупном износу од 133.047 хиљада динара;
- износ од 1.341.744 хиљаде динара односи се на дуговни салдо обрачунатих курсних разлика на иностране обавезе у девизним износима и на средства на девизним рачунима на дан 31.12.2008. године. Наиме, укупни дуговни салдо по наведеном основу је износио 2.143.880 хиљада динара (на стање девизних обавеза 6.428.289 хиљада динара и на стање новчаних средстава на девизним рачунима 4.284.409 хиљада динара). С обзиром да је из 2007. године пренет потражни салдо од 802.136 хиљада динара, на разграничењима је исказан пребијени дуговни салдо курсних разлика по наведеном основу у износу од 1.341.744 хиљаде динара.

2.3.3.2. Остала активна временска разграничења

Остала активна временска разграничења исказана у износу 16.960.998 хиљада динара односе се претежним делом на износе утрошених средстава искоришћених транша одговарајућих иностраних кредита од стране корисника кредита. Приликом отплате наведених кредита евидентира се смањење обавезе, на терет новчаних средстава буџета Републике Србије, истовремено терете се одговарајући расходи по основу отплате главнице и односне камате уз одобравање пасивних временских разграничења, која се на крају године затварају са одговарајућим позицијама активних временских разграничења, као и промене у новчаним токовима на одговарајућим рачунима главне књиге трезора.

2.3.4. Јавни дуг

Задуживање Републике Србије по основу јавног дуга регулисано је Законом о буџетском систему²⁸ и Законом о јавном дугу²⁹. Јавни дуг представља дуг Републике Србије који настаје по основу:

- уговора који закључи Република;
- државних хартија од вредности;
- уговора, односно споразума којим су репрограмиране обавезе које је Република преузела по раније закљученим уговорима, као и емитованим хартијама од вредности по посебним законима;
- датих гаранција Републике или по основу непосредног преузимања обавеза у својству дужника за исплату дуга по основу дате гаранције, односно по основу контрагаранције коју даје Република; и
- дуга локалне власти, као и јавних предузећа и других правних лица за која је Република дала гаранцију.

Овлашћења за задуживање имају Народна скупштина, Влада и министар надлежан за послове финансија (члан 5. Закона о јавном дугу).

Народна скупштина одлучује о задуживању Републике путем узимања дугорочних кредита, задуживању за финансирање инвестиционих пројеката, о давању гаранција и контрагаранција, као и о непосредном преузимању обавезе у својству дужника по основу дате гаранције. Влада одлучује о емитовању дугорочних државних хартија од вредности, а министар надлежан за послове финансија овлашћен је да одлучује о краткорочном кредитном задужењу ради финансирања буџетског дефицита, дефицита текуће ликвидности, рефинансирања јавног дуга, као и о емитовању краткорочних државних хартија од вредности.

Управљање јавним дугом има за циљ смањење трошкова задуживања Републике у складу са одговарајућим степеном ризика. Управљање јавним дугом обухвата:

- обављање трансакција ради управљања ризиком, укључујући и смањивање или елиминисање ризика од промене курса, каматних стопа и других ризика;
- доношење одлука о куповини или продаји страних валута;
- праћење дневног салда на систему консолидованог рачуна трезора; и
- инвестирање и обављање осталих трансакција с приливима по основу јавног дуга и осталом расположивом готовином Републике после редовног извршења буџета Републике.

Министар управља јавним дугом и припрема стратегију за управљање јавним дугом, која се доставља Влади на усвајање једном годишње. Иста је саставни део Меморандума о буџету и економској и фискалној политици за буџетску годину и наредне две фискалне године.

²⁸ „Службени гласник РС“, бр. 9/02 ... и 86/06

²⁹ „Службени гласник РС“, бр. 61/05

Јавни дуг представља безусловну и неопозиву обавезу Републике у односу на отплату главнице, камате и осталих припадајућих трошкова. Отплата јавног дуга има сталну апропријацију у буџету Републике и приоритет у исплати у односу на остале јавне расходе.

2.3.4.1. Јавни дуг по Закону о буџету Републике Србије за 2008. годину

Јавни дуг Републике Србије за 2008. годину утврђен је Законом о буџету Републике Србије за 2008. годину³⁰, односно Законом о изменама и допунама Закона о буџету Републике Србије за 2008. годину³¹, а исказан је и у Нацрту Закона о завршном рачуну буџета Републике Србије за 2008. годину. У Закону о изменама и допунама Закона о буџету Републике Србије за 2008. годину, стање јавног дуга Републике Србије утврђено је на дан 31. августа 2008. године, а у нацрту закона на дан 31. децембра 2008. године.

Према Закону о изменама и допунама Закона о буџету Републике Србије за 2008. годину, стање јавног дуга Републике Србије на дан 31. августа 2008. године износи 667.371.010 хиљада динара (8.730.171.955 EUR).

Структура јавног дуга је следећа:

- а) укупно задужење у домаћој валути (унутрашњи дуг) 19.937.652 хиљаде динара (260.813.139 EUR);
- б) укупно задужење у иностраној валути (директне обавезе) 579.185.823 хиљаде динара (7.576.582.965 EUR), као и
- в) обавезе за које је Република Србија гарант (индиректне обавезе) 68.247.536 хиљада динара (892.775.851 EUR).

а) Унутрашњи дуг

Укупно задужење у домаћој валути – УНУТРАШЊИ ДУГ који износи 19.937.652 хиљаде динара (260.813.139 EUR) односи се на:

- дугорочне хартије од вредности (Обавезе према Народној банци Србије);
- обавезе по основу неисплаћених пензија – пољопривредницима;
- обавезе по основу неисплаћених пензија – фонд запослених;
- краткорочне хартије од вредности;
- стара девизна штедња – Народна банка Србије.

б) Директне обавезе

Укупно задужење у иностраној валути – ДИРЕКТНЕ ОБАВЕЗЕ које износе 579.185.823 хиљаде динара (7.576.582.965 EUR) односе се на:

1. ЈАВНИ ДУГ У СТРАНОЈ ВАЛУТИ

- обавезе према Комерцијалној банци АД Београд (куповина зграде за Амбасаду Републике Србије у Бриселу);
- стара девизна штедња – грађани;
- стара девизна штедња – банке;
- зајам за привредни развој.

³⁰ „Службени гласник РС“, бр. 123/07

³¹ „Службени гласник РС“, бр. 102/08

2. IBRD КРЕДИТИ
3. IDA КРЕДИТИ
4. EIB КРЕДИТИ
5. ОСТАЛИ КРЕДИТОРИ
  - EU 55 – Макроекономска помоћ;
  - Париски клуб;
  - Лондонски клуб;
  - Влада Републике Италије – Развој приватног сектора путем кредитне линије;
  - Влада Швајцарске – Упис капитала СРЈ у EBRD;
  - СЕВ – рехабилитација и превенција након поплава у Војводини;
  - KfW – Рехабилитација локалног система грејања у Србији – фаза III;
  - СЕВ – репрограмирани зајам;
  - СЕВ – Клизишта I (реконструкција и обнова стамбене инфраструктуре).

в) Индиректне обавезе

Обавезе за које је Република Србија гарант – ИНДИРЕКТНЕ ОБАВЕЗЕ које износе 68.247.536 хиљада динара (892.775.851 EUR) односе се на:

1. EBRD КРЕДИТИ;
2. EIB КРЕДИТИ;
3. KfW КРЕДИТИ;
4. EU 225 КРЕДИТИ;
5. Влада Републике Пољске – ЕПС – Обнова електропривреде Србије;
6. IDA – 4090 – YF Програм енергетске заједнице југоисточне Европе (ESCEE) – Пројекат за Србију.

2.3.4.2. Стање јавног дуга по финансијским извештајима

2.3.4.2.1. Директне обавезе

Према подацима у Билансу стања на дан 31. децембра 2008. године и Извештају о елементима унутрашњег јавног дуга и отплатама током 2008. године, обавезе по основу јавног дуга Републике Србије износе 715.692.457 хиљада динара, од чега се 714.323.202 хиљаде динара односи на дугорочне обавезе и 1.369.255 хиљада динара на краткорочне обавезе.

Дугорочне обавезе се односе на:

	(у хиљадама динара)	
	2008.	2007.
– домаће дугорочне обавезе	278.676.619	273.214.684
– стране дугорочне обавезе	435.646.583	384.068.127
	714.323.202	657.282.811

Структура домаћих дугорочних обавеза је следећа:

	(у хиљадама динара)	
	2008.	2007.
– обавезе по основу емитованих хартија од вредности, изузев акција	10.701.120	10.701.120
– обавезе по основу дугорочних кредита од домаћих пословних банака	7.175.636	5.905.306
– обавезе по основу дугорочних кредита од домаћинстава у земљи	260.799.862	256.608.258
	278.676.619	273.214.684

Структура страних дугорочних обавеза је следећа:

	(у хиљадама динара)	
	2008.	2007.
– обавезе по основу дугорочних кредита од страних влада	151.645.106	135.215.740
– обавезе по основу дугорочних кредита од мултилатералних институција	192.085.742	168.823.617
– обавезе по основу дугорочних кредита од страних пословних банака	67.701.382	57.789.392
– обавезе по основу дугорочних кредита од осталих страних кредитора	24.214.353	22.239.378
	435.646.583	384.068.127

Домаће дугорочне обавезе

Домаће дугорочне обавезе износе 278.676.619 хиљада динара и састоје се од:

1) Обавезе по основу емитованих хартија од вредности, изузев акција

Обавезе по основу емитованих хартија од вредности, изузев акција у износу 10.701.120 хиљада динара, односе се на трећу серију обвезница, емитованих на основу Закона о измиривању обавеза Републике Србије према Народној банци Србије³². Исказане обвезнице доспевају 31. децембра 2010. године. На име камате у 2008. години плаћено је 909.596 хиљада динара.

2) Обавезе по основу дугорочних кредита од домаћих пословних банака

Обавезе по основу дугорочних кредита од домаћих пословних банака у износу 7.175.637 хиљада динара односе се на:

- стару девизну штедњу – банке у износу 63.841.305 EUR или 5.656.403 хиљаде динара;
- стару девизну штедњу – Народна банка Србије у износу 4.646.908 EUR или 411.721 хиљада динара; и
- дугорочни кредит Комерцијалне банке а.д. Београд у износу 12.500.000 EUR или 1.107.513 хиљада динара.

³² „Службени гласник РС“, број 135/04

Обавезе по основу старе девизне штедње настале су на основу Закона о регулисању јавног дуга СРЈ по основу штедње грађана³³. Обавезе по основу старе девизне штедње према банкама износе 63.841.305 EUR или 5.656.403 хиљаде динара. Измирене доспеле обавезе за стару девизну штедњу према банкама у 2008. години износе 398.252 хиљаде динара.

Обавезе по основу старе девизне штедње према Народној банци Србије износе 411.721 хиљаду динара. Измирене доспеле обавезе за стару девизну штедњу према Народној банци Србије у 2008. години износе 32.730 хиљада динара.

Дугорочни кредит Комерцијалне банке а.д. Београд у износу 12.500.000 EUR или 1.107.513 хиљада динара одобрен је Републици на основу уговора закљученог 17. јануара 2008. године, за куповину зграде за Амбасаду Републике Србије у Бриселу. У питању је куповина објекта на седам нивоа, укупне површине 4.113 квадратних метара, на локацији 53 Boulevard du Regent 1000 Bruxelles, од фирме Regent Building, Брисел, по цени 14.000.000 EUR. Кредит је одобрен с роком враћања 120 месеци од датума пуштања кредита, укључујући и грасе период, који за главницу траје 36 месеци од датума пуштања кредита у течај. Камата на кредит се обрачунава по стопи тромесечни EURIBOR на дан обрачуна плус 1,35% на годишњем нивоу. У 2008. години на име камате плаћено је 37.712 хиљада динара.

Набавка наведене непокретности предвиђена је Закључком Владе из децембра 2007. године, и то путем кредитног задуживања Републике у износу 12.500.000 EUR и из буџета, у оквиру раздела Министарства спољних послова у буџету Републике за 2008. годину, у износу од 1.500.000 EUR. Закључком Владе из јануара 2008. године, усвојен је Нацрт уговора о дугорочном кредиту између Републике Србије и Комерцијалне банке а.д. Београд, а министар финансија је овлашћен да у име Владе, као заступник Републике, потпише уговор.

3) Обавезе по основу дугорочних кредита од домаћинстава у земљи

Обавезе по основу дугорочних кредита од домаћинстава у земљи у износу 260.799.862 хиљаде динара односе се на:

- обавезе према грађанима – за девизну штедњу у износу 2.851.742.957 EUR или 252.667.278 хиљада динара;
- обавезе према грађанима – за зајам за привредни развој у износу 8.567.588 EUR или 759.097 хиљада динара;
- обавезе према грађанима – за ПИО запослених у износу 8.517.277 EUR или 754.639 хиљада динара; и
- обавезе према грађанима – за ПИО пољопривредника у износу 74.703.992 EUR или 6.618.848 хиљада динара.

Обавезе за стару девизну штедњу према грађанима износе 2.851.742.957 EUR или 252.667.278 хиљада динара. Измирене доспеле обавезе за стару девизну штедњу према грађанима у 2008. години износе 17.967.414 хиљада динара.

³³ „Службени лист СРЈ“, број 36/05 и „Службени гласник РС“, број 80/04

Начин и услови измирења обавезе по основу зајма за привредни развој уређени су Законом о регулисању обавеза Републике Србије по основу зајма за привредни развој.³⁴ Обавезе су настале прикупљањем наменске девизне штедње и издавањем обвезница које гласе на страна средства плаћања по основу зајма расписаног у складу са Законом за привредни развој у СРС.³⁵ По основу овог јавног дуга у 2008. години исплаћено је 110.000 хиљада динара.

Обавезе по основу неисплаћених пензија – фонд запослених настале су на основу Закона о јавном дугу Републике Србије по основу преузимања обавеза републичког фонда за пензијско и инвалидско осигурање запослених насталих по основу неисплаћених пензија и новчаних накнада³⁶ и Закона о изменама и допунама Закона о јавном дугу Републике Србије по основу преузимања обавеза републичког фонда за пензијско и инвалидско осигурање запослених насталих по основу неисплаћених пензија и новчаних накнада.³⁷ Плаћања по основу отплате главног дуга и плаћања по основу камате у 2008. години није било.

Обавезе по основу неисплаћених пензија – пољопривредницима настале су на основу Закона о јавном дугу Републике Србије по основу преузимања обавеза републичког фонда за пензијско и инвалидско осигурање пољопривредника насталих по основу неисплаћених пензија и новчаних накнада³⁸ и Закона о изменама и допунама Закона о јавном дугу Републике Србије по основу преузимања обавеза републичког фонда за пензијско и инвалидско осигурање пољопривредника насталих по основу неисплаћених пензија и новчаних накнада.³⁹ По основу главног дуга у 2008. години плаћено је 4.445.903 хиљаде динара, а на име камате 779.089 хиљада динара.

Стране дугорочне обавезе

Стране дугорочне обавезе износе 435.646.583 хиљаде динара и састоје се од :

1) Обавезе по основу дугорочних кредита од страних влада

Обавезе по основу дугорочних кредита од страних влада у износу 151.645.106 хиљада динара односе се на:

- репрограмирани дуг према Париском клубу поверилаца у износу 1.672.451.946 EUR или 148.375.536 хиљада динара;
- кредит Владе Италије у износу 33.250.000 EUR или 2.945.983 хиљаде динара;
- бескаматни кредит Владе Швајцарске у износу 3.449.360 EUR или 305.617 хиљада динара; и
- дуг према Црној Гори у износу 202.822 EUR или 17.970 хиљада динара.

Обавезе по основу Париског клуба поверилаца укњижене су у главну књигу трезора Републике у новембру 2004. године у износу 159.765.998 хиљада динара, задужењем рачуна активних временских разграничења. На крају буџетске године, после књижења курсних разлика, обавезе по основу Париског клуба поверилаца износиле су 162.683.845 хиљада динара.

³⁴ „Службени гласник РС“, број 43/04

³⁵ „Службени гласник СРС“, број 25/89, 49/89, 56/89, 57/89, 9/90 и 32/90 и „Службени гласник РС“, број 5/91 и 43/04

³⁶ „Службени гласник РС“, број 85/05

³⁷ „Службени гласник РС“, број 115/05

³⁸ „Службени гласник РС“, број 85/05

³⁹ „Службени гласник РС“, број 115/05

Стање дуга према Париском клубу поверилаца у главној књизи трезора и извештајима завршних рачуна буџета Републике Србије, исказано на рачунима активних временских разграничења (Обрачунати неплаћени расходи) и на рачунима обавеза (Обавезе по основу дугорочних кредита од Париског клуба), на дан 31. децембра у периоду од 2004. године, кад је извршено иницијално књижење, до 2008. године износило је:

Година	EUR	у 000 динара
2004	2.062.291.248	162.683.845
2005	2.156.478.673	184.378.927
2006	1.772.652.836	140.039.574
2007	1.674.262.910	132.662.231
2008	1.672.451.946	148.375.526

У 2008. години по основу главног дуга плаћено је 19.465.810 EUR, на име капиталисане камате 23.413.450 EUR и камате 70.297.211 EUR.

Отплате главнице овог јавног дуга исказују се у главној књизи трезора Републике на рачунима за евидентирање отплате главнице страним кредиторима – Отплата главнице Париском клубу, уз смањење обавеза на одговарајућим контима. Укупно извршене отплате овог јавног дуга по годинама износиле су:

(у хиљадама динара)			
2005	2006	2007	2008
40.635	543.375	1.890.261	3.570.353

Кредит Владе Републике Италије односи се на Пројекат развоја приватног сектора – подршка малим и средњим предузећима кроз систем домаћих банака. Отплате главнице у 2008. години није било, док је на име камате плаћено 267.500 EUR.

Бескаматни кредит од Владе Швајцарске, добијен за финансирање уписа капитала Савезне Републике Југославије код Европске банке за обнову и развој износи 3.449.360 EUR или 305.617 хиљада динара. У 2008. години плаћена је четврта рата главног дуга у износу 3.449.360 EUR.

Дуг Републике Србије према Црној Гори исказан у износу 202.822 EUR или 17.970 хиљада динара регулисан је 2006. године, доношењем Закона о ратификацији Споразума између Републике Србије и Републике Црне Горе о регулисању чланства у међународним финансијским организацијама и разграничењу финансијских права и обавеза. Према Споразуму Република Србија је била у обавези да Републици Црној Гори изврши повраћај средстава која је Република Црна Гора обезбедила по основу зајма одобреног СРЈ децембра 2000. године од стране Владе Швајцарске Конфедерације, ради измирења финансијских обавеза за уплату чланског улога у EBRD. Рок за повраћај средстава био је – након достављања инструмената ратификације Споразума од стране Републике Црне Горе.

Након потписивања Споразума, Народна банка Србије измирила је односну обавезу Републике Србије према Црној Гори и исказала потраживање од Републике Србије у истом износу.

Дуг Републике Србије према Црној Гори у износу 202.822 EUR или 17.970 хиљада динара исказан у Билансу стања на дан 31. децембра 2008. године **није обухваћен** Извештајем о отплатама дуга и новим иностраним кредитима у 2008. години, односно исти су међусобно неусклађени по том основу. Оба извештаја, сагласно одредбама члана 65. Закона о буџетском систему, чине саставни део завршног рачуна буџета Републике Србије.

Утврђено је да подаци о јавном дугу Републике Србије према Црној Гори у износу 202.822 EUR или 17.970 хиљада динара, исказани у финансијском извештају – Биланс стања на дан 31. децембра 2008. године, нису обухваћени и Извештајем о отплатама дуга и новим иностраним кредитима у 2008. години, који је прописани саставни део завршног рачуна буџета Републике Србије, чиме су исти међусобно неусклађени, супротно одредбама Закона о буџетском систему.

2) Обавезе по основу дугорочних кредита од мултилатералних институција

Обавезе по основу дугорочних кредита од мултилатералних институција у износу 192.085.742 хиљаде динара односе се на следеће кредите:

- IDA у износу 457.530.758 EUR или 40.537.685 хиљада динара;
- IBRD у износу 1.588.007.898 EUR или 140.699.088 хиљада динара;
- EIB у износу 94.757.611 EUR или 8.395.619 хиљада динара; и
- СЕВ у износу 27.689.872 или 2.453.351 хиљада динара.

IDA кредити добијени су од Међународног удружења за развој (IDA). У 2008. години није вршена отплата главног дуга нити камате, док је на име трошкова ангажовања плаћено 65.655 EUR и 474 USD, а на име трошкова сервисирања дуга 3.107.353 EUR и 53.041 USD.

IBRD кредити представљају консолидационе зајмове Међународне банке за обнову и развој (IBRD) по основу консолидационих зајмова за територију централне Србије у износу 413.167.931 EUR или 36.607.092 хиљаде динара, централне Србије и АП Војводине 785.146.292 EUR или 69.564.747 хиљада динара и за територију Косова и Метохије 389.693.676 EUR или 34.527.249 хиљада динара. По основу зајмова за територију централне Србије и централне Србије и АП Војводине у 2008. години није било плаћања ни по основу главног дуга ни по основу камате. По основу зајма за територију АП Косова и Метохије у 2008. години, на име главног дуга плаћено је 15.074.357 EUR, а на име камате 21.133.193 EUR.

EIB кредити добијени су од Европске инвестиционе банке (EIB). По основу главног дуга у 2008. години плаћено је 2.249.071 EUR, а на име камате 3.186.506 EUR.

СЕВ кредити добијени су од Развојне банке Савета Европе (СЕВ). По основу главног дуга у 2008. години плаћено је 3.029.958 EUR, а на име камате 658.152 EUR.

3) Обавезе по основу дугорочних кредита од страних пословних банака

Обавезе по основу дугорочних кредита од осталих страних кредитора износе 67.701.382 хиљаде динара и односе се на:

- Лондонски клуб у износу 1.075.617.760 USD или 67.656.357 хиљада динара; и
- KfW кредите у износу 508.175 EUR или 45.025 хиљада динара.

Обавезе по основу Лондонског клуба поверилаца укњижене су у главну књигу трезора Републике у децембру 2005. године у износу 77.996.412 хиљада динара, уз задужење рачуна активних временских разграничења.

Стање дуга по основу дугорочних кредита од Лондонског клуба у главној књизи трезора и извештајима завршних рачуна буџета Републике Србије, исказано на рачунима активних временских разграничења (Обрачунати неплаћени расходи) и на рачунима обавеза (Обавезе по основу дугорочних кредита од Лондонског клуба), почевши од 2005. године кад је извршено иницијално књижење до 2008. године износило је:

Година	USD	у 000 динара
2005	1.080.000.000	77.996.412
2006	1.080.000.000	64.773.756
2007	1.075.617.760	57.789.392
2008	1.075.617.760	67.656.357

Отплате главног дуга у 2008. години није било, док је на име камате плаћено 40.335.666 долара.

KfW кредити добијени су од Немачке банке за развој (KfW). Плаћања по основу отплате главног дуга и плаћања по основу камате у 2008. години није било.

4) Обавезе по основу дугорочних кредита од осталих страних кредитора

Обавезе по основу дугорочних кредита од осталих страних кредитора у износу 24.214.353 хиљаде динара односе се на:

- дуг према Европској унији у износу 223.796.611 EUR или 19.828.604 хиљаде динара; и
- макроекономску помоћ Европске уније у износу 49.500.000 EUR или 4.385.750 хиљада динара.

Дуг према Европској унији настао је по основу репрограмiranог кредита – по Споразуму о кредитирању из септембра 2001. године, у износу 223.796.611 EUR или 19.828.604 хиљаде динара. Контрагаранцију по овом споразуму издала је Република Србија у јулу 2006. године, а по Закону о давању контрагаранције Републике Србије Србији и Црној Гори по зајму Европске заједнице за измирење доспелих а неплаћених уговорних обавеза према Европској инвестиционој банци⁴⁰. У питању је потенцијална обавеза Републике, јер у случају да дужници (Железничко-транспортно предузеће, Електропривреда Србије или Дирекција за путеве) не отплаћују своје обавезе, Република Србија, на основу издате контрагаранције, преузима отплату обавеза. Отплате по основу главног дуга у 2008. години није било, док је на име камате плаћено 10.719.858 EUR.

Наведени дуг Републике Србије према Европској унији представља индиректну обавезу Републике Србије, која се исказује у ванбилансној евиденцији. Међутим, дуг је исказан непрописно – као директна обавеза Републике, супротно одредбама члана 13. Правилника о стандардном класификационом оквиру и Контном плану за буџетски систем.

⁴⁰ „Службени гласник РС“, бр. 61/2006

Дуг према Европској унији за макроекономску помоћ настао је по основу задужења Савезне Републике Југославије ради подршке платном билансу и јачању девизних резерви земље – део за Републику Србију (EU 55) у износу 49.500.000 EUR или 4.385.750 хиљада динара. Отплате главног дуга у 2008. години није било, док је на име камате плаћено 2.162.772 EUR.

Утврђено је да су индиректне обавезе Републике Србије (обавезе за које је Република Србија гарант) на име дуга према Европској унији по основу репрограмираног кредита у износу 223.796.611 EUR или 19.828.604 хиљаде динара, уместо у ванбилансној евиденцији, исказане непрописно као директне обавезе Републике по основу јавног дуга.

2.3.4.2.2. Индиректне обавезе

Према подацима у Билансу стања на дан 31. децембра 2008. године и Извештају о елементима унутрашњег јавног дуга и отплатама током 2008. године, индиректне обавезе Републике Србије (обавезе за које је Република гарант) износе укупно 63.779.867 хиљада динара.

Индиректне обавезе Републике Србије састоје се од:

- зајмова Европске банке за обнову и развој (EBRD) у износу 247.378.161 EUR или 21.917.952 хиљаде динара. По основу главног дуга у 2008. години плаћено је 20.439.028 EUR, на име камате 11.272.122 EUR и провизије 1.482.484 EUR;
- зајмова Европске инвестиционе банке (EIB) у износу 396.138.304 EUR или 35.098.250 хиљада динара. По основу главног дуга у 2008. години плаћено је 11.268.961 EUR, а на име камате 17.490.407 EUR и затезне камате 579 EUR;
- зајмова Немачке банке за развој (KfW) у износу 43.193.764 EUR или 3.827.011 хиљада динара. По основу главног дуга у 2008. години плаћено је 5.681.021 EUR, на име камате 1.503.887 EUR и провизије 116.971 EUR;
- дуга према Европској унији по основу репрограмираног кредита – по Споразуму о кредитирању из септембра 2001. године, у износу 223.796.611 EUR или 19.828.604 хиљаде динара – раније описано;
- кредита Владе Републике Пољске за Пројекат обнове електропривреде Србије у износу 41.458.300 USD или 2.607.727 хиљада динара. По основу главног дуга у 2008. години плаћено је 3.369.988 USD, а на име камате 335.392 USD;
- кредита IDA – 4090 – YF – Програм енергетске заједнице југоисточне Европе (ESCEE) – Пројекат за Србију у износу 3.712.452 EUR или 328.927 хиљада динара. Отплате по основу главног дуга и камате у 2008. години није било, док је на име трошкова ангажовања плаћено 14.201 EUR и трошкова сервисирања 2.905 EUR.

2.3.4.3. Пословни односи Републике са Народном банком Србије у делу који се односи на јавни дуг

Народна банка Србије може, на основу уговора или закона, обављати за Републику Србију послове у вези с хартијама од вредности, задуживањем и друге послове, према одредбама Закона о Народној банци Србије⁴¹ (члан 61).

⁴¹ „Службени гласник РС“, бр. 72/2003, 55/04 и 85/04

Према одредбама Закона о јавном дугу (члан 12), за потребе управљања приливима по основу јавног дуга и отплате јавног дуга, консолидовани рачун трезора Републике има подрачуне у домаћој и иностраној валути. Подрачуни у иностраној валути воде се код Народне банке Србије.

Истим законом прописано је да министар финансија може закључити уговор с Народном банком Србије за обављање појединих послова у вези са отплатом јавног дуга.

1) Исказивање и усаглашавање обавеза по основу јавног дуга

Обавезе по основу јавног дуга исказују се у главној књизи трезора у складу с прописима којима се уређује буџетско рачуноводство. У пословним књигама Народне банке Србије обавезе по основу јавног дуга исказују се по прописима којима се уређује рачуноводство и ревизија, и пратећем пропису о Контном оквиру за Народну банку Србије.

Обавезе Републике по основу јавног дуга, за које је Народна банка Србије администратор, иста исказује на одговарајућим рачунима у књиговођственој евиденцији и то:

- емитоване хартије од вредности 10.701.120 хиљада динара;
- обавезе за стару девизну штедњу према грађанима 252.667.278 хиљада динара;
- обавезе за стару девизну штедњу према банкама 5.656.403 хиљаде динара;
- обавезе за стару девизну штедњу према Народној банци Србије 411.721 хиљада динара; и
- зајам за привредни развој у износу 759.097 хиљада динара.

Наведене обавезе по основу јавног дуга усаглашене су између Републике Србије и Народне банке Србије, у писаној форми.

Обавезе Републике Србије по основу јавног дуга, за које Народна банка Србије по прописима који регулишу јавни дуг није именована за администратора, иста такође исказује у својим пословним књигама у ванбилансној евиденцији.

2) Послови у вези са отплатом јавног дуга

Отплату обавеза на име јавног дуга (по основу зајмова Међународне банке за обнову и развој – као зајмодавца и СРЈ – као зајмопримца), Народна банка Србије обавља као агент зајмопримца. У складу с роковима у којима доспевају за отплату главни дуг и камата, Народна банка Србије писаним путем обавештава о томе Министарство финансија – Управу за трезор ради обезбеђења средстава за уплату динарске противвредности девизних обавеза. Измирење девизних обавеза врши се по посебном овлашћењу на основу кога се на терет средстава Републике Србије – Управе за трезор, која се налазе на девизном рачуну код Народне банке Србије, врши трансфер и измирују доспеле обавезе.

2.3.4.3.1. Краткорочне обавезе (Конто 220000)

Исказане краткорочне обавезе у износу 36.369.255 хиљада динара односе се у целини на краткорочне домаће обавезе, и то:

1. краткорочне домаће обавезе по основу емитованих хартија од вредности, изузев акција 1.369.255
2. обавезе по основу краткорочних кредита од осталих домаћих кредитора – Консолидован рачун трезора 35.000.000

2.3.4.3.2. Краткорочне домаће обавезе по основу емитованих хартија од вредности, изузев акција

Краткорочне домаће обавезе по основу емитованих хартија од вредности (државних записа), изузев акција, исказане су у износу 1.369.255 хиљада динара.

У 2008. години укупно је емитовано државних записа у износу 8.231.016 хиљада динара, а укупно плаћене обавезе по основу доспелих емитованих државних записа износе 10.617.558 хиљада динара, с обзиром на то да су пренесене обавезе по истом основу из претходне године износиле 3.755.797 хиљада динара. Салдо обавеза по овом основу на крају године износи 1.369.255 хиљада динара, а односи се на обавезе за продате државне записе, које доспевају на почетку 2009. године.

Према одредбама члана 5. Закона о јавном дугу⁴², министар финансија одлучује о узимању краткорочних кредита за финансирање буџетског дефицита, дефицита текуће ликвидности и за рефинансирање јавног дуга, као и о емитовању краткорочних државних хартија од вредности. Задуживање за финансирање дефицита текуће ликвидности јесте узимање кредита, односно емитовање државних хартија од вредности ради финансирања неусклађених кретања у приходима и расходима буџета у току буџетске године. Укупан дуг по основу наведеног задуживања мора се вратити до 31. децембра текуће буџетске године (члан 6. истог закона).

Према одредбама члана 73. став 1. тачка 3) Закона о буџетском систему⁴³, Управа за трезор управља готовинским средствима Републике, које поред осталог обухвата:

- управљање консолидованим рачуном трезора на који се уплаћују сва примања и из којег се врше сва плаћања из буџета;
- управљање ликвидношћу;
- управљање финансијским средствима.

Укупни трошкови финансирања дефицита текуће ликвидности буџета емитовањем краткорочних хартија од вредности износе 122.594 хиљаде динара и то за:

- плаћене камате по основу кратк. хартија од вредности 122.012
- плаћене накнаде по основу кратк. хартија од вредности 582

Решења о емисији државних записа Републике Србије на основу члана 5. ст. 4. и 6. Закона о јавном дугу, по овлашћењу министра финансија, доноси директор Управе за трезор, и иста се објављују у „Службеном гласнику РС“.

⁴² „Службени гласник РС“, бр. 61/2005

⁴³ „Службени гласник РС“, бр. 9/2002, 87/2002, 61/2005, 66/2005, 101/2005, 62/2006, 63/2006 и 85/2006

Државни записи се емитују у нематеријализованом облику и региструју код Централног регистра, депоа и клиринга хартија од вредности АД Београд. Свака емисија државних записа се региструје на емисионом рачуну, код Централног регистра хартија од вредности. Уплата номиналне вредности продатих државних записа и наплата истих о року доспећа врши се преко рачуна код Народне банке Србије и коначно преко рачуна извршења буџета у Управи за трезор.

2.3.4.3.3. Обавезе по основу краткорочних кредита од осталих домаћих кредитора – Консолидовани рачун трезора

Обавезе по основу краткорочних кредита од осталих домаћих кредитора по стању на дан 31. 12. 2008. године исказане су у износу 35.000.000 хиљада динара, а односе се на краткорочне позајмице с консолидованог рачуна трезора (КРТ) у циљу обезбеђивања средстава за финансирање дефицита текуће ликвидности буџета Републике за 2008. годину.

Према одредбама члана 8. Закона о буџетском систему, дефинисано је поред осталог да се новчана средства буџета Републике, директних и индиректних корисника средстава тог буџета и организација обавезног социјалног осигурања, воде и депонују на КРТ Републике.

Консолидовани рачун трезора Републике и консолидовани рачуни трезора локалних власти чине Систем консолидованог рачуна трезора, који се води код Народне банке Србије.

Свим средствима на **КРТ** Републике управља Управа за трезор на начин предвиђен Законом о буџетском систему и Правилником о начину коришћења средстава с подрачуна, односно других рачуна консолидованог рачуна трезора Републике и о начину извештавања о инвестирању средстава корисника буџета и организација обавезног социјалног осигурања⁴⁴ (у даљем тексту Правилник).

Управљање средствима на КРТ Републике подразумева планирање токова и управљање примањима и издацима ради ефикаснијег коришћења тих средстава – управљање ликвидношћу (члан 73. Закона о буџетском систему).

У циљу обезбеђивања средстава за финансирање текуће ликвидности, буџет Републике може привремено позајмити средства с подрачуна за редовно пословање директних, односно индиректних корисника буџета Републике (КРТ Републике), преносом средстава с рачуна за интерне позајмице, на начин прописан наведеним правилником. Према одредбама истог, висина позајмице може бити до 60% дневног стања салда претходног дана на подрачунима за редовно пословање директних, односно индиректних корисника буџета Републике, а позајмљивање се може вршити до 30 дана, а најкасније 31. децембра текуће године (члан 8. Правилника).

⁴⁴ „Службени гласник РС“, бр. 3/2004, 140/2004 и 1/2006

На крају буџетске године прекорачен је ниво дозвољених позајмица по одредбама Правилника у два случаја: 30.12.2008. године за износ од 12.165.215 хиљада динара и последњег дана године за износ од 2.767.240 хиљада динара, а прописани рок од 30 дана за враћање позајмица с Консолидованог рачуна трезора током читаве године није поштован.

Позајмљивање из средстава КРТ-а Републике у 2009. години је настављено. Без обзира што су истовремено вршени и повраћаји истих, стање позајмица до дана ревизије (18. 6. 2009. године) ниједном није било сведено на 0 (нулу).

Овлашћење за задуживање Републике дефинисано је одредбама члана 5. Закона о јавном дугу.⁴⁵ Према наведеним одредбама министар финансија одлучује о узимању краткорочних кредита за финансирање буџетског дефицита, дефицита текуће ликвидности и за рефинансирање јавног дуга, као и о емитовању краткорочних државних хартија од вредности. Задуживање за финансирање дефицита текуће ликвидности јесте узимање кредита, односно емитовање државних хартија од вредности ради финансирања неусклађених кретања у приходима и расходима буџета у току буџетске године (члан 6. истог закона). Укупан дуг по основу наведеног задуживања мора се вратити до 31. децембра текуће буџетске године.

Како краткорочна позајмица за финансирање дефицита текуће ликвидности у износу од 35.000.000 хиљада динара није враћена до краја буџетске године, у конкретном случају примењују се одредбе члана 5. став 8. Закона о јавном дугу, по коме се задуживање по овом основу могло вршити само у оквиру лимита утврђеног законом којим се уређује буџет Републике.

На седници одржаној 25.12.2008. године Влада је донела закључак у коме је:

1. прихваћена Информација Управе за трезор о проблемима у вези с покрићем текуће неликвидности буџета и немогућности да се позајмљена средства из КРТ-а врате до краја буџетске године;
2. позајмица коју буџет користи ради покрића текуће неликвидности у износу од 60% дневног стања салда на рачунима КРТ Републике на дан 31. децембра 2008. године, може се пренети у 2009. годину;
3. задужено је Министарство финансија да хитно предузме све потребне мере током 2009. године за обезбеђивање текуће ликвидности буџета Републике Србије. Даље се наводи да свака додатна позајмица с КРТ Републике изнад затченог стања на дан 25. децембра 2008. године, мора бити враћена у року од три месеца од дана њене реализације, из средстава остварених продајом државних записа Републике Србије.

Према одредбама члана 6. став 3. Закона о јавном дугу задуживање за финансирање дефицита текуће ликвидности не сме прећи 5% укупно остварених прихода у претходној буџетској години. Како су укупни текући приходи у завршном рачуну буџета Републике Србије за 2007. годину у обрасцу Биланс прихода и расхода исказани у износу 599.713.662 хиљаде динара, то се задуживање по наведеном основу могло вршити до износа од 29.985.683 хиљаде динара, односно прекорачен је законом дозвољени износ за 5.014.317 хиљада динара.

⁴⁵ „Службени гласник РС“, бр. 61/2005

Према одредбама члана 13. став 3. Закона о јавном дугу, отплата јавног дуга има сталну апропријацију у буџету Републике и има приоритет у исплати у односу на остале јавне расходе утврђене законом којим се уређује буџет Републике.

С обзиром на то да краткорочна позајмица из средстава КРТ у износу од 35.000.000 хиљада динара није враћена до краја текуће буџетске године, враћање исте у 2009. години требало је вршити на начин прописан за отплату јавног дуга, у погледу приоритета у враћању у односу на остале исплате из буџета. Наведене одредбе поменутог закона нису поштоване, јер иако позајмица није била враћена вршена су плаћања из буџета 2009. године по разним основама. На исти начин поступано је и на почетку 2008. године по основу пренесене позајмице из 2007. године у износу од 23.100.000 хиљада динара, јер су до њеног повраћаја 18. 1. 2008. године, у међувремену вршена разна плаћања из буџета.

Утврђено је:

- 1. Дозвољени износ позајмице из Консолидованог рачуна трезора према Правилнику од 60% дневног стања салда претходног дана прекорачен је у два случаја: дана 30. 12. 2008. године за 12.165.215 хиљада динара и 31. 12. 2008. године за 2.767.240 хиљада динара.**
- 2. Позајмљена средства нису враћана у прописаним роковима до 30 дана (члан 8. Правилника).**
- 3. Износ задуживања за финансирање дефицита текуће ликвидности буџета на крају године премашило је дозвољени ниво по Закону о јавном дугу од 5% укупно остварених прихода у претходној буџетској години за износ 5.014.317 хиљада динара.**
- 4. Позајмљена средства у износу од 35.000.000 хиљада динара нису враћена до краја буџетске 2008. године што је супротно одредбама Правилника и Закона о јавном дугу.**
- 5. Враћање пренете краткорочне позајмице из КРТ из 2008. године вршено је у 2009. години супротно одредбама Закона о јавном дугу, у погледу приоритета у односу на остале исплате из буџета, а на исти начин је поступано и са пренетом позајмицом из 2007. године на почетку 2008. године.**

2.3.5. Ванбилансна актива и ванбилансна пасива (Конто 351000 и 352000)

Према одредбама члана 3. Закона о регулисању односа између Савезне Републике Југославије и правних лица и банака с територије Савезне Републике Југославије које су првобитни дужници или гаранتي према повериоцима Париског и Лондонског клуба⁴⁶ банка са седиштем на територији Савезне Републике Југославије која је првобитни дужник или гарант према повериоцима Париског клуба, или њихови правни следбеници, ослобађају се обавеза према повериоцима Париског и Лондонског клуба и ступају у обавезе према Савезној Републици Југославији, односно републикама чланицама, појединачно. Правна лица, односно њихови правни следбеници, која су оригинални дужници према повериоцима Париског и Лондонског клуба ослобађају се обавеза према тим повериоцима и ступају у обавезе према банци гаранту.

⁴⁶ „Службени лист СРЈ“, бр. 36/2002 и 7/2003

Законом о регулисању односа Републике Србије и банака у стечају по основу преузетих иностраних кредита, односно зајмова⁴⁷ (члан 2), предвиђено је да се банке у стечају, односно ликвидацији са седиштем на територији Републике Србије, ослобађају обавеза према иностраним повериоцима по основу кредита, односно зајмова у случају кад су дужници или гаранتي: 1) према Међународној банци за обнову и развој (IBRD); 2) Европској инвестиционој банци (ЕИВ); 3) Фонду за финансирање повећања запослености у привредно недовољно развијеним и изразито емиграционим подручјима СРЈ, а по основу средстава прибављених на основу уговора о зајму између поменутог фонда и Банке за развој Савета Европе (раније: Фонд за реинтеграцију Европског савета); 4) према другим иностраним повериоцима, у случају кад је Република Србија те обавезе преузела према Закону о регулисању односа између Савезне Републике Југославије и правних лица и банака с територије Савезне Републике Југославије које су првобитни дужници или гаранти према повериоцима Париског и Лондонског клуба и 5) у другим случајевима кад је Република Србија, у складу са законом, преузела или ће преузети обавезе по основу иностраних кредита, односно зајмова.

Крајњи дужници – правна лица, односно њихови правни следбеници у погледу чијих је обавеза према повериоцима Париског и Лондонског клуба банка у стечају, односно ликвидацији дужник, односно оригинални дужник или гарант, ослобођени су обавеза према банкама у стечају, односно ликвидацији и ступили су у обавезу према Републици Србији (члан 3).

Потраживањима из овог закона, у име и за рачун Републике Србије, управља Агенција за осигурање депозита, санацију, стечај и ликвидацију банака (сада Агенција за осигурање депозита), која је била дужна да закључи уговоре са свим банкама и крајњим дужницима по напред наведеном основу.

Средства остварена наплатом потраживања по закону и уговорима, Агенција је дужна да уплаћује у буџет Републике Србије. Уплаћена средства у буџет Републике по овом основу служе за измирење обавеза Републике Србије према повериоцима по основу обавеза које је Република Србија преузела сагласно одредбама овог закона (члан 7).

Потраживања од дужника (банака у стечају и предузећа) према повериоцима Париског и Лондонског клуба, према IBRD, ЕИВ и зајма код Банке за развој Савета Европе, чију је отплату преузела Република, при чему наплату од главних дужника, у име и за рачун Републике Србије врши Агенција за осигурање депозита, евидентирана су у главној књизи трезора у ванбилансној евиденцији, као ванбилансна актива и ванбилансна пасива.

Ванбилансна актива (ОП 1073 – Конто 351000) у Билансу стања на дан 31. 12. 2008. године исказана је у укупном износу 427.137.384 хиљаде динара, од чега се односи на:

1. авали и друге гаранције 63.779.867 хиљада динара
2. остала ванбилансна актива 363.357.517 хиљада динара

Исти износ од 427.137.384 хиљаде динара исказан је и у Ванбилансној пасиви (ОП 1236 – Конто 352000) као обавезе по истом основу.

---

⁴⁷ „Службени гласник РС“, бр. 45/2005

2.3.5.1. Авали и друге гаранције

Исказано стање од 63.779.867 хиљада динара односи се на индиректне обавезе по издатим, односно активираним гаранцијама. Промене на овом конту се евидентирају при повлачењу сваке транше кредита за које је Република Србија издала гаранције, и при отплати кредита, које врши главни дужник по кредиту. Евидентирање промене у главној књизи трезора врши се на основу информације Сектора за јавни дуг, који води евиденцију о издавању гаранција.

Извештај о издатим гаранцијама, као прописани саставни део завршног рачуна буџета Републике Србије такође саставља Сектор за јавни дуг (у саставу Управе за трезор).

2.3.5.2. Остала ванбилансна актива

Стање остале ванбилансне активе (Конто 351151) у износу 363.357.517 хиљада динара односи се на потраживање Републике Србије од главних дужника према повериоцима Париског и Лондонског клуба, затим према IBRD, EIB и зајма код Банке за развој Савета Европе, чију отплату је преузела Република Србија уместо главних дужника (банака и предузећа) на основу напред наведених прописа.

Иницијално књижење је извршено дана 25.4.2006. године, на основу табеларног прегледа дужника с подацима о износу потраживања у валути, припадајућој камати и динарској противвредности на дан 31.12.2005. године, достављеног од стране Агенције за осигурање депозита, која управља наведеним потраживањима у име и за рачун Републике Србије. Укупан износ потраживања по достављеном прегледу Агенције за осигурање депозита износио је 4.482.985.653,06 EUR, односно у динарској противвредности 383.295.273 хиљаде динара (примењен курс за прерачун – 1 EUR = 85,58 динара).

У току 2006. године иницијални износ је коригован на основу писмених информација о наплати потраживања и другим променама, које је Агенција за осигурање депозита достављала Управи за трезор, Сектору за јавни дуг. Истовремено је у 2006. години у Управи за трезор вршена провера достављене документације о правном основу промене потраживања (наплати, отпису, конверзији итд.), тако да је салдо потраживања на крају 31.12.2006. године износио 381.780.581 хиљаду динара (4.485.269.953,75 EUR).

Како је у току 2007. године утврђено да постоји неслагање почетног стања ових потраживања на дан 1. 1. 2007. године, које је доставио Сектор за јавни дуг, на основу информације Агенције за осигурање депозита, са исказаним салдом у главној књизи трезора на дан 31.12.2006. године за 614.298.460,50 EUR, Сектор за буџетско рачуноводство и извештавање је упутио допис директору трезора дана 17.7.2008. године у коме га је упознао с проблемима у вези с неусаглашеним евиденцијама у главној књизи трезора и евиденцијама које се воде у Сектору за дуг (у саставу Управе за трезор). Наведени износ потраживања није усаглашен ни са стањем истих у евиденцијама Агенције за осигурање депозита, која је по закону преузела обавезе њихове наплате од директних дужника за рачун Републике. Због неусаглашености података у почетном стању и описаних проблема, у току 2007. године у главној књизи трезора нису књижене промене по том основу, јер се евидентирање сваке нове промене потраживања од крајњих дужника морало усагласити са претходним стањем истих.

Књижење промена потраживања (наплата, конверзија, отписа итд.) од главних дужника – према повериоцима Париског и Лондонског клуба, IBRD, EIB и Банке за развој Савета Европе, чију је отплату преузела Република Србија није вршено ни у 2008. години, изузев конверзије потраживања Републике Србије од ЈАТ-а у учешћу у капиталу истог јавног предузећа.

Како су крајњи дужници – правна лица у погледу чијих је обавеза према повериоцима Париског и Лондонског клуба банка у стечају, односно оригинални дужник или гарант, ослобођени обавеза према банкама у стечају, односно ликвидацији и ступили у обавезу према Републици Србији, Агенција за осигурање депозита је била дужна да закључи уговоре са свим банкама и крајњим дужницима по напред наведеном основу, а у складу са одредбама Закона о регулисању односа Републике Србије и банака у стечају по основу преузетих иностраних кредита, односно зајмова⁴⁸.

Средства остварена наплатом потраживања по закону и уговорима, Агенција је дужна да уплаћује у буџет Републике Србије и иста служе за измиривање обавеза Републике Србије према повериоцима Париског и Лондонског клуба по основу обавеза које је Република Србија преузела уместо главних дужника (предузећа и банака) сагласно одредбама овог закона (члан 7).

2.3.5.2.1. Услови и начин обављања наплате потраживања у име и за рачун Републике Србије

С обзиром на то да је по Закону о регулисању односа Републике Србије и банака у стечају по основу преузетих иностраних кредита, Агенција за осигурање депозита овлашћена да у име и за рачун Републике врши наплату потраживања од главних дужника према повериоцима Париског и Лондонског клуба, IBRD, EIB и Банке за развој Савета Европе, чију је отплату преузела Република, начин и услове обављања тих послова за рачун и у име Републике Србије ближе је дефинисан закључком Владе из децембра 2005. године, у коме је предвиђено следеће:

Министарство финансија – Управа за трезор, банке у стечају, односно ликвидацији, крајњи дужници и њихове пословне банке обавезане су да спроведу следеће активности:

- банке у стечају и ликвидацији, да изврше искњижење из својих биланса потраживања, односно обавезе по основу преузетих иностраних кредита са стањем на дан 30.11.2005. године и да иста пренесу на Агенцију за осигурање депозита (у даљем тексту Агенција);
- Министарство финансија – Управа за трезор, да у својим евиденцијама билансно евидентира потраживање од крајњих дужника са стањем на дан 30.11.2005. године, и исте усагласи с ванбилансним евиденцијама Агенције;

⁴⁸ „Службени гласник РС“, бр. 45/2005

- да Агенција за осигурање депозита сваког појединачног дужника обавести да је, као крајњи дужник, сагласно одредбама Закона о регулисању односа Републике Србије и банака у стечају по основу преузетих иностраних кредита, односно зајмова, ступио у обавезу према Републици Србији и да је неопходно да изврши потребне промене у својим пословним књигама, са стањем на дан 30.11.2005. године, као и да је Агенција за осигурање депозита усагласила потраживања с крајњим дужницима;
- овлашћена је Агенција да у име и за рачун Републике Србије регулише потраживања Републике Србије од јавних предузећа и да након извршених усаглашавања стања потраживања на дан 30.11.2005. године изврши отпис потраживања од јавних предузећа у висини отписа који је Републике Србије остварила према закљученим међународним споразумима, као и да се изнесу усаглашеном на наведени начин дода камата коју је Републике Србије платила према иноповериоцима, што заједно представља основицу за даљи обрачун камате и утврђивање анuitета, који ће се Републици плаћати према роковима доспећа обавезе Републике Србије према иноповериоцима;
- овлашћена је Агенција да у име и за рачун Републике Србије регулише потраживања Републике Србије од предузећа приватизованих по раније важећим прописима о приватизацији да након извршених усаглашавања стања на дан 30.11.2005. године изврши отпис потраживања од истих у висини отписа који је Република Србија остварила према закљученим међународним споразумима, као и да се изнесу усаглашеном на наведени начин дода камата коју је Република Србија платила према иноповериоцима, што заједно представља основицу за даљи обрачун камате и утврђивање анuitета, који ће се Републици плаћати у роковима не дужим од 5 (пет) година. Дата је и могућност да се наплата потраживања изврши и као конверзија дуга у капитал дужника који су од интереса за Републику, при чему одлуку о конверзији доноси Влада;
- на име обављања послова наплате потраживања у име и за рачун Републике Србије од предузећа приватизованих по раније важећим прописима утврђена је накнада од 3%, од наплаћених потраживања за Агенцију.

На основу наведеног, Агенција је по Закону и закључку Владе преузела обавезу да обавља послове наплате потраживања у име и за рачун Републике Србије од главних дужника према повериоцима Париског и Лондонског клуба. Међутим, с обзиром на то да евиденције о стању тих потраживања у главној књизи трезора и у евиденцијама Агенције нису усаглашене по стању на дан 31.12.2008. године, нити је усаглашавање извршено по стању на дан 31.12.2007. године, упућено је писмо Агенцији да достави детаљне податке о стању и променама које су настале од момента преузимања обавезе да врши наплату потраживања у име и за рачун Републике Србије (31.12.2005. године) до дана завршетка буџетске 2008. године.

Према подацима које је доставила Агенција, стање потраживања Републике Србије од главних дужника према повериоцима Париског и Лондонског клуба, IBRD, ЕИВ и Банке за развој Савета Европе, чију наплату у име Републике Србије врши Агенција у разним валутама прерачунато у EUR и РСД то стање 31.12. по годинама износи:

Година	износ у EUR	износ у 000 РСД
31. 12. 2005	4.575.989.202	391.247.077
31. 12. 2006	3.886.287.247	307.016.693
31. 12. 2007	3.782.002.405	299.671.499
31. 12. 2008	3.860.555.430	342.049.072

Према подацима које је Агенција доставила Управи за трезор 2006. године, на основу којих је извршено иницијално књижење у главној књизи трезора стање потраживања од главних дужника по наведеном основу 31.12.2005. године износило је 4.482.985.653 EUR, односно 383.295.273 хиљаде динара, што је мање за 93.003.549 EUR (4.575.989.202 – 4.482.985.653), односно 7.951.804 хиљаде динара (391.247.077 – 383.295.273) од података које је Агенција доставила по захтеву Државне ревизорске институције такође по стању 31.12.2005. године. Разлика између иницијалног прегледа потраживања Републике Србије од главних дужника по наведеном основу и прегледа потраживања по истом основу, достављеног по захтеву Државне ревизорске институције односи се не само на укупан износ по стању на дан 31.12.2005. године већ и на појединачне ставке и структуру дужника.

Међутим, и поред тога што је Агенција доставила бројне међусобно неповезане податке, информације и прегледе, исти не омогућавају комплетан увид у стање и кретање (промене) потраживања Републике Србије од главних дужника, према повериоцима Париског и Лондонског клуба, IBRD, ЕИВ и Банке за развој Савета Европе, а тиме и проверу да ли Агенција на прописан начин управља потраживањима по наведеном основу у име и за рачун Републике Србије.

2.3.5.2.2. Уплате наплаћених потраживања у буџет Републике Србије

Наплаћена потраживања од главних дужника према повериоцима Париског и Лондонског клуба, IBRD, ЕИВ и Банке за развој Савета Европе, Агенција је уплаћивала директно на рачун извршења буџета (840-1620-21), уместо на посебан уплатни рачун у складу са одредбама Правилника о плану подрачуна консолидованог рачуна трезора⁴⁹ и Правилника о условима и начину вођења рачуна за уплату јавних прихода и распоред средстава с тих рачуна⁵⁰.

Поред наведених уплата у корист рачуна буџета, Агенција је на исти начин и исти рачун вршила и уплату наплаћених потраживања у име и за рачун Републике Србије, коју врши од дужника (банака и предузећа) по Уредби о начину и поступку продаје акција банака које су у власништву Републике Србије или у власништву банака у стечају и ликвидацији у којима функцију стечајног и ликвидационог управника врши Агенција за осигурање депозита, санацију, стечај и ликвидацију банака⁵¹ (сада Агенција за осигурање депозита), и закључку Владе од 1. јула 2004. године.

⁴⁹ „Службени гласник РС“, број 92/2002

⁵⁰ „Службени гласник РС“, број 20/07, 25/07, 37/07, 25/08 и 50/08

⁵¹ „Службени гласник РС“, број 59/04

С обзиром на то да је Агенција вршила уплате у корист рачуна извршења буџета по више различитих основа, у евиденцијама Управе за трезор не постоје поуздани подаци о структури уплата прихода од стране Агенције према основу њиховог остваривања.

Према подацима Агенције укупне уплате у корист буџета Републике по основу наплате потраживања од главних дужника према повериоцима Париског и Лондонског клуба, IBRD, EIB и Банке за развој Савета Европе износе 6.259.172 хиљаде динара у периоду од 2006. до 2008. године. Међутим, према подацима Управе за трезор, укупно уплаћени приходи од стране Агенције по свим основама у истом периоду износе 11.862.989 хиљада динара, јер су у овом износу садржане и уплате по другим основама.

Све уплате од стране Агенције, извршене на наведени начин, књижене су у главној књизи трезора као остали приходи. С обзиром на то да у евиденцији осталих прихода не постоји аналитика по врстама и основама остваривања прихода, није могуће утврдити колики приход је наплатила Република Србија по основу наплаћених потраживања од главних дужника према повериоцима Париског и Лондонског клуба, који треба да служи за измирење обавеза Републике Србије према истим повериоцима по основу обавеза које је Република Србија преузела сагласно напред наведеним прописима.

Посебно се напомиње да Република Србија уредно измирује преузете обавезе према повериоцима Париског и Лондонског клуба, према IBRD, EIB и Банке за развој Савета Европе, што је детаљно објашњено у напоменама број 5.

Утврђено је:

- 1. Потраживања од главних дужника према повериоцима Париског и Лондонског клуба, IBRD, EIB и Банке за развој Савета Европе (отплату је по прописима преузела Република Србија), а чију наплату у име и за рачун Републике Србије врши Агенција за осигурање депозита неправилно су књижена у главној књизи трезора као остала ванбилансна актива, односно остала ванбилансна пасива, супротно закључку Владе из децембра 2005.**
- 2. Потраживања од главних дужника према повериоцима Париског и Лондонског клуба, IBRD, EIB и Банке за развој Савета Европе (отплату је по прописима преузела Република Србија), у износу 363.357.517 хиљада динара, а чију наплату у име и за рачун Републике Србије врши Агенција за осигурање депозита неправилно су исказана у Билансу стања на дан 31. 12. 2008. године као ванбилансна актива, односно ванбилансна пасива, јер се наведени износ односи на редовна потраживања Републике од разних дужника по прописима. Због тога је извештај о стању финансијске имовине у завршном рачуну буџета Републике Србије за 2008. годину непоуздан.**
- 3. Евиденције о стању потраживања од главних дужника према повериоцима Париског и Лондонског клуба, IBRD, EIB и Банке за развој Савета Европе у главној књизи трезора (Управа за трезор) и у Агенцији за осигурање депозита нису усаглашене по стању на дан 31. 12. 2008. године нити је усаглашавање извршено на крају буџетске 2007. године.**

4. У Управи за трезор није обезбеђена аналитичка евиденција за праћење прихода буџета од наплаћених потраживања од главних дужника према повериоцима Париског и Лондонског клуба, IBRD, EIB и Банке за развој Савета Европе (отплату је по прописима преузела Република Србија), а чију наплату у име и за рачун Републике Србије врши Агенција за осигурање депозита.
5. Уплату прихода буџета од наплаћених потраживања од главних дужника према повериоцима Париског и Лондонског клуба, IBRD, EIB и Банке за развој Савета Европе (отплату је по прописима преузела Република Србија) Агенција за осигурање депозита, која врши наплату ових потраживања у име и за рачун Републике Србије, непрописно врши директно у корист рачуна „Извршење буџета“ уместо преко уплатног рачуна, чиме је праћење овог прихода буџета онемогућено.

2.3.6. Капитал

Стање Капитала у обрасцу Биланса стања са 31. 12. 2008. године исказано је у износу 641.997.335 хиљада динара, колико је исказано и у главној књизи са 31. 12. 2008. године и односи се на:

(у хиљадама динара)		
Конто	Опис	Износ
3111	Нефинансијска имовина у сталним средствима	424.224.060
3113	Исправка вредности сопствених извора нефинансијске имовине, у сталним средствима за набавке из кредита	(323.587)
3114	Финансијска имовина	172.273.588
3115	Извори новчаних средстава	9.953.637
3117	Пренета неутрошена средства из ранијих година	15.077.018
3119	Остали сопствени извори	20.792.619
3211	Дефицит текуће године	20.002.203
3213	Дефицит из ранијих година	25.669.091

Стање нефинансијске имовине у сталним средствима 31. 12. 2008. године је 424.224.060 хиљада динара и у односу на стање 2007. године 440.863.362 хиљаде динара бележи смањење за 16.639.302 хиљаде динара.

Исправка вредности сопствених извора финансијске имовине, у сталним средствима, за набавке из кредита – конто 3113 на дан 31. 12. 2008. године исказана је у износу 323.587 хиљада динара и представља износ последње (пете) рате зајма Владе Швајцарске Конфедерације у вези с финансирањем уписа капитала Савезне Републике Југославије у Европску банку за обнову и развој, из 2005. године. Годишња рата зајма је фиксна и износи 3.449.360 EUR, у динарској противвредности по продајном курсу на дан уплате средстава.

Четврта рата у износу од 3.449.360 EUR плаћена је у динарској противвредности у износу 304.018 хиљада динара по продајном курсу 88,1374 динара на дан уплате (извод 158/25.12.2008). У износу четврте рате садржана је курсна разлика од 64.905 хиљада динара.

2.3.6.1. Вишак прихода и примања – суфицит

У Билансу стања на дан 31. 12. 2008. године исказан је вишак прихода и примања – суфицит (конто 321121) у износу 10.432.961 хиљада динара, а чине га неутрошена средства – суфицит директних корисника буџетских средстава на изворима 04, 05, 06, 07, 08 и 09, збирно.

2.3.6.2. Мањак прихода и примања – дефицит

У Билансу стања на дан 31.12.2008. године исказан је дефицит буџета Републике Србије у износу од 30.435.164 хиљаде динара (ОП-1226) и суфицит у износу од 10.432.961 хиљаде динара (ОП-1225).

Разлика између исказаног дефицита од 30.435.164 хиљаде динара и суфицита од 10.432.961 хиљаде динара представља дефицит у износу од 20.002.203 хиљаде динара, исказан у Билансу прихода и расхода (ОП-2356).

2.3.6.3. Нераспоређени вишак прихода и примања из ранијих година

Нераспоређени вишак прихода и примања из ранијих година на дан 1.1.2008. године износио је 2.557.508 хиљада динара. У току 2008. године повећан је за 6.516.536 хиљада динара распоређивањем суфицита из претходне године и за 112.823 хиљаде динара уплатом од Пореске управе, а смањен за 5.296.354 хиљаде динара за покриће расхода и издатака текуће године. На дан 31.12.2008. године, исти износи 3.890.513 хиљада динара.

Износ од 112.823 хиљаде динара су новчана средства уплаћена на рачун Извршења буџета Републике Србије у периоду од 18.1.2008. до 23.01.2008. године од стране Регионалних центара Пореске управе.

Управа за трезор није поступила у складу са чланом 5. Уредбе о буџетском рачуноводству и није наведену уплату исказала као приход текуће буџетске године па је самим тим текући приход потцењен за 112.823 хиљаде динара, односно резултат – буџетски дефицит прецењен за исти износ, а нераспоређени вишак прихода и примања из ранијих година прецењен.

2.3.6.4. Дефицит из ранијих година

Дефицит из ранијих година на ОП-1228 у Билансу стања на дан 31.12.2008. године исказан је у износу 29.559.604 хиљаде динара.

Стање дефицита из ранијих година на дан 1.1.2008. године износило је 30.584.604 хиљаде динара. Разлика од 1.025.000 хиљада динара односи се на повраћај средстава зајма од ЈП РТС датих по Уговорима број: 401-00-01601/2003-03 од 31.10.2003. године и број: 424-01-00155/2003-06 од 24.11.2003. године враћених у 2008. години.

Министарство финансија – Управа за трезор, повраћај средстава евидентирало је умањењем дефицита из ранијих година уместо у корист суфицита текуће године. На овај начин потцењен је дефицит из ранијих година као и суфицит текуће године.

2.4. Биланс прихода и расхода

У периоду од 1. јануара 2008. до 31. децембра 2008. године:

Опис	Напомена	(у хиљадама динара)	
		2008. година	2007. година
Приходи од примања од продаје нефинансијске имовине			
Текући приходи	2.4.1.		
Порез на доходак, добит и капиталне добитке		109.663.427	89.972.299
Порез на фонд зарада		14	0
Порез на имовину		75.728	57.182
Порез на добра и услуге		312.562.136	275.513.120
Царине и друге увозне дажбине		64.784.269	57.380.897
Други порези		193.864	184.583
Акцизе		100.626.717	93.253.297
Порез на екстрапрофит и екстраимовину		28.433	6.382
Доприноси за социјално осигурање		112	318
Донације од иностраних држава		263.835	462.679
Донације од међународних организација		429.717	282.178
Трансфери од других нивоа власти		0	1.092
Приходи од имовине	2.4.1.1. и 2.7.1.	5.748.346	6.432.082
Приходи од продаје добара и услуга		39.717.292	58.304.319
Новчане казне и одузета имовинска корист		6.896.356	7.458.216
Добровољни трансфери од физичких и правних лица		2.001	190.387
Мешовити и неодређени приходи	2.7.1.	12.085.329	10.197.070
Меморандумске ставке за рефундацију расхода		13.078	17.560
Трансфери између буџетских корисника на истом нивоу		1	1
Укупно	2.7.1.	653.090.655	599.713.662
Примања од продаје нефинансијске имовине			
Примања од продаје непокретности		746.282	4.332.668
Примања од продаје покретне имовине		630.702	637.046
Примања од продаје осталих основних средстава		70	142
Примања од продаје робних резерви		75	0
Примања од продаје земљишта		0	20
Укупно		1.377.129	4.969.876
Укупно приходи и примања од продаје нефинансијске имовине	2.7.1.	654.467.784	604.683.538

Наставак...

Опис	Напомена	(у хиљадама динара)	
		2008. година	2007. година
Текући расходи и издаци за нефинансијску имовину			
Текући расходи	2.4.2.1		
Плате, додаци и накнаде запослених (зараде)	2.4.2.1.1.	139.169.720	119.935.121
Социјални доприноси на терет послодавца		27.190.409	23.514.171
Накнаде у натури		496.356	554.749
Социјална давања запосленима	2.4.2.1.2.	3.789.129	1.715.437
Накнаде трошкова за запослене		4.698.681	3.688.609
Награде запосленима и остали посебни расходи		4.897.536	3.273.499
Посланички додатак		137.073	137.434
Стални трошкови		11.209.387	11.163.872
Трошкови путовања		4.293.238	3.090.702
Услуге по уговору	2.4.2.1.3./4/ 5/6/7/8	8.331.242	7.086.794
Специјализоване услуге	2.4.2.1.9.	12.680.546	10.994.956
Текуће поправке и одржавања		3.994.512	4.085.660
Материјал	2.4.2.1.10.	10.630.531	9.803.598
Амортизација некретнина и опреме	2.4.2.1.11.	103	64
Отплата домаћих камата		948.248	2.312.500
Отплата страних камата		11.118.802	11.917.802
Отплата камата по гаранцијама		1.793.285	468.245
Пратећи трошкови задуживања		35.494	107.852
Субвенције јавним нефинансијским предузећима и организацијама		49.320.478	36.067.754
Субвенције приватним предузећима		54.382	52.289
Донације и дотације међународних организација		271.868	273.196
Трансфери осталим нивоима власти		69.916.148	56.854.515
Дотације организацијама обавезног социјалног осигурања		179.998.382	147.629.205
Остале донације, дотације и трансфери		38.019	440
Накнаде за социјалну заштиту из буџета		72.656.005	61.775.983
Дотације невладиним организацијама		5.827.349	4.690.276
Порези, обавезне таксе и казне		534.608	1.149.078
Новчане казне и пенали по решењу судова		1.430.590	613.001
Накнада штете за повреде или штету насталу услед елементарних непогода или других природних узрока		20.000	20.000
Накнада штете за повреде или штету нанету од стране државних органа		1.682.830	2.506.412
Расходи који се финансирају из средстава за реализацију националног инвестиционог плана		219.041	242.975
Укупно		627.383.992	526.966.180
Издаци за нефинансијску имовину			
Зграде и грађевински објекти		15.272.416	15.491.251
Машине и опрема		11.490.433	9.315.780
Остале некретнине и опрема		0	207
Нематеријална имовина		315.920	257.308
Робне резерве		955.611	1.269.026
Земљиште		70.420	0
Нефинансијска имовина која се финансира из средстава за реализацију		23.701.873	39.081.278
Укупно		51.806.673	65.414.850

Наставак...

Опис	Напомена	(у хиљадама динара)	
		2008. година	2007. година
Укупно текући расходи и издаци за нефинансијску имовину		679.190.665	591.381.030
Утврђивање резултата пословања	2.4.3.		
Вишак прихода и примања – буџетски суфицит		0	13.302.508
Мањак прихода и примања – буџетски дефицит	2.7.1.	(24.722.881)	0
Део нераспоређеног вишка прихода и примања из ранијих година који је коришћен за покриће расхода и издатака текуће године		18.536.807	17.992.957
Део пренетих неутрошених средстава из ранијих година коришћен за покриће расхода и издатака текуће године		11.043.143	3.220.947
Износ расхода и издатака за нефинансијску имовину, финансирани из кредита		2.666.386	3.502.899
Износ приватизационих примања коришћен за покриће расхода и издатака текуће године		26.084.120	13.782.620
Утрошена средства текућих прихода и примања од продаје нефинансијске имовине за отплату обавезе по кредитима		(33.296.940)	(35.765.251)
Утрошена средства текућих прихода и примања од продаје нефинансијске имовине за набавку финансијске имовине		(20.312.838)	(9.246.304)
Вишак прихода и примања – суфицит		0	6.790.376
Мањак прихода и примања – дефицит	2.7.1.	(20.002.203)	
Вишак прихода и примања – суфицит (за пренос у наредну годину)			6.790.376
Напомена	2.4.1.2.		

2.4.1. Текући приходи**2.4.1.1. Приходи од имовине**

Приходи од имовине исказани су у Билансу прихода и расхода за период 01.01. 2008. до 31.12.2008. године у износу 5.748.346 хиљада динара, и састоје се од следећих прихода:

(у хиљадама динара)	
камате	3.439.878
дивиденде	748.105
закуп непроизведене имовине	1.560.363

Приходи од камата, који су у завршном рачуну буџета исказани у износу 3.439.878 хиљада динара састоје се од обрачунате камате на средства консолидованог рачуна трезора укључена у депозит код Народне банке Србије у износу од 3.246.594 хиљаде динара и осталих камата у износу од 193.284 хиљаде динара.

Обрачуната камата на средства консолидованог рачуна трезора укључена у депозит код Народне банке Србије у износу од 3.246.594 хиљаде динара односи се на камату на динарска средства у износу од 1.457.171 хиљаде динара и камату на девизна средства у износу од 1.789.423 хиљаде динара у динарској противвредности на дан 31.12.2008. године. Обрачуната камата у износу од 3.246.594 хиљаде динара тестирана је 100%.

Део припадајуће камате на динарска средства за 2008. годину у износу од 309.143 хиљаде динара (недоспела обавеза) наплаћен је унапред (авансно) у 2007. години на основу компензације међусобних потраживања и обавеза буџета Републике Србије и Народне банке Србије. Преостали део обавезе за обрачунату камату на динарска средства у износу 1.148.028 хиљада динара Народна банка Србије уплатила је на рачун Извршења буџета Републике Србије 4.6.2009. године.

Обрачуната камата на девизна средства консолидованог рачуна трезора укључена у депозит код Народне банке Србије у 2008. години, наплаћена је у периоду од 10.4.2009. године до 7.5.2009. године. Управа за трезор је укупан износ обрачунате камате на динарска и девизна средства (3.246.594 хиљаде динара) књижила налогом број 88 од 31.12.2008. године, као приход за 2008. годину, на конту 741121 – Приходи буџета Републике од камата с једне стране, а на конту 122151 – Потраживања од јавних прихода износ од 2.937.451 хиљаде динара, на конту 254211 – Остале обавезе буџета износ авансне уплате из 2007. године 309.143 хиљаде динара, с друге стране.

Управа за трезор је књижила као приход обрачунског периода камату која није наплаћена у текућој буџетској години што је супротно члану 5. Уредбе о буџетском рачуноводству⁵², чиме је преценила текуће приходе (потценила буџетски дефицит) за износ од 3.246.594 хиљаде динара, потценила обрачунате ненаплаћене приходе за 2.937.451 хиљаду динара и резултат из претходних година за 309.143 хиљаде динара.

2.4.1.2 Примања и издаци из изворних активности

У поступку ревизије увидом у евиденције изворних активности утврђено је:

1. Приходи и издаци из изворних активности индиректних корисника буџетских средстава не књиже се у Главној књизи трезора, што значи да се Главна књига трезора не води на начин предвиђен чланом 2. став 1. тачка 15) Закона о буџетском систему, који предвиђа да је Главна књига трезора истовремено главна књига двојног књиговодства, у којој се евидентирају све промене на рачунима (табела 1а и табела 1б).

Примања и издаци из изворних активности приказани у Бруто билансу, Нацрту Закона о завршном рачуну Републике Србије и у Прегледу који је састављен на основу рачуноводствених картица

Табела 1а

(у хиљадама динара)			
Ред. број	Опис	Бруто биланс Управе за трезор	Нацрт Закона
	1	2	3
1	Приход	29.585.724	55.066.965
2	Издаци	35.193.700	60.673.055

⁵² „Службени гласник РС“, бр. 125/2003 и 12/2006

Приказана примања и издаци из изворних активности у Бруто билансу.

Табела 16

(у хиљадама динара)		
Редни број	Конто	Бруто биланс Управе за трезор
1	7	28.349.216
2	8	1.233.772
3	921621	2.736
4 (1+2+3)	приход (7+8+921621)	29.585.724
5	4	27.011.958
6	5	5.845.225
7	611411	2.373
8	621911	2.334.144
9 (5+6+7+8)	издаци (4+5+611411+621911)	35.193.700

2. У Нацрту закона о завршном рачуну Републике Србије приходи из изворних активности индиректних корисника буџетских средстава приказују се у висини њихових издатака за изворне активности, што у овом случају није учињено већ су приходи исказани у већем износу за 1.885 хиљада динара, као последица техничке грешке приликом преузимања података у Управи за трезор.

Сектор за буџетско рачуноводство Управе за трезор до података о издацима изворних активности индиректних корисника буџетских средстава долази преузимањем података из финансијских извештаја директних корисника буџетских средстава за индиректне кориснике, односно из Обрасца 5. Подаци се не преузимају аутоматски, већ се обрађују ручно на бази помоћних табела. Сектор за буџетско рачуноводство Управе за трезор доставио је за потребе ревизије податак да издаци индиректних корисника буџетских средстава износе 25.479.355 хиљада динара.

3. У Нацрту закона о завршном рачуну буџета за 2008. годину нису приказани издаци за директног корисника буџетских средстава Министарства просвете, програм 2007 – Помоћне услуге у образовању који износе 1.655.140 хиљада динара (1.652.480 хиљада динара из осталих извора и 2.660 хиљада динара из донација).

На тај начин, издаци из изворних активности индиректних корисника средстава буџета потцењени су за 1.655.140 хиљада динара. Како се приходи из изворних активности индиректних корисника буџетских средстава приказују у висини њихових издатака за изворне активности, то значи да су и приходи индиректних корисника потцењени за износ од 1.655.140 хиљада динара, што не утиче на утврђени резултат.

4. У Нацрту закона о завршном рачуну буџета за 2008. годину издаци према изворима из којих су финансирани нису приказани као што су извршења по изворима прокњижења у Главној књизи Управе за трезор (табела 2).

Упоредна табела – извршење по Нацрту закона и извршење према подацима из Главне књиге

Табела 2

(у хиљадама динара)				
Извор	Опис	Нацрт закона	Главна књига	Разлика
		Издаци из додатних прихода органа	Издаци из додатних прихода органа	
04	Сопствени приходи	43.715.547	43.697.895	17.652
05	Донације од иностраних земаља	283.221	284.092	-871
06	Донације од међународних организација	347.233	347.233	0,00
07	Донације од осталих нивоа власти	457	457	0,00
08	Донације од невладиних организација и појединаца	1.017	1.017	0,00
09	Примања од продаје нефинансијске имовине	298.689	298.689	0,00
10	Примања од домаћих задуживања	1.047.857	1.047.857	0,00
11	Примања од иностраних задуживања	1.616.643	1.618.528	-1.885
12	Примања од отплате датих кредита и продаје финансијске имовине	0,00		0,00
13	Нераспоређени вишак прихода из ранијих година	5.281.458	5.296.354	-14.896
14	Неутрошена средства од приватизације из претходних година	7.902.246	7.902.246	0,00
15	Неутрошена средства од донација из претходних година	178	178	0,00
	УКУПНО:	60.673.055	60.673.055	0,00

Укупан приход из изворних активности директних и обухваћених индиректних корисника буџетских средстава, наведен у Нацрту закона о завршном рачуну буџета, износи 55.066.964 хиљаде динара, док према подацима из главне књиге трезора укупан приход износи 55.062.343 хиљаде динара. У Нацрту закона о завршном рачуну буџета за 2008. годину, ови приходи исказани су у износу већем за 4.621 хиљаду динара, од чега износ од 2.736 хиљада динара представља примања од отплате кредита и продаје финансијске имовине и не улази у приход, а износ од 1.885 хиљада динара је техничка грешка Сектора за буџетско рачуноводство Управе за трезор.

На основу напред наведеног утврђено је да издаци и приходи из изворних активности нису одраз стварног стања, већ су прецењени за 4.621 хиљаду динара.

2.4.2. Обухват расхода и издатака финансијске ревизије

Због разлога који су наведени у извештају ревизора (страна 1–3) није било могуће извршити тестирање у потребном обиму, па су за избор узорака за тестирање одређених позиција Биланса прихода и расхода коришћени следећи критеријуми:

- учешће расхода корисника у укупним расходима буџета веће од 3%;
- учешће расхода корисника у својим укупним расходима веће од 3%;
- апсолутни износи већи од 2 милиона динара.

Према овим критеријумима извршена је ревизија код:

(у хиљадама динара)								
Ред. бр.	Контто	Укупно исказани текући расходи у извршењу буџета извор 01	Исказани текући расходи код корисника извор 01	Учешће текућих расхода корисника у укупно исказаним расходима % (4/3*100)	Назив субјекта	Ревидирано		
						Износ тестираног узорка	Учешће у укупним расходима % 8 (7/3*100)	Учешће у расходима корисника % 9 (7/4*100)
1	2	3	4	5	6	7	8	9
410000 Расходи за запослене								
1	411112	191.077	8.664	4,53	Министарство економије и регионалног развоја	8.664	4,53	100,00
2	411112	191.077	41.884	21,92	Управа за заједничке послове републичких органа	41.884	21,92	100,00
3	411112	191.077	2.911	1,52	Министарство културе	2.911	1,52	100,00
4	411112	191.077	7.972	4,17	Републичка дирекција за имовину РС	7.972	4,17	100,00
5	414200	20.472	18.590	90,81	Министарство спољних послова	18.590	90,81	100,00
6	414200	20.472	1.397	6,82	Управа царине	1.397	6,82	100,00
420000 Коришћење услуга и роба								
7	423111	49.434	5.771	11,67	Министарство рада и социјалне политике	4.992	10,10	86,50
8	423200	189.322	16.809	8,88	Министарство рада и социјалне политике	15.279	8,07	90,90
9	423400	499.826	36.223	7,25	Министарство рада и социјалне политике	33.075	6,62	91,31
10	423400	499.826	5.174	1,04	Министарство просвете	3.621	0,72	69,98
11	423591	146.148	4.419	3,02	Министарство рада и социјалне политике	1.840	1,26	41,64
12	423599	905.974	66.380	7,33	Министарство економије и регионалног развоја	24.880	2,75	37,48
13	423599	905.974	51.544	5,69	Министарство рада и социјалне политике	25.043	2,76	48,59
14	423599	905.974	28.767	3,18	Министарство трговине и услуга	26.392	2,91	91,74
15	423599	905.974	150.609	16,62	Министарство за науку и технолошки развој	120.486	13,30	80,00
16	423599	905.974	43.322	4,78	Министарство спољних послова	10.069	1,11	23,24
17	423599	905.974	90.636	10,00	Министарство здравља	40.249	4,44	44,41
18	423599	905.974	29.571	3,26	Министарство за КиМ	10.587	1,17	35,80
19	423599	905.974	26.009	2,87	Министарство просвете	21.683	2,39	83,37
20	423599	905.974	17.464	1,93	Министарство културе	8.049	0,89	46,09

Наставак...

Ред. бр.	Код	Укупно исказани текући расходи у извршењу буџета извор 01	Исказани текући расходи код корисника извор 01	Учешће текућих расхода корисника у укупно исказаним расходима, %	Назив субјекта	(у хиљадама динара)		
						Ревидирано		
						Износ тестираног узорка	Учешће у укупним расходима %	Учешће у расходима корисника %
1	2	3	4	5 (4/3*100)	6	7	8 (7/3*100)	9 (7/4*100)
21	423599	905.974	27.181	3,00	Министарство финансија	18.133	2,00	66,71
22	423621	56.396	4.095	7,26	Министарство рада и социјалне политике	1.836	3,26	44,84
23	423621	56.396	3.305	5,86	Министарство здравља	1.588	2,82	48,05
24	423621	56.396	2.011	3,57	Министарство економије и регионалног развоја	878	1,56	43,66
25	423621	56.396	3.319	5,89	Министарство за Косово и Метохију	926	1,64	27,90
26	423621	56.396	1.903	3,37	Министарство финансија	679	1,20	35,68
27	423621	56.396	6.027	10,69	Министарство просвете	2.443	4,33	40,53
28	423712	21.103	1.636	7,75	Министарство рада и социјалне политике	1.197	5,67	73,17
29	423712	21.103	1.049	4,97	Министарство трговине и услуга	525	2,49	50,05
30	423712	21.103	2.209	10,47	Министарство просвете	1.562	7,40	70,71
31	423911	705.924	175.231	24,82	Управа за заједничке послове	99.188	14,05	56,60
32	423911	705.924	43.338	6,14	Министарство спољних послова	32.068	4,54	74,00
33	424221	1.191.910	1.183.983	99,33	Министарство културе	113.291	9,50	9,57
34	424331	920.155	919.433	99,92	Министарство здравља	436.651	47,45	47,49
35	424611	463.691	163.761	35,32	Министарство животне средине	119.345	25,74	72,88
36	424621	4.770.221	4.764.500	99,88	Министарство за науку и технолошки развој	457.335	9,59	9,60
37	424911	1.135.227	117.240	10,33	Министарство животне средине	27.905	2,46	23,80
38	424911	1.135.227	474.192	41,77	Министарство економије и регионалног развоја	410.693	36,18	86,61
39	424911	1.135.227	41.466	3,65	Министарство за Косово и Метохију	22.299	1,96	53,78
40	426411 426412	1.726.829	25.000	1,45	Министарство економије и регионалног развоја	25.000	1,45	100,00
41	426411 426412	1.726.829	20.616	1,19	Министарство за Косово и Метохију	20.616	1,19	100,00
42	426411 426412	1.726.829	20.690	1,20	Министарство трговине и услуга	20.690	1,20	100,00
43	426411 426412	1.726.829	110.850	6,42	Управа за заједничке послове републичких органа	110.850	6,42	100,00
44	426411 426412	1.726.829	48.535	2,81	Управа царине	48.535	2,81	100,00
	Укупно	12.993.709	8.815.686	67,85		2.401.896	18,49	27,25

2.4.2.1. Текући расходи

2.4.2.1.1 Плате, додаци и накнаде запослених – Конто 411100

Извршили смо ревизију расхода плата, додатака и накнада у делу додатак за рад дужи од пуног радног времена (прековремени рад) код: **Министарства економије и регионалног развоја, Управе за заједничке послове републичких органа, Министарства културе и Републичке дирекције за имовину Републике Србије.**

Законом о платама државних службеника и намештеника⁵³ регулисан је начин евиденције, обрачуна и исплате додатка за рад дужи од пуног радног времена (члан 27, 30. и 31) Прековремени рад се тромесечно прерачунава у слободне сате, које државни службеник мора да искористи најкасније у року од шест месеци од протеча тромесечја у коме их је остварио.

Изузетно, државном службенику који не може да искористи слободне сате због тога што природа послова радног места чешће захтева тако обиман прековремени рад, може се исплатити додатак за сваки сат прековременог рада, који износи 26% вредности радног сата основне плате државног службеника.

Чланом 30. прописан је међусобни однос додатака: „Додатак за рад ноћу, додатак за рад на дан празника који није радни дан и додатак за додатно оптерећење на раду искључују додатак за прековремени рад“.

Државном службенику који је за време приправности позван да изврши неки посао свог радног места време ефикасног рада по позиву рачуна се као прековремени рад.“

У члану 31. Закона прописано је: „Право на додатак на основну плату, изузев додатака за време проведено у радном односу, одређује се решењем које доноси руководиоца државног органа, односно лице или тело које је одређено посебним прописом.“

Чланом 53. Закона о раду прописано је да је запослени дужан да ради дуже од пуног радног времена у случају више силе, изненадног повећања посла и у другим случајевима када је неопходно да се у одређеном року заврши посао који није планиран – прековремени рад.

За ревизорско уверавање потребно је да документација за обрачун и исплату прековременог рада садржи: налог за запосленог од стране претпостављеног са описом неодложних послова, евиденцију по запосленом о оствареним сатима за редован рад и сатима за додатке на основну плату по данима и времену у току дана и решење руководиоца за исплату са образложењем.

Обрачун зарада за кориснике врши Министарство финансија – Управа за трезор. У поступку ревидирања корисника средстава буџета, извршеном у Управи за трезор уверили смо се да обрачунати и исплаћени сати за прековремени рад не трају дуже од осам сати недељно, нити дуже од четири сата дневно по запосленом и да износе 26% вредности радног сата основне плате.

⁵³ „Сл. гласник РС“ , бр. 62/06, 63/06, -испр; 115/06 -испр. и 101/07

Провером исплате прековременог рада путем теста код наведених министарстава утврђено је:

1. Министарство економије и регионалног развоја је исказало укупно исплаћене расходе додатака за рад дужи од пуног радног времена (прековремени рад) у износу 8.664 хиљаде динара.

У поступку ревизије утврђено је да ово министарство води евиденцију остварених сати рада и прековременог рада. Исплате су вршене на основу решења министра.

2. Управа за заједничке послове републичких органа је исказала укупно исплаћене расходе додатака за рад дужи од пуног радног времена (прековремени рад) у износу 41.884 хиљаде динара.

Утврђено је да Управа за заједничке послове води уредну евиденцију запослених за остварене сате редовног рада и сате за додатке на основну плату. Исплате су вршене на основу решења која су достављена Министарству финансија – Управи за трезор, која врши обрачун плата и осталих додатака на бази јединственог програма за директне кориснике буџетских средстава.

3. Министарство културе је исказало укупно исплаћене расходе додатака за рад дужи од пуног радног времена (прековремени рад) у износу 2.911 хиљада динара.

Утврђено је да је исплата прековременог рада запосленима вршена на бази писаних налога – решења за прековремени рад са задатком неодложних послова и да постоје евиденције остварених сати рада и прековременог рада по запосленом за остварене сате редовног рада и сате за додатке на основну плату, и то по данима и времену у току дана, тако да су сати за додатке на основну плату разграничени.

Обрачун плата врши Министарство финансија – Управа за трезор на бази јединственог програма за све кориснике, па рачунску проверу обрачунатих финансијских износа за прековремени рад није било потребно вршити.

4. Републичка дирекција за имовину Републике Србије исказала је укупно исплаћени додатак за рад дужи од пуног радног времена (прековремени рад) у износу од 7.972 хиљаде динара, а укупно остварени сати прековременог рада износе 22.352. Просечан број запослених на основу рекапитулација обрачуна зарада је 84,5 радника.

Просечан број запослених који су на основу решења примали додатак за рад дужи од пуног радног времена је 80 радника, односно скоро сви запослени су сваког месеца радили прековремено.

Увидом у документацију преузету из Министарства финансија – Управе за трезор, уверили смо се да постоје само решења руководиоца за исплату са образложењем.

У току ревизије од корисника је затражено да стави на увид документацију за исплату прековременог рада.

На основу увида у месечне прегледе по секторима за прековремене сате, утврђено је да достављени прегледи нису потписани од стране овлашћеног лица, на њима није назначено на шта се приказани сати односе, односно не води се евиденција остварених сати прековременог рада по данима и времену у току дана.

На тај начин нисмо се могли уверити да ли постоји налог запосленима за прековремени рад, зашто су скоро сви запослени сваког месеца радили прековремено, које неодложне послове, ког датума и у ком периоду у току дана су их обављали, односно нисмо се могли уверити у основаност исплаћених сати прековременог рада запосленима.

2.4.2.1.2 Расходи за образовање деце запослених – Конто 414200

Расходи за образовање деце запослених исказани су у Билансу прихода и расхода за 2008. годину у износу од 20.926 хиљада динара, а тестирани су код: **Министарства спољних послова – Дипломатско-конзуларна представништва, и Министарства финансија – Управа царине.**

1. Министарство спољних послова – Дипломатско-конзуларна представништва, исказало је укупне расходе у износу 18.590 хиљада динара, који се односе на расходе за образовање деце запослених.

Увидом у финансијску картицу овог корисника у главној књизи трезора исказана су пренета средства за ову намену у износу 18.590 хиљада динара. Увидом у Образац Извештај о извршењу буџета (Образац 5) који је буџетски корисник доставио Управи за трезор као саставни део образаца Завршног рачуна за 2008. годину на ОП-5183 у колони Одобрених апропријација из буџета и колони Извршених расхода на терет буџета исказан је износ 18.590 хиљада динара.

Министарство спољних послова, дописом бр. 4069-2/14 од 1.7.2009. године доставило је спецификацију трошкова школарине за децу запослених радника у дипломатско-конзуларним представништвима Републике Србије за 2008. годину по месецима на укупан износ од 19.414 хиљада динара. Упоредивањем достављених података са одобреном и извршеном апропријацијом из Извештаја о извршењу буџета у периоду 1. 1. - 31.12.2008. године утврђена је разлика у износу 824 хиљаде динара. Наведена разлика, односно, више исплаћени расходи за образовање деце запослених, последица су курсних разлика које настају прерачунавањем различитих валута у валуту USD.

Накнада трошкова за школовање деце запослених у Министарству за време рада у дипломатско-конзуларним представништвима уређена је чланом 56. Закона о спољним пословима⁵⁴. Министарство је доставило на увид више интерних аката, решења и правилника којима су уредили исплату наведене накнаде и сви се, осим Правилника о изменама и допунама Решења о признавању дела трошкова школовања деце запослених радника у ДКП и другим представништвима СЦГ у иностранству бр. 484-1/12 од 6. 6. 2008. године, у коме је додата нова алинеја „Румунија – само Букурешт“, позивају на члан 20. Закона о иностраним пословима⁵⁵ који је престао да важи.

⁵⁴ „Службени гласник РС“ бр. 116/2007, 126/2007– исп. и 41/2009

⁵⁵ „Службени лист СРЈ“, бр. 59/98, 6/99 –испр. и 68/2002

2. Министарство финансија – Управа царине исказало је укупне расходе за образовање деце запослених у износу 1.397 хиљада динара, а односе се на стипендирање деце преминулих радника.

Исплата стипендије деци врши се на основу члана 26. Правилника о звањима, платама, накнадама зарада и додатним примањима у Управи царина 08 број: 112-01-552/2003 од 24.7.2003. године којим је уређено да се стипендија исплаћује месечно, за време трајања редовног школовања, најдуже до навршене 26. године старости и додељује се без враћања. Износ месечне стипендије утврђен је у висини неопорезивог износа утврђеног Законом о порезу на доходак грађана, за децу која похађају основну и средњу школу, а за децу која се школују на факултетима у висини 50% просечне нето плате у привреди Републике Србије.

2.4.2.1.3. Административне услуге – Конто 423100

Административне услуге исказане су у Билансу прихода и расхода за 2008. годину у износу од 220.378 хиљада динара, а тестиране су код **Министарства рада и социјалне политике**.

1. Министарство рада и социјалне политике исказало је расходе за услуге превођења у износу 5.771 хиљада динара. Тестиран је износ од 4.922 хиљаде динара и утврђено следеће:

Министарство је са предузећем „Кореспондент“ д.о.о. Београд склопило Уговор о јавној набавци услуга превођења бр. 404-02-126/1/08-05 дана 22.4.2008. године и чланом 4. Уговора дефинисало укупну вредност услуга у износу 2.700 хиљада динара без ПДВ-а, што са ПДВ-ом износи 3.186 хиљада динара.

У току 2008. године Министарство је преузело обавезе и исплатило на име услуга превођења предузећу „Кореспондент“ д.о.о. укупан износ 4.922 хиљаде динара (износ са ПДВ-ом), односно за 1.736 хиљада динара више, или 54,5% од износа дефинисаног у Уговору, што је супротно члану 100. став 1. тачка 1б) Закона о јавним набавкама⁵⁶.

Утврђено је:

У поступку ревизије није стављен на увид анекс уговора нити нови уговор за износ извршених услуга изнад уговорених.

Износ од 4.794 хиљаде динара књижен је на конту 423111 – Услуге превођења а износ од 127 хиљада динара књижен је на конту 423311 – Услуге образовања и усавршавања запослених, уместо на конту 423111 што је супротно одредбама члана 14. Правилника о стандардном класификационом оквиру и контном плану за буџетски систем⁵⁷.

⁵⁶ „Службени гласник РС“ бр. 39/02....101/2005

⁵⁷ „Службени гласник РС“ бр. 20/07.... 50/08

2.4.2.1.4. Компјутерске услуге – Конто 423200

Компјутерске услуге су у Билансу прихода и расхода за 2008. годину исказане у износу од 331.507 хиљада динара. Извршено је тестирање код **Министарства рада и социјалне политике**.

Министарство рада и социјалне политике је у оквиру овог конта исказало износ од 16.809 хиљада динара.

У оквиру синтетичког конта 4232 – Компјутерске услуге, посматрани су расходи обухваћени на аналитичким контима 423211 – Услуге за израду софтвера, 423221 – Услуге одржавања рачунара и 423291 – Остале компјутерске услуге.

Тестирани су расходи у износу 15.279 хиљада динара, настали по основу закључених уговора о одржавању рачунарске опреме и пружања компјутерских услуга с предузећима Сага д.о.о. Нови Београд, Информатика А.Д. Београд, Get Computers д.о.о. Нови Београд, ОНОРА доо Београд, Inbox Software for Internet доо Београд.

а) Сага д.о.о. Нови Београд

Министарство рада и социјалне политике је дана 26.10.2006. године закључило Уговор о јавној набавци услуга одржавања рачунарске опреме бр. 404-02-83/2006-05 од 10.11.2006. године, с предузећем „Сага“ д.о.о. Нови Београд, сходно члану 23. став 1. Закона о јавним набавкама, у поступку погађања с наручиоцем.

Предмет Уговора је одржавање рачунарске опреме специфициране у Прилогу бр. 1 споменутог уговора и пружање техничке подршке.

Уговор је закључен на неодређено време, почев од 1.11.2006. године, уз обавезу наручиоца да годишње ревидира одредбе овог уговора, односно да проверава да уговорена цена не прелази упоредиву тржишну цену.

Чланом 13. Уговора дефинисано је да ће се цена из члана 11. овог уговора, 2.735 хиљада динара без ПДВ-а, односно 3.227 хиљада динара са ПДВ-ом, примењивати само за прву годину одржавања, а за сваку наредну годину анексима овог уговора утврђиваће се нова цена.

Чланом 3. овог уговора дефинисано је да се за сваку интервенцију на локацији наручиоца, укључујући и интервенције превентивног одржавања прави Записник о интервенцији који потписује овлашћено лице наручиоца које је пријавило квар.

Такође, чланом 8. Уговора регулисан је начин вршења интервенција и дефинисан радни налог који се потписује од стране наручиоца онда када је интервенција завршена.

Утврђено је:

Министарство је наставило с плаћањем цене из Уговора и током 2008. године и није поступило по члану 13. Уговора, односно проверавало да ли цена из члана 11. Уговора прелази упоредиву тржишну цену и није закључивало анексе уговора, како је то утврђено чланом 13. Уговора.

У поступку ревизије нису били доступни записници о интервенцији, односно одржавању, у складу са чланом 3. Уговора нити у књиговодственој документацији корисника која се налази у Трезору, нити у књиговодственој документацији која се налази у финансијској служби код Министарства.

Накнадно су достављена четири записника са датумима 28.1.2008, 14.4.2008, 10.7.2008. и 7.10.2008, без печата и заводног броја, с потписом одговорних лица.

б) Информатика А.Д.

Министарство рада и социјалне политике склопило је дана 19. 7. 2004. године Уговор о одржавању рачунарске опреме бр: 404-02-56/04-05 од 26. 7. 2004. године, с предузећем „Информатика“ А.Д. Београд.

Уговор је закључен у поступку јавне набавке мале вредности.

Предмет Уговора је пружање услуга паушалног одржавања рачунарске опреме која је у употреби код корисника.

Чланом 10. Уговора дефинисана је важност уговора.

Уговор важи 12 месеци од дана потписивања, почев од 19. 7. 2004. године.

Уговор се аутоматски продужава и на наредни период од 12 месеци и аутоматски обнавља све док га не раскину Корисник или Информатика писменим отказом са отказним роком од 60 дана.

Цена месечног паушалног одржавања дефинисана је у Уговору и износи 58 хиљада динара.

Чланом 7. Уговора предвиђено је да се кориговање вредности уговорене цене врши месечно за индекс пораста цена на мало у Републике Србије за претходни месец, а према подацима Републичког завода за статистику, тако да за новембар 2008. године цена месечног паушалног одржавања износи 107 хиљада динара.

Чланом 30. Закона о јавним набавкама⁵⁸ регулисано је да у случају када се Уговор закључује на рок дужи од 12 месеци, укупна вредност уговора укључује вредност за првих 12 месеци и вредност за преостали период до истека рока; у случају када постоји неизвесност у погледу рока на који се уговор закључује, узима се месечна вредност уговора помножена са 48.

Министарство је вршило набавке резервних делова и потрошног материјала по истом Уговору, па је у току 2008. године остварило укупни промет с предузећем „Информатика“ А. Д. у износу 1.905 хиљада динара.

Утврђено је да набавка наведене услуге одржавања рачунарске опреме није извршена у складу са одредбама члана 20, а у вези са чланом 30. Закона о јавним набавкама (58 хиљада динара x 48 = 2.784 хиљаде динара).

⁵⁸ „Службени гласник РС“ бр. 39/2002, 43/2003... 101/2005

в) Get Computers д.о.о. Нови Београд

Министарство рада и социјалне политике склопило је дана 2.8.2007. године Уговор о јавној набавци, мале вредности, услуге одржавања рачунарске мреже и мрежних сервиса бр: 404-02-66/07-05 од 2.8.2007. године, с предузећем „Get Computers“ д.о.о. Нови Београд.

Предмет Уговора је пружање услуга одржавања рачунарске мреже и мрежних сервиса у Министарству рада и социјалне политике.

Цена услуга из члана 1. овог уговора износи 262 хиљаде динара на месечном нивоу без ПДВ-а, а с ПДВ-ом 309 хиљада динара.

Уговор је закључен на период од 6 (шест) месеци од дана закључења Уговора. Уговором је истовремено предвиђено да се уз обострану сагласност уговорних страна може аутоматски продужити за наредних 6 (шест) месеци.

Сагласност уговорних страна о продужењу Уговора није стављена на увид.

Дана 10.9.2009. године Министарство је доставило Анекс I Уговора о одржавању рачунарске мреже и мрежних сервиса бр: 404-02-66/07-05 од 2.8.2007. године, заведен под бројем: 404-02-66/08-05 од 27.2.2009. године.

Рок важења Уговора и Анекса истекао је дана 1.9.2008. године. Корисник је наставио с плаћањем месечне уговорене цене до краја посматраног периода (31.12.2008. године) и извршио уплату у износу 1.049 хиљада динара мимо уговора, односно 34% више од износа покривеног уговорима. **На овај начин повређене су одредбе члана 100. став 1. тачка 1б) Закона о јавним набавкама⁵⁹.**

По наведеном Уговору и Анексу извршена је укупна исплата 4.889 хиљада динара с ПДВ-ом, односно без ПДВ-а 4.143 хиљаде динара и утврђено је да је наведени износ већи од износа прописаног у закону за покретање поступка јавне набавке мале вредности. Из наведених разлога Министарство је било у обавези да спроведе поступак набавке велике вредности, чиме је поступио супротно одредбама Закона о јавним набавкама⁶⁰.

Даље је утврђено да је Министарство рада и социјалне политике дана 13.3.2008. године по рачуну број: ифвп 1228 од 4.3.2008. године за услуге одржавања за месец март 2008. године предузећу „Get Computers“ д.о.о. уплатило на рачун број 265-1050310000353-16 износ од 309 хиљада динара по Решењу министра бр.: 401-00-2/2008-17-369 од 5.3.2008. године.

По истом рачуну, дана 20.3.2008. године, по Решењу министра број: 401-00-2/2008-17-422 од 11.3.2008. године, а на рачун 165-2054-91 Get Computers д.о.о. Министарство је поново уплатило износ од 309 хиљада динара на име услуга одржавања за месец март 2008. године.

⁵⁹ „Службени гласник РС“, бр. 39/02 ... 101/2005

⁶⁰ „Службени гласник РС“, бр. 39/2002, 43/2003 ... 101/2005

Утврђено је:

На овај начин наведени корисник буџетских средстава је два пута платио услуге одржавања за износ од 309 хиљада динара, па самим тим и преценио своје расходе 4232 – Компјутерске услуге, за исти износ.

До дана вршења ревизије Министарство рада и социјалне политике није предочило доказ о подношењу захтева за повраћај више плаћеног износа предузећу „Get Computers“ д.о.о. Нови Београд.

з) Онора д.о.о., Београд

Министарство рада и социјалне политике је дана 23.6.2008. г. закључило Анекс 3 Уговора бр. 401-00-11/03-08-10 с предузећем Онора д.о.о. Београд, Ул. кнеза Симе Марковића 7, без спровођења јавне набавке.

Предмет Уговора су услуге подршке и одржавања апликативног софтвера.

Рок за реализацију Анекса није ограничен.

Цена за услуге је 800 EUR месечно без ПДВ-а, у динарској противвредности по средњем курсу Народне банке Србије на дан уплате. Предузећу ОНОРА по наведеном уговору извршена је исплата у износу од 925 хиљада динара.

Чланом 30. Закона о јавним набавкама⁶¹ регулисано је да у случају када се Уговор закључује на рок дужи од 12 месеци, укупна вредност уговора укључује вредност за првих 12 месеци и вредност за преостали период до истека рока; у случају када постоји неизвесност у погледу рока на који се уговор закључује, узима се месечна вредност уговора помножена са 48.

Утврђено је да набавка наведене услуге одржавања рачунарске опреме није извршена у складу са одредбама члана 20. Закона о јавним набавкама.

д) Е-инфо д.о.о., Бања Лука

Министарство рада и социјалне политике је крајем 2005. године пренело укупна средства у износу 6.213 хиљада динара, са апропријације 481000 – Дотације невладиним организацијама за набавку апликативног софтвера за исплату права у области борачко-инвалидске заштите.

Средства су пренета:

- Удружењу ратних и мирнодопских војних инвалида Србије, износ 1.363 хиљаде динара;
- Друштву за неговање традиција ослободилачких ратова Србије до 1918. године, износ 1.500 хиљада динара; и
- Републичкој асоцијацији за неговање тековина равногорског покрета износ 3.350 хиљада динара.

⁶¹ „Службени гласник РС“ бр. 39/2002, 43/2003... 101/2005

Наведена удружења су током 2006. године извршила набавку софтвера од предузећа Е-ИНФО доо Бања Лука и платила том предузећу на име набавке софтвера износ од 67.030,00 EUR. У уговорима који су склопљени с наведеним удружењима није дефинисан рок за реализацију посла. Чланом 4. Уговора утврђен је гарантни рок на програмску подршку 12 месеци од дана инсталације. Током претходне три године софтвер је прилагођаван прописима из области борачко-инвалидске заштите Републике Србије, вршене су обуке извршилаца за унос података, **а у августу 2009. године извршена је симулација прве исплате у општини Ковин.**

Одлуком бр.: 404-02-52/1/2008-11 од 27.8.2008. године, покренут је поступак јавне набавке услуге одржавања апликативног софтвера за потребе јединственог информационог система у области борачко-инвалидске заштите. Комисија за јавну набавку, након спроведеног поступка с погађањем без претходног објављивања, по добијеном мишљењу Управе за јавне набавке број: 404-02-2874/08 од 9.6.2008. године, предложила је избор и доделу уговора понуђачу: Е-ИНФО доо Бања Лука. Министарство рада и социјалне политике је дана 1.9.2008. године закључило Уговор о јавној набавци услуге одржавања апликативног софтвера и базе података за исплату права у области борачко-инвалидске заштите бр.: 404-02-52/7/2008-11 с предузећем Е-ИНФО доо Бања Лука.

Цена услуга дефинисана чланом 8. Уговора на месечном нивоу износи 300 хиљада динара без ПДВ-а, а с ПДВ-ом 351 хиљаду динара, односно на годишњем нивоу 3.600 хиљада динара без ПДВ-а. Рок важења Уговора је 12 месеци.

Утврђено је:

Нисмо могли да се уверимо да је софтвер у функцији, па самим тим ни у неопходност закључивања уговора о одржавању софтверског програма.

Министарство је, поред цене дефинисане у члану 8. Уговора, исплатило и на име курсне разлике износ од 15 хиљада динара, па је самим тим више исказало расходе компјутерских услуга за тај износ.

ђ) Медио Траде д.о.о., Београд

Министарство рада и социјалне политике је дана 25.01.2008. године извршило плаћање компјутерских услуга – развој информационих модула за обрачун личних доходака за Центре са Косова и Метохије (за 2007. годину) у износу од 150 хиљада динара. Министарство није ставило на увид пријемницу или други документ који служи као доказ да је услуга извршена.

2.4.2.1.5. Услуге информисања – Конто 423400

Услуге информисања исказане су у Билансу прихода и расхода за 2008. годину у износу од 670.825 хиљада динара, а извршено је тестирање код **Министарства рада и социјалне политике и Министарства просвете.**

1. Министарство рада и социјалне политике исказало је укупне расходе у износу 36.223 хиљаде динара. Тестиран је износ од 33.075 хиљада динара, а односи се на услуге информисања по уговору са **Студио маркетинг JWT-ом и „Maxim Media“ доо.**

а) Студио маркетинг JWT

Након спроведеног поступка јавне набавке мале вредности, ово министарство је дана 7. 3. 2008. године потписало Уговор о набавци сукцесивног пружања услуга везаних за организацију семинара с предузећем "Студио маркетинг JWT" бр.: 404-02-40/11/0/-05.

Чланом 2. овог уговора дефинисана је обавеза Наручиоца да плати вредност услуга у складу с понудом Испоручиоца, а у понуди је исказана укупна цена за организацију једног семинара за 30 особа 2.400 хиљада динара. Начин плаћања – авансно.

На основу увида у испостављене фактуре од стране пружаоца услуга утврђено је да су испостављени рачуни за 6 округлих столова (семинара) за чију је организацију Министарство рада и социјалне политике уплатило предузећу „Студио маркетинг JWT“ износ 3.003 хиљаде динара с ПДВ-ом на име трошкова организације семинара, односно 2.545 хиљада динара без ПДВ-а, што је за 145 хиљада динара више од уговореног.

За извршене услуге предузеће „Студио маркетинг JWT“ је испостављало рачуне збирно, у једном износу, без спецификације уговорених трошкова, чиме су повређене одредбе члана 16. Уредбе о буџетском рачуноводству.

До дана завршетка ревизије није достављен анекс уговора за извршене додатне услуге као ни извештаји о реализованим услугама организације семинара.

б) Maxim Media д.о.о.

Министарство рада и социјалне политике је по спроведеном поступку јавне набавке мале вредности са „Maxim Media“ д.о.о. закључило Уговор бр.: 404-02-56/2008-05 од 17.4.2008. године за набавку услуге организације презентације Министарства рада и социјалне политике – Управе за безбедност и здравље на раду на Међународном сајму „Заштита и безбедност 2008“ у износу 2.500 хиљада динара.

Уплата је извршена авансно 100%.

Чланом 1. Уговора предвиђено је достављање извештаја о извршеном послу.

Утврђено је:

Извештај, који је стављен на увид, није заведен у Министарству, нити га је својим потписом, или на други начин, потврдило лице одговорно за извршење наведеног посла од стране наручиоца посла.

Због наведеног, Извештај не представља рачуноводствену исправу у складу са чланом 16. Уредбе о буџетском рачуноводству⁶² и не стиче се уверавање да је услуга извршена у складу са Уговором.

⁶² „Службени гласник РС“ бр. 125/03 и 12/06

Са истим пружаоцем услуга Министарство је дана 5. 5. 2008. године склопило Уговор бр.: 345-00-6/2008. Предмет Уговора је организација целокупне медијске промоције мера и активности Министарства рада и социјалне политике, односно Управе за безбедност и здравље на раду у области побољшања и промовисања мера безбедности на раду и едукације грађана о наведеним мерама у периоду од 15.5. 2008. до 5. 6. 2008. године.

Вредност Уговора је износила 14.372 хиљаде динара, уплаћена једнократно, аванс 100%.

Давалац услуга је чланом 6. Уговора дефинисао накнаду за своје услуге у износу 5% нето вредности посла.

Чланом 3. Уговора предвиђено је достављање наручиоцу извештаја о реализацији посла.

Утврђено је:

Извештај даваоца услуга који је стављен на увид није заведен у Министарству, нити га је својим потписом, или на други начин, потврдило лице одговорно за извршење наведеног посла од стране Наручиоца посла.

Извештај не представља рачуноводствену исправу у складу с чланом 16. Уредбе о буџетском рачуноводству⁶³ и не стиче се уверавање да је услуга извршена у складу са Уговором.

Из достављеног Извештаја не може се утврдити да ли је Извршилац посла поступио у складу са чланом 6. Уговора и наплатио накнаду за извршене услуге у износу 5% нето вредности посла.

Министарство рада и социјалне политике за набавку наведене услуге није спровело поступак јавне набавке, позивајући се на члан 98. тачка 3) Закона о јавним набавкама. Како је предмет уговора организација целокупне медијске промоције мера и активности Министарства рада и социјалне политике, односно Управе за безбедност и здравље на раду у области побољшања и промовисања мера безбедности на раду и едукације грађана о наведеним мерама у периоду од 15.5. 2008. до 5.6.2008. године, а не куповина, развој, продукција или копродукција радио и телевизијског програма или времена за емитовање програма, како је наведено у члану 98. тачка 3) Закона о јавним набавкама, у конкретном случају не може се применити одредба члана 98. тачка 3) поменутог закона, односно ово министарство требало је да спроведе поступак јавне набавке у складу са чланом 20. Закона о јавним набавкама.

Увидом у шифру делатности Предузећа за маркетинг и пропаганду „Maxim Media“ д.о.о. Београд, утврђено је да је исто регистровано за пружање осталих услуга рекламе и пропаганде – шифра делатности 74402, а не и за услуге куповине, развој, продукцију или копродукцију радио и телевизијског програма или времена за емитовање програма.

---

⁶³ „Службени гласник РС“, бр. 125/03 и 12/06

Из свега наведеног закључујемо да је реч о услузи организације, како је у предмету уговора и наведено.

Дана 15.12.2008. године Министарство је склопило Уговор бр. 404-01-140/08-05 са истом маркетиншком агенцијом.

Предмет овог уговора је организација целокупне медијске кампање за пројекат „Борба против насиља у породици“.

Уговором је речено да наведене услуге подразумевају адаптацију ТВ спотова за потребе медијске промоције пројекта „Борба против насиља у породици“ и обезбеђивање емитовања ТВ спотова на релевантним националним и локалним ТВ станицама.

Цена за све услуге износи 13.199 хиљада динара и плаћена је авансно 100%.

Уговор је закључен за период од 10.12.2008. до 10.6.2009. године.

Услуге на које се Закон о јавним набавкама не примењује из члана 98. тачка 3) јесу куповина, развој, продукција или копродукција радио и телевизијског програма или времена за емитовање програма. Како је предмет уговора услуга организације целокупне медијске кампање за пројекат „Борба против насиља у породици“, Министарство је требало да спроведе јавну набавку.

Утврђено је:

Министарство рада и социјалне политике за набавку наведене услуге није спровело поступак јавне набавке позивајући се на члан 98. тачка 3) Закона о јавним набавкама.

Извештај даваоца услуга није заведен у Министарству, нити га је својим потписом, или на други начин, потврдило лице одговорно за извршење наведеног посла од стране Наручиоца посла, чиме су повређене одредбе члана 16. Уредбе о буџетском рачуноводству.

Поред тога, ревизијом је утврђено да Министарство није спровело књижења преко конта 123200 – Дати аванси у својим помоћним евиденцијама у складу са чланом 11. Правилника о стандардном класификационом оквиру и Контном плану за буџетски систем⁶⁴ и није извршило попис потраживања за авансе са стањем на дан 31.12.2008. године и исказало у Извештају о попису за 2008. годину у складу са чланом 18. Уредбе о буџетском рачуноводству.

2. Министарство просвете исказало је расходе по основу услуга штампања у износу 5.174 хиљаде динара. Тестиран је узорак од 3.621 хиљаде динара.

а) Министарство је с „Просветним прегледом“ доо из Београда дана 12.5.2008. године склопило Уговор о пружању услуга штампања тестова бр. 451-02-693/08-11.

⁶⁴ „Службени гласник РС“ бр. 20/07 ... 63/07

Предмет Уговора је штампање тестова за квалификациони испит за упис ученика у средње школе за школску 2008/2009. годину. Уговор је закључен у складу са чланом 2. Закона о јавним набавкама.

Вредност Уговора је износила 5.700 хиљада динара. Дана 6.6.2008. године уплаћен је износ 2.850 хиљада динара и књижен преко конта 423419 – Остале услуге штампања. Други део уговореног износа Министарство је уплатило 4.7.2008. године и књижило преко конта 423413 – Услуге штампања публикација. Просветни преглед је уз рачун бр. 38.8 од 19.6.2008. године доставио Извештај с потписима о преузимању тестова по окрузима.

б) По Уговору бр.: 451-02-3284/07/1-11 од 17. 9. 2008. године Министарство је Друштву за новинско-издавачку делатност ДАН ГРАФ доо из Београда исплатило 270 хиљада динара на име реализације услуге штампања и објављивања три специјална додатка у листу Данас; један намењен темама за почетак школске године 2008/2009, други поводом сајма књига и трећи који је везан за тему школске славе Свети Сава.

Утврђено је да ово министарство није спровело поступак јавне набавке за наведене услуге, чиме су повређене одредбе члана 20. Закона о јавним набавкама.

У поступку ревизије, Министарство није ставило на увид Извештај о реализованој услузи.

Накнадно су достављени Прилози из уговора од Предузећа ДАН ГРАФ, бр. 042/09 од 17. 9. 2009. године.

в) Министарство је финансирало Републичко такмичење ученика основних школа „Шта знаш о саобраћају“ у износу 1.022 хиљаде динара. За набавку тестова од Ауто-мото савеза Србије Министарство је исплатило са конта 423419 – Остале услуге штампања 28.11.2008. године износ 500 хиљада динара. Ауто-мото савез Србије доставио је рачун за тестове и Извештај о реализованом такмичењу.

Наведену услугу Министарство је књижило на терет конта 423419 – Остале услуге штампања уместо на терет конта 424911 – Остале специјализоване услуге.

2.4.2.1.6 Стручне услуге – Конто 423500

Стручне услуге су исказане у Билансу прихода и расхода за 2008. годину у износу од 4.793.262 хиљаде динара, а тестиране су код **Министарства рада и социјалне политике, Министарства економије и регионалног развоја, Министарства трговине и услуга, Министарства за науку и технолошки развој, Министарства спољних послова,**

Министарства здравља, Министарства за Косово и Метохију, Министарства просвете, Министарства културе и Министарства финансија.

Стручне услуге се односе на услуге извршене по основу уговора о делу с физичким лицима за послове код корисника буџетских средстава (министарстава), а изузетно по уговору с правним лицима, на име вршења разних услуга за министарства.

Правни основ за закључивање уговора о делу садржан је у члану 199. Закона о раду⁶⁵ којим је предвиђено да послодавац може са одређеним лицем да закључи уговор о делу, ради обављања послова који су ван делатности послодавца, а који за предмет имају самосталну израду или оправку ствари, самостално извршење одређеног физичког или интелектуалног посла.

Законом о државним службеницима и намештеницима⁶⁶ утврђено је да се на права и дужности државних службеника који нису уређени овим или посебним законом или другим прописом примењују општи прописи о раду и посебан колективни уговор за државне органе.

Узимајући у обзир одредбе наведених законе као и одредбе Закона о државним службеницима⁶⁷ и Закона о министарствима⁶⁸, **произлази да се за обављање послова државне управе који су утврђени Законом о министарствима, као и посебним законом, не могу закључивати уговори о делу.**

Чланом 4. Одлуке о броју посебних саветника министара и мерила за накнаду за њихов рад⁶⁹ изузетак представљају посебни саветници који нису у радном односу у министарству, већ се њихова права и обавезе одређују уговором, према општим правилима грађанског права.

На основу изнетог следи да се за обављање послова државне управе који су утврђени Законом о министарствима, као и посебним законом не могу закључивати уговори о делу.

Накнаде члановима управних, надзорних одбора и комисија – Конто 423591

Министарство рада и социјалне политике исказало је расходе на конту 423591 – Накнаде члановима управних, надзорних одбора и комисија у износу 4.419 хиљада динара.

Министарство рада и социјалне политике извршило је пренос средстава, аконтационо по захтеву Покрајинског секретаријата у укупном износу 1.840 хиљада динара у току 2008. године на име исплате накнада лекарским комисијама. Покрајински секретаријат за социјалну политику и демографију је у току 2008. године исплаћивао накнаде по донетим решењима и доставио доказе о исплати износа од 1.401 хиљаде динара на име накнада.

Разлика у износу од 439 хиљада динара, која није утрошена за исплату накнада лекарским комисијама, утрошена је за исплату помоћи у случају смрти војних и цивилних инвалида рата и њихових породица о чему је Покрајински секретаријат доставио доказе.

⁶⁵ „Службени гласник РС“ бр. 24/05 и 61/05

⁶⁶ „Службени гласник РС“, бр. 79/05, 81/05, 83/05, 64/07, 67/07, у члану 4 тач.1

⁶⁷ „Службени гласник РС“ бр. 79/05, 81/05, 83/05, 64/07 и 67/07

⁶⁸ „Службени гласник РС“ бр. 65/08

⁶⁹ „Службени гласник РС“, бр. 68/08

Утврђено је да је књижењем на овај начин Министарство рада и социјалне политике преценило расходе исказане на конту 423591 – Накнаде члановима управних, надзорних одбора и комисија, а потценило расходе исказане на конту 472611 – Накнаде из буџета у случају смрти за износ од 439 хиљада динара.

Остале стручне услуге – Конто 423599

1. Министарство економије и регионалног развоја

Расходи за остале стручне услуге исказани су на конту 423599 –Остале стручне услуге, у износу од 66.380 хиљада динара. Тестирањем су обухваћени расходи у износу од **24.880** хиљада динара, од тога износ од 18.055 хиљада динара односи се на уговоре о делу са физичким лицима, а износ од 6.825 хиљада динара на расходе по основу уговора са правним лицима за пружање услуга и то: Институтом за економска и социјална истраживања, Београд.

а) Тестирањем уговора о делу са физичким лицима обухваћено је 59 уговора. У даљем поступку, увидом у Појединачну пореску пријаву и податке о годишњим примањима, извршено је тестирање накнада по овом основу за 38 лица по свим уговорима исплаћеним у 2008. години и закључено је следеће:

- са 17 лица уговори су закључивани месечно, тромесечно, током читаве године, за исту врсту посла;
- са осталим лицима уговори су закључивани на период од месец, два, три са обнављањем уговора више пута у току године за исте послове;
- просечно ангажовање тестираног броја лица износило је преко 9 месеци у току године;
- од 38 тестираних лица 12 је било ангажовано на курирским пословима, од тога 5 током целе године;
- 26 лица ангажовано је на стручним пословима, и то 12 лица током целе године а за следеће послове:
  - * прикупљање и обрада података неопходних за утврђивање процедура и механизма за сарадњу с међународним фондовима;
  - * стручнотехнички послови истраживања могућности за реформу прописа у циљу унапређења пословног окружења;
  - * праћење примене нових методологија и анализа ефикасности имплементације развојних политика;
  - * истраживање могућности за реформу прописа у циљу унапређења пословног окружења за потребе сектора за страна улагања и друго, и то 12 током целе године;
- накнада по уговору износила је од 20 хиљада динара до 40 хиљада динара месечно, нето, у зависности од врсте посла.

Узимајући у обзир Закон о раду као и одредбе Закона о државним службеницима⁷⁰ и Закона о министарствима⁷¹, произлази да се за обављање горе наведених послова не могу закључивати уговори о делу.

⁷⁰ „Службени гласник РС“, бр. 79/05 ... 67/07

⁷¹ „Службени гласник РС“, бр. 65/08

Министарство је различите врсте услуга (курирски послови) књижило на конту 423599 – Остале стручне услуге, не примењујући одредбе Правилника о стандардном класификационом оквиру и Контном плану за буџетски систем⁷² и није књижило услуге према аналитичким контима предвиђеним за одређену врсту услуга.

Како се Уговором о делу извршилац обавезује да обави одређени посао, потребно је обезбедити писмени доказ да је посао урађен, односно Извештај и исти представља рачуноводствену исправу прописану чланом 16. Уредбе о буџетском рачуноводству⁷³ и чланом 7. Правилника о организацији финансијске службе и службе интерне контроле Министарства економије и регионалног развоја.

У прилогу Уговора о делу се не налазе писани извештаји о извршеном послу. Према објашњењу корисника, помоћник министра и државни секретар врши надзор над обављањем послова, даје одговарајућа упутства и када је потребно иницира поступак за раскид уговора због неизвршења посла.

б) Институт за економска и социјална истраживања Београд

Министарство економије и регионалног развоја је 12. 8. 2008. године закључило Уговор о изради истраживања „Прогнозе кретања на тржишту рада Србије“ број: 401-00-1465/2008-15 са Институтом за економска и социјална истраживања из Београда. Предмет Уговора је истраживање „Прогнозе кретања на тржишту рада Србије“ и израда публикације „Прогнозе на тржишту рада Србије“. Уговор је закључен на период од две године. Укупна вредност трошкова истраживања је 10.000 хиљада динара у нето износу (без ПДВ-а). Министарство економије и регионалног развоја је у току 2008. године у складу са динамиком плаћања утврђеном у Уговору исплатило 50% вредности у износу 5.900 хиљада динара (вредност са ПДВ-ом).

Утврђено је да је Уговор закључен у складу са чланом 98. Закона о јавним набавкама без спровођења поступка јавне набавке и да су наведене услуге књижене на конту 423599 – Остале стручне услуге. **Препоручује се Министарству да ову врсту услуга књижи на конту 424911 – Остале специјализоване услуге с обзиром да је реч о услугама које су везане за послове државне управе који се односе на запошљавање прописане Законом о министарствима.**

Министарство у својим помоћним евиденцијама **није спровело књижења преко конта 123200 – Дати аванси у складу са чланом 11. Правилника о стандардном класификационом оквиру и Контном плану за буџетски систем⁷⁴ и није извршило попис потраживања за авансе са стањем на дан 31. 12. 2008. године и исказало у Извештају о попису за 2008. годину у складу са чланом 18. Уредбе о буџетском рачуноводству.**

2. Министарство рада и социјалне политике исказало је укупне расходе на конту 423599 – Остале стручне услуге у износу 51.544 хиљаде динара, који се односе на расходе по основу уговора о делу са физичким лицима и расходе настале по основу уговора са правним лицима.

⁷² „Службени гласник РС“, бр. 20/07 ... 63/07

⁷³ „Службени гласник РС“, бр. 125/03 и 12/06

⁷⁴ „Службени гласник РС“ бр. 20/07 ... 63/07

У поступку ревизије исплаћених накнада по уговору о делу с физичким лицима, тестиран је износ од 21.730 хиљада динара чиме је обухваћено 35 лица која су углавном обављала послове у континуитету током целе године, по уговорима који су закључивани месечно и обнављани током целе године. Од 35 лица колико је обухваћено тестом 80% (28 лица) је имало статус осигураних по другом основу. Месечне накнаде кретале су се од 22 хиљаде динара (за послове припреме документације, обрачуна, контирања и књижења инвалидских примања) до 75 хиљада динара (саветодавни и протоколарни послови за потребе министра у циљу остваривања његове функције). Просечна месечна накнада по ангажованом лицу износи 42 хиљаде динара нето.

Уз Уговоре нису достављени Извештаји о извршеном послу. Чланом 4. Уговора је дефинисано да уколико посао Извршилац не изврши квалитетно, у уговореном року, дужан је да у накнадном року од 15 дана отклони све недостатке.

Најчешћи послови за које су била ангажована лица по тестираним уговорима били су:

- израда процедура за унапређење имплементираних апликативног решења и др.;
- одржавање и администрација базе података информационог система инспекције рада;
- креирање и одржавање ИТ портала;
- саветодавни и протоколарни послови за потребе министра;
- прикупљање и класификација одговарајућих извештаја из области инспекцијског надзора;
- израда табеларних приказа и статистичких извештаја;
- израда нацрта Уредбе о безбедности и здравља на раду;
- пријем позива заинтересованих корисника, пружање информација о раду министарства;
- ажурирање документације ради архивирања;
- пренос документације, коју је због важности и хитности, а у циљу ажурирања предмета, потребно доставити министру ради припрема документације, обрачуна, контирања и књижења инвалидских примања.

Имајући у виду одредбе Закона о раду, одредбе Закона о државним службеницима⁷⁵ и Закона о министарствима⁷⁶, произлази да се за обављање наведених послова, не могу закључивати уговори о делу.

Како се Уговором о делу извршилац обавезује да обави одређени посао, потребно је обезбедити писмени доказ да је посао урађен, односно Извештај и исти представља рачуноводствену исправу прописану чланом 16. Уредбе о буџетском рачуноводству⁷⁷.

Ово министарство је различите врсте услуга књижило на конту 423599 – Остале стручне услуге, не примењујући одредбе Правилника о стандардном класификационом оквиру и Контном плану за буџетски систем⁷⁸ и није књижило услуге према аналитичким контима предвиђеним за одређену врсту услуга.

⁷⁵ „Службени гласник РС“ бр. 79/05 ... 67/0

⁷⁶ „Службени гласник РС“ бр. 65/0

⁷⁷ „Службени гласник РС“ , бр. 125/03 и 12/06.

⁷⁸ „Службени гласник РС“ бр. 20/07 ... 63/07

Ово министарство је у току 2008. године исплатило Асоцијацији центара за социјални рад Србије износ 3.313 хиљада динара на име организације шест регионалних скупова „Ка одрживом демографском развоју“, а по основу спецификације трошкова достављене појединачно за сваки семинар а према утврђеној структури трошкова и то:

- трошкови смештаја и исхране учесника;
- трошкови ангажовања излагача и водитеља радионица;
- трошкови обезбеђења технике, штампања, ПТТ услуге;
- трошкови превоза излагача и радионичара и сарадника асоцијације.

По измирењу свих обавеза, Асоцијација центара за социјални рад Србије доставила је Министарству рада и социјалне политике копије рачуна и изводе о извршеним услугама.

Поред услуга смештаја и исхране исплаћивани су и други трошкови (угоститељске услуге), а књижени као остале стручне услуге, што није у складу са одредбама Правилника о стандардном класификационом оквиру и Контном плану за буџетски систем⁷⁹

3. Министарство трговине и услуга

Расходи Министарства трговине и услуга на конту 423599 – Остале стручне услуге исказани су у износу 28.767 хиљада динара, а односе се на уговоре о делу с физичким лицима и расходе по основу уговора с правним лицима.

Уговори о пружању услуга – правна лица

а) Републички завод за статистику

Министарство трговине и услуга потписало је дана 24. 3. 2008. године Споразум о сарадњи с Републичким заводом за статистику. Чланом 4. Уговора дефинисано је да Уговор ступа на снагу 1. јануара 2008. године. Предмет споразума је анализа минималне и просечне потрошачке корпе коришћењем расположивих података Завода. Накнада за наведене активности износи нето 100 хиљада динара на месечном нивоу (без ПДВ-а).

Министарство је уплатило Републичком заводу за статистику у току 2008. године износ од 1.416 хиљада динара, односно месечно 118 хиљада динара (са ПДВ-ом). Министарство је наведене услуге књижило на терет конта 423599 – Остале стручне услуге. Препоручује се да се наведене услуге књиже преко конта 424911 – Остале специјализоване услуге.

б) Модни студио Клик д.о.о., Земун

Дана 21. 10. 2008. године, Министарство трговине и услуга склопило је Уговор о финансијском учешћу у пројекту „Београдска недеља моде“ с предузећем Модни студио Клик доо из Земуна. Предмет уговора је финансијско учешће у пројекту „Београдска недеља моде“ у циљу подршке новог бренда Србије. Накнада за наведене услуге плаћена је у износу од 250 хиљада динара.

⁷⁹ „Службени гласник РС“ 20/07 ... 63/07.

Утврђено је да је ово Министарство наведене услуге књижило на терет конта 423599 – Остале стручне услуге. Препоручује се да се наведене услуге књиже преко конта 424911 – Остале специјализоване услуге.

в) Mass Media International из Београда

Министарство трговине и услуга потписало је дана 10. 12. 2008. године Уговор о пружању стручних услуга са Mass Media International из Београда. Предмет Уговора је примењено истраживање у друштвеноекономској области „Брендови Србије – пут у свет“. Уговор је склопљен у складу са чланом 123. став 1 до 3. Закона о јавним набавкама. Наручилац, Министарство, уплатио је накнаду за уговорене услуге у износу 319 хиљада динара. Извршилац посла је био у обавези да најкасније до 31. 3. 2009. године Министарству достави Извештај о обављеном истраживању.

У поступку ревизије стављен је на увид Коначни извештај о примењеном истраживању у друштвеноекономској области „Брендови Србије – пут у свет“ који је прихваћен дописом бр. 401-00-379-2008-07 од 9. 2. 2009. године од одговорног лица у Министарству.

Утврђено је да је Министарство наведене услуге књижило на терет конта 423599 – Остале стручне услуге. Препоручује се да се наведене услуге књиже преко конта 424911 – Остале специјализоване услуге.

г) Економски институт Београд

Министарство трговине и услуга је са Економским институтом у Београду склопило Уговор о пружању услуга истраживања и развоја бр. 011-00-00156/2008-04 без спровођења јавне набавке у складу с чланом 98. Закона о јавним набавкама.

Предмет Уговора је пружање услуга спровођења стручнонаучног истраживања и развоја у области робних берзи. На основу предметног истраживања, Институт је био у обавези да изради стручну студију. Вредност уговора је 1.876 хиљада динара, а рок извршења посла 60 дана од дана закључења Уговора, односно 10. 12. 2008. године.

У поступку ревизије стављен је на увид Извештај о Плану и програму истраживања студије „Кључна економска и правна питања за успешно функционисање робне берзе у Србији“, бр. 254/1 од 29. 10. 2008. године.

Утврђено је да је Министарство наведене услуге књижило на терет конта 423599 – Остале стручне услуге. Препоручује се да се наведене услуге књиже преко конта 424911 – Остале специјализоване услуге.

д) Институт економских наука Београд

По Уговору о пружању стручних услуга бр. 401-00-00315-2008-07 од 4. 12. 2008. године Министарство је 15. 12. 2008. године уплатило 6.000 хиљада динара на рачун Института економских наука из Београда, авансно, унапред, за пружање услуга примењеног истраживања у друштвеноекономској области ради израде нацрта закона из делокруга рада и надлежности наручиоца, а према плану законодавних активности Републике Србије и Националног програма за интеграцију Републике Србије у ЕУ, а нарочито истраживања у друштвено економској области која су у функцији израде Нацрта закона о изменама и допунама закона о оглашавању и израде Нацрта закона о посредовању у промету непокретности.

Рок за реализацију наведених активности је 31.12. 2009. године.

Уговор је закључен у складу с чланом 98. став 1. тачка 9) Закона о јавним набавкама⁸⁰.

Министарство трговине и услуга исплатило је са Раздела – 56, шифра програма 0103 – Успостављање савремено уређеног тржишта роба и услуга, са економске класификације 423599 – Остале стручне услуге износ од 2.500 хиљада динара, а са економске класификације 424911 – Остале специјализоване услуге износ од 3.500 хиљада динара.

У Закону о изменама и допунама Закона о буџету за 2008. годину Министарство трговине и услуга на Разделу – 56, шифра програма 0103 – Успостављање савремено уређеног тржишта роба и услуга, на апропријацији 424 – Специјализоване услуге имало је опредељено 3.500 хиљада динара.

Утврђено је:

Министарство није спровело књижења у својим помоћним евиденцијама преко конта 123200 – Дати аванси у складу с чланом 11. Правилника о стандардном класификационом оквиру и Контном плану за буџетски систем⁸¹ и није извршило попис потраживања за авансе са стањем на дан 31. 12. 2008. године и исказало у Извештају о попису за 2008. годину у складу с чланом 18. Уредбе о буџетском рачуноводству.

Наведене услуге су делом плаћане са апропријације 423 – Услуге по уговору, а делом са апропријације 424 – Специјализоване услуге. Мишљења смо да наведено истраживање за Министарство представља јединствену услугу и није од значаја шта чини наведену услугу, односно њену структуру код пружаоца услуге.

⁸⁰ „Службени гласник РС“ бр. 39/2002... 101/2005

⁸¹ „Службени гласник РС“ бр. 20/07... 63/07

ђ) „ГФК“ д.о.о., из Београда

Министарство трговине и услуга је дана 23. 10. 2008. године закључило Уговор о пружању услуга истраживања тржишта „Најбоље из Србије“ бр. 401-00-272/2008-02 са предузећем „ГФК“ доо из Београда. Вредност Уговора је 5.700 EUR у динарској противвредности по званичном средњем курсу Народне банке Србије на дан фактурисања. Уговор је закључен у складу с чланом 98. став 1. тачка 9) Закона о јавним набавкама. Рок за реализацију посла је 27 дана од дана закључења уговора. Предмет уговора је пружање услуга истраживања.

Вредност уговора је исплаћена у две транше и то 18. 11. 2008. године износ од 287 хиљада динара и 25. 12. 2008. године износ од 300 хиљада динара.

У поступку ревизије стављена је на увид израђена студија „Најбоље из Србије“.

Утврђено је да је ово министарство наведене услуге књижило на терет конта 423599 – Остале стручне услуге. Препоручује се да се наведене услуге књиже преко конта 424911 – Остале специјализоване услуге.

е) Привредна комора Србије

Дана 10. 9. 2008. године Министарство је склопило Уговор о пружању услуга у припреми и организацији националне изложбе „Србија у Краснодару 2008“ са Привредном комором Србије, на основу члана 23. став 1. тачка 1) Закона о јавним набавкама. Министарство је уплатило Привредној комори Србије, авансно, по наведеном Уговору средства у износу 10.000 хиљада динара и то на име закупа пословног простора износ од 3.000 хиљаде динара и накнада за измирење осталих обавеза износ од 7.000 хиљада динара.

Чланом 2. Уговора прецизиране су обавезе даваоца услуга да по окончању Националне изложбе, у року од 10 дана, достави наручиоцу услуга Извештај о извршеним обавезама са спецификацијом свих трошкова насталих у реализацији организације Националне изложбе. Сагласно уговору, Привредна комора је доставила извештај у коме су назначене обавезе Министарства у износу 9.708 хиљада динара, а што је мање од плаћеног и уговореног износа за 292 хиљаде динара. До дана ревизије није извршен повраћај. Истовремено у Извештају је констатовано да је у реализацији Националне изложбе дошло до прекорачења планираних средстава која су уговором предвиђена и то у укупном износу 5.705 хиљада динара за шта је достављена спецификација. Посебно радно тело је предложило да се Извештај коморе тренутно усвоји, а најкасније до 31. 1. 2009. године изврши анализа приложене документације у вези са износом прекорачења планираних трошкова и предложи начин за њихову реализацију.

До дана завршетка ревизије нисмо добили извештај у вези са износом прекорачења планираних трошкова и начином њихове реализације.

ж) Уметнички атеље „Арт-Замур“ Београд

Министарство трговине и услуга је дана 15. 9. 2008. године закључило Уговор о јавној набавци мале вредности – услуга израде и испоруке фотографија на платну за декорацију ентеријера и фотомонографија „Србија – Дунавски слив“ са Уметничким ауторским атељеом „Арт-Замур“ Драгољуба Замуровића из Београда бр: 404-02-53/2008-05 заведено 9. 9. 2008. године.

Предмет Уговора је израда 18 фотографија на платну за декорацију ентеријера за потребе Наручиоца и 50 фотомонографија „Србија – Дунавски слив“.

Вредност уговора је 3.009 хиљада динара.

Наручилац, Министарство трговине и услуга, 10.10. 2008. године по доставници бр. 101008 преузело је 18 фотографија на платну за декорацију ентеријера за потребе наручиоца и 50 фотомонографија „Србија – Дунавски слив“.

У поступку ревизије достављен је извештај од Министарства о преузимању 50 фотомонографија „Србија – Дунавски слив“ које су за потребе Министарства набављене од Уметничког ауторског атељеа „Арт-Замур“ Драгољуба Замуровића из Београда.

Из достављеног извештаја од стране Министарства закључено је да се у кабинету министра налази 25 фотомонографија, а остале су уручене као поклон приликом државно-привредних посета које је министар трговине и услуга имао у току 2008. и 2009. године у иностранству, као и приликом посета државника и привредника нашој земљи.

Утврђено је:

Министарство је наведену пословну промену исказало као остале стручне услуге, уместо да набавку добара исказе на конту 515129 – Остала књижевна и уметничка дела. На овај начин прецењене су стручне услуге а потцењена нематеријална имовина (Остала књижевна и уметничка дела) за износ од 3.009 хиљада динара.

Законом о изменама и допунама Закона о буџету за 2008. годину Министарству трговине и услуга није одобрена апропријација 515 – Нематеријална имовина, у оквиру које се налази аналитичка економска класификација 515129 – Остала књижевна и уметничка дела.

Расходи по основу Уговора о делу

У поступку ревизије тестирањем су обухваћене исплате накнаде за 8 лица у износу 2.935 хиљада динара бруто, с којима су закључивани уговори за период од 2 до 7 месеци, за исте послове и са истим лицем, (послови усклађивања активности радних група за израду нацрта закона, асистирање у кабинету министра, статистичко-евиденциони послови у кабинету министра, књижење пословних промена, односи с јавношћу при кабинету министра).

Узимајући у обзир одредбе Закона о раду, одредбе Закона о државним службеницима⁸² и Закон о министарствима⁸³, произлази да се за обављање горе наведених послова не могу закључивати уговори о делу.

Утврђено је:

За већину тестираних уговора о делу нису достављани извештаји о извршеном послу. Како се Уговором о делу извршилац обавезује да обави одређени посао, потребно је обезбедити писмени доказ, Извештај као доказ да је посао урађен. Извештај представља рачуноводствену исправу, а она је прописана чланом 16. Уредбе о буџетском рачуноводству.

Министарство је различите врсте услуга књижило на конту 423599 – Остале стручне услуге, не примењујући одредбе Правилника о стандардном класификационом оквиру и контном плану за буџетски систем⁸⁴ и није књижило услуге према аналитичким контима предвиђеним за одређену врсту услуга.

4. Министарство за науку и технолошки развој

У оквиру расхода 423599 – Остале стручне услуге, тестирањем су обухваћени расходи за уговоре о делу с физичким лицима у износу 1.741 хиљада динара бруто и расходи по основу уговора с Народном библиотеком Србије у износу 118.745 хиљада динара по Уговору о финансирању набавке и коришћења база података и часописа у папирној форми, електронских књига, доделе ДОИ бројева научним чланцима из научне периодике објављене у Републици Србији и одржавање и допуну домаће базе података цитатног карактера и пуног текста за 2008. годину.

Наведеним уговором у сарадњи с Народном библиотеком Србије, Министарство је у складу с чланом 11. Закона о научно-истраживачкој делатности⁸⁵ финансирало набавку научне и стручне литературе из иностранства и приступ електронским научним и стручним базама података.

Стављен је на увид Извештај о реализацији Уговора од стране Народне библиотеке Србије, као и налог о књижењу код Народне библиотеке Србије од 23. 12. 2008. године, где је приказан начин књижења набавке књига (преко конта 515121 – Књиге у библиотеци).

Електронске публикације (базе података и електронски часописи) у власништву су Народне библиотеке Србије, јер је она и потписник свих уговора о лиценцама са сваким појединим издавачем, а часописи у папирној форми који се набављају за академске библиотеке, а преко Народне библиотеке Србије, власништво су тих библиотека, и свака библиотека је дужна да их инвентарише према устаљеној пракси.

⁸² „Сл. гласник РС“, бр. 79/05 .... 67/07

⁸³ „Сл. гласник РС“, бр. 65/08

⁸⁴ „Сл. гласник РС“, бр. 20/07 ... 63/07

⁸⁵ „Сл. гласник РС“ бр.110/05

Утврђено је да наведене услуге Министарство треба да књижи на терет конта 424911 – Остале специјализоване услуге уместо конта 423599 – Остале стручне услуге, с обзиром на то да је реч о услугама које су везане за послове државне управе, који су у делокругу Министарства науке и технолошког развоја, у складу са Законом о министарствима⁸⁶.

Министарство је склопило уговор о делу са шест лица, која су ангажована на период од шест до девет месеци током 2008. године, а на пословима који се обављају у Министарству. Накнада по уговору износила је од 20 хиљада динара до 78 хиљада динара месечно, нето, у зависности од врсте посла.

У прилогу уговора се налазе извештаји као доказ о извршеном послу.

Утврђено је да се за обављање горе наведених послова не могу закључивати уговори о делу, узимајући у обзир одредбе Закона о раду, одредбе Закона о државним службеницима⁸⁷ и Закона о министарствима⁸⁸.

5. Министарство спољних послова исказало је расходе на конту 423599 – Остале стручне услуге у износу 43.322 хиљаде динара.

Тестирањем су обухваћене накнаде по закљученим уговорима о делу са 14 лица у износу 10.069 хиљада динара (брuto).

Посматрана лица су уговором ангажована на период од месец дана, с тим што се након истека уговореног периода уговор продужавао са истим лицима, за исте послове и више пута у току године, и покривао најчешће период целе буџетске године. Уговори су закључивани за следеће послове:

– послови возача –	43%
– рачуноводствени –	29%
– послови интерне ревизије –	7%
– архивски послови –	7%
– физички послови –	7%
– и остали стручни послови –	7%

Из датог прегледа закључујемо да се преко 80% тестираног узорка односи на послове који се обављају у Министарству.

Утврђено је:

Министарство је закључивало уговоре о делу супротно члану 199. Закона о раду⁸⁹, а у вези са Законом о државним службеницима⁹⁰ и Законом о министарствима.⁹¹

⁸⁶ „Сл. гласник РС“ бр. 65/2008

⁸⁷ „Сл. гласник РС“ бр. 79/05 .... 67/07....116/08

⁸⁸ „Сл. гласник РС“ бр. 65/08

⁸⁹ „Службени гласник РС“ бр. 24/05 и 61/05

⁹⁰ „Службени гласник РС“ бр. 79/05 ..... 67/07...116/08

⁹¹ „Службени гласник РС“ бр. 65/08

Министарство је различите врсте услуга књижило на конту 423599 – Остале стручне услуге, не примењујући одредбе Правилника о стандардном класификационом оквиру и Контном плану за буџетски систем⁹² и није књижило услуге према аналитичким контима предвиђеним за одређену врсту услуга.

6. Министарство здравља је исказало расходе на конту 423599 – Остале стручне услуге у износу 90.636 хиљада динара, тестирани су расходи у износу од 40.249 хиљада динара.

Тестиране су исплате које су извршене за укупно 48 лица. Увидом у документацију која је била основ за преузимање обавеза и достављена је Трезору и на основу прегледа документације код корисника, утврђено је следеће:

Министарство здравља је, као наручилац посла, с физичким лицима којима је извршена исплата – извршиоцима посла закључило уговоре о делу.

Сви тестирани уговори о делу закључени су на период од месец дана.

Од укупно 48 тестираних лица за 34 лица исплата је вршена за свих дванаест месеци 2008. године по уговорима о делу који су закључивани из месеца у месец, за исту врсту посла, током целе године.

На годишњем нивоу, нето уговорена накнада кретала се од 63 хиљаде динара за чишћење просторија до 1.543 хиљаде динара за послове техничког директора пројекта.

Уговори о делу су закључивани, између осталог, за следеће послове: упоредна анализа номенклатура здравствених услуга, анализа и праћење промена упоредног законодавства и прописа ЕУ у области трансплантације и споразума о социјалном осигурању, анализа послова од општег интереса које обављају здравствене установе и припрема пројеката који се финансирају из буџета, припрема информација у вези с пројектом НИП-а за средства информисања, анализа аката из области лекова и медицинских средстава, упоредна анализа добровољног здравственог осигурања, анализа аката из области опојних дрога, контакти, састанци и разговори са здравственим установама на тему унапређења унутрашње организације, почетне активности на припреми водича добре праксе и управљања у здравственим установама, чишћење просторија санитарне инспекције, као и за рад на пројектима „Развој здравства Србије“, „Политика примарне здравствене заштите на Балкану“, координација пројекта „Енергетска ефикасност у Србији“, рад у јединици ПИУ – пројекат Европске инвестиционе банке „Реконструкција клиничких центара (Београд, Крагујевац, Ниш и Нови Сад)“.

---

⁹² „Службени гласник РС“ бр. 20/07.....63/07

Правилником о унутрашњем уређењу и систематизацији радних места у Министарству здравља утврђено је да се у Министарству обављају послови који обухватају: израду номенклатуре здравствених услуга, послове везане за активности у области трансплантације и праћење послова из области трансплантације, учешће у припреми и вођењу преговора за закључивање и спровођење међународних споразума о обавезном социјалном осигурању, израду програма и пројеката који ће се финансирати из средстава буџета, праћење, контролу и оцењивање извршења програма и пројеката који се финансирају из средстава буџета и НИП-а, израду нацрта закона и других прописа којима се уређује област обавезног и добровољног осигурања, израду предлога, праћење и анализу спровођења националне политике у области лекова, медицинских средстава, опојних дрога и прекурсора.

Министарство је са три лица обухваћена тестом закључило уговоре по којима се исплата врши тако што се нето износ уговорене накнаде у целости или делимично исплаћивао са специјалног рачуна отвореног у Рајфајзен банци за потребе пројекта "Развој здравства Србије" (IDA кредит YF 3768), а остатак уговорене нето накнаде с припадајућим порезима и доприносима из извора 01 – буџетских средстава утврђених буџетом за 2008. годину на програму 1803 – 01 Пројекат Светске банке Развој здравства Србије.

Планирана средства за наведени пројекат су 56.905 хиљада динара (28.651 хиљада динара из извора 01 и 28.254 хиљаде динара из осталих извора), а реализована средства су 77.529 хиљада динара (27.821 хиљада динара из извора 01 и 49.708 хиљада динара из осталих извора). У исто време са овим лицима Министарство је закључило и уговоре о делу за посао Рад на пројекту „Развој здравства Србије“. Уговори о делу су закључивани из месеца у месец, током целе године, а исплата је вршена с програма Уређење здравственог система из извора финансирања 01 – буџетска средства.

У прилогу Уговора о делу дати су извештаји о раду сачињени од стране извршиоца посла.

Утврђено је да је ово министарство током 2008. године закључивало уговоре о делу супротно одредби члана 199. Закона о раду.

7. Министарство за Косово и Метохију исказало је расходе за остале стручне услуге у износу 29.571 хиљада динара, тестирани су расходи у износу од 10.587 хиљада динара.

Тестирано је 46 уговора. Два уговора (уговор 4098 и 4451) потписана су и оверена у децембру месецу 2008. године, а односе се на период октобар–децембар 2008. године.

Предмет тестираних уговора може се класификовати у две категорије:

- а) уговори чији су предмет стручне услуге ван делатности корисника. Те услуге су: израда три наменске ситуационе карте, превођење, јавна дебата „Косово“, графичко решење плаката, судска медицина итд. Расходи ових услуга износе 2.535 хиљада динара или 23,94% тестираних расхода;

- б) уговори о делу чији су предмет послови систематизовани код корисника. Реч је о услугама: администрација, послови односа с јавношћу, праћење стања културе, сарадња са СПЦ, пријем и евиденција индивидуалних захтева за хуманитарну помоћ, анализа западне штампе, информисање о јавном мњењу, упутства државним службеницима и намештеницима, књижење докумената, сарадња с међународним мисијама, анализе и извештаји о сарадњи, анализа стања КиМ, сарадња са цивилном мисијом итд. Вредност ових уговора је 8.052 хиљаде динара или 76,06% тестираних расхода.

Утврђено је:

Од укупно тестираних уговора само за два уговора, односно за 1.880 хиљада динара постоје извештаји о извршеном послу.

Министарство је закључивало уговоре о делу чији су предмет послови систематизовани код корисника, што није у складу са чланом 199. Закона о раду.

Уз уговоре нису достављени извештаји о извршеном послу.

Како се Уговором о делу извршилац обавезује да обави одређени посао, потребно је обезбедити писмени доказ да је посао урађен, односно Извештај и исти представља рачуноводствену исправу прописану чланом 16. Уредбе о буџетском рачуноводству⁹³.

8. Министарство просвете исказало је остале стручне услуге у износу 26.009 хиљада динара, тестирани су расходи у износу од 21.683 хиљаде динара.

Увидом у 66 закључених уговора утврђено је следеће:

Двадесет три уговора (уговори за чланове Комисија Националног савета) потписани су дана 20. 11. 2008. године, а односе се на период од 1. 1. до 31. 10. 2008. године.

Предмет тестираних уговора може се класификовати у три категорије:

а) Уговори с физичким лицима

Расходи ових услуга износе 10.479 хиљада динара. За ове уговоре постоје извештаји о извршеном послу.

Уз део уговора приложена је Информација Министарства у којој је наведено да послови нису систематизовани у Министарству. За ове уговоре чија је вредност 2.909 хиљада динара, на основу Систематизације и извештаја о извршеном послу, утврђено је да су предмет уговора послови систематизовани код корисника.

б) Уговори с правним лицима и преноси средстава друштвима и удружењима (астронома, математичара, физичара, за српски језик, хемичара) и по основу такмичења ученика.

⁹³ „Службени гласник РС“ бр. 125/03 и 12/06.

Расходи ових уговора износе 2.729 хиљада динара. За уговоре чија је вредност 400 хиљада динара **није приложена документација у смислу члана 16. Уредбе о буџетском рачуноводству и члана 38. Закона о буџетском систему као ни у Управи за трезор, нити је пружена од стране Министарства, па се нисмо могли уверити у основ извршене исплате.**

Министарство је доставило на увид документацију коју је у току ревизије преузело од друштва коме су средства пренета. Достављени су уговори о ауторском делу закључени између друштва и физичких лица, пореске пријаве уз уговоре, извештај о учешћу тима на такмичењу и непотписан и неоверен Финансијски извештај од стране друштва.

в) Двадесет три уговора о делу (потписана и оверена 20. 11. 2008. године, исплата извршена 18. 12. 2008. године) „о надокнади члановима сталних комисија Националног просветног савета који нису чланови Националног просветног савета за ангажовање у периоду јануар–октобар 2008. године“. Расходи ових уговора износе 8.476 хиљада динара. Уз уговоре постоје решења председника Националног просветног савета о именовању (решења су из 2006. године) и извештаји чланова о спроведеним активностима.

Утврђено је:

Министарство је закључивало уговоре о делу чији су предмет послови систематизовани код корисника, што није у складу с чланом 199. Закона о раду.

Уговори о делу су закључивани накнадно, односно по истеку периода у ком је обављан посао, што није у складу с чланом 16. Уредбе о буџетском рачуноводству.

9. Министарство културе исказало је на конту 423599 – Остале стручне услуге износ 17.464 хиљаде динара, тестирани су расходи у износу од 8.049 хиљада динара.

Расходи за остале стручне услуге односе се на услуге извршене по основу уговора о делу закључених с физичким лицима. Тестирани су уговори у износу од 8.049 хиљада динара закључени са 18 лица. Од укупног броја са 9 лица уговори о делу закључивани су током свих 12 месеци, а са два 11 месеци.

Послови на којима су ангажована физичка лица по уговору о делу су: послови јавних набавки Националног инвестиционог плана (два извршиоца током целе године), послови одржавања рачунарске опреме Министарства, унос и ажурирање базе података о установама културе, Регистра задужбина фондација и фондова, ажурирање базе података кадровске евиденције, унос података за потребе вођења књиговодствене евиденције, израда базе података финансијских планова установа културе на КиМ, праћење јавне расправе о нацрту Закона о култури у медијима, припрема и организација јавне расправе о Нацрту закона о достављању обавезног примерка публикације, управљање моторним возилом, сортирање, паковање и сређивање архиве по предметима за доделу посебних признања уметницима и др.

Документација на основу које је вршена исплата по уговорима о делу не садржи писани извештај о извршеном послу.

Утврђено је:

Исплата по уговорима о делу вршена је на основу документације која не представља писани доказ о насталој пословној промени, што је супротно члану 16. Уредбе о буџетском рачуноводству.

Министарство је током 2008. године закључивало уговоре о делу супротно члану 199. Закона о раду.

10. Министарство финансија

Министарство финансија исказало је расходе на конту 423599 – Остале стручне услуге у износу 27.181 хиљада динара. Тестиран је узорак од 18.133 хиљаде динара. Од тестираног износа 13.552 хиљаде динара се односе на уговоре о делу са физичким лицима, а 4.581 хиљада динара се односи на расходе за пружене услуге по уговору са правним лицима.

Уговори са правним лицима:

а) Trust Me Београд

Министарство је по рачуну бр. 2/08 од 21. 1. 2008. године уплатило Студију за креирање рекламних порука „Trust Me“ износ од 283 хиљаде динара на име израде књиге стандарда Министарства финансија. Уз рачун је приложена Изјава корисника услуге којом се потврђује да је услуга извршена.

б) Инфобиро д.о.о., Београд

Министарство је са предузећем „Инфобиро“ д.о.о. Београд закључило Уговор о пружању услуга израде видео материјала о раду Министарства финансија бр. 404-02-4/2008 од 1. 2. 2008. године. Вредност уговора је износила 236 хиљада динара, на месечном нивоу. За набавку наведене услуге Министарство је спровело поступак јавне набавке на основу Одлуке 08 број 404-02-4/2008 од 8. 1. 2008. године.

Уговори о делу са физичким лицима

Тестом су обухваћени уговори о делу за 18 лица којима је исплаћена накнада у износу од 13.552 хиљаде динара и закључено је следеће:

Са 13 лица закључени су уговори о делу за период од дванаест месеци.

Чланом 2. Уговора о делу утврђено је радно време за извршиоце посла у времену од 8.30 до 16.30 сати, радним даном.

Месечна накнада кретала се од 25 хиљада динара до 35 хиљада динара (нето).

Најчешћи послови (50%) за које су закључивани уговори о делу јесу стручни и административно-технички послови.

Уз решења о месечној исплати накнаде постоји изјава коју потписује помоћник министра, чиме потврђује да су услуге по закљученом уговору извршене.

На конту 423599 – Остале стручне услуге, Министарство је евидентирало разлику зараде помоћнику министра финансија по решењу Административне комисије бр. 121-6585/2007 од 5. 10. 2007. године, који ради и на Факултету за економију, финансије и администрацију – Универзитета Сингидунум у Београду. Именованом који на овом факултету остварује права из радног односа, признаје се право на разлику зараде између плате коју остварује у научнообразовној установи и плате која му припада као помоћнику министра. По том основу са конта 423599 – Остале стручне услуге, исплаћено је 1.465 хиљада динара. Како је решењем утврђено право на разлику зараде између плате коју остварује у научнообразовној установи и плате која му припада као помоћнику министра разлику зараде треба евидентирати на конту 411100 – Плате, додаци и накнаде запослених.

Утврђено је:

Министарство је током 2008. године закључивало уговоре о делу супротно члану 199. Закона о раду.

Министарство је разлику зараде исплаћивало са економске класификације 423599 – Остале стручне услуге, уместо 411100 – Плате, додаци и накнаде запослених, чиме је преценило расходе осталих стручних услуга а потценило расходе запослених за 1.466 хиљада динара.

2.4.2.1.7. Услуге за домаћинство и угоститељство и репрезентација

Расходи услуга за домаћинство и угоститељство – исказани су у Билансу прихода и расхода за 2008. годину у износу 111.653 хиљаде динара. Извршено је тестирање код **Министарства рада и социјалне политике и Министарства здравља, Министарства економије и регионалног развоја, Министарства за Косово и Метохију, Министарства финансија и Министарства просвете.**

Прописима којима се уређује буџетски систем нису уређени расходи угоститељских услуга, репрезентације и осталих општих услуга. Постојећа „Мишљења Министарства финансија“ третирају ове расходе углавном са пореског аспекта.

Ревидирани корисници буџетских средстава нису актом уредили коришћење репрезентације, давање поклона и признавање угоститељских услуга, са становишта ко има право на репрезентацију и давање поклона, до које висине и у којим приликама, на који начин и у ком облику и начин вођења евиденције.

Исправе које су основ за признавање угоститељских услуга, као расхода за репрезентацију, **морају да одражавају основаност да су настали у сврху посла и пословне сарадње, у којим околностима и поводом којих пословних догађаја. У случају када су запослени користили угоститељске услуге мимо „пословних догађаја“, те расходе треба исказати као расходе за запослене и на њих обрачунати законом прописане обавезе.**

2.4.2.1.7.1. Угоститељске услуге – Конто 423621

Расходи угоститељских услуга на конту 423621 – исказани су у износу од 56.396 хиљада динара, тестирана су следећа министарства: **Министарство рада и социјалне политике, Министарство здравља, Министарство економије и регионалног развоја, Министарство за Косово и Метохију, Министарство финансија и Министарство просвете.**

1. Министарство рада и социјалне политике исказало је на име расхода угоститељских услуга износ од 4.095 хиљада динара. Тестиран је узорак чија је вредност 1.836 хиљада динара.

Решењем министра бр. 401-00-1793/2004-05 од 25. 11. 2004. године, одобрени су расходи у висини цене коштања два напитка у току дана по запосленом (чај, кафа или сок), а у случају ванредних потреба запослених за време рада (радни састанци) расходи на име репрезентације се одобравају уз сагласност помоћника министра, односно секретара Министарства. За кабинете министра, заменика министра и осталих постављених лица у Министарству, одобрени су расходи на име репрезентације у складу са објективним потребама.

Део одобрених расхода не може се сматрати расходима репрезентације, већ личним примањима запослених.

Од тестираног узорка за износ од 1.797 хиљада динара или 97,87% нема извештаја, односно доказа да су расходи угоститељских услуга настали у сврху посла и пословне сарадње.

Утврђено је:

За угоститељске услуге не постоје извештаји или докази да су коришћене у сврху посла и пословних односа. Не постоје докази које угоститељске услуге представљају расходе репрезентације, а које лична примања запослених. Рачуноводствене исправе нису формиране у складу са одредбама члана 16. Уредбе о буџетском рачуноводству.

2. Министарство здравља исказало је расходе угоститељских услуга у износу 3.305 хиљада динара. Највећи део расхода се односи на угоститељске услуге извршене у ресторанима Управе за заједничке послове републичких органа, 2.156 хиљада динара, односно 65,23%.

Тестирани су расходи у износу од 1.588 хиљада динара.

Од укупно тестираног узорка у 43,94% случајева не постоје извештаји из којих би се могло потврдити да су расходи учињени у сврху посла и пословне сарадње.

Због тога су од овог министарства затражени одговарајући извештаји у вези са чим је дато објашњење у коме се наводи да су средства коришћена „од стране запослених у Министарству приликом одржавања пословних састанака и пријема странака уз претходну усмену сагласност претпостављених старешина“.

Утврђено је да за угоститељске услуге не постоје извештаји или докази да су коришћени у сврху посла и пословних односа.

3. Министарство економије и регионалног развоја исказало је расходе угоститељских услуга у износу од 2.011 хиљада динара. Исти су углавном настали коришћењем угоститељских услуга у ресторанима Управе за заједничке послове у износу 1.077 хиљада динара.

Тестирани су расходи у износу 878 хиљада динара, односно 43,69% извршених расхода.

Утврђено је да од тестираних расхода уз расходе у износу од 704 хиљаде динара, односно 80,13%, **не постоје извештаји** из којих би се могло утврдити да су расходи учињени у сврху посла и пословне сарадње.

Утврђено је да уз рачуне за угоститељске услуге не постоје извештаји или докази да су коришћени у сврху посла и пословне сарадње.

4. Министарство за Косово и Метохију исказало је расходе за угоститељске услуге у износу 3.319 хиљада динара. Тестирано је 926 хиљада динара, односно 27,92% од расхода за угоститељске услуге.

За износ од 713 хиљада динара, односно 79,98% тестираног узорка, не постоје извештаји о трошењу средстава.

Расходи по рачунима у износу 20 хиљада динара или 2,20% тестираног узорка јесу расходи угоститељских услуга настали за време службеног пута запослених уз истовремено обрачун и исплату пуног износа дневница и накнада службеног пута за иста лица.

Утврђено је:

Уз рачуне за угоститељске услуге не постоје извештаји или докази из којих се може утврдити да су коришћени у сврху посла и пословне сарадње.

Расходе по рачунима за угоститељске услуге, који се односе на запослене у Министарству (пример: расходи смештаја и хране за запослене упућене на службени пут ради испомоћи) – треба исказати на расходима службеног пута у земљи, а припадајуће дневнице умањити на име обезбеђене исхране.

5. Министарство финансија исказало је на конту 423621 – Угоститељске услуге износ од 1.903 хиљаде динара.

У оквиру овог износа 1.701 хиљада динара се односи на коришћење услуга у Управи за заједничке послове.

Провера је извршена за 679 хиљада динара или 35,71% расхода угоститељских услуга корисника.

Утврђено је да је ово министарство донело акт којим је регулисано право на репрезентацију, односно коришћење кафе-бифеа у објектима корисника буџетских средстава.

6. Министарство просвете исказало је трошкове за угоститељске услуге у износу 6.027 хиљада динара.

Право и начин коришћења репрезентације у Министарству су уређени Одлуком министра.

Министарство није доставило тражену евиденцију на основу које бисмо се могли уверити да је Одлука примењивана.

Тестирани су трошкови у износу од 2.443 хиљаде динара, од чега за 875 хиљада динара у вези с насталим расходима нема извештаја и доказа да су настали расходи коришћени у сврху посла и пословног догађаја. Ово се односи, пре свега, на средства пренета на удружења и друштва (математичара, физичара, астронома и сл.) и програме такмичења ученика.

Утврђено је:

За расходе угоститељских услуга Министарства не постоје извештаји или докази да су настали расходи коришћени у сврху посла и пословних односа.

Такође, из документације и евиденција стављених на увид, а за средства пренета на удружења, друштва и за програме такмичења ученика, нисмо се могли уверити да ли су угоститељске услуге у сврху посла и пословних односа, односно да представљају расходе репрезентације.

2.4.2.1.7.2. Поклони – Конто 423712

На конту 423712 – Поклони, исказан је износ 21.103 хиљаде динара.

Извршено је тестирање ових расхода код **Министарства рада и социјалне политике, Министарства трговине и услуга и Министарства просвете.**

1. Министарство рада и социјалне политике исказало је расходе на име поклона у износу 1.636 хиљада динара, а провера је извршена за износ од 1.197 хиљада динара.

У поступку ревизије утврђено је да су наведени расходи правилно исказани.

2. Министарство трговине и услуга исказало је расходе на име поклона у износу 1.049 хиљада динара, а провера је извршена за износ од 525 хиљада динара.

У поступку ревизије утврђено је да су наведени расходи правилно исказани.

3. Министарство просвете за расходе који се односе на поклоне исказало је укупан износ од 2.209 хиљада динара, од чега је у оквиру Министарства утрошена 321 хиљада динара, а на расходе по програмима такмичења и смотри ученика износ од 1.888 хиљада динара. Тестиран је износ од 1.562 хиљаде динара.

Утврђено је:

Набавка за поклоне у износу 137 хиљада динара плаћена је по профактурама и дана ревизије нису достављени рачуни и докази да су предмети који су набављени и преузети.

Министарство је исказало расходе за набавку поклона у износу 137 хиљада динара на основу документације која није формирана у складу са одредбама члана 16. Уредбе о буџетском рачуноводству.

2.4.2.1.8 Остале опште услуге – Конто 423900

У Билансу прихода и расхода за 2008. годину, расходи осталих општих услуга исказани су у износу од 1.270.940 хиљада динара.

Извршено је тестирање ових расхода код **Управе за заједничке послове републичких органа** и у **Министарству спољних послова**.

1. Управа за заједничке послове републичких органа исказала је расходе на конту 423911 – Остале опште услуге извор 01 – буџетска средства, у износу од 175.231 хиљаде динара, а тестом је обухваћен износ 99.188 хиљада динара, или 56% наведених расхода.

Извршено је тестирање преузетих и исплаћених обавеза према следећим добављачима:

– Градац Омладинска задруга у износу	4.242 хиљаде динара
– Сат Омладинска задруга у износу	11.877 хиљада динара
– Београд Омладинска задруга у износу	11.747 хиљада динара
– Сигурност Врачар у износу	27.412 хиљада динара
– БМК Хигијена у износу	27.455 хиљада динара
– Мопекс у износу	16.455 хиљада динара
што укупно износи	99.188 хиљада динара

Увидом у рачуне омладинске задруге, спискове за исплату и књиговодствену картицу главне књиге корисника, установљено је да је Управа за заједничке послове републичких органа ангажовала чланове омладинских задруга током целе године за извршење следећих послова:

- преко Омладинске задруге „Градац“ ангажовано је просечно 10 извршилаца месечно, углавном за извршење физичких послова;
- преко Омладинске задруге „Сат“ ангажовано је просечно месечно 30 извршилаца, углавном на пословима „тешки физички послови“ око 50%, а остало на курирским пословима, физичким пословима, оперативним пословима и пословима перача;
- преко Омладинске задруге „Београд“ ангажована су лица за послове угоститељства (конобари), преко 50% од укупно ангажованих извршилаца, а остало на пословима перача и физичким пословима. Број извршилаца се кретао по месецима:

I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
30	29	31	29	29	25	24	21	21	15	15	14

Може се закључити да је Управа за заједничке послове републичких органа просечно месечно ангажовала преко омладинских задруга преко 60 извршилаца током буџетске године.

Провера по уговорима за пружање услуга одржавања хигијене и услуге физичко-техничког обезбеђења извршена је код:

а) Предузеће Сигурност Врачар

У поступку тестирања расхода исказаних на конту 423911 – Остале опште услуге, увидом у документацију за плаћање услуга физичко-техничког обезбеђења и хигијенско-техничких услуга са предузећем „Сигурност Врачар“ из Београда за пружање наведених услуга Управи за заједничке послове републичких органа по Уговору бр. 404-01-73/95 од 10. 5. 2005. године и Анексу IX Уговора бр. 404-01-73/95-05 од 24. 3. 2006. године.

Утврђено је да је Управа за заједничке послове републичких органа током целе године вршила набавку наведених услуга без спровођења јавне набавке и платила предузећу „Сигурност Врачар“ 53.570 хиљада динара, и то за хигијенско-техничке услуге 27.412 хиљада динара, које је књижила на конту 423911, и 26.158 хиљада динара, које је књижила на конту 421323 –Услуге заштите имовине.

б) БМК д.о.о. из Старе Пазове

На основу уговора 01 – 004/2001-013 од 7. 6. 2001. и Анекса IV Уговора бр. 03-006/2005–001 од 14. 7. 2005. године, пружане су услуге одржавања хигијене објекта у периоду од 1. 1. до 31. 5. 2008. године у износу 27.455 хиљада динара. Како је Управа за заједничке послове републичких органа за наведене послове закључила уговор са „БМК“ током 2001. године, од тада је само вршила уговарање услуга путем анекса уговора, којим се битно мења садржина основног уговора.

Управа је била у обавези да спроведе поступак јавне набавке услуга одржавања хигијене. Како то није учинила поступила је супротно одредбама члана 20. Закона о јавним набавкама.

в) Мопекс д.о.о., Београд

За одржавање хигијене у објекту Владе, Немањина бр.11 у Београду, Управа за заједничке послове републичких органа закључила је: Уговор са Предузећем „Мопекс“ доо из Београда и Предузећем „COOPSERVICE БМК“ из Старе Пазове бр. 404-02-851/06-01 заведен код Управе дана 11.8.2006. године, односно код Мопекса 14.8.2006. године. Уговор је закључен на период од две године. Управа је и након истека Уговора наставила набавку услуга и вршила плаћања до краја посматраног периода 31.12.2008. године. Увидом у извршене исплате, утврђено је да су исте извршене у укупном износу 16.455 хиљада динара, од чега је износ од 4.269 хиљада динара исплаћен за период након истека уговора.

Утврђено је да је на овај начин поступљено супротно одредбама члана 20. Закона о јавним набавкама и одредбама члана 16. Закона о буџетском рачуноводству, јер Управа није спровела поступак јавне набавке услуга.

2. Министарство спољних послова исказало је укупне расходе на конту 423911 – Остале опште услуге у износу 43.338 хиљада динара. Тестирањем износа од 32.068 хиљада динара утврђено је да је ово министарство закључивало уговоре за пружање услуга одржавања чистоће, набавку материјала за одржавање објекта, набавку граничних ознака, услуга обележавања, обнављања и одржавања државне границе и то:

а) Министарство је са услужним предузећем Дедиње а.д. закључило Уговор о обављању услуга број: 956/16 од 15. 7. 1994. године. Уговорени су послови чишћења објекта и утврђена је цена рада по сату. Током година, анексима уговора мењана је цена рада по сату. Поступак јавне набавке услуга покренут је 21. 6. 2007. године, избор најповољнијег понуђача извршен је 31. 10. 2007. године, а Уговор о одржавању чистоће закључен је 25. 2. 2008. године са групом понуђача. Расходи исказани у укупном износу 3.796 хиљада динара односе се на услуге чишћења које је пружио услужно предузеће Дедиње у периоду децембар 2007 – фебруар 2008. године.

б) По наведеном поступку јавне набавке услуга закључен је Уговор о одржавању чистоће у пословном објекту Министарства спољних послова бр. 861-1/16 од 27. 2. 2008. године. На основу Уговора и испостављених фактура предузећа „Kgol Hausekeeping“ д.о.о. у периоду од 18. 4. до 17. 12. 2008. године за услуге одржавања чистоће исплаћено је 14.656 хиљада динара.

в) Министарство је са предузећем „Боја“ а. д. Београд закључило Уговор о купопродаји плочица са иницијалима РС у вредности 1.177 хиљада динара. Уговор је закључен по спроведеном поступку јавне набавке мале вредности. Рок за испоруку био је 30. 6. 2008. године. Роба је испоручена у року, плаћање је извршено дана 18. 7. 2008. године по фактури број 08-10154 од 2. 7. 2008. године.

г) Расходи исказани у износу од 1.153 хиљаде динара односе се на расходе путних трошкова настале по уговорима о делу закљученим са запосленима Фонета који су обављали послове за потребе Кабинета за време службеног путовања министра спољних послова.

д) Са СЗР „Међаш“ закључен је Уговор о купопродаји граничних ознака у износу 1.429 хиљада динара. Уговор је закључен по спроведеној јавној набавци мале вредности. Рок за испоруку је био 1. 8. 2008. године. Роба је испоручена и плаћена дана 29. 7. и 11. 8. 2008. године.

ђ) Са „Геософт“ д.о.о. закључен је Уговор о јавној набавци услуга обележавања, обнављања и одржавања државне границе Републике Србије с Румунијом, Републиком Бугарском и Републиком Македонијом. Укупна цена услуга је 8.849 хиљада динара. Квалитативни и квантитативни пријем извршених услуга вршила је комисија састављена од представника Наручиоца и Извршиоца, о чему су сачињени записници. Анексом Уговора који је закључен 11. 11. 2008. године продужен је рок за извршење радова на државној граници са Бугарском до 15. 6. 2008. године. Исплата је извршена дана 15. 9. 2008, 10. 10. 2008. и 4. 12. 2008. године у укупном износу 10.442 хиљаде динара (са ПДВ-ом). За износ радова који нису извршени у 2008. години а плаћени су, извршилац се обавезао да изда меницу у износу 2.474 хиљаде динара што чини 45% вредности радова са ПДВ-ом наплативу до 16. 6. 2009. године.

2.4.2.1.9. Специјализоване услуге – Конто 424000

Расходи за специјализоване услуге исказани су у Билансу прихода и расхода за 2008. годину у износу од 12.680.546 хиљада динара. Извршено је тестирање код **Министарства културе, Министарства здравља, Министарства животне средине и просторног планирања, Министарства науке и технолошког развоја, Министарства економије и регионалног развоја и Министарства за Косово и Метохију.**

Услуге образовања, културе и спорта – Конто 424200

У Билансу прихода и расхода за 2008. годину исказани су расходи услуга образовања, културе и спорта у износу од 1.658.513 хиљада динара.

1. Министарство културе исказало је на конту 424221 – Услуге образовања, културе и спорта расходе у износу од 1.183.983 хиљаде динара.

Средства за ове намене опредељена су Законом о буџету, а реализовала су се по Програму распореда и коришћења средстава намењених за програме и пројекте у култури, који је усвојила Влада Закључком бр. 401-439/2008 од 31. 1. 2008. године који се односио за период од почетка године до 6. 12. 2008. године и Програм распореда и коришћења средстава намењених за програме и пројекте у култури, који је усвојила Влада Закључком бр. 401-5350/2008 од 6. 12. 2008. године.

Програм распореда и коришћења средстава намењених за програме и пројекте у култури обухвата: Правни основ за планирање и распоред средстава, Намену и распоред средстава који обухвата програме и пројекте у култури за које су додељена средства, Кориснике средстава, Услове коришћења средстава и начин коришћења средстава.

У поступку ревизије извршено је тестирање финансирања следећих активности Министарства:

1. Заштита културне баштине

За намене заштите културне баштине опредељена су средства у износу 225.165 хиљада динара. У току 2008. године утрошено је 224.072 хиљаде динара. Од тога за предузимање мера техничке заштите и других радова на непокретностима и мобилијару у Дворском комплексу на Дедињу планирана су средства у износу од 30.000 хиљада динара, и извршена у целисти.

У поступку ревизије утрошених средстава за намене заштите културне баштине која су опредељена Програмом распореда и коришћења средстава намењених за програме и пројекте у култури обухваћена су средства дозначена Канцеларији њ.к.в. престолонаследника Александра – Фонд Краљевски двор, у износу од 30.000 хиљада динара.

Средства су намењена финансирању предузимања мера техничке заштите и других радова на непокретностима и мобилијару у Дворском комплексу на Дедињу.

Исплата средстава у износу 20.000 хиљада динара извршена је по Уговору бр.630-03-00031/2008-01 и то 7. 2. 2008. године 5.000 хиљада динара, 14. 3. 2008. године 5.000 хиљада динара, 9. 4. 2008. године 10.000 хиљада динара.

На основу Закона о изменама и допунама Закона о буџету Републике Србије и новог Програма распореда и коришћења средстава намењених за програме и пројекте у култури, који је донесен у складу са Законом о изменама и допунама Закона о буџету Републике Србије за намене спровођења мера техничке заштите и других радова на одређеним објектима Дворског комплекса на Дедињу, као и изузетно вредном мобилијару од уметничког и културноисторијског значаја који се у њему налази, а према програмима и пројектној документацији коју ће израдити надлежне установе заштите, одобрено је и реализовано (10. 11. 2008) још 10.000 хиљада динара по Уговору бр. 630-03-00031/2008-01 од 27. 10. 2008. године.

Чланом 5. Уговора предвиђено је да ће Министарство исплаћивати средства за намене и у износу који је предвиђен спецификацијом утрошка средстава за наведени пројекат у року од 30 дана по потписивању уговора, а спецификација чини саставни део уговора.

Чланом 6. Уговора Корисник се обавезао да достави извештај о наменском коришћењу средстава у року од 30 дана од дана утрошка дозначених средстава.

У поступку ревизије није стављен на увид извештај о наменском коришћењу средстава већ је, на захтев ревизије, исти достављен с пратећом документацијом (фактурама, обрачунима и др.) дана 8. 9. 2009. године, на износ 30.000 хиљада динара.

Министарство није поседовало Извештај о наменском коришћењу средстава који је предвиђен чланом 6. Уговора а у року од 30 дана од дана утрошка дозначених средстава у складу са одредбама уговора.

Увидом у преглед структуре трошкова из достављеног извештаја, закључено је да су средства преношена без програма и пројектне документације, коју је израдила надлежна установа заштите како је то дефинисано Програмом распореда и коришћења средстава намењених за програме и пројекте у култури, а ради се пре свега о материјалним трошковима (90%), а што се види из доле наведене структуре:

(у хиљадама динара)	
– трошкови капиталног одржавања зграде у износу	2.296
– стални комунални трошкови	3.038
– трошкови канцеларијског материјала	341
– претплата на стручне часописе и штампу	57
– трошкови поштанских услуга	136
– трошкови банкарске провизије	18
– таксе разне	21
– трошкови транспорта	101
– расходи за запослене, услуге по уговору, административне, стручне услуге, услуге за домаћинство и угоститељство, репрезентација, остале опште услуге	20.727
– трошкови одржавања телефонске централе и телефона	132
– трошкови набавке и одржавања компјутерске опреме и програма	424
– трошкови одржавања возног парка	466
– трошкови енергената	911
– трошкови набавке баштенске опреме и одржавања парка	519
– трошкови текућег одржавања зграда у комплексу	813
Укупно	30.000

II. Савремено стваралаштво и културна индустрија

A. Кинематографија

1. Суфинансирање производње дугометражних играних филмова

У оквиру програма и пројеката у делу Савремено стваралаштво и културна индустрија, извршена је ревизија суфинансирања производње дугометражних играних филмова „Нека остане међу нама“, аутора Рајка Грлића, с предузећем „YODI“ д. о. о. из Београда у износу од 8.000 хиљада динара и „Беса“, аутора Срђана Карановића, с продуцентском кућом „Vision team“ а. д. у износу 25.000 хиљада динара.

1.1. Суфинансирање производње дугометражног играног филма „Нека остане међу нама“, аутора Рајка Грлића, регулисано је Уговором бр. 69-00-2551/2007-01 од 16. 6. 2008. године. Укупна предрачунска вредност трошкова производње филма износи 94.091 хиљаду динара. Учешће Министарства у финансирању филма износи 8,5%. Рок за завршетак производње филма (прва тонска копија) је 31. 5. 2009. године. Продуцент се обавезује да ће 8,5% средстава од прихода филма уплаћивати у фонд Филмског центра Србије, два пута годишње, а доказ о извршеној уплати достављати Министарству у року од месец дана од дана уплате. Министарство је у складу са уговором уплатило аванс од 50% уговорене суме дана 10. 11. 2008. године, а преостали износ је било у обавези да уплати на крају постпродукције филма и завршетка прве тонске копије филма.

Дописом од 17. 11. 2008. године, продуцент се обратио захтевом за уплату друге рате средстава са образложењем да је снимљено више од пола филма и том приликом потписан је Анекс бр. 69-00-2551/2007-01/1 од 19. 11. 2008. године. Чланом 2. Анекса измењен је члан 6. уговора и уговорено да ће износ од 50%, односно 4.000 хиљада динара Министарство исплатити на половини снимања филма уместо на крају постпродукције филма и завршетка прве тонске копије филма. Други део средстава уплаћен је 30. 12. 2008. године.

Продуцент је 9. 12. 2008. године доставио извештај о утрошку прве рате средстава за износ 4.026 хиљада динара.

Утврђено је да закључно са 8. 9. 2009. године није достављен извештај о расходима друге рате средстава, као ни извештај о даљем току снимања филма, што је супротно закљученом уговору.

1.2. Уговором бр. 642-02-111/2007-05 од 12. 12. 2007. године с продуцентском кућом „Vision team“ а. д., ово министарство је уговорило заједничко финансирање производње филмског пројекта „Беса“, аутора Срђана Карановића, у износу 25.000 хиљада динара. Утврђен прерачун трошкова производње филма износи 95.117 хиљада динара а учешће Министарства у финансирању филма износи 26%. Рок за завршетак производње филма је 20. 9. 2008. године.

Продуцент се обавезује да ће 26% средстава од прихода филма уплаћивати у фонд Филмског центра Србије, два пута годишње, и то у периоду од 5 година од премијере филма, а доказ о извршеној уплати достављати Министарству у року од месец дана од дана уплате.

Чланом 6. Уговора утврђена је динамика уплате средстава и то:

- прва рата на почетку снимања, 50% уговорене суме;
- друга рата на половини снимања филма у износу 30% уговорене суме;
- трећа рата по завршетку снимања слике и звука, на почетку постпродукције, 20% уговорене суме.

Чланом 7. истог уговора, продуцент се обавезао да достави извештај о наменском коришћењу средстава за сваку уплату, пре реализације средстава намењених за следећу фазу финансирања.

Дана 6. 6. 2008. године, Анексом бр. 642-02-36/2008-01 измењен је члан 2. Уговора који је дефинисао рок завршетка производње филма и утврђен рок за почетак снимања филма 1. 7. 2008. године.

Министарство је 4. 7. 2008. године уплатило прву рату у износу 12.500 хиљада динара у складу са уговореном динамиком плаћања, а 14. 8. 2008. године и преостали део уговореног износа од 12.500 хиљада динара мимо динамике утврђене уговором, односно пре завршетка снимања слике и звука, што је супротно закљученом уговору.

Б. Сценско стваралаштво

Конкурс – позоришно стваралаштво

У оквиру програма позоришног стваралаштва, ревизијом је обухваћено финансирање трошкова реализације прославе 50 година Позоришта „Дадов“ од 21. до 27. 12. 2008. године коју је ово министарство финансирало у износу 2.000 хиљада динара.

Средства су дозначена 4. 7. 2008, износ 1.000 хиљада динара и 30. 12. 2008. године износ 1.000 хиљада динара. Прослава је финансирана од стране Секретаријата за културу Града Београда у износу 3.000 хиљада динара, Министарства културе у износу 2.000 хиљада динара и сопствених средстава Позоришта у износу 370 хиљада динара.

Укупни трошкови прославе 50 година позоришта „Дадов“ износили су 5.370 хиљада динара. Позориште је 30. 12. 2008. године доставило Министарству Извештај о утрошеним средствима за прославу 50 година Позоришта „Дадов“ од 21. до 27. 12. 2008. године. Трошкови припреме, израде и набавке материјала за презентацију и трошкови оглашавања износили су 1.869 хиљада динара, трошкови опремања простора, изнајмљивања опреме и хонорарно ангажованих радника 685 хиљада динара, трошкови за ауторске хонораре за припрему и извођење програмских активности 2.092 хиљаде динара, путни трошкови, трошкови исхране гостију и трошкови за коктеле 694 хиљаде динара и остали трошкови 28 хиљада динара, што укупно износи 5.370 хиљада динара.

В. Музичко стваралаштво

Конкурс музичко стваралаштво

У оквиру Програма музичког стваралаштва, Министарство културе утрошило је 50.938 хиљада динара. У поступку ревизије утрошених средстава за наведене намене, тестирањем су обухваћена средства дозначена Агенцији „Орфеј БГД“ д.о.о у износу 10.559 хиљада динара по основу Уговора бр. 641-02-00018/2007-01 од 20. 3. 2008. и Уговора бр. 641-02-00018/2007-01 од 4. 6. 2008. године за суфинансирање трошкова реализације концерата у оквиру пројекта „Национална концертна сезона“, који су одржани у више градова Србије.

Чланом 6. Уговора Корисник се обавезао да ће Министарству у писменој форми доставити наративни и финансијски извештај о наменском коришћењу средстава.

Достављени су финансијски извештај по основу утрошених средстава и то:

- по Уговору од 20. 3. 2008. године у укупном износу од 3.818 хиљада динара, а односе се на услуге по уговору у износу од 3.603 хиљада динара и материјалне трошкове у износу од 214 хиљада динара;
- по Уговору од 4. 6. 2008. године у укупном износу од 6.827 хиљада динара, а односе се на услуге по уговору у износу од 6.737 хиљада динара и материјалне трошкове у износу од 90 хиљада динара.

Укупно утрошена средства по достављеним финансијским извештајима износила су 10.645 хиљада динара.

Г. Књижевно стваралаштво – Откуп књига за библиотечку делатност

Г.1. Министарство је учествовало у финансирању трошкова штампе Стотог јубиларног кола Српске књижевне задруге у износу 3.000 хиљада динара.

Средства су уплаћена Српској књижевној задрузи по Уговору бр. 651-02-13/2008-05 од 19. 2. 2008. године. У поступку ревизије код Министарства, исто није ставило на увид Извештај о наменском коришћењу средстава, који је предвиђен чланом 5. Уговора. Накнадно је достављен допис Српске књижевне задруге, без датума и броја, којим она обавештава Министарство да је у току 2008. године из штампе изашло 15 од уговорених 18 наслова, а да је у 2009. години изашао из штампе још један наслов, а остала два се очекују до октобра 2009. године. Трошкови штампе реализованих 15 наслова (1.700 примерака) у току 2008. године, према приложеним рачунима, износе 2.677 хиљада динара.

Уговором није јасно утврђен рок реализације услуге, као ни број примерака књига у чијим трошковима штампе Министарство учествује, а чланом 6. Уговора, предвиђено је да је, у случају да се пројекат не реализује у предвиђеном року, корисник средстава обавезан да изврши повраћај средстава у року од 8 дана од дана добијања обавештења од стране Министарства.

Утврђено је:

Министарство не спроводи члан 5. Уговора који предвиђа праћење наменског коришћења средстава, као ни рок реализације уговорене услуге (члан 6. Уговора) увидом у Извештај који је Корисник средстава у обавези да достави у уговореном року.

Министарство не води књиговодствену евиденцију о потраживањима за нереализоване, а плаћене услуге по уговору (авансе) у помоћним књигама и евиденцијама у складу са чл. 9. и 14. Уредбе о буџетском рачуноводству.

Г.2. Министарство је 22. 5. 2008. године закључило Уговор бр. 650-02-183/2008-05 са Српском књижевном задругом о финансирању откупа публикација по Конкурсу за откуп публикација објављених 2007. године за јавне библиотеке на територији Републике Србије. Вредност овог уговора износи 2.198 хиљада динара.

Српска књижевна задруга доставила је рачун бр. 1100-474 од 20. 6. 2008. године за 4.242 примерка откупљених књига по Конкурсу за откуп публикација објављених 2007. године на износ од 2.197 хиљада динара. Увидом у рачун, утврђено је да наслови књига одговарају насловима из конкурсне документације. Према одредбама члана 3. Уговора, Продавац је дужан да изврши испоруку откупљених предметних публикација наведених у Одлуци о пријему Обавештења о распореду откупљених књига које доставља Народна библиотека Србије. Чланом 4. Уговора предвиђено је да се Министарству достави ПТТ отпремница као доказ о извршеној обавези. Министарство је ставило на увид копије Пријемне књиге – Листа, бр. 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9 и 15, са списком библиотека којима је упућено 186 пошиљки, које имају ознаку пријемног, односно уплатног броја. Из наведеног списка није могуће утврдити да се ради о наведеним откупљеним књигама, као ни број послатих књига.

Није пружен валидан доказ о извршеној уговорној обавези, односно о испоруци књига, који представља рачуноводствену исправу, у складу са чланом 16. Уредбе о буџетском рачуноводству.

Д. Програми на АП Косово и Метохија

Министарство је у оквиру програма на АП Косову и Метохији финансирао трошкове продукције документарног филмског пројекта „Докуменат страдања: КиМ 1998–2007“, аутора Нинослава Ранђеловића, у износу 400 хиљада динара преко предузећа „Sans oil“ из Београда. Средства су уплаћена по решењу бр. 642-02-107/2007-05 од 14. 2. 2008. године и Уговору бр. 642-02-107/2007-05 од 6. 2. 2008. године. Исплата је извршена, авансно, с тим што се Корисник чланом 5. Уговора обавезао да Министарству достави Извештај о наменском коришћењу средстава, 7 дана по реализацији програма, пројекта. Уговором је регулисано да уколико из неоправданих разлога реализација Пројекта не отпочне или се не заврши у предвиђеном року, Корисник средстава је у обавези да изврши повраћај средстава у року од 30 дана од дана добијања обавештења од стране Министарства.

Утврђено је да Министарство није ставило на увид Извештај Корисника средстава о наменском коришћењу, што је супротно одредбама члана 16. Уредбе о буџетском рачуноводству.

Ђ. Културни односи и међународна сарадња

У делу регионални програм у оквиру културних односа и међународне сарадње, тестирани су расходи исплаћени Галерији „Перо“ за откуп дела аутора Боре Иљовског „Рикало у јесен“, уље на платну, које је додељено у виду званичног поклона Републике Србије Европској комисији у Бриселу. Вредност дела износи 1.390 хиљада динара, што је у складу са Програмом распореда и коришћења средстава намењених за програме и пројекте о култури, који је усвојила Влада Закључком број 401-439/2008 од 31.1.2008. године који се односи за период од почетка године до 6.12.2008. године и Програм распореда коришћења средстава намењених за програме и пројекте у култури, који је усвојила Влада закључком број 401-5350/2008 од 6.12.2008. године.

Е. Информисање

У оквиру расхода услуга културе, ревизијом су обухваћени и трошкови настали по основу потреба финансирања делатности информисања државних органа за набавку услуга дневног on-line информисања од стране новинских агенција BETA PRESS и НИП ФоНет доо у износу од 30.744 хиљаде динара.

Цена месечне услуге за BETA PRESS износи 2.372 хиљаде динара, а за НИП ФоНет 1.280 хиљада динара месечно.

Набавка услуга извршена је у складу са чланом 23. став 1. тачка 1. Закона о јавним набавкама у поступку с погађањем без претходног објављивања. Средства на апропријацији 424 – Специјализоване услуге обезбеђена су Захтевом за промену апропријације бр. 401-00-73/2008-09 од 19. 3. 2008. године и то умањењем апропријације 451 – Субвенције јавним нефинансијским предузећима и организацијама, а повећањем апропријације 424 – Услуге културе за 31.000 хиљада динара.

Медицинске услуге – конто 424300

2. Министарство здравља

У Билансу прихода и расхода за 2008. годину исказани су расходи медицинских услуга у износу од 1.151.998 хиљада динара.

Тестирани су расходи Министарства здравља исказани на конту 424331 – Услуге јавног здравља, инспекција и анализа који су у 2008. години износили 919.433 хиљаде динара.

Тестирани су расходи за Програм јавног здравља у функцији института и завода за јавно здравље 1802-01 у износу од 770.763 хиљаде динара.

Министарство здравља је ради финансирања и спровођења Програма јавног здравља у функцији института и завода за јавно здравље у 2008. години потписало 24 уговора у укупној вредности од 737.762 хиљаде динара. На основу Закона о изменама и допунама Закона о буџету Републике Србије за 2008. годину и закључка Владе 05 број 120-1555/2008-2 од 21. 4. 2008. године Министарство здравља је 6. 11. 2008. године са истим заводима и институтима потписало анексе уговора у вредности 32.991 хиљада динара. Укупан износ за финансирање уговорених послова из Програма јавног здравља у функцији института и завода за 2008. годину износи 770.762 хиљаде динара и једнак је планираном износу из Закона о буџету Републике Србије за 2008. годину.

Основ за закључење уговора је члан 160. став 2. а у вези са чланом 18. Закона о здравственој заштити⁹⁴, Закон о буџету Републике Србије за 2008. годину и Одлука о критеријумима и мерилима за распоређивање средстава и уговарање послова од општег интереса у здравственој заштити са заводима и институтима за јавно здравље у 2008. години број 401-00-403/2008-07 од 13. 2. 2008. године.

Тестом је обухваћено 8 завода и института у износу 436.651 хиљада динара.

На основу члана 7. Уговора и приложене документације за Завод за јавно здравље Пожаревац, Завод за јавно здравље Тимок–Зајечар и Институт за јавно здравље Ниш, нисмо се могли уверити да су средства користили у складу са Уговором.

Завод за јавно здравље Пожаревац је на годишњем нивоу исказао радне сате у складу са Планом и потписаним Уговором, али је на име остварених сати рада по извршиоцима приказивао месечно ангажовање у сатима веће него што је месечни фонд сати увећан за могуће прековремене сате рада на недељном, односно месечном нивоу. **За поједине извршиоце исказано је од 230 до 650 сати месечно.**

Полазећи од максимално могућег месечног фонда сати за редован и прековремени рад за 2008. годину, утврђено је да 15 извршилаца има више исказаних сати и то: 3 извршиоца за свих 12 месеци, 2 извршиоца за 10 месеци, 1 извршилац за 6 месеци, 3 извршиоца за 3 месеца, 3 извршиоца за 2 месеца и 3 извршиоца за 1 месец.

Обрачуном на бази више исказаних сати од могућих и сатнина по којима је Завод за јавно здравље Пожаревац вршио обрачун (напомена: није вршена контрола сатнина) утврђено је да је више фактурисано 5.576 хиљада динара.

⁹⁴ „Службени гласник РС“, број 107/2005

Ради правдања коришћења средстава од стране Завода за јавно здравље Тимок–Зајечар, достављен је обрачун у који је корисник урачунао и амортизацију у материјалне трошкове. Укупна амортизација за 12 месеци износи 1.126 хиљада динара и за толико је више исплаћено овом заводу.

Институт за јавно здравље Ниш је на име материјалних трошкова фактурисао плате административних радника – заједничких служби у укупном износу 4.019 хиљада динара и за толико је више исплаћено овом заводу.

Одлука, уговори, као ни планови завода и института који су саставни део Уговора, нису усаглашени са економским класификацијама утврђеним Правилником о стандардном класификационом оквиру и Контном плану за буџетски систем и нису прецизни у смислу који су то директни, а који материјални трошкови за које ће се сматрати да су у функцији реализације задатака, односно уговорених активности што онемогућава њихову контролу.

Заводи и Институт су достављали извештаје о спроведеним активностима.

Заводи и Институт нису достављали извештаје о правдању потрошених, односно добијених финансијских средстава од Министарства здравља, који укључује приказ прихода и свих трошкова насталих у спровођењу активности из Програма након реализације истих, а што су били у обавези у складу са чланом 8. Уговора.

Заводи су доставили Извештај – Образац 5. Узимајући у обзир начин како су конципирани Планови завода, Уговори, Одлука и Образац 5, тешко је могуће пропатити да ли су, који и колики трошкови настали у спровођењу уговорених активности. Само је Завод за јавно здравље Шабац поред Обрасца 5 уредно месечно достављао и извештај о правдању потрошених, односно добијених финансијских средстава, прилажући уз фактуре и копије извода свог текућег рачуна као доказ да су средства потрошена.

Сходно обавезама утврђеним у члану 9. и 10. Уговора Министарство здравља је пратило спровођење активности из Програма и дало оцену на годишњем нивоу, с напоменом да за програме и пројекте од општег интереса у оквиру којих активности за 2008. годину нису реализоване неће бити наставка финансирања у 2009. години.

Утврђено је:

Финансијски део Одлуке, Уговори и Планови завода и института који су саставни део Уговора, нису прецизни и јасно дефинисани.

Министарство здравља није вршило проверу да ли се средства користе наменски, у складу са Одлуком и законом и да ли су трошкови настали у спровођењу активности из програма.

Министарство здравља није поступило у складу са чланом 10. Уговора, односно није извршило умањење припадајућег износа средстава у коначном годишњем обрачуну, за оне заводе и институте који нису извршили активности до краја 2008. године, односно у роковима прописаним Одлуком, као и за оне заводе и институте којима је Министарство здравља дало примедбу или оспорило достављене податке по активностима.

Услуга очувања животне средине, науке и геодетске услуге – Конто 424600

У Билансу прихода и расхода за 2008. годину исказани су расходи услуга очувања животне средине, науке и геодетске услуге на конту 424600 у износу 8.401.619 хиљада динара. Тестирани су **Министарство животне средине и просторног планирања** и **Министарство науке и технолошког развоја**.

3. Министарство животне средине и просторног планирања

Министарство заштите животне средине престало је са радом 5. 7. 2008. године и основано је Министарство животне средине и просторног планирања.

Министарство животне средине и просторног планирања исказало је расходе за услуге очувања животне средине у износу 412.379 хиљада динара. Тестирани су расходи у износу 376.883 хиљаде динара исказани на конту 424611.

а) Са удружењем грађана „Зелени сто“ закључен је Уговор о јавној набавци услуга реализације пројекта „Подршка институционалном јачању у области животне средине“ број 404-02-46/07/08-01 од 15.5.2008. године. Уговор је закључен по спроведеном поступку јавне набавке с погађањем у складу с мишљењем Управе за јавне набавке број 404-02-2141/08 од 23. 4. 2008. године. Уговорена цена је 6.464 хиљаде динара. Рок за завршетак је 31. 12. 2008. године. Пренос средстава по Уговору извршен је авансно у мају месецу у износу 2.585 хиљада динара – старо министарство, дана 11. 11. 2008. године износ од 2.585 хиљада динара и преостали износ од 1.292 хиљаде динара дана 21. 1. 2009. године. Извештај о реализацији пројекта за период од 1. 3. до 31. 8. 2008. године је дана 17. 9. 2008. године достављен Министарству. Финални извештај пројекта „Подршка Министарству животне средине у институционалном јачању“, за период од 1. 1. до 31. 12. 2008. године достављен је 11. 12. 2008. године.

б) Министарство је са предузећем „Циклонизација“ д.о.о. закључило Уговор о јавној набавци услуга сузбијања амброзије на територији Републике Србије без покрајина и града Београда број 404-02-15/15/08-01 од 29.4.2008. године. Уговор је додељен у поступку са погађањем сходно члану 23. став 1. тачка 2. Закона о јавним набавкама. О додели уговора применом поступка с погађањем достављен је Извештај Управи за јавне набавке. Укупна вредност уговорених услуга је 168.980 хиљада динара. Уговорено плаћање је у три рате. Прва рата у износу 56.327 хиљада динара исплаћена је 14. 5. 2008. године по рачуну број 32/К од 5. 5. 2008. године. Друга рата исплаћена је 12. 6. 2008. године – износ 40.000 хиљада динара и 1. 7. 2008. г. – износ 16.327 хиљада динара по рачуну број 54/К од 3. 6. 2008. године. Исплата прве и друге рате извршена је преко Министарства заштите животне средине. Део треће рате у износу 30.000 хиљада динара исплаћен је дана 27. 10. 2008. године по рачуну 92/К, део у износу 13.000 хиљада динара дана 25. 11. 2008. године и остатак дуга у износу 13.326 хиљада динара исплаћен је у 2009. години.

Са истим добављачем закључен је и Уговор о јавној набавци услуга сузбијања крпеља на територији Републике Србије без покрајина и града Београда број 404-02-17/8/08-01 од 4.4.2008. године у поступку с погађањем без претходног објављивања. Уговор је закључен на износ 38.921 хиљада динара. Министарство дана 25.11.2008. године по рачуну број 108/К од 1. 8. 2008. године исплатило је део треће рате у износу 6.500 хиљада динара. Извештаји по оба уговора достављени су Министарству. Надзор – контролу ефикасности спроведених услуга вршио је Пољопривредни факултет у Новом Саду.

в) Са „Мива“ д.о.о. закључен је Уговор о јавној набавци услуга биолошког сузбијања ларви комараца на територији Републике Србије број 404-02-16/18/08-01 од 14.4.2008. године у поступку са погађањем без претходног објављивања. Поступак је спроведен у складу са чланом 23. став 1. тачка 2) Закона о јавним набавкама и достављен извештај Управи за јавне набавке. Вредност уговорених услуга је 132.994 хиљаде динара. Уговорено је плаћање у две рате. Прва рата исплаћена је од стране Министарства заштите животне средине (старо министарство). Део друге рате исплаћен је дана 25.11.2008 у износу 36.000 хиљада динара, а остатак у износу 30.497 хиљада динара исплаћен је у 2009. години, а по рачуну број 16108 од 9. 10. 2008. године Годишњи извештај о извршеном ларвицидном третману достављен је Министарству 20.10.2008. године. Контролу спроведених услуга вршио је Биеколошки центар д.о.о. који је дана 31.10.2008. године Министарству доставио коначни извештај о извршеним услугама мониторинга биолошког сузбијања ларви комараца на територији Републике Србије.

У поступку ревизије нисмо се уверили да су се стекли услови за примену члана 23. став 1. тачка 2) Закона о јавним набавкама у поступку закључивања уговора из тачке б) и в) односно, ово Министарство је требало да спроведе поступак јавне набавке у складу са чланом 20. Закона о јавним набавкама.

г) Пољопривредни факултет Нови Сад и Министарство за заштиту животне средине закључили су Уговор о пружању услуга стручног надзора број 401-00-292/08-01 од 10.4.2008. године. Уговорена вредност услуге је 18.000 хиљада динара. Извештаји у вези са стручним надзором сузбијања крпеља и амброзије достављени су Министарству.

д) Министарство је са Институтом за нуклеарне науке "Винча" закључило Уговор о реализацији пројекта „Систем ране најаве радијационог акцидента“ број 401-00-367/07-01 од 2.8.2007. године Средства за реализацију пројекта обезбеђена су Националним инвестиционим планом. Предмет Уговора је набавка шест ГМ детектора за мерење апсорбоване дозе гама зрачења у ваздуху и шест мерача нивоа падавина и инсталирање те опреме на локацијама Палић, Ниш, Златибор, Врање, Нови Сад и Косовска Митровица. Спроведен је отворени поступак јавне набавке. Рок испоруке и инсталирања био је 60 дана. Уговорена вредност је 2.429 хиљада динара. Чланом 7. Уговора уређено је да у случају да Извршилац не изврши уговорну обавезу у уговореном року, Наручилац има право на наплату пенала у висини од 2 промила укупно уговорене вредности за сваки дан прекорачења уговореног рока, с тим да укупна вредност наплаћених пенала не може прећи 5% укупно уговорене вредности.

Са истим извршиоцем је дана 2. 8. 2007. године за исти пројекат закључен Уговор о реализацији пројекта број 401-00-368/07-01 од 2.8.2007. године чији је предмет набавка софтвера и јединственог информационог система и инсталирање на девет локација за мерење апсорбоване дозе гама зрачења у ваздуху. Средства су обезбеђена Националним инвестиционим планом. Уговорена цена опреме и њено инсталирање је 2.166 хиљада динара. Рок испоруке 60 дана. Институт Винча је дана 25. 1. 2008. године доставио Министарству извештаје о реализацији пројекта. За реализацију наведеног пројекта министар је образовао пројектни тим са задатком да учествује у реализацији пројекта до његовог завршетка. Актом број 532-04-05092/2006-02 од 27. 3. 2008. године, пројектни тим потврдио је да је пројекат реализован.

У складу са закљученим уговорима плаћање ће се извршити у року од 5 дана од дана отклањања евентуалних недостатака у квантитету и квалитету по основу извршене рекламације Наручиоца, односно коначног извршења посла.

Министарство је дана 29. 8. 2008. године извршило пренос средстава Институту у износу 4.595 хиљада динара. Пренос средстава је, по Решењу министра број 401-00-367/1/2007-01 од 22. 8. 2008. године извршен са апропријације 424 – економске класификације 424611 – Услуге очувања животне средине, а на име реализације пројекта „Систем ране најаве радијационог акцидента“. У поступку ревизије није стављена на увид документација – записници о преузимању опреме у складу са чланом 6. Уговора. Имајући у виду да је реч о набавци и инсталирању опреме и набавци софтвера чија је набавка планирана са апропријације 551 – из средстава Националног инвестиционог плана 2007. године, као и да је Министарство животне средине Законом о буџету за 2008. годину имало планирана средства Националног инвестиционог плана у износу 110.644 хиљаде динара на апропријацији 551 и да по овој апропријацији није било извршења у 2008. години, у поступку ревизије, од Министарства је затражено образложење за извршена плаћања Институту. Образложењем бр. /N401-00-876/2009-01 од 15. 9. 2009. године Министарство је обавестило Институцију да у 2008. години за финансирање овог пројекта нису била предвиђена средства у оквиру Националног инвестиционог плана и да је Министарство, као Наручилац посла, извршило исплату из средстава буџета како би извршило своју обавезу преузету закљученим уговором. Исплата је извршена по основу уговора и без испостављене фактуре.

Утврђено је:

Испоручилац није извршио обавезу у уговореном року и по том основу није могла бити извршена исплата из средстава НИП-а у 2007. години. Министарство није у складу са чланом 7. Уговора искористило право на наплату пенала због прекорачења уговореног рока.

Набављена опрема није евидентирана на нефинансијској имовини као опрема за заштиту животне средине, тако да су издаци за набавку опреме потцењени за 4.595 хиљада динара, а за исти износ прецењени расходи услуга очувања животне средине.

Министарство не располаже документацијом – записницима о преузимању опреме, што је супротно члану 6. Уговора.

Плаћање добављачу – извршиоцу није извршено на основу валидне рачуноводствене исправе – нема фактуре и записника о преузимању опреме, чиме је поступљено супротно одредбама члана 6. Уговора и члана 16. Уредбе о буџетском рачуноводству.

ђ) Са Градским заводом за заштиту здравља Београд закључен је Уговор број 401-00-222/05-01 од 5.4.2005. године, чији је предмет одржавање у активном стању и сталној приправности Мобилне екотоксиколошке јединице ради изласка на терен у случају хемијских акцидентата. Министарство је у обавези да извршиоцу месечно исплаћује износ од 260 хиљада динара, а на основу испостављеног рачуна и месечног извештаја о извршеној услузи. Анексом бр. 1 Уговора број 401-00-222/2/2005-01 од 27.12.2007. године утврђена је месечна накнада услуга у износу од 300 хиљада динара. Исплата је вршена на основу достављених фактура Градског завода за јавно здравље.

е) Министарство животне средине и просторног планирања је са Заводом за јавно здравље Београд закључило Уговор о регулисању права и обавеза у вршењу послова контроле квалитета ваздуха и праћењу утицаја загађеног ваздуха број 353-01-134/08-02 од 24.7.2008. године. Уговор је закључен за период од 1. 7. 2008. до 31. 12. 2008. године. Вредност уговорених услуга је 1.524 хиљаде динара. Извештај је достављен Министарству дана 10. 2. 2009. године.

ж) Министарство животне средине и просторног планирања закључило је са ЈКП Комуналац Лучани Уговор за финансирање услуге заштите животне средине у време одржавања 48. Сабора трубача у Гучи број 401-00-42/2008-01 од 5.8.2008. године у износу 10.000 хиљада динара. Пренос средстава извршен је 8. 8. 2008. године. Наменско коришћење средстава и извештај са спецификацијом утрошених средстава достављен је Министарству дана 9. 2. 2009. године.

з) Институт за биолошка истраживања „Синиша Станковић“ и Министарство науке и заштите животне средине закључили су Уговор о пружању услуга реализације пројекта „Стандардизације и хармонизација техника за израду популационих студија риба из фамилије јесетри и вештачко размножавање“ број 401-00-401/06-01 од 23.6.2006. године. Вредност прве фазе пројекта је 1.180 хиљада динара и закључен је Анекс Уговора број 401-00-401/1/06-01 од 26.3.2008. године, којим је констатовано да је наручилац прихватио Извештај о реализацији прве фазе пројекта у вредности 578 хиљада динара. У складу са уговорном обавезом Институт је доставио Министарству Извештај о реализацији друге фазе пројекта и финансијски извештај са спецификацијом трошкова.

и) Уговор о јавној набавци услуга имплементације трогодишњег плана едукације број 404-02-127/6/07-01 од 17. 12. 2007. године Министарство је закључило са „Отвореним универзитетом“ д.о.о. и понуђач је изабран у поступку јавне набавке са погађањем. Уговорена цена је 114.000 хиљада динара. Рок за извршење је 31. 12. 2010. године. Дана 7. 2. 2008. године закључен је Анекс 1 Уговора број 404-02-127/7/07 од 7.2.2008. године којим је утврђена обавеза Министарства да до 31. 3. 2008. године изврши уплату у износу 20.000 хиљада динара, а до 30. 6. 2008. године износ од 10.000 хиљада динара. Износ од 10.000 хиљада динара Министарство животне средине и просторног планирања уплатило је 6. 8. 2008. године. „Отворени универзитет“ доставио је извештај о реализацији пројекта за период од 15. 12. 2007. до 31. 3. 2008. и период од 1. 4. 2008. до 30. 6. 2008. године.

4. Министарство науке и технолошког развоја исказало је расходе на конту 424621 – Услуге науке у износу од 4.764.500 хиљада динара.

У оквиру ове класификације ревизијом су обухваћени расходи по програмима на име иновационог програма, финансирања часописа, промоције и популаризације науке, наунотехнолошког програма „Винча“, суфинансирања научних скупова, програма научноистраживачких активности и том приликом је утврђено:

I. Иновациони програми

а) Уговор број 401-00-00144/2008-01-ИПТир 1./35 од 12.10.2008, закључен између Министарства, Златарне Цеље д.о.о. Research&Consulting и руководиоца пројекта, физичког лица, из Београда, за реализацију пројекта Развој нове денталне легуре с високим % злата.

Вредност пројекта је 8.691 хиљада динара. Удео Министарства у укупној цени пројекта по овом уговору је 4.000 хиљада динара. Министарство је у складу са одредбама закона о иновационој делатности спровело Јавни позив за пријаву и учешће у иновационим пројектима, по Програмима иновационе делатности утврђеним за 2007. годину. Плаћање је извршено 30. 12. 2008. године у износу 2.000 хиљада динара. Плаћање друге рате није извршено до 17. 9. 2009. године.

б) Са Таргон д.о.о. закључен је Уговор за иновациони пројекат.

Вредност пројекта по уговору је 14.000 хиљада динара. Удео Министарства у финансирању иновационог пројекта је 4.000 хиљада динара. Финансирање је у складу са Одлуком о распореду средстава за финансирање захтева физичких лица-иноватора и финансирање иновационих пројеката правних лица пријављених по јавном позиву од 31. 12. 2007. године.

Са истим носиоцем пројекта закључен је уговор за иновациони пројекат „Наутички TIME SHARING АКЦИОНАРСКИ МОДЕЛ“. Уговорен је износ 22.000 хиљада динара. Удео Министарства у финансирању иновационог пројекта је 4.000 хиљада динара.

Укупно пренета средства Министарства предузећу Таргон д.о.о. износе 4.000 хиљада динара а пренос средстава извршен је 18. 12. 2008. године.

Министарство је због неиспуњења уговорних обавеза обавестило Таргон д.о.о. да је искључен из пројекта, затражен је повраћај средстава и истовремено је обавештен да ће се у противном повраћај средстава остварити судским путем.

в) Министарство и предузећа DUOCHEM д.о.о. закључили су уговор за реализацију Иновационог пројекта „Изградња и фазе производно-административног објекта“. Вредност иновационог пројекта је 124.622 хиљаде динара. Удео Министарства у финансирању иновационог пројекта утврђен је у износу 4.000 хиљада динара.

II. Финансирање часописа

На конту 424621 – Услуге науке, књижени су трошкови суфинансирања издавања часописа у складу са Законом о научноистраживачкој делатности⁹⁵ и Критеријумима за суфинансирање научних часописа по јавном позиву за 2008. годину и Одлуком о додели и исплати средстава за учешће у финансирању издавања научних часописа.

а) Уговор о суфинансирању издавања часописа за популаризацију науке "АСТРОНОМИЈА" закључен је између Министарства и СЗР СПРЕМО из Новог Сада.

Достављен је Извештај и приложене фотокопије рачуна и Спискови часописа по јавном позиву за 2008. годину, из кога се закључује да је издато шест бројева у тиражу по 2000 комада. Уговорену обавезу Министарство је исплатило у износу 200 хиљада динара.

б) Уговор о суфинансирању издавања часописа за популаризацију науке "ПЛАНЕТА", закључен између Министарства и БЕЛМЕДИА.

Издавач је доставио Извештај и приложио фотокопије рачуна и Спискове часописа по јавном позиву из кога се закључује да је издато пет бројева и уговорну обавезу Министарство је платило у износу 200 хиљада динара.

III. Промоција и популаризација науке

Одлука о активности и додели средстава намењених за финансијску подршку ПРОГРАМУ ПОДСТИЦАЊА, ПРОМОЦИЈЕ И ПОПУЛАРИЗАЦИЈЕ НАУКЕ у 2008. години, број 451-03-00723/2008-02 од 21. 4. 2008. године. Саставни део Одлуке је Преглед приспелих пријава по јавном позиву Министарства објављеном новембра 2007. године за активности у 2008. години.

а) Закључен је Уговор о финансијској подршци за реализацију активности из програма промоције и популаризације науке у 2008. години. Вредност уговора је 1.000 хиљада динара између Министарства и „Задужбине Илије М. Коларца“. Задужбина је доставила преглед одржаних програма из природних наука у 2008. години, са спецификацијом трошкова и доказима о наменском трошењу средстава у вези с реализацијом програма.

б) У оквиру програма и популаризације науке Министарство и ЈС РТС-Радио Београд, закључили су уговор о финансијској подршци за реализацију активности из програма промоције и популаризације науке у 2008. години, пројекат „Наука на мрежи“, у сврху континуиране медијске промоције и популаризације науке и научноистраживачког рада и резултата у базичним областима. Уговором је утврђено да финансијска подршка Министарства износи 1.200 хиљада динара. Радио Београд је доставио Извештај о утрошеним средствима за 2008. годину и Извештај о темама и саговорницима 53 емисије Соларис са структуром трошкова у реализацији пројекта.

⁹⁵ „Службени гласник РС“, бр. 110/2005 и 50/06

IV. Научнотехнолошки програм Винча

Склопљен је Уговор између Министарства и регистроване НИО – Институт за нуклеарне науке „Винча“ за реализацију Научнотехнолошког програма Винча за период 2008–2010, који се састоји од 5 пројеката у вези с уклањањем свежег нуклеарног горива. Плаћање је реализовано у 13 уплата, закључно са 23. 1. 2009. год., у укупном износу 339.416 хиљада дин.

Институт Винча је о року доставио Годишње извештаје о активностима научнотехнолошког програма Винча по пројектима.

V. Учешће у суфинансирању

Министарство је закључило уговор са Кристал Инфиз о учешћу у суфинансирању научног скупа у 2008. години, у износу 150 хиљада динара. Плаћање је извршено 12. 5. 2008. године у износу 150 хиљада динара.

Организатор је 3. 9. 2008. године доставио Извештај о одржаном научном скупу у периоду од 29. 6. до 1. 7. 2008. године, и финансијски извештај о утрошеним средствима (копије рачуна).

VI. Програм научноистраживачке активности

а) Министарство је закључило уговор са Српском академијом наука о финансирању програма научноистраживачког рада САНУ, за период 1. 1. до 31. 12. 2008. године, у складу с Програмом. Уговорени износ средстава је 55.000 хиљада динара, на годишњем нивоу према уговореној динамици. Плаћање је извршено у пет рата. Извештај о реализованим активностима с финансијским извештајем достављен је у договореном року.

б) Одлука број 401-00-106/08-02-1 од 20. 8. 2008. године, о распореду средстава за финансирање научноистраживачког рада Матице српске у 2008. год. на 22.238 хиљада динара. Саставни део Одлуке је Програм научноистраживачке делатности Матице српске за 2008. год. Министарство је закључило уговор, број 401-00-106/08-02-2 од 25. 8. 2008. године, о финансирању програма научноистраживачког рада Матице у 2008. години. Уговорена вредност средстава је 22.238 хиљада динара. Пренос средстава извршен је у уговореном износу 22.238 хиљада динара, и то: 26. 2. 2008. године у износу 4.640 хиљада динара; 12. 8. 2008. године у износу 4.640 хиљада динара; 9. 9. 2008. године у износу 7.000 хиљада динара и 24. 10. 2008. године у износу 5.958 хиљада динара. Матица је 14. 1. 2009. године доставила извештај о раду за 2008. годину, с финансијским извештајем о утрошку средстава.

в) Министарство је закључило уговор са Заводом за уџбенике и наставна средства у укупном бруто износу 25.950 хиљада динара. Предмет уговора је финансирање припреме српске енциклопедије у 2008. години, у складу са Одлуком Министарства, број 451-03-92/08-02/1 од 20. 8. 2008. године. Извештај о раду Српске енциклопедије у 2008. години и финансијски извештај достављени су 8. 4. 2009. године.

Остале специјализоване услуге – Конто 424900

У Билансу прихода и расхода за 2008. годину на конту 424900 – Остале специјализоване услуге исказани су расходи у износу од 1.427.505 хиљада динара, и тестирани су **Министарство животне средине и просторног планирања, Министарство економије и регионалног развоја и Министарство за Косово и Метохију.**

5. Министарство заштите животне средине исказало је расходе на конту 424911 – Остале специјализоване услуге, износ 117.240 хиљада динара. У поступку ревизије тестиран је износ од 27.905 хиљада динара.

а) Министарство заштите животне средине и Геосонда а. д. закључили су Уговор за извођење радова на санацији колектора Кривељске реке број: 404-02-104/10/07-01 од 31. 10. 2007. године. Уговорена вредност радова је 43.555 хиљада динара, а пренос средстава авансно 40%, а остатак кроз петнаестодневне привремене ситуације оверене од овлашћеног надзорног органа и парафиране од стране корисника средстава НИП-а. Плаћање аванса извршено је 8. 11. 2007. године у износу 17.422 хиљаде динара са апропријације 551111. Рок за завршетак радова био је 60 дана од дана потписивања уговора и уплате аванса, што значи да је завршетак радова требало да буде реализован у јануару 2008. године. Коначан рачун број 18/08 испостављен је 29. 7. 2008. године и исплата је извршена 7. 8. 2008. године у износу 19.053 хиљаде динара са економске класификације 424911 – Остале специјализоване услуге.

На захтев државног ревизора, Министарство је доставило писано образложење број 401-00-876/2009-01 од 15. 9. 2009. године о извршеној исплати радова у 2008. години. У образложењу се наводи да је плаћање извршено из средстава буџета јер у 2008. години за финансирање ових радова средства нису била предвиђена у оквиру Националног инвестиционог плана.

б) На основу члана 41. Закона о геолошким истраживањима Влада је донела Уредбу о утврђивању Програма извођења геолошких истражних радова за 2008. годину. У складу са Уредбом, а на основу спроведеног конкурса Министарство је у 2008. години закључило Уговоре за 49 пројеката о извођењу геолошких истраживања у укупном износу 100.000 хиљада динара. У поступку ревизије извршен је увид у документацију следећих уговора:

- Са Геолошким институтом Србије и Рударско-геолошким факултетом уговорен је пројекат „Истраживање, оптимално коришћење и одрживо управљање подземним водним ресурсима Србије“. Уговорена вредност радова је 2.000 хиљада динара. Рок за извршење радова био је 30. 11. 2008. године.
- Са Рударско-геолошким факултетом уговорен је пројекат „Хидрогеолошка истраживања за потребе израде геолошког и хидрогеолошког информационог система националног парка Ђердап“. Вредност уговорених истраживања је 2.000 хиљада динара. Рок је био 30. 11. 2008. године. Министарство је по авансној ситуацији број 320/3 од 24. 7. 2008. године извршило пренос средстава у износу 1.000 хиљада динара дана 22. 8. 2008. године. По првој привременој ситуацији од 1. 10. 2008. исплата је извршена 28.10.2008. године у износу 600 хиљада динара, а по окончаној ситуацији од 18.11.2008. године исплаћено је 400 хиљада динара дана 2. 12. 2008. године. Извештај-елаборат о изведеним хидрогеолошким истраживањима достављен је Министарству.

- Са предузећем „Геа кварц“ уговорен је пројекат „Геолошка истраживања тресета у квартарним седиментима Дунава“. Уговорена вредност је 1.000 хиљада динара. Рок за извршење радова био је 30. 11. 2008. године. „Геа кварц“ је био у обавези да достави коначну ситуацију, коначан извештај о изведеним радовима или елаборат и записник о техничком пријему радова. Коначна ситуација број 16/08 испостављена је Министарству дана 1. 12. 2008. на износ од 1.000 хиљада динара. Плаћање извршено 15.8. 2008. године – 500 хиљада динара, 17. 10. 2008. године – 300 хиљада динара и 11. 12. 2008. године – 200 хиљада динара.
- Са „СЕЕ“ д.о.о. предмет уговора је „Израда дигиталне верзије геолошког атласа Србије“. Уговорена вредност је 450 хиљада динара. Рок за извршење радова био је 30.11.2008. године. „СЕЕ д.о.о.“ је био у обавези да достави коначну ситуацију, коначан извештај о изведеним радовима или елаборат и записник о техничком пријему радова. Коначан извештај достављен је 18.12.2008. године и Коначна ситуација бр. 05-12 од 5.12.2008. године на износ од 452 хиљаде динара. Плаћање извршено 4.9.2008. године – авансно 225 хиљада динара, 5. 11. 2008 – по првој привременој ситуацији – 135 хиљада динара и 17.12.2008. године по коначној ситуацији – 90 хиљада динара.

в) Културни центар Панчево и Министарство животне средине и просторног планирања закључили су Уговор о суфинансирању пројекта број 401-00-53/08-01 од 14.8.2008. године за реализацију 13. Бијенала уметности у Панчеву. Износ који је Министарство суфинансирало је 150 хиљада динара. Пренос средстава извршен је дана 29. 8. 2008. године. Финансијски извештај о реализацији манифестације достављен је Министарству.

г) Туристичка организација општине Александровац и Министарство животне средине и просторног планирања закључили су Уговор о суфинансирању привредно-туристичке манифестације „Жупска берба 2008“ број 401-00-120/2008-01 од 15.9.2008. године. Министарство је на име суфинансирања определило средства у износу 800 хиљада динара и извршило пренос средстава дана 29.9.2008. године. Туристичка организација је била у обавези да до 31.10.2008. године достави писани извештај о реализацији манифестације и финансијски извештај о укупним трошковима са спецификацијом утрошених средстава. Извештај о реализацији са утрошком средстава достављен је Министарству.

д) „Аспрес“ и Министарство заштите животне средине закључили су Уговор о суфинансирању Пројекта „Еко-лист“, информативно гласило број 401-00-00111/2008-01 од 11.2.2008. године. Министарство је на име суфинансирања определило средства у износу 800 хиљада динара и извршило пренос средстава у износу 300 хиљада динара дана 12.9.2008. године. „Аспрес“ је био у обавези да до 15.6.2008. године достави писани извештај о реализацији манифестације и финансијски извештај о укупним трошковима са спецификацијом утрошених средстава. Финансијски извештај за пројекат „Еко-лист“ достављен је Министарству.

ђ) МБ филм и Министарство животне средине и просторног планирања закључили су Уговор о суфинансирању снимања документарног – еколошко-туристичког филма „Голија“ број 401-00-103/08-01 од 22.9.2008. године. Министарство је на име суфинансирања определило средства у износу 452 хиљаде и извршило пренос средстава дана 1. 10. 2008. године. МБ филм је био у обавези да до 31.12.2008. године достави писани извештај о реализацији филма и финансијски извештај о укупним трошковима са спецификацијом утрошених средстава. До дана завршетка вршења ревизије извештај није достављен.

б. Министарство економије и регионалног развоја исказало је расходе на конту 424911 – Остале специјализоване услуге, износ 474.192 хиљаде динара.

Ревизијом су обухваћена средства за ове намене распоређена Законом о буџету Републике Србије за 2008. годину на разделу 15, функционална класификација 410 и функционална класификација 474 вишенаменски развојни пројекти.

У оквиру наведене апропријације, на функционалној класификацији 410, Републичкој агенцији за развој малих и средњих предузећа и предузетништва опредељено је 271.811 хиљада динара, Акредитационом телу 24.000 хиљада динара, Институту за стандардизацију Србије 109.100 хиљада динара, Акцијском фонду 3.000 хиљада динара и за остале специјализоване услуге 60.000 хиљада динара. Средства су опредељена на основу усвојеног финансијског плана наведених корисника за буџетску годину, а правдају се Закључком Владе којим се прихвата Годишњи извештај о раду.

Посматрана апропријација на функционалној класификацији 410 извршена је у 2008. години у износу 404.911 хиљада динара или са 86,54%.

Тестирањем специјализованих услуга обухваћен је износ од 404.911 хиљада динара, са функционалне класификације 410 и износ од 5.782 хиљаде динара са осталих функционалних класификација, што чини 86,61% ових расхода Министарства економије и регионалног развоја и то:

а) Републичкој агенцији за развој малих и средњих предузећа и предузетништва пренета су средства у износу планираних, и то 271.811 хиљада динара. Влада је Закључком бр. 021-1760/2009 од 2.4.2009. године прихватила Годишњи извештај о раду Републичке агенције за развој малих и средњих предузећа и предузетништва.

Текући рачун Агенције преко кога се дозначују буџетска средства је у оквиру консолидованог рачуна трезора и на дан 31.12.2008. године стање на рачуну износи 41.634 хиљаде динара, што чини 15,3% укупно пренетих средстава. Агенција води пословне књиге у складу са Законом о рачуноводству и ревизији и Завршни рачун предаје Народној банци Србије.

Увидом у финансијске извештаје за 2008. годину, установљено је да средства буџета дозначена преко економске апропријације 424000 Министарства економије и регионалног развоја чине 97% укупних средстава агенције у 2008. години.

б) Министарство економије и регионалног развоја је Акредитационом телу пренело опредељени износ средстава Законом о буџету за 2008. године и то 24.000 хиљада динара.

Увидом у достављене финансијске извештаје, стање новчаних средстава на дан 31.12.2008. године на текућим рачунима Акредитационог тела износило је 17.981 хиљаду динара, од чега је на рачуну буџетских средстава 2.001 хиљада динара.

Дописом бр. 401-00-1559/2009-05 од 9. 7. 2009. године, Министарство економије и регионалног развоја обратило се Републичком секретаријату за законодавство за мишљење и доставило Финансијски извештај Акредитационог тела Србије за 2008. годину у складу са чланом 47. став 1. Пословника Владе⁹⁶.

Влада до дана завршетка ревизије није дала сагласност на Финансијски извештај Акредитационог тела Србије за 2008. годину.

в) Институту за стандардизацију Србије са апропријације 424000 Министарства економије и регионалног развоја пренета су средства у износу планираних, 109.100 хиљада динара. Институт је дана 27.7.2009. године доставио Министарству Финансијски извештај за 2008. годину. Увидом у достављени извештај утврђено је да је на дан 31.12.2008. године Институт на текућем рачуну буџетских средстава исказао стање у износу 35.941 хиљада динара, што чини 33% укупно одобрених средстава за 2008. годину.

Министарство није ставило на увид сагласност Владе на финансијски извештај Института за стандардизацију Србије.

Укупна новчана средства код ових корисника на буџетским рачунима на дан 31.12.2008. године износе 79.576 хиљада динара, што чини 19,65% укупно пренетих средстава.

Ови корисници јавних средстава немају обавезу да на крају буџетске године изврше повраћај неутрошених средстава већ их задржавају и преносе у наредну буџетску годину.

С функционалне класификације 474 – Вишенаменски развојни пројекти, Министарство економије и регионалног развоја платило је ЈП Водовод – Врање, по авансном рачуну бр. 0008 од 24.11.2008. године и Уговору бр. 401-00-2035/2008 од 19.11.2008. године износ од 3.304 хиљаде динара. Предмет Уговора је израда документације Претходне студије оправданости и Генералног пројекта водоснабдевања за општину Трговиште.

Утврђено је да Министарство није спровело књижења преко конта 123200 – Дати аванси у својим помоћним евиденцијама у складу са чланом 11. Правилника о стандардном класификационом оквиру и Контном плану за буџетски систем⁹⁷ и није извршило попис потраживања за авансе са стањем на дан 31.12.2008. године и исказало у Извештају о попису за 2008. годину у складу са чланом 18. Уредбе о буџетском рачуноводству.

7. Министарство за Косово и Метохију исказало је укупне расходе за остале специјализоване услуге у износу 41.466 хиљада динара. Тестирани су расходи у износу 22.299 хиљада динара.

⁹⁶ „Сл. гласник РС“ бр. 61/06 и 69/08

⁹⁷ „Сл. гласник РС“, бр. 20/07 ..... 63/07

а) Дана 3. 6. 2008. године Министарство је с предузећем за екологију и заштиту околине ЕЗО ГРУПОМ д.о.о. закључило Уговор број: 404-02-37/9/2008-02. Предмет уговора је израда пројекта за организовано чишћење и прераду опасног отпада са организованим сакупљањем и прерадом отпадних уља на територији Републике Србије – АП Косова и Метохије. Уговор је закључен по спроведеном поступку јавне набавке мале вредности. Вредност уговорених услуга је 2.649 хиљада динара. Рок за извршење уговорене услуге је најкасније 30 дана од дана закључења Уговора. Пројекат је завршен и достављен Министарству дана 2. 7. 2008. године.

б) Са удружењем грађана „Мултидисциплинарни центар за постизање интеграционих процеса и хармонизацију права“ Министарство је дана 12.12.2008. закључило Уговор број: 401-00-640/0/02. Уговор је закључен за израду истраживачке студије – Пројекта „Својинскоправни односи и заштита имовине и имовинских интереса Републике Србије и њених грађана на Косову и Метохији“, с предлозима за ефикасно остваривање власничких права на непокретностима, ограниченим или одузетим у периоду од 1945. до 2008. године. Уговорени износ је 3.200 хиљада динара. Средства су пренета авансно дана 30.12.2008. године. Рок за завршетак пројекта је био 30. 4. 2009. године. У поступку ревизије која је вршена код Министарства утврђено је да **Пројекат није завршен**, а Министарство је дана 13. 8. 2009. године упутило допис Удружењу којим је одредило накнадни рок од петнаест дана за извршење уговорне обавезе, извршило обрачун уговорне казне у складу са одредбама члана Уговора и удружењу грађана наложило да изврши уплату пенала.

в) Дана 14.12.2007. године Министарство је са физичким лицем закључило Уговор о ауторском раду број: 401-00-60/3/07-04. Уговор је закључен на основу спроведеног поступка јавне набавке мале вредности. Предмет Уговора је израда Пројекта унапређења процеса управљања и организације у Министарству за Косово и Метохију. Нето уговорени износ 2.450 хиљада динара. Пренос средстава по Уговору извршен је авансно дана 4. 3. 2008. године. Рок за израду пројекта био је 30. 6. 2008. године. Пројекат није завршен у уговореном року.

У поступку ревизије није стављен на увид доказ да су предузете мере за повраћај средстава и наплате пенала утврђене чланом 5. Уговора.

г) Дана 3. 4. 2008. године закључен је Уговор са Институтом 4С из Брисела број: 00-00-21/08-02. Уговор је закључен у складу са чланом 98. став 1. тачке 3. и 9. Закона о јавним набавкама. Предмет Уговора је пружање услуга припреме комуникационе стратегије Републике Србије у европском и светском јавном мњењу, а у циљу обезбеђења подршке домаће и стране јавности за спровођење политике Владе за очување АП КиМ у саставу Србије. Чланом 5. Уговора уређено је да ће давалац услуга пружати услуге наредних 6 месеци почев од 21.3.2008. године. Уговорена цена је 90.800 EUR. У складу са чланом 6. Уговора давалац услуга био је у обавези да по реализацији Уговора достави писани извештај о реализацији уговорених услуга.

У поступку ревизије није пружен на увид писани извештај као доказ да је услуга извршена, што је супротно одредбама члана 16. Уредбе о буџетском рачуноводству.

д) С Факултетом организационих наука закључен је Уговор број: 404-02-38/2/2008-02 за израду Пројекта „Израда стратешких планова локалног економског развоја и њихова имплементација од стране представника локалних самоуправа на КиМ“ од 29.5.2008. године. Уговор је закључен у складу са чланом 2. став 1. тачка 1. Закона о јавним набавкама. Уговорени износ за пројекат је 1.800 хиљада динара без ПДВ-а. Дана 23. 6. 2008. године извршен је пренос средстава Факултету у износу 2.124 хиљаде динара (са ПДВ-ом). Пројекат је завршен и достављен Министарству у уговореном року.

ђ) С „Политикум“ д.о.о. Министарство је дана 4. 4. 2008. године закључило Уговор број: 000-00-23/08-02. Уговор је закључен у складу са чланом 98. став 1. тачка 9. Закона о јавним набавкама. Предмет Уговора је спровођење пројекта „Истраживање ставова грађана Србије о актуелној ситуацији на Косову и Метохији“. Уговорени износ је 3.375 хиљада динара. Пренос средстава извршен је дана 17. 4. 2008. у износу од 2.124 хиљаде динара и 12. 5. 2008. године у износу од 1.868 хиљада динара. Истраживање је обављено и достављено Министарству.

е) Министарство је са Центром за био-психосоцијалне студије „Панацеа“ закључило Уговор број 401-00-638/08-02 дана 12.12.2008. године. Уговорена цена је 3.200 хиљада динара. Уговор је закључен у складу са чланом 98. став 1. тачка 9. Закона о јавним набавкама. Предмет Уговора је реализација пројекта Истраживање и развој модела запошљавања и samozapoшљавања незапослених лица са КиМ. Пренос средстава је извршен 30.12.2008. године авансно. Рок за израду студије је 30. 5. 2009. године.

2.4.2.1.10. Материјал – Конто 426000

Материјал за саобраћај – Конто 426400

У Билансу прихода и расхода за 2008. годину на конту 426400 – Материјал за саобраћај исказани су расходи у износу од 3.001.386 хиљада динара. Издаци за бензин и дизел гориво директних корисника буџета износе 1.726.829 хиљада динара.

Тестирање ових расхода извршено је код: **Министарства економије, Министарства за Косово и Метохију, Министарства трговине и услуга, Управе за заједничке послове републичких органа и Министарства финансија – Управе царина.**

1) Министарство економије исказало је укупне издатке у 2008. години у износу од 25.000 хиљада динара.

Министарство економије је, у складу са чланом 23. став 1. тачка 1) Закона о јавним набавкама, спровело поступак јавне набавке с погађањем без претходног објављивања и закључило Уговор о купопродаји бонова за гориво са понуђачем НИС А.Д. Петрол-Југопетрол. По извршеној уплати благајна бензинских бонова Трезора преузима вредносне бонове. Издавање бонова из благајне врши се на основу писаног одобрења секретара Министарства. Путни налози за аутомобил издају се за период од месец дана. У путном налогу води се евиденција о датуму када је извршена вожња, релацији, времену поласка и доласка, пређеним километрима, стању километар-сата и евиденција о гориву – датуму куповине горива, стању колиметар-сата и количини купљеног горива, броју рачуна и износу. Уз путни налог приложени су рачуни НИС-а о извршеној куповини горива.

2) Министарство за Косово и Метохију исказало је издатке за бензин и дизел гориво у износу од 20.616 хиљада динара.

Тестирањем је утврђено да је Министарство спровело поступак јавне набавке бонова за гориво и закључило Уговор о купопродаји бонова за гориво.

По извршеном плаћању рачуна добављача, преузимају се бонови и предају у благајну бонова за гориво која је организована при Управи за трезор.

Задужење возача за бонове у службене сврхе врши се на основу писаног одобрења Министарства којим је утврђен износ задужења.

Путни налози за аутомобил издају се за месец дана и на њима се води евиденција о датуму када је извршена вожња, релацији, времену поласка и доласка, пређеним километрима, стању километар-сата, као и евиденција потрошње горива – извршене куповине горива у току месеца и потписани су од стране возача.

Извршене куповине горива документују се доставом рачуна на основу којих Министарство издаје писано одобрење за исплату, односно издавање бонова.

У помоћним књигама Министарство води аналитичку евиденцију о потраживањима по основу бензинских бонова од радника.

3) Министарство трговине и услуга исказало је издатке за бензин и дизел гориво у 2008. години у износу од 20.690 хиљада динара.

Министарство трговине спровело је поступак јавне набавке новчаних бонова за гориво и закључило Уговор о купопродаји бонова за гориво. Плаћање бонова врши се сукцесивно, у складу с потребама Министарства. Преузимање и издавање бонова врши се преко благајне бензинских бонова трезора. Евиденција о извршеним вожњама и утрошеним бензинским боновима – набавци горива води се уредно на путним налозима за возило. Рачуни за купљено гориво приложени су уз путни налог и одобрење Министарства за исплату. Министарство води посебну евиденцију о правдању горива по возилу на месечном нивоу, између осталог о броју пређених километара и просечној потрошњи горива која је оверена од стране шефа одсека /руководиоца групе и начелника одељења.

4) Управа за заједничке послове републичких органа исказала је издатке за бензин и дизел гориво у износу од 110.850 хиљада динара.

Утврђено је да Управа за заједничке послове није спровела поступак јавне набавке за набавку бонова за гориво у износу 110.850 хиљада динара, како је то предвиђено одредбама чл. 20. и 23. Закона о јавним набавкама. Набавка бонова је вршена без закљученог уговора. Набавка бонова за гориво вршена је од добављача НИС – Југопетрол. За набављене бонове задужује се благајна бензинских бонова Трезора из које се врши даље издавање бонова корисницима. Потрошња горива и дневни рад путничког аутомобила евидентира се на путном налогу који се издаје на период од месец дана. Управа за заједничке послове прати утрошак горива по возилима и корисницима, о чему сачињава месечне и годишње извештаје о пређеној километражи и утрошку горива. У Управи се води евиденција о потраживањима на основу издатих бонова за гориво аналитички по раднику.

Извршене куповине горива документују се доставом рачуна на основу којих Управа за заједничке послове издаје писано одобрење за исплату, односно издавање бонова.

5) Министарство финансија – Управа царина исказало је укупне издатке за бензин и дизел гориво у износу од 48.535 хиљада динара.

Министарство финансија – Управа царина је, на основу спроведеног поступка јавне набавке с погађањем, закључило Уговор о купопродаји енергената – дизел горива и бензина путем вредносних бонова са Нафтном индустријом Србије а.д. Бензински бонови се набављају на основу месечних потреба које су исказале царинарнице и организационе јединице Управе царина. За набављене бонове задужује се благајна бензинских бонова Управе из које се даље врши пренос на царинарнице према достављеним потребама. Бонови из благајне издају се возачима уз признаницу оверену од стране примаоца-возача као и налогодавца, контролора, лица које одобрава и лица које књижи. О извршеном утрошку бонова – набавци горива приложени су рачуни добављача. Путни налози за путнички аутомобил су уредно попуњени – евидентира се датум и време поласка и доласка, релација, број пређених километара и стање километар-сата и потписани су од стране контролора.

Утврђено је:

Ревидирани корисници, осим Управе за заједничке послове, спровели су поступак јавне набавке бонова за гориво и закључили уговоре о купопродаји бонова за гориво.

По извршеном плаћању рачуна добављача, преузимају се бонови и предају у благајну бонова за гориво која је организована при Управи за трезор, осим код Управе царина која има своју благајну бонова.

Задужење возача за бонове у службене сврхе врши се на основу писаног одобрења Министарства којим је утврђен износ задужења.

Путни налози за аутомобил издају се за месец дана и на њима се води евиденција о датуму када је извршена вожња, релацији, времену поласка и доласка, пређеним километрима, стању километар-сата, као и евиденција потрошње горива – извршене куповине горива у току месеца.

Код ревидираних корисника постоје евиденције о набављеним и издатим боновима по лицима и прати се утрошак горива на месечном нивоу по возилу као и просечна потрошња.

Извршене куповине горива документују се доставом рачуна на основу којих Министарство издаје писано одобрење за исплату, односно издавање бонова.

У помоћним књигама Министарства углавном се води аналитичка евиденција о потраживањима по основу бензинских бонова од радника.

2.4.2.1.11 Амортизација – Конто 431100

У Билансу прихода и расхода за 2008. годину на ОП – 2199 исказани су трошкови амортизације у износу од 103 хиљаде динара.

Исказани износ се у целости односи на расход исказан код корисника „Подунавски управни округ“.

Корисник буџетских средстава Подунавски управни округ користи пословни простор чији је власник Општина Смедеревска Паланка.

Смедеревска Паланка, власник простора, рефундира од Подунавског управног округа, сразмерно површини коју он користи, трошкове струје, воде, осигурања, чишћења, обезбеђења објекта и амортизације.

На основу достављених рачуна од стране власника, Општине Смедеревска Паланка, Подунавски управни округ, корисник простора, књижи достављени обрачун амортизације у својим пословним књигама на конту 431000 – Амортизација некретнина и опреме уместо 421600 – Закуп имовине и опреме, што је у супротности с Правилником о стандардном класификационом оквиру и Контном плану за буџетски систем⁹⁸.

Чланом 11. Закона о изменама и допунама Закона о буџету Републике Србије за 2008. годину⁹⁹ регулисано је да се директни и индиректни корисници буџетских средстава који користе пословни простор у државној својини корисника буџета и у целини или делимично финансирају средствима буџета и за пословни простор у државној својини корисника средстава буџета, аутономних покрајина, градова и општина, не плаћају закуп у 2008. г.

Утврђено је:

Корисник буџетских средстава, Подунавски округ књижио је трошкове закупа пословних просторија, у износу 103 хиљаде динара, на рачуну расходи амортизације уместо на рачуну закуп имовине и опреме, што је супротно одредбама Правилника о стандардном класификационом оквиру и Контном плану за буџетски систем¹⁰⁰.

Корисник буџетских средстава, Подунавски округ, платио је закуподавцу Општини Смедеревска Паланка, сразмерно површини просторија које користи, трошкове струје, воде, осигурања и чишћења, обезбеђења просторија и амортизације, у износу 103 хиљаде динара. На тај начин поступило се супротно одредбама члана 11. Закона о изменама и допунама Закона о буџету Републике Србије за 2008. годину¹⁰¹ којим је предвиђено да се директни и индиректни корисници буџетских средстава који користе пословни простор у државној својини и у целини или делимично финансирају средствима буџета и пословни простор у државној својини корисника средстава буџета, аутономних покрајина, градова и општина.

⁹⁸ „Сл.гласник РС“, бр. 20/07 .... 26/09

⁹⁹ „Сл. гласник РС“, бр. 102/98

¹⁰⁰ „Сл. гласник РС“, бр. 20/07.... 26/09

¹⁰¹ „Сл. гласник РС“, бр.102/98

б) Директни корисници средстава буџета у 2008. години исказали су сопствене приходе, а не само приходе из буџета и донација и били су у обавези, сагласно члану 12. Закона о буџету Републике Србије за 2008. годину, да умање обрачунату амортизацију средстава за рад сразмерно делу средстава обезбеђених из буџета и средстава остварених по основу донација. Неутврђивање амортизације на наведени начин има за последицу нетачно утврђивање финансијског резултата. У поступку ревизије није се могло утврдити у ком износу наведена неправилност утиче на исказивање исправке вредности, нето вредности и резултата јер се није могла утврдити структура набављене нефинансијске имовине у 2008. години, већ само износ издатака за набавку исте.

2.4.3. Утврђивање резултата пословања

Извештај Биланс прихода и расхода саставни је део Завршног рачуна буџета Републике Србије у складу са чланом 65. Закона о буџетском систему¹⁰².

У Извештају биланс прихода и расхода обухваћени су текући приходи и примања од продаје нефинансијске имовине директних корисника буџета Републике (извор 01), текући приходи и примања од продаје нефинансијске имовине из изворних активности директних корисника буџета Републике, као и расходи и издаци за набавку нефинансијске имовине извршени из наведених извора за буџетску 2008. годину и то:

- текући приходи и примања од продаје нефинансијске имовине у износу 654.467.784 хиљаде динара;
- текући расходи и издаци за нефинансијску имовину у износу 679.190.665 хиљада динара.

1. Вишак прихода и примања – буџетски суфицит

2. Мањак прихода и примања – буџетски дефицит 24.722.881 хиљада динара.

3. Кориговање вишка, односно мањка прихода и примања у износу од 58.330.456 хиљада динара и то:

- део нераспоређеног вишка прихода и примања из ранијих година који је коришћен за покриће расхода и издатака текуће године 18.536.807 хиљада динара;
- део пренетих неутрошених средстава из ранијих година коришћен за покриће расхода и издатака текуће године 11.043.143 хиљаде динара;
- износ расхода и издатака за нефинансијску имовину, финансирани из кредита 2.666.386 хиљада динара;
- износ приватизационих примања коришћен за покриће расхода и издатака текуће године 26.084.120 хиљада динара.

¹⁰² "Сл. гласник РС", бр. 9/2002, 87/2002, 61/2005 – др. закон, 66/2005, 101/2005 – др. закон, 62/2006 – др. закон, 63/2006 – испр. др. закона и 85/2006

4. Покриће извршених издатака из текућих прихода и примања у износу од 53.609.778 хиљада динара и то:

- утрошена средства текућих прихода и примања од продаје нефинансијске имовине за отплату обавезе по кредитима 33.296.940 хиљада динара;
- утрошена средства текућих прихода и примања од продаје нефинансијске имовине за набавку финансијске имовине 20.312.838 хиљада динара.

5. Вишак прихода и примања – суфицит.

6. Мањак прихода и примања – дефицит 20.002.203 хиљаде динара.

7. Вишак прихода и примања суфицит (за пренос у наредну годину).

Утврђено је да је исказан буџетски дефицит од 20.002.203 хиљаде динара:

– Потцењен за 3.246.594 хиљаде динара, приходе од камата које представљају обрачунату камату на средства консолидованог рачуна трезора укључена у депозит код Народне банке Србије (Напомена бр 2.4.1.1).

– Прецењен за 112.823 хиљаде динара (неодређени приход, Напомена бр 2.3.6.3) и 4.386.825 хиљада динара, прихода по основу курсних разлика салда на девизним рачунима (Напомена бр. 2.6.3).

У поступку ревизије дела Извештаја биланс прихода и расхода ОП 2346 до 2359 који обухвата кориговање буџетског дефицита и утврђивање коначног резултата пословања, извршена је провера правилности уношења података из књиговодствене евиденције са одговарајућих конта из главне књиге трезора и усклађеност исказаних података с подацима из Обрасца Биланс стања на дан 31.12.2008. године ОП 1214 до 1228, Извештаја о капиталним издацима и примањима ОП – 3138, Извештаја о новчаним токовима ОП – 4408 и подацима из Нацрта Закона о завршном рачуну буџета Републике Србије за 2008. годину и утврђено је:

1.а) У делу исказаног нераспоређеног вишка прихода и примања из ранијих година који је коришћен за покриће расхода и издатака текуће године, ОП – 2347 уместо 5.296.354 хиљаде динара – нераспоређени вишак прихода и примања из ранијих година (део конта 321311) исказано је 18.536.807 хиљада динара, што представља део неутрошених средстава приватизације из ранијих година – део конта 311711.

1.б) У делу пренетих неутрошених средстава из ранијих година коришћених за покриће расхода и издатака текуће године, ОП – 2349 уместо 24.283.596 хиљада динара – дела пренетих неутрошених средстава приватизације из ранијих година (24.104.909 хиљада динара) и дела неутрошених средстава од донација из ранијих година (178.687 хиљада динара), исказано је 11.043.143 хиљаде динара, што представља нераспоређени вишак прихода и примања из ранијих година, део приватизације из претходних година и део неутрошених средстава од донација.

Овакво исказивање података у делу кориговања буџетског дефицита не утиче на утврђени кориговани дефицит, али не пружа истинит и објективан приказ који је део нераспоређеног вишка, прихода и примања из ранијих година учествовао у покрићу расхода и издатака текуће године, а колико су у томе учествовала неутрошена средства из приватизације.

2. Утрошена средства текућих прихода и примања од продаје нефинансијске имовине за набавку финансијске имовине исказана на ОП – 2354 у износу 20.312.838 хиљада динара мање су исказана за 2.334.144 хиљаде динара у односу на износ исказан у Обрасцу извештај о капиталним издацима и примањима ОП – 3138 и Обрасцу извештај о новчаним токовима ОП – 4408.

Наведена разлика представља конверзију потраживања Републике Србије у капитал РТС и РТ Војводина и искњижена је директно покрићем из средстава приватизације, а што је исказано у Нацрту Закона о завршном рачуну буџета Републике Србије за 2008. годину – Посебни део, раздео 1, глава 12, функција 110, економска класификација 621 (Нацрт закона о буџету Републике Србије за 2008. годину страна 16).

2.5. Извештај о капиталним издацима и примањима

(у хиљадама динара)			
Опис	Напомена	2008. година	2007. година
ПРИМАЊА	2.5.1.		
Примања од продаје нефинансијске имовине			
Примања од продаје непокретности		746.282	4.332.668
Примања од продаје покретне имовине		630.702	637.046
Примања од продаје осталих основних средстава		70	142
Примања од продаје робних резерви		75	0
Примања од продаје земљишта		0	20
Укупно		1.377.129	4.969.876
Примања од задуживања и продаје финансијске имовине			
Примања од домаћих задуживања		44.278.873	1.035.796
Примања од иностраног задуживања		2.130.534	4.558.088
Примања од продаје домаће финансијске имовине		30.913.631	13.953.324
Укупно		77.323.038	19.547.208
УКУПНА ПРИМАЊА		78.700.167	24.517.084
ИЗДАЦИ	2.5.2.		
Издаци за нефинансијску имовину	2.5.2.2.		
Зграде и грађевински објекти		15.272.416	15.491.251
Машине и опрема		11.490.433	9.315.780
Остале некретнине и опрема		0	207
Нематеријална имовина		315.920	257.308
Робне резерве		955.611	1.269.026
Природна имовина		70.420	0
Нефинансијска имовина која се финансира из средстава за реализацију националног инвестиционог плана		23.701.873	39.081.278
Укупно		51.806.673	65.414.850
Издаци за отплату главнице и набавку финансијске имовине			
Отплата главнице домаћим кредиторима		35.231.694	44.609.085
Отплата главнице страним кредиторима		5.884.972	4.145.131
Отплата главнице по гаранцијама		2.797.831	516.508
Набавка домаће финансијске имовине		22.339.937	14.846.964
Набавка стране финансијске имовине		307.046	121.091
Укупно		66.561.480	64.238.779
УКУПНО ИЗДАЦИ		118.368.153	129.653.629
МАЊАК ПРИМАЊА	2.5.2.1.	(39.667.986)	(105.136.545)

2.5.1. Укупна примања у 2008. години

Укупна примања у 2008. години исказана у Извештају о капиталним издацима и примањима су 78.700.167 хиљада динара.

Примања од продаје нефинансијске имовине износе 1.377.129 хиљада динара и чине их:

– примања од продаје непокретности	746.282 хиљаде динара
– примања од продаје покретне имовине	630.702 хиљаде динара
– примања од продаје осталих основних средстава	70 хиљада динара и
– примања од продаје робних резерви	75 хиљада динара.

Примања од продаје нефинансијске имовине исказана у Извештају о капиталним издацима и примањима одговарају подацима евидентираним у Бруто билансу стања на нивоу буџета (Закључном листу) за период 1. 1 – 31.12.2008. године.

Примања од задуживања и продаје финансијске имовине исказана у Извештају о капиталним издацима и примањима износе 77.323.038 хиљада динара и то:

– примања од домаћих задуживања	44.278.873 хиљаде динара
– примања од иностраног задуживања	2.130.534 хиљаде динара и
– примања од продаје домаће финансијске имовине	30.913.631 хиљада динара.

У Бруто билансу стања на нивоу буџета – Закључном листу буџета исказан је износ од 215.023.038 хиљада динара и то:

– примања од задуживања	184.109.407 хиљада динара и
– примања од продаје финансијске имовине	30.913.631 хиљада динара.

Примањима од задуживања исказаним у Извештају о капиталним издацима и примањима нису обухваћена средства у износу 137.700.000 хиљада динара, колико износи враћена позајмица консолидованом рачуну Трезора евидентирана на Исправци унутрашњег дуга од осталих нивоа власти за средства исплаћена у току фискалне године (конто 611911).

2.5.2. Укупни капитални издаци

Укупни капитални издаци исказани у Извештају о капиталним издацима и примањима износе 118.368.153 хиљаде динара.

Издаци за нефинансијску имовину су 51.806.673 хиљаде динара и чине их издаци за набавку основних средстава у износу 27.078.769 хиљада динара, издаци за нефинансијску имовину која се финансира из средстава за реализацију Националног инвестиционог плана у износу 23.701.873 хиљаде динара, природна имовина у износу од 70.420 хиљада динара и залихе у износу 955.611 хиљада динара.

Издаци за отплату главнице и набавку финансијске имовине су 66.561.480 хиљада динара.

У Бруто билансу стања на нивоу буџета – Закључном листу буџета исказани су **издаци за отплату главница и набавку финансијске имовине у износу од 204.261.480 хиљада динара, и то:**

– издаци за отплату главнице	181.614.497 хиљада динара
– издаци за набавку финансијске имовине	22.646.983 хиљаде динара

Образложење за наведену разлику:

Током 2008. године буџет Републике је сходно Правилнику о начину коришћења средстава са подрачуна, односно других рачуна консолидованог рачуна трезора Републике и о начину извештавања о инвестирању средстава корисника буџета и организација обавезног социјалног осигурања позајмио средства са Консолидованог рачуна трезора у укупном износу 172.700.000 хиљада динара. Током године враћена је позајмица у износу 137.700.000 хиљада динара, тако да је салдо дуга на дан 31.12.2008. године 35.000.000 хиљада динара. Наведена позајмица се у Главној књизи буџета евидентира преко конта 911 – примања од домаћих задуживања, а отплата позајмице преко 611 – отплата главнице домаћим кредиторима. У Обрасцима завршног рачуна – Извештају о капиталним издацима и Извештају о новчаним токовима није исказан податак са конта 611, а податак са конта 911 је исказан у износу 35.000.000 хиљада динара, колико износи стање дуга на дан 31.12.2008. године.

2.5.2.1. Мањак примања

Мањак примања исказан у Извештају о капиталним издацима и примањима исказан је у износу 39.667.986 хиљада динара (ОП – 3161).

У поступку ревизије утврђено је да Издацима за отплату главнице домаћим кредиторима (ОП 3116) нису обухваћена средства у износу 23.100.000 хиљада динара која је буџет вратио Консолидованом рачуну трезора у 2008. години.

Почетно стање обавеза по основу краткорочних кредита од осталих домаћих кредитора (конто 221511) износило је 23.100.000 хиљада динара и односи се на обавезе према Консолидованом рачуну трезора, пренете из претходне године. Дана 11. 1. и 17. 1. 2008. године са рачуна буџета извршен је пренос средстава Консолидованом рачуну трезора у укупном износу 23.100.000 хиљада динара (14.100.000 хиљада динара и 9.000.000 хиљада динара). Наведене исплате са текућег рачуна евидентирани су као затварање обавеза на конту 221511 а да нису истовремено евидентирани и као издаци за отплату главнице кредита, чиме је поступљено супротно члану 16. Правилника о стандардном класификационом оквиру и Контном плану за буџетски систем.

Због наведеног, износ за отплату главнице домаћим кредиторима мањи је за 23.100.000 хиљада динара и самим тим потцењен је износ исказаног мањка примања за исти износ.

2.5.2.2. Издаци за нефинансијску имовину – Конто 500000

Куповина зграда и објеката – Конто 511100

У поступку ревизије Обрасца Извештај о капиталним издацима и примањима у периоду од 1. 1 - 31. 12. 2008. године извршена је ревизија податка исказаног на ОП – 3071, **Куповина зграда и објеката.**

Увидом у Главну књигу Трезора (конто 511100) и Извештај о капиталним издацима и примањима (ОП – 3071) утврђено је да су стања на контима усаглашена и износе 1.681.409 хиљада динара.

У оквиру синтетичког конта 511100 за тестирање је одабран конто 511121 – Куповина канцеларијских зграда и осталог простора, што износи 1.435.810 хиљада динара и чини 85,39% укупних издатака исказаних на конту 511100 – Куповина зграда и објеката.

На основу критеријума утврђеног у плану ревизије Нацрта Закона о завршном рачуну буџета Републике Србије за 2008. годину извршено је тестирање издатака за куповину канцеларијских зграда и осталог простора код:

Министарства финансија – Пореске управе – Укупни издаци у 2008. години износе 209.601 хиљаду динара и учествују у укупним издацима за куповину канцеларијских зграда и осталог простора са 14,60%.

Министарства спољних послова – Дипломатско-конзуларних представништава – Укупни издаци у 2008. години износе 1.202.066 хиљада динара и чине 83,72% укупних издатака за куповину канцеларијских зграда и осталог простора.

1. Министарство финансија – Пореска управа исказало је издатке за куповину канцеларијских зграда и осталог простора у износу 209.601 хиљада динара.

У поступку ревизије тестиран је узорак од 99,65% или износ од 208.874 хиљаде динара и утврђено је следеће:

Закључком Владе 05 Број: 464-4178/2008 од 9. 10. 2008. године донета је одлука да се у својину Републике Србије за потребе Министарства финансија – Пореске управе Регионалног центра Крагујевац ради смештаја филијале Аранђеловац прибави непокретност – пословна зграда власништво „Инвестбанке“ а. д. Београд у стечају. Тржишна вредност непокретности утврђена је актом Министарства финансија у укупном износу 566.331,30 EUR.

Закључком Владе 05 Број: 464-5274/2007-1 од 4. 9. 2008. године Влада је одлучила да се у својину Републике Србије прибави пословни простор за потребе Пореске управе у Београду. Пословни простор је власништво београдске банке „Славија банке“ а. д. у стечају. Купопродајна цена је 2.091.690,29 EUR.

На основу наведених закључака Република Србија коју заступа директор Републичке дирекције за имовину Републике Србије закључила је Уговор о купопродаји непокретности са београдском банком „Славија банка“ а. д. у стечају бр. 464-763/2008 од 1. 10. 2008. и „Инвестбанком“ а.д. Београд у стечају бр: 464-757/2008 од 29.10.2008. године.

У складу са Закључцима Владе и закљученим уговорима исплата купопродајне цене извршена је компензацијом признатих потраживања Републике Србије као повериоца првог исплатног реда према стечајним дужницима Инвест банци и Славија банци, а на терет средстава обезбеђених Законом о буџету Републике Србије за 2008. годину у оквиру раздела 12, глава 12.2 – Пореска управа, функција – 110, економска класификација 511 – Зграде и грађевински објекти.

2. Министарство спољних послова – Дипломатско-конзуларна представништва исказало је издатке за куповину канцеларијских зграда и осталог простора у износу од 1.202.066 хиљада динара.

Код Министарства спољних послова посматрани су издаци у износу 1.171.995 хиљада динара који чине 97,5% укупних издатака Министарства за ове намене и утврђено је следеће:

Закључком Владе 05 број: 464-8925/2007-1 од 27.12.2007. године донета је одлука да се у својину Републике Србије за потребе Министарства спољних послова прибави непокретност у Бриселу. Непокретност је прибављена за потребе Мисије Републике Србије при Европској унији и Амбасаде у Бриселу по цени 14.000.000 EUR. Средства за куповину обезбеђена су путем кредитног задужења Републике Србије у износу 12.500.000 EUR, а преостала средства од 1.500.000 EUR у разделу Министарства спољних послова у буџету Републике Србије за 2008. годину.

Изградња зграда и објеката – Конто 511200

У даљем поступку ревизије Обрасца Извештај о капиталним издацима и примањима у периоду од 1. 1 - 31. 12. 2008. године извршена је ревизија податка исказаног на ОП – 3072 – **Изградња зграда и објеката.**

Увидом у Главну књигу трезора конто 511200 и Извештај о капиталним издацима и примањима (ОП – 3072) утврђено је да су стања на контима усаглашена и износе 5.512.807 хиљада динара.

У оквиру синтетичког конта 511200 за тестирање су одабрани издаци:

Изградња канцеларијских зграда и пословног простора – конто 511221, Гранични прелази – конто 511227, Аутопутеви, путеви, мостови, надвожњаци и тунели – конто 511231 и Бране – конто 511244. Тестирани су **Министарство финансија – Управа царина, Министарство за инфраструктуру и Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде – Дирекција за воде.**

Изградња канцеларијских зграда и пословног простора – Конто 511221

Управа царина остварила је издатке за изградњу канцеларијских зграда и пословног простора у износу од 75.565 хиљада динара. Вредност тестираног узорка је 50.854 хиљаде динара, што је 67,30% укупних издатака.

У поступку ревизије на основу документације достављене Управи за Трезор утврђено је:

- Тестирани издаци односе се на радове на реконструкцији и доградњи царинарница Ниш, Прешево и Шабац. За наведене радове Управа царина је спровела рестриктивни поступак јавне набавке. У другој фази рестриктивног поступка закључени су Уговори о извођењу радова. У свим случајевима постоји уредна документација за закључивање Уговора – Одлука о покретању друге фазе рестриктивног поступка јавне набавке, Сагласност Управе за јавне набавке за обликовање набавке по партијама, Позив за подношење понуде, Записник о отварању понуда, Извештај комисије о отварању понуда, као и Одлука о прихватању Извештаја Комисије. Исплата извођачима радова вршена је по достављеним привременим или коначним ситуацијама. Све ситуације су уредно оверене од стране одговорног извођача радова и надзорног органа. О пријему коначних радова на царинарници Прешево сачињен је Записник о извршеној примопредаји и коначном обрачуну изведених радова као и Решење да се радови приме. Прекорачење радова и извођење додатних радова регулисано је Уговором тако што је извођач обавезан да на позив наручиоца да понуду за извођење додатних радова у случају када су испуњени услови из члана 92. Закона о јавним набавкама. Наведене одредбе уговора се поштују тако да је за додатне радове, на основу понуде поднете од извођача радова, спроведен поступак јавне набавке с погађањем и закључен Уговор о извођењу додатних радова на царинарници Ниш. Вредност додатних радова не прелази износ 25% укупне уговорене вредности главне јавне набавке.

Гранични прелази – Конто 511227

Управа царина остварила је издатке за граничне прелазе у износу од 353.028 хиљада динара. Тестиран је узорак вредности 280.737 хиљада динара, што је 79% издатака Управе царина за ове намене.

У поступку ревизије вршене на основу документације којом располаже Трезор и документације прибављене од корисника утврђено је:

Издаци се односе на извођење радова на граничним прелазима Калуђерово, Сремска Рача, Трбушница и Јабука.

За извођење радова на граничним прелазима спроведен је поступак јавне набавке и закључени су Уговори. Прилог Уговора је документација о спроведеној јавној набавци (Одлука о покретању друге фазе рестриктивног поступка јавне набавке, Сагласност Управе за јавне набавке за обликовање набавке по партијама, Позив за подношење понуде, Записник о отварању понуда, Извештај комисије о отварању понуда, као и Одлука о прихватању Извештаја Комисије). За извршене исплате постоје оверене привремене ситуације, на основу којих је вршено преузимање обавеза и плаћање.

Аутопутеви, путеви, мостови, надвожњаци и тунели – Конто 511231

Издаци за изградњу аутопутева, путева, мостова, надвожњака и тунела исказани су у износу од 226.024 хиљаде динара и у целисти се односе на **Министарство за инфраструктуру**.

Влада је донела закључак 05 број: 401-1470/2008 од 3. априла 2008. године којим се усваја Програм о распореду коришћења средстава за зграде и грађевинске објекте за 2008. годину. Наведеним закључком утврђена је намена и начин коришћења средстава за зграде и грађевинске објекте опредељених Законом о буџету Републике Србије за 2008. годину у оквиру Раздела 17 – Министарство за инфраструктуру, функција 450 – Транспорт, економска класификација 511 – Зграде и грађевински објекти, у износу 2.245.401 хиљада динара и функција 620 – Развој заједнице економска класификација 511 – Зграде и грађевински објекти у износу 150.000 хиљада динара намењена за зграде и грађевинске објекте према следећој структури:

- финансирање завршетака санације и рехабилитације подручја средњег Баната након поплава у априлу 2005. године – 30.000 хиљада динара;
- финансирање пројеката за санацију подручја клизишта и подручја оштећених елементарним непогодама у 2006. години 700.000 хиљада динара;
- остатак средстава за остала улагања из класификације 511 – Зграде и грађевински објекти у висини 1.515.401 хиљада динара, као и неутрошена средства по основу финансирања завршетка санације и рехабилитације подручја средњег Баната након поплава у априлу 2005. године и финансирања пројеката за санацију подручја клизишта и подручја оштећених елементарним непогодама у 2006. години Министарство за инфраструктуру ће селективно и по приоритетима улагати у пројекте на територији Републике Србије и то изградњу стамбених објеката, аутопутева, мостова, надвожњака, пруга, водовода, отворених спортских и рекреационих објеката, установа културе, капитално одржавање свих наведених објеката и пројектовање;
- израда програма финансирања просторних планова и рушење бесправно подигнутих објеката на територији Републике Србије – 150.000 хиљада динара.

Утврђено је:

Основ за преузимање обавеза су уговори о извођењу радова или уговори о преузимању дуга закључени између Министарства за инфраструктуру, локалне самоуправе – општине и извођача радова. Уговорени радови односе се на изградњу и реконструкцију локалних путева и улица. У свим случајевима закључивања Уговора о извођењу радова (наручилац радова – Министарство за инфраструктуру, корисник – општина и извођач радова) поступак јавне набавке спровела је локална самоуправа по овлашћењу Министарства за инфраструктуру. Овлашћење да надлежне службе локалне самоуправе могу у име Министарства за инфраструктуру спровести јавну набавку за одређени пројекат донето је на основу члана 26. став 1. Закона о јавним набавкама.

Пренос средстава извођачу радова вршен је на основу достављене привремене или окончане ситуације.

Бране – Конто 511244

Укупни издаци у 2008. години су 1.195.255 хиљада динара, колико су и евидентирани код Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде – Дирекције за воде.

Основни Уговор о удруживању средстава за изградњу бране Ровни потписан је 1990. године; потписници су Друштвени фонд за воде, ЕПС, Општина Ваљево, као удружиоци средстава, и ЈП Колубара, као инвеститор изградње. Уговор о грађењу бране потписан је 1992. године између ЈП Колубара Ваљево, као инвеститора и конзорцијума, у чијем је саставу ЈП Хидротехника–Хидроенергетика носилац конзорцијума. Уговором су прецизирани сви радови који се и данас изводе. Радови на брани нису текли у континуитету, већ с прекидима, у зависности од обезбеђених средстава.

Уредбом о утврђивању програма изградње, реконструкције и одржавања водопривредних објеката за 2008. годину („Службени гласник РС“ бр. 20/2008) утврђено је да је планирани износ за финансирање изградње вишенаменских брана и акумулација 1.329.529 хиљада динара, за бране Селова, Ровни, Првонек и Ариље.

Утврђено је:

Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде – Републичка дирекција за воде је с Јавним предузећем за коришћење водопривредног система Ровни Колубара дана 28. 3. 2008. године закључило Уговор број: 401-00-284/2008-07 и Анекс 1 Уговора број: 401-00-284/2008-07 од 9. 4. 2008. Предмет уговора је финансирање извођења грађевинских радова на изградњи бране, набавке и монтаже опреме, исплате накнаде за експроприсане непокретности, вршење инвеститорских послова и стручни надзор, вршење контроле квалитета уграђених материјала и по потреби вршење пројектантског надзора. Вредност уговорених радова је 800.000 хиљада динара.

Уговором број: 401-00-628/2008-07 од 2. 4. 2008. године који је Министарство закључило са Јавним предузећем Водовод Врање, уређено је финансирање извођења радова на изградњи бране Првонек у 2008. години, вршења инвеститорских послова и стручног надзора над извођењем радова као и вршења контроле квалитета уграђених материјала и пројектантског надзора. Вредност уговорених радова је 210.000 хиљада динара.

У складу са одредбама Уговора, инвеститори достављају Министарству захтев за пренос средстава заједно са ситуацијама за извршене радове и послове у претходном месецу. Министарство – Републичка дирекција за воде уз наведену документацију доставља Извештај реализације Програма изградње, реконструкције и одржавања водопривредних објеката, којим се потврђује да је инвеститор извршио Јавну набавку услуга и радова и закључио уговоре са извођачима радова и вршиоцима услуга. Захтев инвеститора парафиран је и потписан од стручне службе Републичке дирекције за воде.

Капитално одржавање зграда и објеката – Конто 511300

У даљем поступку ревизије Обрасца Извештај о капиталним издацима и примањима у периоду од 1. 1 - 31. 12. 2008. године извршена је ревизија податка исказаног на ОП – 3073 – **Капитално одржавање зграда и објеката. Укупни издаци у 2008. години су 7.259.883 хиљаде динара.**

Тестирани су издаци:

- **Капитално одржавање стамбеног простора за јавне службенике** – конто 511311 укупни издаци су 155.874 хиљаде динара. Тестирана су Дипломатско-конзуларна представништва чији су издаци 123.484 хиљаде динара.
- **Капитално одржавање пословних зграда и пословног простора** – конто 511321 – укупни издаци су 2.340.817 хиљада динара. Тестирана су Дипломатско-конзуларна представништва чији су издаци 70.871 хиљада динара и Министарство финансија – Управа царина чији су издаци 67.095 хиљада динара.

1. Министарство спољних послова

Укупни издаци исказани на конту 511000 – Зграде и грађевински објекти Министарства спољних послова у 2008. години исказани у Нацрту завршног рачуна буџета за 2008. годину износили су 1.430.907 хиљада динара, од чега се на функцију 110 односи 12.607 хиљада динара, а на функцију 113 дипломатско-конзуларна представништва 1.418.300 хиљада динара. Укупни издаци исказани у књиговодственим евиденцијама Министарства на конту 511000 износе 1.327.022 хиљаде динара, што је за 103.885 хиљада динара мање од издатака исказаних у Нацрту завршног рачуна буџета за 2008. годину.

У Главној књизи трезора издаци за капитално одржавање стамбеног простора и одржавање пословних зграда и пословног простора исказани су у износу 192.187 хиљада динара и то:

- на конту 511311 – дипломатско-конзуларна представништва износ 123.484 хиљаде динара;
- на конту 511321 – дипломатско-конзуларна представништва износ 70.871 хиљада динара;
- на конту 511321 – министарство – земља, износ од 7.832 хиљаде динара.

У књиговодственим евиденцијама Министарства ови издаци исказани су у укупном износу 145.195 хиљада динара и то:

- на конту 511311 – дипломатско-конзуларна представништва износ од 6.341 хиљаде динара;
- на конту 511321 – дипломатско-конзуларна представништва износ од 131.022 хиљаде динара; и
- на конту 511321 – министарство – земља, износ од 7.832 хиљаде динара.

Укупни издаци за капитално одржавање у књиговодственим евиденцијама Министарства исказани на контима 511311 и 511321 мањи су од издатака исказаних на тим контима у Главној књизи трезора за 46.992 хиљаде динара и односе се на дозначена и неутрошена средства за наведену намену која се налазе на рачунима дипломатско-конзуларних представништава.

Дипломатско-конзуларним представништвима средства се дозначавају у збирном износу на име очекиваних расхода за наредни месец дана. О износу дозначених средстава Министарство телеграмом обавештава дипломатско-конзуларно представништво с знаком да су у дознаку укључена средства за капитално одржавање зграда и објеката као и износ тих средстава.

Дана 15.10.2008. године на конту 511321 – Дипломатско-конзуларних представништава која се води у Трезору, евидентирани су капитални издаци у износу 68.742 хиљада динара. Увидом у документацију Министарства утврђено је да се пренос средстава за капиталне издатке односи на више дипломатско-конзуларних представништава, а највећи износ од 538.047,92 EUR односи се на реконструкцију зграде Мисије Републике Србије у Бриселу.

Дана 11.12.2008. године на конту 511311 – дипломатско-конзуларних представништава у Трезору исказани су капитални издаци у износу 55.516 хиљада динара. Из документације Министарства утврђено је да се издаци односе такође на више дипломатско-конзуларних представништава, а износ од 610.000 EUR дозначен је Мисији Републике Србије у Бриселу.

Министарство је за извођење радова на расхладно-грејном систему, систему вентилације и адаптације унутрашњег простора објекта Мисије Републике Србије при Европској унији и Амбасади Републике Србије у Бриселу спровело поступак јавне набавке велике вредности. Уговор о извођењу радова закључен је дана 9. 10. 2008. године с предузећем „Термовент комерц“. Вредност уговорених радова је 636.973,78 EUR. Услови плаћања су 60% као бескаматни аванс у року од седам дана од потписивања Уговора, 35% по привременим ситуацијама и 5% по завршеној монтажи опреме.

По закљученом уговору, "Термовент" је у 2008. години испоставио авансни рачун број 05-120.1 од 14.10.2008. године на износ од 382.184,27 EUR и први привремени рачун од 9. 12. 2008. године на износ од 162.180,32 EUR.

Увидом у књиговодствене евиденције Министарства утврђено је да је салдо на рачуну Мисије Републике Србије у Бриселу 1.122.331 EUR на дан 31.12.2008. године.

Утврђено је:

Министарство из одобрених квота врши повлачење средстава и куповину девиза код Народне банке Србије. Сагласност да се изврши откуп девиза и изврши дознака за финансирање радова даје генерални секретар Министарства. Дипломатско-конзуларна представништва дознаке добијају у збирном износу, с тим што их Министарство писаним путем обавештава о дозначеним средствима као и износу који се односи на капитална улагања.

Министарство води главну књигу на основу евиденција о исплати обавеза преузимањем података из изворних евиденција дипломатско-конзуларних представништава. Оригиналну документацију на основу које су вршена књижења дипломатско-конзуларна представништва достављају Министарству месечно где се након извршене контроле оправданости утрошка средстава врши прерачун трошкова у динаре. Тако добијени расходи тромесечно се пребацују у главну књигу Министарства.

Крајем године на рачунима дипломатско-конзуларних представништава у иностранству остају неутрошена девизна средства која се преносе у наредну годину.

Подаци у Завршном рачуну буџета се преузимају из помоћних евиденција на основу података из извршења буџета.

Као последица оваквог извештавања јавља се разлика у подацима који се воде у помоћним евиденцијама на основу података из извршења буџета и главној књизи Министарства.

2. Министарство финансија – Управа царина

Укупни издаци за капитално одржавање пословних зграда и пословног простора Управе царина исказани су у износу од 67.095 хиљада динара. Вредност тестираног узорка је 39.833 хиљаде динара што је 59,37% укупних издатака Управе за ове намене.

У поступку ревизије вршене на основу документације којом располаже Управа за трезор и документације која је прибављена од корисника утврђено је:

Тестирани издаци односе се на радове на адаптацији и санацији објеката царинских испостава Ужице, Зрењанин, Бежанијска коса и Суботица. За посматране издатке Управа царине спровела је рестриктивни поступак јавне набавке. О другој фази поступка приликом креирања захтева за преузимање обавеза поднета је документација о спроведеном поступку јавне набавке као и закључени уговори о извођењу радова. Пренос средстава је вршен на основу привремених ситуација које су оверене од стране извођача радова и надзорног органа.

Капитално одржавање објеката за потребе образовања – Конто 511323

Министарство просвете

Издаци Министарства просвете за капитално одржавање објеката за потребе образовања исказани су у износу од 4.919 хиљада динара. Тестиран је узорак у износу од 4.126 хиљада динара што је 83,88% издатака Министарства за ове намене.

Тестирани издаци односе се на извођење радова на објектима ОШ „Душан Јерковић“ из Ужица, ОШ „Љуба Нешић“ из Зајечара и ОШ „12. септембар“ из Мајданпека и на објекту Средње пољопривредно-хемијске школе „Др Ђорђе Радић“ из Краљева. Министарство просвете и спорта и предузеће „Зидар“ у оквиру Пројекта енергетске ефикасности у Републици Србији – Кредит Међународног удружења за развој 3870YF, закључили су уговоре о извођењу радова на објектима:

1) Основна школа „Љуба Нешић“ – Зајечар; Основна школа „12. септембар“ Мајданпек – Уговор бр. YUSR/SEEP/PB/MOES/CW/01/06-1 за извођење радова на јавним објектима у Србији у циљу побољшања енергетске ефикасности од 29. 8. 2006. године. Вредност уговорених радова је 322.496, 50 EUR. Испостављена је окончана ситуација број: 153/2007 од 14.11.2007. године. Укупна вредност изведених радова је 353.549,33 EUR. За наплату по овој ситуацији је укупно 67.775,50 EUR. Да су радови изведени и да цене одговарају погодбеном прорачуну, тврде и оверили су одговорни извођач, директори школа, руководилац стручног надзора, представник Агенције за енергетску ефикасност и инвеститор. Од укупног износа из средстава буџета као учешће Министарства исплаћује се 20%, а остатак од 80% исплаћује се са специјалног рачуна отвореног код Рајфајзен банке. Исплата у износу 1.111 хиљада динара извршена је дана 8. 4. 2008. године.

2) Основна школа „Душан Јерковић“ – Ужице – Уговор бр. YUSR/SEEP/PB/MOES/CW/05/06-1 за извођење радова на јавним објектима у Србији у циљу побољшања енергетске ефикасности од 29. 11. 2007. године. Уговорена вредност радова је 171.260,81 EUR. За извршене радове "Зидар" д.о.о. је испоставио прву привремену ситуацију број: 12/2008 од 11. 2. 2008. на износ 61.339,41 EUR и другу привремену ситуацију број 106/08 од 21. 3. 2008. године на износ 57.043,79 EUR. Обе ситуације оверене су од стране одговорног извођача, директора школе, руководиоца стручног надзора и Агенције за енергетску ефикасност и инвеститора. Из средстава буџета исплаћено је 20% средстава , а 80% са специјалног рачуна. Пренос средстава са буџетског рачуна у износу 1.009 хиљада динара и 939 хиљада динара извршен је дана 8. 4. 2008. године.

3) Средња школа „Др Ђорђе Радић“ Краљево, Уговор бр. YUSR/SEEP/PB/MOES/CW/05/06-03 за извођење радова на јавним објектима у Србији у циљу побољшања енергетске ефикасности од 29. 11. 2007. године. Укупно уговорени радови износе 141.440,23 EUR. За изведене радове испостављена је прва привремена ситуација уредно оверена, на износ 64.698,10 EUR. Дана 8. 4. 2008. године из средстава буџета извршено је плаћање 20% испостављеног рачуна, у динарској противвредности у износу 1.065 хиљада динара.

Капитално одржавање граничних прелаза – Конто 511327

Министарство финансија – Управа царина

Издаци за капитално одржавање граничних прелаза исказани су у износу од 81.038 хиљада динара. Вредност тестираног узорка је 63.487 хиљада динара што је 78,34% од издатака Управе за ове намене.

Ревизијом у Управи царина вршеном на основу документације којом располаже Управа за трезор и документације која је прибављена од корисника утврђено је:

Тестирани издаци односе се на капитално одржавање граничних прелаза Градина, Караташ и Ђала. За извођење радова на капиталном одржавању граничних прелаза Управа је спровела поступак јавне набавке и закључила уговоре о извођењу радова са изабраним понуђачима. Уз налог за преузимање обавеза достављена је потребна документација, као и привремене или окончане ситуације. Ситуације су оверене од стране извођача радова и надзорног органа. Код окончаних ситуација сачињен је Записник о извршеној примопредаји и коначном обрачуну изведених радова и донето је Решење о пријему изведених радова. У случају где је дошло до извођења додатних радова и испуњени су услови из члана 92. Закона о јавним набавкама, спроведен је поступак јавне набавке с погађањем и закључен је Уговор о извођењу додатних радова.

Капитално одржавање аутопутева, путева, мостова, надвожњака и тунела – Конто 511331

Министарство инфраструктуре

Издаци за капитално одржавање аутопутева, путева, мостова, надвожњака и тунела исказани су у износу од 1.349.614 хиљада динара. Тестирани узорак је 267.430 хиљада динара.

Ревизија је вршена на основу документације којом располаже Управа за трезор и утврђено је:

Основ за преузимање обавеза су уговори о извођењу радова или уговори о преузимању дуга локалне самоуправе закључени између Министарства за инфраструктуру, локалне самоуправе – општине или ЈП и извођача радова. Од укупно 24 посматрана уговора, 17 су уговори о преузимању дуга по окончаним или привременим ситуацијама. Издаци по уговорима о преузимању дуга се углавном односе на санацију и реконструкцију, поправку и одржавање улица и локалних путева месних заједница. Поступак јавне набавке спровела је локална самоуправа.

Законом о буџету Републике Србије за 2008. годину у члану 15. став 1. уређено је да се извршавање обавеза за пројекте Националног инвестиционог плана, као и обавеза за пројекте који се финансирају средствима буџета планираним као капитални издатак, може вршити и обрачунским облицима плаћања (асигнација, цесија, компензација, преузимање дуга и др.).

Пренос средстава вршен је на основу достављене привремене или окончане ситуације.

Капитално одржавање брана – Конто 511344

Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде – Дирекција за воде

Укупни издаци у 2008. години су 1.218.858 хиљада динара од чега се на Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде – Дирекцију за воде односи 1.131.029 хиљада динара. Тестирани узорак је 94.425 хиљада динара.

Уредбом о утврђивању програма изградње, реконструкције и одржавања водопривредних објеката за 2008. годину објављеном у „Службеном гласнику РС“ број 20/2008 утврђен је Програм изградње, реконструкције и одржавања водопривредних објеката за 2008. годину. За део радова из наведеног програма који се односи на заштиту вода, одржавање објеката за одбрану од поплава, изградњу, реконструкцију и санацију објеката за одбрану од поплава, одбрану од поплава и леда и извођење противерозионих радова, као и послове на изради студија и пројеката и послове који произлазе из међународне сарадње, Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде – Републичка дирекција за воде, закључило је Уговор којим се наведени радови поверавају ЈВП „Србијаводе“. Вредност уговорених радова је 1.170.000 хиљада динара. Начин обрачуна и плаћања уговорених радова утврђен је Уговором. У складу са чланом 7. Уговора ЈВП „Србијаводе“ је у обавези да уз први захтев преноса средстава за изведене радове и послове достави доказ о спроведеном поступку јавне набавке (одлуку о покретању поступка; записник о отварању понуда; одлуку о избору најповољнијег понуђача и њихову понуду са предмером и предрачуном радова; извештај о додели уговора о јавној набавци радова). Пренос средстава врши се на основу достављених привремених ситуација.

Министарство и Акционарско друштво хидроградње и хидротранспорта „Херој Пинки“ на дан 19.12.2007. године закључили су Анекс генералном Уговору о ангажовању ледоломаца за зимску сезону 2007/2008. године. Наведеним анексом усаглашена је висина накнаде трошкова за ангажовање ледоломаца у зимској сезони 2007/2008. године на износ 45.529 хиљада динара са ПДВ-ом за припремне радове, трошкове бродоградилишта и за први степен приправности – за дежурство у укупном трајању од 90 дана (15. децембар 2007. – 15. март 2008). Пренос средстава вршен је по основу испостављених ситуација оверених од надзорног органа и наручиоца, у прилогу којих је обрачун извршених радова као и извештај директора и главног руководиоца одбране од поплава.

Машине и опрема – Конто 512000

Увидом у Главну књигу трезора на конту 512000 и ОП – 3075 Извештаја о капиталним издацима и примањима, утврђено је да су стања усаглашена и износе 11.490.433 хиљаде динара. У оквиру синтетичког конта 512000 тестирани су издаци Министарства унутрашњих послова и Министарства одбране.

Законом о буџетском систему¹⁰³ у члану 36. став 4. утврђено је да се принудна наплата која се односи на корисника буџетских средстава, а у основу за принудну наплату је наведен рачун извршења буџета, може спровести до износа 50% укупног обима средстава опредељених том буџетском кориснику, на терет његове апропријације, чије ће се извршење обављати сукцесивно, према динамици извршења буџета (месечне квоте).

Принудна наплата уређена је Законом о платном промету¹⁰⁴ и Одлуком о начину спровођења принудне наплате с рачуна клијента¹⁰⁵.

Основи за принудну наплату – извршна решења пореских, царинских и других надлежних органа, извршна судска решења, други извршни наслови и законска овлашћења – достављају се Народној банци Србије – Дирекцији за регистре и принудну наплату – организационој јединици у Крагујевцу која обавља послове пријема основа и налога принудне наплате, спроводи поступак провере података за несметано спровођење принудне наплате након чега Народна банка Србије – Одељење за принудну наплату електронском поруком налаже Управи за трезор да изврши налог за принудну наплату. Принудна наплата спроводи се преко рачуна извршења буџета о чему Управа за трезор повратно обавештава Народну банку Србије.

Министарство финансија је дописом број: 400-2053/2005-03 од 6. 9. 2005. године доставило мишљење Управи за трезор да принудну наплату не би требало спроводити на терет економске класификације 411 – Плате и додаци запослених и 412 – Социјални доприноси на терет послодавца.

¹⁰³ „Сл. гласник РС“, бр. 9/2002, 87/2002, 61/2005 – др. закон, 66/2005, 101/2005 – др. закон, 62/2006 – др. закон, 63/2006 – испр. др. закона и 85/2006

¹⁰⁴ „Сл. гласник РС“, број 43/2004 и 62/2006 и „Сл. лист СРЈ“, број 3/2002 и 5/2003

¹⁰⁵ „Сл. гласник РС“, бр. 58/2004, 116/2004, 122/2004, 109/2005, 8/2006, 42/2006, 67/2006, 69/2006, 71/2007 и 27/2009

Управа за трезор – Сектор за јавна плаћања и регистре, дописом број: 422-342-2008-001-006 од 4. 4. 2008. године, обавестила је кориснике буџетских средстава да је применом новог система за управљање јавним финансијама од 3. 1. 2008. године промењен начин извршења и књижења расхода по основу извршених налога принудне наплате, да су у систем унете аутоматске заштите економских класификација с којих се не могу извршавати налози из принудне наплате (411 – Плате и додаци запослених, 412 – Социјални доприноси на терет послодавца, 489 – Расходи који се финансирају из средстава за реализацију Националног инвестиционог плана и 551 – Нефинансијска имовина која се финансира из средстава за реализацију Националног инвестиционог плана), а унете су преферентске економске класификације, с којих се извршавају налози из принудне наплате до покрића 50% средстава на тим економским класификацијама у складу са чланом 36. Закона о буџетском систему. Истим дописом од корисника буџетских средстава затражено је да доставе редослед апропријација по приоритету с којих је могуће извршити принудну наплату.

Према подацима Управе за трезор у току 2008. године по решењима за принудну наплату укупно је исплаћено 5.195.802 хиљаде динара од чега се на Министарство одбране односи 1.765.689 хиљада динара, а на Министарство унутрашњих послова 647.612 хиљада динара.

У поступку ревизије издатака за нефинансијску имовину класе 512000 – Машине и опрема утврђено је следеће:

1. Министарство унутрашњих послова је дописом 05/1 број: 1636/08 од 18.11.2008. године обавестило Управу за трезор да је за реализацију судских извршних решења потребно користити следеће економске класификације: 483000 – Новчане казне и пенали по решењу судова, 485000 – Накнаде штете за повреду или штету нанету од стране државних органа и 512000 – Машине и опрема.

Законом о буџету за 2008. годину Министарство унутрашњих послова је на економској класификацији 483 имало планирана средства у износу 71.720 хиљада динара, а на економској класификацији 485 – 42.811 хиљада динара. На обе економске класификације извршење је 100%, што укупно износи 114.531 хиљаду динара.

Увидом у картице Министарства унутрашњих послова утврђено је да су на конту 512222 – Штампаچی – евидентирани издаци у износу 331.269 хиљада динара. Увидом у документацију којом располаже Управа за трезор, утврђено је да се од укупних издатака на исплате извршене по принудној наплати односи 312.697 хиљада динара.

На конту 512811 – Опрема за јавну безбедност, исказани су издаци у износу 332.385 хиљада динара. Од укупног износа 105.173 хиљаде динара односи се на принудну наплату.

Овакав начин извршавања решења о принудној наплати у Управи за трезор имао је за последицу да се код корисника буџетских средстава Министарства унутрашњих послова издаци за нефинансијску имовину исказу у прецењеном износу за износ 417.870 хиљада динара, а за исти износ потцене текући расходи.

2. Законом о буџету за 2008. годину планирана средства на економској класификацији 512 – Министарства одбране износила су 8.583.461 хиљаду динара (7.091.261 хиљада динара из извора буџета и 1.492.200 хиљада динара из осталих извора). У Нацрту закона о завршном рачуну буџета за 2008. годину исказано је извршење на овој класификацији у износу 6.880.482 хиљаде динара (6.720.903 хиљаде динара из буџетских извора и 159.579 хиљада динара из осталих извора). У Главној књизи трезора на конту 512 евидентирани су издаци Министарства одбране из буџетских средстава у износу 6.720.903 хиљаде динара на следећим контима:

512111 – Аутомобили – укупни издаци у износу 222.826 хиљада динара;

512541 – Лизинг медицинске и лабораторијске опреме – укупни издаци у износу 213.971 хиљада динара;

512711 – Опрема за војску – евидентирани су издаци у износу 6.284.106 хиљада динара.

У даљем поступку ревизије издатака за набавку нефинансијске имовине утврђено је да је Министарство одбране дописом Инт. бр. 6-808 од 28.10.2008. године, а у вези с дописом Управе за трезор број: 422-909-1/2008-001-006 од 8. 9. 2008. године, обавестило Управу да је износ извршених и прокњижених налога из принудне наплате на терет Министарства одбране достигао износ 350.000 хиљада динара, па је потребно да се наредна принудна извршења врше на терет одобрених апропријација Министарства одбране по економској класификацији 512 – Машине и опрема, до износа 550.000 хиљада динара.

Увидом у документацију Управе за трезор утврђено је да је на конту 512111 – Аутомобили, први издатак евидентиран 14.11.2008. године и да се цео износ исказан на овим издацима односи на извршење решења принудне наплате.

Издаци на конту 512541 – Лизинг медицинске и лабораторијске опреме, евидентирани су почев од 31.10.2008. године и такође се у целисти односе на принудну наплату.

Овакав начин извршавања решења о принудној наплати у Управи за трезор имао је за последицу да се код корисника буџетских средстава Министарства одбране издаци за нефинансијску имовину исказу у прецењеном износу за износ 436.797 хиљада динара, а за исти износ потцене текући расходи.

2.6. Извештај о новчаним токовима

(у хиљадама динара)			
Опис	Напомена	2008. година	2007. година
Новчани приливи	2.6.1.		
Текући приходи			
Порез на доходак, добит и капиталне добитке		109.663.427	89.972.299
Порез на фонд зарада		14	0
Порез на имовину		75.728	57.182
Порез на добра и услуге		312.562.136	275.513.120
Царине и друге увозне дажбине		64.784.269	57.380.897
Други порези		193.864	184.583
Акцизе		100.626.717	93.253.297
Порез на екстрапрофит и екстраимовину		28.433	6.382
Доприноси за социјално осигурање		112	318
Донације од иностраних држава		263.835	462.679
Донације од међународних организација		429.717	282.178
Трансфери од других нивоа власти		0	1.092
Приходи од имовине	2.7.1.	5.748.346	6.432.082
Приходи од продаје добара и услуга		39.717.292	58.304.319
Новчане казне и одузета имовинска корист		6.896.356	7.458.216
Добровољни трансфери од физичких и правних лица		2.001	190.387
Мешовити и неодређени приходи	2.7.1.	12.085.329	10.197.070
Меморандумске ставке за рефундацију расхода		13.078	8.245
Трансфери између буџетских корисника на истом нивоу		1	1
Укупно	2.7.1.	653.090.655	599.713.662
Примања од продаје нефинансијске имовине			
Примања од продаје непокретности		746.282	4.332.668
Примања од продаје покретне имовине		630.702	637.046
Примања од продаје осталих основних средстава		70	142
Примања од продаје робних резерви		75	0
Примања од продаје земљишта		0	20
Укупно		1.377.129	4.969.876
Примања од задуживања и продаје финансијске имовине			
Примања од домаћих задуживања		44.278.873	1.035.796
Примања од иностраног задуживања		2.130.534	4.558.088
Примања од продаје домаће финансијске имовине		30.913.631	13.953.324
Укупно		77.323.038	19.547.208
Новчани приливи укупно	2.7.1.	731.790.822	624.230.746
Новчани одливи	2.6.2.		
Плате, додаци и накнаде запослених (зараве)		139.169.720	119.935.121
Социјални доприноси на терет послодавца		27.190.409	23.514.171
Накнаде у натури		496.356	554.749
Социјална давања запосленима		3.789.129	1.715.437
Накнада трошкова за запослене		4.698.681	3.688.609
Награде запосленима и остали посебни расходи		4.897.536	3.273.499
Посланички додатак		137.073	137.434
Стални трошкови		11.209.387	11.163.872
Трошкови путовања		4.293.238	3.090.702
Услуге по уговору		8.331.242	7.086.794
Специјализоване услуге		12.680.546	10.994.956
Текуће поправке и одржавање (услуге и материјал)		3.994.512	4.085.660
Материјал		10.630.531	9.803.589

Наставак...

Опис	Напомена	(у хиљадама динара)	
		2008. година	2007. година
Амортизација некретнина и опреме		103	64
Отплата домаћих камата		948.248	2.312.500
Отплата страних камата		11.108.802	11.917.802
Отплата камата по гаранцијама		1.793.285	468.245
Пратећи трошкови задуживања		35.494	107.852
Субвенције јавним нефинансијским предузећима и организацијама		49.320.478	36.067.754
Субвенције приватним предузећима		54.328	52.289
Донације и дотације међународним организацијама		271.868	273.196
Трансфери осталим нивоима		69.916.148	56.854.515
Дотације организацијама обавезног социјалног осигурања		179.998.382	147.629.205
Остале донације, дотације и трансфери		38.019	440
Накнаде за социјалну заштиту из буџета		72.656.005	61.775.983
Дотације невладиним организацијама		5.827.349	4.690.276
Порези, обавезне таксе и казне		534.608	1.149.078
Новчане казне и пенали по решењу судова		1.430.590	613.001
Накнада штете за повреде или штету насталу услед елементарних непогода или других природних узрока		20.000	260.000
Накнада штете за повреде или штету нанету од стране државних органа		1.682.830	2.506.412
Расходи који се финансирају из средстава за реализацију националног инвестиционог плана		219.041	242.975
Укупно		627.383.992	525.966.180
Издаци за нефинансијску имовину			
Зграде и грађевински објекти		15.272.416	15.491.251
Машине и опрема		11.490.433	9.315.780
Остале некретнине и опрема		0	207
Нематеријална имовина		315.920	257.308
Робне резерве		955.611	1.269.026
Земљиште		70.420	0
Нефинансијска имовина која се финансира из средстава за реализацију националног инвестиционог плана		23.701.873	39.081.278
Укупно		51.806.673	65.414.850
Издаци за отплату главнице и набавку финансијске имовине			
Отплата главнице домаћим кредиторима		35.231.694	44.609.085
Отплата главнице страним кредиторима		5.884.972	4.145.131
Отплата главнице по гаранцијама		2.797.831	516.508
Набавка домаће финансијске имовине		22.339.937	14.846.964
Набавка стране финансијске имовине		307.046	121.091
Укупно		66.561.480	64.238.779
Новчани одливи укупно		745.752.145	655.619.809
Мањак новчаних прилива	2.6.3. и 2.7.1.	(13.961.323)	(31.389.063)
Салдо готовине на почетку године		70.194.076	96.442.460
Коригован прилив за примљена средства у обрачуну	2.7.1.	741.243.390	648.974.833
Корекција новчаних прилива за наплаћена средства која се не евидентирају преко класа 700000, 800000 и 900000	2.7.1.	9.452.568	24.744.087
Коригован одлив за исплаћена средства у обрачуну	2.7.1.	(804.391.985)	(675.223.217)
Корекција новчаних одлива за износ плаћених расхода који се не евидентирају преко класа 400000, 500000 и 60000	2.7.1.	(58.639.840)	(19.603.480)
Салдо готовине на крају године	2.6.5.	7.045.481	70.194.076

2.6.1. Укупни новчани приливи

Укупни новчани приливи исказани у Извештају о новчаним токовима у 2008. години износили су 731.790.822 хиљаде динара и чине их:

	(у хиљадама динара)
– текући приходи	653.090.655
– примања од продаје нефинансијске имовине	1.377.129
– примања од задуживања	77.323.038

2.6.2. Новчани одливи

Новчани одливи у 2008. години исказани у извештају износе 745.752.145 хиљада динара и састоје се од:

	(у хиљадама динара)
– текућих расхода	627.383.992
– издатака за нефинансијску имовину	51.806.673
– издатака за отплату главнице и набавку финансијске имовине	66.561.480

2.6.3. Корекција новчаних прилива

Корекција новчаних прилива за наплаћена средства која се не евидентирају преко класе 700000, 800000 и 900000 (ОП 4434) извршена је у износу 9.452.568 хиљада динара.

Тестом су обухваћене курсне разлике обрачунате свођењем салда на девизним рачунима на средњи курс Народне банке Србије на дан 31.12.2008. године у износу од 4.673.778 хиљада динара. Посматрано по девизним рачунима оне износе:

На рачуну буџета Народне банке Србије 54115-978-006 (EUR) 3.947.064 хиљаде динара
На рачуну буџета Народне банке Србије 54115-840-006 (usd) 189.627 хиљада динара
Народне банке Србије 504014 (51) хиљада динара
Рачуни реституције 465.047 хиљада динара
Кредит Владе Италије (8.748) хиљада динара
Кредит СЕВ 4.187 хиљада динара
Рачуни кредита ЕИВ 55.065 хиљада динара
Рачуни ИДА кредита 21.586 хиљада динара

Курсна разлика по основу салда на девизним рачунима буџета Републике Србије за орочена средства обрачуната је, кумулативно, за целу годину, и на дан 31.12.2008. године износи 4.136.640 хиљада динара.

Обрачуната курсна разлика на салда девизних рачуна буџета Републике Србије за период до дана орочења средстава (3.12, 29.12, 30.12.) износи 4.386.825 хиљада динара. Разлика у износу од 250.185 хиљада динара представља негативну курсну разлику обрачунату на орочена девизна средства на дан 31.12.2008. године.

Управа за трезор је на терет обрачунатих неплаћених расхода и издатака кроз налог бр.703 исказала пребијени салдо утврђених курсних разлика у износу од 2.143.880 хиљада динара насталих:

- по основу салда на девизним рачунима у износу од 4.217.479 хиљада динара (4.673.778 – 456.299 – курсне разлике рачуна реституције и кредита Владе Италије),
- курсних разлика насталих по основу девизних обавеза на дан 31.12.2008. године у износу од 6.428.289 хиљада динара и
- курсних разлика кредита Комерцијалне банке у износу од 66.930 хиљаде динара.

Утврђено је:

Књижењем на овај начин, пребијањем курсних разлика насталих по основу салда на девизним рачунима и курсних разлика по основу салда девизних обавеза, и пласмана, Управа за трезор није поступила у складу са чланом 5. и чланом 9. Уредбе о буџетском рачуноводству¹⁰⁶ и Правилником о стандардном класификационом оквиру и Контном плану за буџетски систем¹⁰⁷.

Управа за трезор је курсне разлике настале по основу салда на девизним рачунима буџета Републике Србије књижила умањењем обрачунатих неплаћених расхода и издатака. Износ курсних разлика по основу салда девизних рачуна за период до дана орочења средстава у износу од 4.386.825 хиљада динара представља приход буџета Републике Србије, а износ од 250.185 хиљада динара, негативна курсна разлика настала у периоду од дана орочења девизних средстава закључно са 31.12.2008. године, представља обрачунате неплаћене расходе.

На овај начин приходи буџета су потцењени за 4.386.825 хиљада динара, односно буџетски дефицит прецењен за 4.386.825 хиљада динара, а активна временска разграничења – обрачунати неплаћени расходи и издаци потцењени за исти износ.

Корекција новчаних одлива за износ плаћених расхода који се не евидентирају преко класе 400000, 500000 и 600000 (ОП 4437) извршена је у износу 58.639.840 хиљада динара.

2.6.4. Мањак новчаних прилива

Мањак новчаних прилива исказан је у износу 13.961.323 хиљаде динара.

Исказани износи текућих прихода и расхода, примања од продаје нефинансијске имовине и издатака за нефинансијску имовину одговарају износима исказаним у обрасцу Биланс прихода и расхода у периоду од 1. 1. до 31. 12. 2008. године.

¹⁰⁶ "Службени гласник РС", бр. 125/03 ....12/06

¹⁰⁷ „Службени гласник РС, бр. 20/07, ... и 50/08

2.6.5. Салдо готовине на почетку године

Салдо готовине на почетку године износи 70.194.076 хиљада динара.

Салдо готовине на почетку године исказан у Билансу стања износи 75.597.173 хиљаде динара (напомена 2.3.2.2.). Разлика од 5.403.097 хиљада динара представља издвојена новчана средства и акредитиве (средства Фонда за реституцију и депонована средства код Комерцијалне банке а.д. Београд (напомена 2.3.2.2.1.1.) и остала новчана средства (напомена 2.3.2.2.) и исказана је кроз корекцију новчаних прилива у Извештају о новчаним токовима.

2.6.6. Салдо готовине на крају године

Салдо готовине на крају године је 7.045.481 хиљада динара.

Утврђено је:

1. Новчани приливи прецењени су за износ 3.246.594 хиљаде динара (веза напомена бр. 2.4.1.1), а потцењени за износ 4.386.825 хиљада динара (веза напомена бр. 2.6.3.) и за износ од 112.823 хиљаде динара (веза напомена бр. 2.3.6.3.).
2. Новчани одливи потцењени су за износ 23.100.000 хиљада динара (веза напомене бр. 2.5.2.1. и бр. 2.3.4.3.3.).

Као последица претходно наведеног:

- корекција новчаних прилива прецењена је за износ 4.499.648 хиљада динара;
- корекција новчаних одлива прецењена је за износ 26.346.594 хиљаде динара.

2.7. Извршење буџета

Нацрт Закона о завршном рачуну буџета Републике Србије

Члан 1.

Примања буџета Републике Србије за 2008. годину износе 624.884.795.549 динара, а издаци буџета Републике Србије за 2008. годину износе 666.646.320.773 динара.

Ревизијом је утврђено да су примања буџета Републике Србије за 2008. годину **потцењена за 4.386.825** хиљада динара по основу курсних разлика (напомена 2.6.3.) и **за 112.823** хиљаде динара (неодређени приход) (напомена број 2.3.6.3.) и **прецењена за 3.246.594** хиљаде динара, по основу прихода од камата који представљају обрачунату камату на средства консолидованог рачуна трезора укључена у депозит код Народне банке Србије (напомена број 2.4.1.1.).

Члан 2.

ПРИМАЊА И ИЗДАЦИ БУЏЕТА РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ

(у хиљадама динара)		
Опис	План	Остварење/Извршење
I. Примања буџета	650.174.345.330	624.884.795.549
II. Издаци буџета	695.959.075.793	666.646.320.773
III. Резултат (I-II)	-45.784.730.463	-41.761.525.224

Примања буџета обухватају текуће приходе буџета (извор 01) у износу 624.741.438.431 динар и примања од продаје нефинансијске имовине буџета (извор 01) у износу 143.357.118 динара.

Издаци буџета обухватају текуће расходе буџета (извор 01) у износу 600.372.034.088 динара, издатке за нефинансијску имовину буџета (извор 01) у износу 45.961.448.224 динара и издатке за набавку финансијске имовине у износу 20.312.838.461 динар.

У нацрту Закона о завршном рачуну буџета Републике Србије за 2008. годину (члан 2) исказани резултат представља вишак издатака буџета над примањима у износу од 41.761.525.224 динара.

Утврђено је да су примања буџета Републике Србије за 2008. годину **потцењена за 4.386.825** хиљада динара по основу курсних разлика (напомена 2.6.3.) и **за 112.823** хиљаде динара (неодређени приход) (напомена 2.3.6.3.) и **прецењена за 3.246.594** хиљаде динара, по основу прихода од камата који представљају обрачунату камату на средства консолидованог рачуна трезора укључена у депозит код Народне банке Србије (напомена 2.4.1.1), **што има утицаја на** исказани резултат (вишак издатака буџета над примањима) и због чега је исти **прецењен за 1.253.054 хиљаде динара**.

Са овим констатацијама Министарство финансија се сагласило.

Примања од задуживања и продаје:

(у хиљадама динара)		
финансијске имовине	92.118.795.463	85.673.649.295
отплата главнице дуга	46.334.065.000	43.912.124.071
нето финансирање	45.784.730.463	41.761.525.224

У поступку ревизије утврђено је да је отплата главнице дуга исказана у мањем износу за 23.100.000 хиљада динара (напомене 2.3.4.3.3. и 2.5.2.1.).

2.7.1. Корекције Извештаја Нацрта Закона о завршном рачуну буџета Републике Србије за 2008. године

Као што је и објашњено у уводу овог Извештаја Министарство финансија је извршило одговарајућу корекцију у својим финансијским извештајима за 2008. годину. Након тих корекција финансијски извештаји имају следећу структуру:

А) Корекција Нацрта Закона о завршном рачуну буџета Републике Србије за 2008. годину

Члан 1.

Примања буџета Републике Србије за 2008. годину износе 626.137.849.990 динара, а издаци буџета Републике Србије за 2008. годину износе 666.646.320.773 динара.

Члан 2.

ПРИМАЊА И ИЗДАЦИ БУЏЕТА РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ

у динарима

Опис	Првобитно стање	Корекција	Кориговано стање
I. Примања буџета	624.884.795.549	1.253.054.441	626.137.849.990
II. Издаци буџета	666.646.320.773		
III. Резултат (I–II)	(41.761.525.224)	1.253.054.441	(40.508.470.783)

ФИНАНСИРАЊЕ БУЏЕТА РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ

Опис	Првобитно стање	Корекција	Кориговано стање
Примања од задуживања и продаје финансијске имовине	85.673.649.295	1.253.054.441	84.420.594.854
Отплата главнице дуга	43.912.124.071		
Нето финансирање	41.761.525.224	1.253.054.441	40.508.470.783

ПРИМАЊА БУЏЕТА РЕПУБЛИКЕ УТВРЂЕНА СУ У СЛЕДЕЋИМ ИЗНОСИМА:

Опис	Првобитно стање	Корекција	Кориговано стање
УКУПНА ПРИМАЊА	624.884.795.549	1.253.054.441	626.137.849.990
Непорески приходи	42.255.147.703	1.253.054.441	43.508.202.144
Остали непорески приходи	17.290.795.237	1.253.054.441	18.543.849.678

Б) Корекције у Обрасцу 1 – Биланс стања на дан 31.12.2008. године

Опис	2008. година						
	Бруто /Првобитно стање	Исправка грешке	Бруто коригованог стања	Исправка вредности	Нето/Првобитно стање	Корекција	Нето/Кориговано стање
АКТИВА							
Активна временска разграничења	662.668.732	4.386.825	667.055.557		662.668.732	4.386.825	667.055.557
Укупно	928.268.379	4.386.825	932.655.204		928.268.379	4.386.825	932.655.204
УКУПНА АКТИВА	1.777.173.032	4.386.825	1.781.559.857	424.680.593	1.352.492.439	4.386.825	1.356.879.264

(у хиљадама динара)			
Опис	2008. година		
	Првобитно стање	Корекција	Кориговано стање
ПАСИВА			
Пасивна временска разграничења	2.605.857	3.246.594	5.852.451
Мањак прихода и примања – дефицит	(30.435.164)	(1.253.054)	(31.688.218)
Нераспоређени вишак прихода и примања из ранијих година	3.890.513	(112.823)	3.777.690
УКУПНА ПАСИВА		3.246.594	
	1.352.492.439	1.253.054	1.356.879.264

В) Корекције у Обрасцу 2 – Биланс прихода и расхода у периоду од 1.1.2008. до 31.12.2008. године

(у хиљадама динара)			
Опис	2008. година		
	Првобитно стање	Корекција	Кориговано стање
Приходи од примања од продаје нефинансијске имовине			
Текући приходи			
Приходи од имовине	5.748.346	(3.246.594)	2.501.752
Мешовити и неодређени приходи	12.085.329	4.386.825 112.823	16.584.977
Укупно	653.090.655	(3.246.594) 4.386.825 112.823	654.343.709
Укупно приходи и примања од продаје нефинансијске имовине	654.467.784	(3.246.594) 4.386.825 112.823	655.720.838
Текући расходи и издаци за нефинансијску имовину			
Текући расходи			
Мањак прихода и примања – буџетски дефицит	(24.722.881)	3.246.594 (4.386.825) (112.823)	23.469.827
Мањак прихода и примања – дефицит	(20.002.203)	3.246.594 (4.386.825) (112.823)	18.749.149

Г) Корекције у Обрасцу 4 – Извештај о новчаним токовима у периоду од 1.1.2008. до 31.12.2008. године

Опис	(у хиљадама динара)		
	2008. година		
	Првобитно стање	Корекција	Кориговано стање
Новчани приливи			
Текући приходи			
Приходи од имовине	5.748.346	(3.246.594)	2.501.752
Мешовити и неодређени приходи	12.085.329	4.386.825 112.823	16.584.977
Укупно	653.090.655	(3.246.594) 4.386.825 112.823	654.343.709
Новчани приливи укупно	731.790.822	(3.246.594) 4.386.825 112.823	733.043.876
Новчани одливи			
Мањак новчаних прилива	(13.961.323)	3.246.594 (4.386.825) (112.823)	(12.708.269)
Коригован прилив за примљена средства у обрачуну	741.243.390	(3.246.594)	737.996.796
Корекција новчаних прилива за наплаћена средства која се не евидентирају преко класа 700000, 800000 и 900000	9.452.568	(4.386.825) (112.823)	4.952.920
Коригован одлив за исплаћена средства у обрачуну	(804.391.985)	(3.246.594)	(801.145.391)
Корекција новчаних одлива за износ плаћених расхода који се не евидентирају преко класа 400000, 500000 и 60000	(58.639.840)	(3.246.594)	(55.393.246)

2.8. Издате гаранције и исплате по гаранцијама

2.8.1. Издате гаранције

У 2008. години издате су 4 гаранције у укупном износу 182.000.000 EUR, односно, 15.106.000 хиљада динара. Укупан износ издатих гаранција је мањи од износа планираног у Закону о изменама и допунама Закона о буџету Републике Србије за 2008. годину, по коме је предвиђено издавање гаранција у укупном износу 967.313.855 EUR, 80.000.000 USD и 60.000.000 CHF, односно 88.207.850 хиљада динара.

Гаранције су издате на основу посебних закона о издавању сваке гаранције, које је усвојила Народна скупштина, а што је у складу са одредбама Закона о јавном дугу.

Износ издатих гаранција у Извештају о издатим гаранцијама у 2008. години, који је саставни део Завршног рачуна буџета, у износу од 182.000.000 EUR, односно, 15.106.000 хиљада динара, у складу је с износима планираним у Закону о изменама и допунама Закона о буџету Републике Србије за 2008. годину, у коме је прописан износ и структура гаранција које се могу издати у 2008. години.

2.8.2. Извршене исплате по гаранцијама

У 2008. години из буџета Републике Србије исплаћено је на име отплате главнице по издатим гаранцијама укупно 2.797.831 хиљада динара, а на име камате по основу истих гаранција исплаћено је 1.793.285 хиљада динара, што укупно износи 4.591.116 хиљада динара. Главни дужници по кредитима за које је Република Србија издала гаранције јесу ЈП „Путеви Србије“ и ЈП „Железнице Србије“. Исплате по гаранцијама у наведеном износу извршене су појединачно уместо главних дужника (у 000 динара) и то:

(у хиљадама динара)			
Главни дужник по гаранцији	Главница	Камате	Укупно
ЈП „Железнице Србије“	1.616.262	889.758	2.506.020
ЈП „Путеви Србије“	1.181.569	903.527	2.085.196
Укупно	2.797.831	1.793.285	4.591.116

У буџету за 2008. годину планирана су средства за исплате по гаранцијама у оквиру раздела 12 – Министарство финансија, Глава 12.3 – Управа за трезор (Функција 170 – Трансакције везане за јавни дуг, Економска класификација 613 – Отплата дуга по гаранцијама и 443 – Отплата камата по гаранцијама) и то за отплату главнице 3.337.359 хиљада динара и за отплату камата по гаранцијама 2.469.071 хиљада динара.

Одредбом члана 21. Закона о јавном дугу¹⁰⁸ прописано је да Република отплаћује доспелу а неизмирену обавезу уколико **дужник** не изврши своју обавезу благовремено у складу са условима утврђеним уговором о кредиту.

Међутим, према одредбама члана 22. истог закона дужник има апсолутну и безусловну обавезу да плати Републици износ обавезе коју је она извршила према повериоцу по основу дате гаранције.

Право на повраћај средстава Република остварује тако што смањује средства од утврђених буџетских апропријација и субвенција дужника у износу који је једнак висини измирене обавезе и обрачунате законске камате, а ако дужник није корисник буџетских средстава Републике, Република на основу овлашћења добијеног од дужника, или других инструмената обезбеђења, иницира наплату средстава с рачуна дужника у складу са законом и другим прописима којима се регулише платни промет, у

¹⁰⁸ „Сл. гласник РС“, број 61/2005

износу који је једнак висини измирене обавезе и обрачунате законске затезне камате (члан 22. истог закона).

Министар финансија, по одредбама истог члана, ближе уређује поступак и рокове за повраћај средстава по основу регресног права, а што према нашим сазнањима, до момента сачињавања овог извештаја није спроведено.

Утврђено је да Република Србија, односно службе Министарства финансија задужене за јавни дуг, нису испоставиле регресни захтев главним дужницима за износ плаћеног главног дуга и камате по гаранцијама, нити су предузете законске мера за наплату потраживања по том основу.

Према подацима завршног рачуна буџета за 2008. годину, на име субвенција исплаћено је ЈП „Железнице Србије“ укупно 11.108.000 хиљада динара, колико је и планирано по Закону о буџету за 2008. годину, што показује да није поштована законска одредба да се умањи утврђена буџетска апропријација за износ обавезе коју је Република платила по гаранцији уместо главног дужника по кредиту.

Утврђено је да регресни захтеви директним дужницима по кредитима, за које је Република извршила плаћања по издатим гаранцијама у укупном износу 4.591.116 хиљада динара и то на име главног дуга у износу од 2.797.831 хиљаде динара, камата и других трошкова насталих по основу наведених плаћања у износу 1.793.285 хиљада динара, нису испостављени, нити се предузимају законом предвиђене мере за наплату наведеног потраживања. Регресни захтеви по истом основу нису испостављени ни за 2007. годину.

2.9. Извештај о коришћењу средстава текуће и сталне буџетске резерве

Средства текуће буџетске резерве користе се за непланиране сврхе за које нису планиране апропријације, или за сврхе за које се у току године покаже да апропријације нису биле довољне, а одлуку о употреби текуће буџетске резерве доноси Влада, на предлог министра. Средства текуће буџетске резерве, на основу закључка Владе, распоређују се на директне кориснике буџетских средстава.

Према одредбама члана 48. Закона о буџетском систему¹⁰⁹ предвиђено је да се у оквиру буџета део планираних примања не распоређује унапред, већ се задржава на име текуће буџетске резерве.

Према одредбама члана 49. истог закона у буџету се планирају средства за сталну буџетску резерву, која се исказује као посебна апропријација.

Стална буџетска резерва користи се за финансирање расхода на име учешћа Републике у отклањању последица ванредних околности, као што су поплава, суша, земљотрес, пожар, еколошка катастрофа и друге елементарне непогоде, односно других ванредних догађаја, који могу да угрозе живот и здравље људи или проузрокују штету већих размера.

¹⁰⁹ „Сл. гласник РС“, бр. 9/2002, 87/2002, 61/2005, 66/2005, 101/2005, 62/2006, 63/2006 и 85/2006

У сталну буџетску резерву опредељује се највише до 1,5% укупних прихода за буџетску годину, а решење о употреби средстава сталне буџетске резерве доноси Влада, на предлог министра, а извештај о коришћењу средстава сталне буџетске резерве доставља се Народној скупштини.

По Закону о буџету Републике Србије за 2008. годину планирана су средства резерве у укупном износу од 3.305.865 хиљада динара (стална буџетска резерва 25.000 хиљада динара и текућа буџетска резерва 3.280.865 хиљада динара) а по Закону о изменама и допунама Закона о изменама и допунама Закона о буџету Републике Србије за 2008. годину¹¹⁰ у оквиру раздела 12 Министарство финансија, планирана су средства резерви у износу 1.787.019 хиљада динара, од чега је за сталну буџетску резерву намењено 25.000 хиљада динара, а за текућу буџетску резерву износ од 1.762.019 хиљада динара.

У току 2008. године Влада је донела укупно 49 решења о коришћењу средстава текуће буџетске резерве у укупном износу 4.036.334 хиљаде динара, од чега је након усвајања ребаланса буџета за 2008. годину донела 7 решења у укупном износу 1.063.801 хиљада динара, што је наведено у Извештају о коришћењу средстава текуће и сталне буџетске резерве.

У Извештају о коришћењу средстава текуће и сталне буџетске резерве у 2008. години, који је саставни део завршног рачуна буџета према одредбама члана 65. Закона о буџетском систему, наведено је да је у 2008. години Влада донела 7 решења о коришћењу средстава текуће буџетске резерве у укупном износу 1.063.801 хиљада динара, а да средства сталне буџетске резерве нису коришћена.

Утврђено је да средства сталне буџетске резерве нису коришћена, а да су средства текуће буџетске резерве исплаћена у висини и према наменама наведеним у закључцима Владе, односно да су исплате из буџета извршене са одговарајућих апропријација из буџета сагласно наведеним наменама.

2.10. Извештај о примљеним донацијама

„Извештај о примљеним донацијама у току 2008. године“ као саставни део Завршног рачуна буџета, састављен је на основу података Министарства финансија – Сектора за програмирање и управљање фондовима Европске уније и развојном помоћи.

Према одредбама Закона о министарствима¹¹¹ Сектор за програмирање и управљање фондовима Европске уније и развојном помоћи, у оквиру Министарства финансија (даље: Сектор) обавља послове који се односе на: координацију с надлежним органима и организацијама државне управе ради утврђивања ресорних и међуресорних стратегија, приоритетних потреба и избора одговарајућих пројеката и програма које треба финансирати из средстава донација и развојне помоћи, укључујући европске фондове и друге билатералне и мултилатералне изворе наменских средстава; обавештавање донатора о приоритетним пројектима и програмима; сарадњу са донаторима на усклађивању приоритета донатора са приоритетима Републике Србије, учествовање у припреми донаторских стратегија, планирању и реализацији програма и пројеката који се финансирају из средстава фондова ЕУ, донација и развојне помоћи;

¹¹⁰ „Сл. гласник РС“, бр. 102/2008

¹¹¹ „Сл. гласник Републике Србије“, број 65/08

праћење реализације пројеката и програма кроз извештаје корисника средстава фондова ЕУ, донација и развојне помоћи и донатора.

По захтеву Државне ревизорске институције од 29. 5. 2009. године Сектор је доставио 11. 6. 2009. године податке о примљеним донацијама Републике у разним валутама, само у делу који се односи на уплате и исплате по основу донација за које је овај сектор тражио отварање девизних рачуна код Народне банке Србије, искључиво на захтев и за рачун корисника донације, као и посредовао приликом конверзије донаторских средстава с поменутих рачуна, при чему су наведена средства уплаћивана у буџет и то на разделе корисника донација. У допису Сектора о примљеним донацијама наведено је да исти нема евиденцију о донацијама реализованим преко девизних рачуна отворених код пословних банака.

С обзиром на то да су подаци у Извештају о примљеним донацијама у току 2008. године изражени у РСД, писмено је од истог сектора тражено да се подаци о примљеним донацијама у валутама допуне подацима о датуму пријема донације, извршеној конверзији донаторских средстава с девизних рачуна Народне банке Србије и износа уплата у корист рачуна извршења буџета, изражених у РСД. Истовремено је Државна ревизорска институција упутила захтев и Народној банци Србије да достави податке о донацијама које је Република Србија примила преко девизних рачуна код Народне банке Србије.

Уз достављену допуну података од 6. 7. 2009. године Сектор је навео да је његова надлежност да прати укупну међународну помоћ Републици Србији и то на основу података о донацијама добијеним од представника донаторске заједнице, као и да подаци прикупљени на овај начин садрже податке о финансијским програмима, циљевима, укупној вредности пројекта, планираном периоду реализације, али не и податке о финансијским токовима. У истом допису је наведено да не постоји пропис у Републици Србији који би обавезивао примаоце или кориснике донација да достављају закључене уговоре о донацији Министарству финансија, а с обзиром на то да донације могу бити у роби, новцу или услугама, подаци о новчаним токовима из средстава донација који се могу добити од Народне банке Србије нису потпуни подаци о донацијама које стижу у Србију. Осим тога, процедуре и правила, као и организације које врше финансијско управљање средствима из донација, разликују се по донаторима и пројектима, па не постоји надлежна институција која све ове податке прикупља и прати, изузев оних плаћања са иностранством које региструје Народне банке Србије. На крају је наведено да поред података о девизном приливу из донација добијених од стране Народне банке Србије, укупне донације које стижу у Србију су много обимније јер обухватају донације у роби и услугама.

Анализом и поређењем примљених података од Сектора, у два дописа, Народне банке Србије, података из Главне књиге трезора и извештаја Завршног рачуна буџета Републике Србије утврђено је следеће:

- Подаци Сектора о примљеним донацијама и извршеној конверзији донаторских средстава са девизних рачуна код Народне банке Србије у корист рачуна извршења буџета по првом допису и по допуњеним подацима по захтеву Државне ревизорске институције међусобно се разликују за 1.235 хиљада динара.
- Према подацима Народне банке Србије извршена је конверзија донаторских средстава с девизних рачуна у укупном износу 1.371.558 хиљада динара, од чега се на директне кориснике буџетских средстава односи 625.854 хиљаде динара, а на индиректне кориснике буџетских средстава 745.704 хиљаде динара. Од

наведеног износа извршене конверзије за директне кориснике буџетских средстава у корист рачуна извршења буџета уплаћено је 440.605 хиљада динара, док је разлика од 185.249 хиљада динара реализована мимо рачуна извршења буџета.

- Подаци Сектора о извршеној конверзији донаторских средстава с девизних рачуна код Народне банке Србије у корист рачуна извршења буџета и подаци Народне банке Србије по истом основу међусобно се разликују за износ од 1.322 хиљаде динара.
- Према подацима из извештаја Завршног рачуна буџета Републике Србије за 2008. годину (Биланс прихода и расхода и Извештај о новчаним токовима), укупно реализоване донације преко буџета Републике Србије, односно укупно извршене конверзије донаторских средстава с девизних рачуна код Народне банке Србије у корист рачуна извршења буџета износе 820.004 хиљаде динара. Међутим, према подацима из Извештаја о примљеним донацијама у току 2008. године, који је такође саставни део Завршног рачуна буџета Републике Србије, укупно реализоване донације су исказане у износу 440.605 хиљада динара, што је мање за 379.399 хиљада динара.
- Дакле, подаци о примљеним донацијама у извештајима Завршног рачуна буџета Републике Србије за 2008. годину су међусобно неусаглашени, односно разликују се за 379.399 хиљада динара.

Утврђено је:

- 1. Евиденције о примљеним и реализованим донацијама у Републици Србији које се воде у Министарству финансија – Сектору за програмирање и управљање фондовима Европске уније и развојном помоћи и Управи за трезор, као и евиденције Народне банке Србије, међусобно су неусаглашене.**
- 2. Исказани износ реализованих донација у Извештају о примљеним донацијама у току 2008. године, који је саставни део Завршног рачуна буџета Републике Србије за 2008. годину, мањи је за 379.399 хиљада динара од износа исказаног у Билансу прихода и расхода и Извештају о новчаним токовима. Исказани подаци о реализованим донацијама у извештајима Завршног рачуна буџета Републике Србије за 2008. годину међусобно су неусаглашени а тиме и непоуздани.**
- 3. Праћење и извештавање о примљеним донацијама Републике Србије није нормативно уређено, нити постоји надлежна институција која прикупља и прати све податке о пријему, реализацији и извештавању о донацијама Републике.**